

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK BİLİM DALI

LİMİTED ŞİRKETTE YÖNETİM

Hazırlayan
Sefa Berat KARABAĞ

Danışman
Doç. Dr. Burak ADIGÜZEL

Yüksek Lisans Tezi

TEMMUZ 2019
KAYSERİ

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK BİLİM DALI

LİMİTED ŞİRKETTE YÖNETİM
(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Sefa Berat KARABAĞ

Danışman
Doç. Dr. Burak ADIGÜZEL

TEMMUZ 2019
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğim belirtirim.

Sefa Berat KARABAĞ

YÖNERGEYE UYGUNLUK SAYFASI

Limited Şirkette Yönetim adlı Yüksek Lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Sefa Berat KARABAĞ

Danışman

Doç. Dr. Burak ADIGÜZEL

Özel Hukuk ABD Başkanı

Doç. Dr. Burak ADIGÜZEL

KABUL ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Burak Arıyıldız danışmanlığında Prof. Dr. Feriye Karadağ tarafından hazırlanan
".....
"adlı bu çalışma, jürimiz tarafından
Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü
".....
Anabilim Dalında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

14/06/2019

(Tez Savunma Sınav Tarihi Yazılacak)

JÜRİ:

Danışman

Doç. Dr. Burak Arıyıldız

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Özlem İlbasmış Hazalısay

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Burak Arıyıldız

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 01/07/2019 tarih ve 27 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

K. Güllü
01/07/2019

Doç. Dr. Kenan GÜLLÜ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ / TEŞEKKÜR

Limited şirket Türkiye’ de en yaygın sermaye şirkettir. Çalışmamızın amacını, limited şirket yönetiminin konusuna giren konuların belirlenmesi ve irdelenmesi oluşturmaktadır. Bu kapsamda limited şirketin unsurları, genel kurul ve müdürlerin yönetim yetkilerinin neler olduğunu tespit edilmeye çalışılmıştır. Akabinde ise yönetim yetkisinin devri, yönetim yetkisinin sona ermesi ve yönetime ilişkin kararların hükümsüzlüğü üzerinde durulmuştur.

Tezin hazırlanmasının her aşamasında bilgi, öneri ve yardımlarını esirgemeyerek sonsuz desteğiyle gelişmeye katkıda bulunan danışman hocam sayın Doç. Dr. Burak ADIGÜZEL' e, meslek hayatımın ilk gününden bugüne kadar yanımda olan, hakkın ve adaletin hizmetkarı olma prensibini ilke edinmeye vesile olan ve bu ilkeyi yaşayarak uygulayan, tanımaktan gurur duyduğum, gerçek bir hukukçu ve tam manası ile örnek aldığım, manevi babam, üstadım ve meslektaşım sayın Emekli Hakim Albay Av. Tuna POLAT' a, eğitim hayatım boyunca kendimi geliştirmem hususunda sürekli telkinlerini eksik etmeyen babam Mücahit KARABAĞ' a, bugünlere gelmemde en büyük emek sahibi, hayatını ailesine adanmış canım annem Sağra KARABAĞ' a, çalışmalarım süresince birçok fedakârlıklar gösterip beni destekleyerek her an yanımda olan gözümün nuru eşim Rukiye' ye ve meleğim biricik kızım Elif Liva' ya en derin duygularla teşekkür ederim.

Sefa Berat KARABAĞ

Sivas, Mayıs 2019

KISA ÖZET

Limited şirket ticari hayatta önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple limited şirketin yönetimi önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak Türk Ticaret Kanunu'nda limited şirketin yönetimine ilişkin detaylı ve açık bir düzenleme yer almamaktadır.

Limited şirketin yönetimi kavramı içinde hangi başlıkları barındırdığı konusu üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Limited şirketin yönetim organı olarak ilk anda akla müdürler gelse de genel kurulun da yönetime ilişkin yetki ve görevleri bulunmaktadır.

Çalışmamızın amacı hem genel kurulun hem de müdürlerin yönetim yetkilerinin neler olduğunu başlıklar halinde tespit etmektir. Bu kapsamda yönetime ilişkin yetki ve görevler tespit edilmiş ve inceleme konusu yapılmıştır. Bir diğer önemli konu ise yönetim yetkisinin devridir. Türk Ticaret Kanunu'nda limited şirkette yönetim yetkisinin devrine ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. Bu sebeple Türk Ticaret Kanunu ve limited şirket ilişkin diğer mevzuatlar incelenerek, konu teorik manada ele alınmış, doktrindeki farklı görüşler ve Yargıtay uygulamalarından faydalanılmıştır. Sonuç olarak yönetim yetkisinin sadece müdürlere ait olmadığı, genel kurulun da yönetim yetkisi olduğu, yönetim yetkisinin de devredilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Limited Şirket, genel kurul, müdür, yönetim yetkisi, yönetim yetkisini devri.

ABSTRACT

A limited company has an important place in commercial life. Therefore the management of the limited company is an important issue. However the Turkish Code of Commerce does not include a detailed and explicit regulation on the management of a limited company.

It is an important subject matter which headings there are within the concept of limited company management. As the governing body of a limited company, although principals come to the mind in management initially, the general assembly has power and duties related to the management.

The aim of our study is to determine what the management powers of both the general assembly and the managers are in headlines. In this context, the authorities and duties related to the management have been determined and they have been examined. Another important issue is the conferral of management authority. There is no regulation related to the conferral of management authority of a limited company in the Turkish Code of Commerce. Therefore examining other items of the Turkish Code of Commerce, the subject is discussed in theory, different views in the doctrine and the applications of the Supreme Court of Appeal are utilized. As a result, it has been concluded that the management authority does not belong to the principals only, the general assembly has the authority to govern and the management authority can be conferred.

Keywords: Limited Company, general assembly, principal, management authority, conferral of management authority

İÇİNDEKİLER

LİMİTED ŞİRKETTE YÖNETİM

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	İ
YÖNERGEYE UYGUNLUK SAYFASI.....	İİ
KABUL VE ONAY SAYFASI.....	İİİ
ÖNSÖZ / TEŞEKKÜR	İV
KISA ÖZET.....	V
ABSTRACT.....	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1
1. LİMİTED ŞİRKET.....	3
1.1. LİMİTED ŞİRKET KAVRAMI VE UNSURLARI.....	3
1.1.1. Limited Şirketin Tanımı.....	3
1.1.2. Limited Şirketin Unsurları	3
1.1.2.1. Ortak Sayısı.....	3
1.1.2.2. Şirket Borçlarından Sorumluluk	5
1.1.2.3. Limited Şirketin Konusu ve Amacı	6
1.1.2.4. Tüzel Kişilik.....	7
1.1.2.5. Sermaye Kavramı.....	8
1.2. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARI	10
1.2.1. Genel Olarak	10
1.2.2. Genel Kurul.....	11
1.2.2.1. Genel Kurulun Yetkileri	11
1.2.2.2. Tek Ortaklı Limited Şirkette Genel Kurul Yetkileri.....	14
1.2.2.3. Genel Kurul Toplantısı	15
a.Genel Olarak Genel Kurul Türleri	15
a.1. Sirküler Tipi Karar Alma	16

a.2. Elektronik Genel Kurul	17
b. Genel Kurulun Toplantıya Çağrılması.....	18
b.1. Toplantıya Davet Yetkisine Sahip Olanlar	18
b.2. Müdürler	19
b.3. Azınlık.....	19
b.4. Ortaklar	21
b.5. Tasfiye Memurları ve İflas İdaresi.....	22
c. Toplantıya Çağrı Usulü	22
d. Gündem, Gündeme Bağlılık Kuralı ve İstinası.....	23
e. Oy Hakkı ve Hesaplanması.....	29
f. Oy Hakkından Yoksunluk	30
1.2.2.4.Genel Kurul Toplantısının Yönetimi ve Karar Alma Süreci	31
1.2.3. Müdür veya Müdürler Kurulu.....	35
1.2.3.1.Genel Olarak	35
1.2.3.2. Müdürler ile Şirket Arasındaki Hukuki İlişki	37
a. Hizmet Akdi Görüşü	37
b. Vekâlet Akdi Görüşü	38
c. Sui Generis Akit Görüşü	40
1.2.3.3. Müdürlük Sıfatının Kazanılması.....	40
1.2.3.4. Müdürlerin Nitelikleri.....	41
a. Genel Olarak	41
b. Müdürlerin Ehliyet Bakımdan Nitelikleri.....	42
c. Müdürlerden En Az Birisinin Şirket Ortağı Olması	44
d. Seçime Engel Halin Bulunmaması	44
1.2.3.5. Müdürler Kurulu	45
1.2.3.6. Müdürler Kurulu Toplantısı.....	47
1.2.3.7. Müdürler Kurulunun Karar Alma Esasları	47
a. Toplantı Yaparak Karar Alınması (Fiziki).....	47
b. Elden Dolaştırma Yoluyla Karar Alınması.....	48
c. Elektronik Ortamda Toplantı	49
2. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARCA YÖNETİMİ.....	56
2.1. YÖNETİM KAVRAMI.....	56

2.2. GENEL KURULUN YÖNETİM YETKİSİ	57
2.2.1. Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri Kapsamında Yönetim	57
a. Şirket Sözleşmesinin Değiştirilmesi	57
aa. Genel Anlamda Şirket Sözleşmesi Değişiklikleri	58
bb. Özel Manada Şirket Sözleşmesi Değişiklikleri.....	60
bba. Esas Sermayenin Artırılması.....	60
bbb. Esas Sermayenin Azaltılması.....	62
b. Müdürlerin Atanması	63
c. Müdürlerin Görevden Alınması	64
d. Denetçilerin Atanması ve Görevden Alınması	64
e. Finansal Tabloların ve Yıllık Faaliyet Raporunun Onaylanması, Kâr Payı Hakkında Karar Verilmesi, Kazanç Paylarının Belirlenmesi	66
f. Müdürlerin Ücretlerinin Belirlenmesi ve İbrası	69
g. Pay Devrinin Onaylanması	72
h. Ortağın Şirketten Çıkarılması için Mahkemeden İstemde Bulunulması	73
1. Şirketin Kendi Paylarının İktisabı.....	75
i. Şirketin Feshi	77
j. Müdürlerin Genel Kurula Sunduğu Konularda Karar Verilmesi...78	
2.2.2. Şirket Sözleşmesinde Öngörülen Devredilemez Yetkiler Kapsamında Yönetim.....	79
a. Müdürlerin Faaliyetlerinin Onaylanması	79
b. Önerilmeye Muhatap Olma, Önalım, Geri Alım ve Alım Haklarının Kullanılması Hakkında Karar Verilmesi.....	80
c. Pay Üzerinde Rehin Hakkı Kurulmasına Onay Verilmesi.....	80
d. Yan Edim Yükümlülükleri Bakımından İç Yönerge Çıkarılması.82	
e. Rekabet Yasağına veya Bağlılık Yükümlülüğüne Aykırı Faaliyetlere İzin Verilmesi	83
f. Ortağın Şirketten Çıkarılması.....	83
2.2.3. Genel Kurulun Diğer Yönetim Yetkileri	84
a. Oyda İmtiyazlı Payların Öngörülmesi	84
b. Rüşhan Hakkının Sınırlandırılması veya Kaldırılması	86

c. Payın Miras, Mal Rejimi Hükümleri veya İcra Yoluyla Geçmesinde Ret Hakkı.....	87
d. Müdürler Kurulu Başkanının Atanması.....	88
e. Ek Ödeme Yükümlülüğünün Azaltılması veya Kaldırılması.....	88
f. Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Yapma Talebi Hakkında Karar Verilmesi.....	89
g. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil Atanması ile Yetkilerinin Sınırlandırılması.....	91
h. İntifa Senedi Çıkarılması	92
2.3.1. Genel Olarak	94
2.3.2. Devredilemez Yetkiler Kapsamında Yönetim	95
a. Şirketin Üst Düzeyde Yönetimi ve Gerekli Talimatların Verilmesi	95
b. Yönetim Örgütünün Belirlenmesi.....	96
c. Muhasebenin, Finansal Denetimin ve Finansal Planlamanın Oluşturulması	97
d. Üst Gözetim Yetkisi.....	98
e. Risklerin Erken Teşhisi ve Yönetimi Komitesinin Kurulması	99
f. Finansal Tabloların ve Faaliyet Raporunun Düzenlenmesi.....	100
g. Genel Kurul Toplantısının Hazırlanması ve Genel Kurul Kararlarının Yürütülmesi	101
h. Şirketin Borca Batık Olması Halinde Durumun Tespiti ve Mahkemeye Bildirilmesi.....	102
h.1. Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması.....	102
h.2. Sermayenin Üçte İkisinin Karşılıksız Kalması.....	103
h.3. Sermayenin Üçte Biri ile Yetinilmesi	104
h.4. Sermayenin Tamamlanması.....	105
h.5. Şirketin Borca Batıklığı	106
2.3.3. Müdürlerin Diğer Yönetim Yetkileri	108
a. Konkordato Teklifi.....	108
b. Yönetim Kapsamında Eşit İşlem İlkesi.....	109
c. Şirket Defterlerinin Tutulması ve Saklanması	111
d. Başkan Müdürün Yönetim Yetkisi	113

e. Müdürlerin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	113
f. Müdürlerin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkisi	115
g. Bakiye Nakit Sermaye Koyma Borcunun İfasını Talep Etme Yetkisi	116
h. Müdürlerin Iskat Durumunda Yönetim Yetkisi.....	118
ı. Esas Sermaye Paylarının Senede Bağlanması	120
i. Tasfiye Halinde Müdürler Kurulunun Yönetim Yetkisi.....	122
j. Müdürler Kurulu Tarafından Denetçi Seçilmesi	123
k. Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirmede Müdürlerin Görevleri	124
l. Müdürlerin Tecil ve İlan İlişkin Görevleri.....	125
m. Müdürlerin İnternet Sitesi Açma Görevi	126
n. Müdürlerin Elektronik Tebligata İlişkin Görevleri.....	128
o. Müdürün Ek Ödeme Yükümlüğünün İfasını Talep Etme Yetkisi	129
ö. Çıkma Talebinde Bulunulması Durumunda Diğer Ortaklara Bildirim Görevi	129

3. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ, SINIRLANDIRILMASI SONA ERMESİ VE YÖNETİME İLİŞKİN KARARLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ 131

3.1. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ	131
3.1.1. Devrin Sınırı.....	133
3.1.2. Devrin Amacı.....	133
3.1.3. Yönetimi Devretme Yetkisi	133
3.1.4. Yönetimin Devredileceği Kişiler	134
3.1.5. Devredilen Yönetim Yetkisinin Yeniden Devri	136
3.2. DEVRİN ŞARTLARI	136
3.2.1. Genel Olarak	136
3.2.2. Şekli Şartlar.....	137
a. Şirket Sözleşmesinde Yetki Devrine Cevaz Verilmiş Olması	137
b. İç Yönerge Hazırlanması	138
b.a. Genel Olarak	138
b.b. İç Yönerge Kavramı.....	138
b.c. İç Yönergenin Hazırlanması	139

b.d. İç Yönergenin Unsurları	139
b.e. İç Yönergenin İçeriği ve Kapsamı	140
3.2.3. Maddi Şart.....	141
3.2.4. Devrin Sonuçları	141
3.2.5. Hukuka Aykırı Devir	143
3.2.6. Devredilen Yönetim Yetkisinin Sona Ermesi.....	144
3.3. YÖNETİM YETKİSİNİN KALDIRILMASI, SINIRLANDIRILMASI VE YÖNETİMİN KİLİTLENMESİ	145
3.3.1. Yönetim Yetkisinin Kaldırılması.....	145
a. Kendiliğinden Sona Erme	145
a.1. Yasal Sebeplerle Sona Erme	145
a.2. Sözleşmeden Doğan Sebeplerle Sona Erme	146
b. İstifa Suretiyle Sona Erme	146
c. Azil Suretiyle Sona Erme.....	147
d. Ceza Hukuku Bağlamında Sona Erme.....	148
e. Mahkeme Kararı ile Sona Erme.....	148
3.3.2. Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması	149
3.3.3. Şirket Yönetiminin Kilitlenmesi	150
3.4. YÖNETİME İLİŞKİN KARARLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	152
3.4.1. Genel Kurulun Yönetime İlişkin Kararlarının Hükümsüzlüğü ve İptali	152
a. Genel Olarak	152
b. Yokluk.....	153
c. Yönetime İlişkin Genel Kurul Kararlarının Butlanı.....	153
d. Genel Kurul Kararlarının İptali.....	154
3.5.1. Yokluk.....	156
3.5.2. Butlan	157
3.5.3. İptal Edilebilirlik.....	158
SONUÇ	161
KAYNAKÇA.....	166
ÖZ GEÇMİŞ	183

KISALTMALAR

- AATUK** : Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkında Kanun
- AÜHFD** : Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- BATİDER** : Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi
- Bkz.** : Bakınız
- C.** : Cilt
- D.E.Ü** : Dokuz Eylül Üniversitesi
- Dpn.** : Dipnot
- E.** : Esas
- ERÜHFD** : Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- eTTK** : 6762 Türk Ticaret Kanunu
- EÜHFD** : Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- G.Ü.H.F.D** : Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- HD.** : Hukuk Dairesi
- HFD** : Hukuk Fakültesi Dergisi
- HMK** : 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
- İİK** : 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
- İnÜHFD** : İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- K.** : Karar
- K.T.** : Karar Tarihi
- md.** : Madde
- MÜHFHAD:** Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
- RG** : Resmi Gazete
- RGT** : Resmi Gazete Tarihi

S	: Sayı
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Vd.	: Ve devamı
Y.	: Yıl
Yay.	: Yayınları
YBHD	: Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi

GİRİŞ

Limited şirket Türk ticari hayatında önemli yere sahiptir. Zira sayısal anlamda diğer sermaye şirketlerine göre ciddi derece bir üstünlüğü bulunmaktadır. Uygulamadaki bu sayısal üstünlük limited şirket hükümlerinin ve yollama yapılan anonim şirket hükümlerinin daha detaylı incelenmesi zorunluluğunu da beraber getirmektedir.

Yönetim, şirketin iç işleyişini ilgilendiren sevk ve idaresine ilişkin tüm konuları bünyesinde barındırmaktadır. Limited şirketin yönetimine ilişkin ilk göze çarpan hüküm ise TTK md. 623 / 1, (d)' de düzenleme altına alınmıştır. Buna göre şirketin yönetimi, organ olarak müdürlere aittir. Ancak yönetim yetkisi sadece müdürlere ait değildir. Genel kurulun da yönetime ilişkin yetkileri bulunmaktadır. Yönetime ilişkin yetkiler, devredilemez ve devredilebilir yetkiler şeklinde Kanunun muhtelif yerlerinde hüküm altına alınmıştır.

Tezimiz üç bölümden oluşmaktadır. Bu kapsamda tezin birinci bölümünde limited şirketin unsuları ve organları üzerinde kısaca durulmaya çalışılmıştır. Net bir ifade ile limited şirket kısa bir şekilde tanıtılmıştır.

İkinci bölümde ise yönetim kavramı açıklanmıştır. Bu kavramın içine hangi başlıkların dâhil olabileceği değerlendirilmiştir. Zira limited şirketin yönetimine ilişkin kanunda açık ve ayrıntılı bir düzenleme yer almamaktadır. Genel kurulun yönetim yetkileri TTK md. 616 bağlamında incelendiği gibi Kanunun farklı hükümlerinde yer alan yönetim yetkileri açıklanmıştır. Diğer yandan asıl yönetim organı olan müdürlerin yetkileri hem TTK md. 625 hem de diğer kanun hükümleri bazında değerlendirilmiştir. Bu çalışma, doktrindeki farklı görüşler ve Yargıtay kararları ile zenginleştirilmeye çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde ise yönetim yetkisinin devri, yönetim yetkisinin sona ermesi ve yönetime ilişkin kararların hükümsüzlüğü başlıkları incelenmiştir. Yönetim yetkisinin devrine ilişkin limited şirket hükümleri arasında açık bir madde bulunmadığı gibi anonim şirket hükümlerine doğrudan bir yollama da bulunmamaktadır. Bu nedenle bu bölümde ilkin yönetim yetkisinin devrine ilişkin hangi hükümlerin uygulanması gerektiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda yetki devrinin şartları ve hükümleri üzerinde

durulmuştur. Akabinde yönetim yetkisinin sonra ermesi ve sınırlandırılması başlıklarına değinilmiştir. Son olarak ise gerek genel kurulun yönetime ilişkin kararlarının hükümsüzlüğü gerekse müdürlerin yönetime ilişkin kararlarının hükümsüzlüğü iki ayrı başlık halinde inceleme konusu yapılmıştır.

1. BÖLÜM

1. LİMİTED ŞİRKET

1.1. Limited Şirket Kavramı ve Unsurları

1.1.1. Limited Şirketin Tanımı

Limited şirket, bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilen, kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik faaliyeti bir ticaret unvanı altında yürütebilen, kural olarak ortakların taahhüt ettikleri sermaye payları nispetinde şirkete karşı sorumlu olduğu, belirli bir esas sermayeye sahip ve esas sermaye paylarının toplamından oluşan ortaklık şeklindedir (TTK md. 573).

1.1.2. Limited Şirketin Unsurları

1.1.2.1. Ortak Sayısı

Limited şirket, bir gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabildiği gibi daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından da kurulabilir (TTK md. 573 / 1). Bu nedenle tüzel kişiliği haiz olmayan adi şirket, limited şirketin kurucusu ve ortağı olamayacaktır¹.

Tek kişi ile limited şirket kurulabilecektir. Bununla birlikte TTK md.574 ile ortak sayısının elliyi aşamayacağı hükme bağlanmıştır. Ortak sayısına tavan sınır konulmasının limited şirketin sermaye şirketi olma özelliğine zarar verdiği söylenebilir².

¹ Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*, Seçkin Yay., Ankara 2017, s. 674.

² Mustafa Erdem Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s. 224.

Ortak sayısının elliyi aşması durumunda hangi yaptırımın uygulanacağı Kanunda açıkça belirtilmemiştir³. Madde gerekçesinde elli ortak sınırlamasına müdürler ve genel kurulun dikkat etmesi gerektiğine vurgu yapılmış, bu sınırı aşan tescillere onay verilmemesi gerektiği belirtilmiştir⁴. Ancak ortak sayısının elliyi aşması durumunda nasıl bir yol izleneceği hususunda doktrinde çeşitli görüşler bulunmaktadır.

Yıldız, sayı sınırlamasının gereksiz olduğunu, ortak sayısının elliyi aşması durumunda, aşan kısım için geçersizlik yaptırımı uygulanabileceğini ileri sürmüştür⁵. *Şener* ve *Can* ise limited şirketin, anonim şirkete dönüşmesi gerektiğini savunmuşlardır⁶. *Poroy / Tekinalp / Çamoğlu* da elliyi aşan kısmın kısmi butlan ile sakat olduğunu ifade etmiştir⁷.

Moroğlu, ortak sayısının elliyi aşması durumunda, kanuni bir yaptırım öngörülmemesini eleştirmiştir. Uygulanacak yaptırımın ise şirketin feshi ve para cezası olması gerektiğini ileri sürmüştür⁸. *Alışkan* ise; ortak sayısının elliyi aşması durumunda ortakların şirketin haklı nedenle feshi davasını açabileceğini, bunun yanı sıra Ticaret Bakanlığının fesih davası açamayacağını belirtmektedir⁹.

Kanımızca, Ticaret Sicil Müdürlüğüne, ortak sayısı elliyi aşan limited şirketin tescilini yapmaktan imtina edilmeli ve bu talepler reddedilmelidir. Buna ek olarak, İsviçre ve Alman hukukunda benzer bir sınırlamanın olmayışı, İngiliz hukukunda azami sınırın kaldırılması, Fransız hukukunda da elli sınırının yüze yükseltilmesi¹⁰ nazara alındığında, elliyi aşan tescillerin geçersiz sayılması oldukça anlamsız olacaktır. Bu kapsamda en doğru çözüm, ortaklar tarafından açılacak fesih davasında, azami sınırın aşılması ve ortak sayısının artması sebebiyle şirketin idaresinde bir aksaklık meydana

³ Abuzer **Kendigelen**, *Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2016, s. 482-483.

⁴ TTK md. 574 - Madde Gerekçesi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Ekim 2017)

⁵ Şükrü **Yıldız**, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku*, Arıkan Yay. Ankara 2007, s. 70.

⁶ Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 675; Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s. 224.

⁷ Reha Poroy, Ünal Tekinalp ve Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II. Cilt*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, N. 1640c

⁸ Erdoğan **Moroğlu**, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler) Değerlendirme ve Öneriler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2016, s. 356-357.

⁹ Murat **Alışkan**, *Limited Şirket Tarihçe Niteliği*, Legal Yay. İstanbul 2013, s. 100; İlgili bakanlığın şirkete karşı fesih davası açabileceği yönünde bkz. (M. Fadlullah **Cerrahoğlu**, *Türk Ticaret Kanununa ve Yargıtay İçtihatlarına Göre Limited Ortaklıklar Hukuku*, İstanbul 1976, s. 5-6).

¹⁰ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 95.

gelip gelmediği birlikte değerlendirilerek haklı sebebin oluşup oluşmadığı araştırılmalı ve sonucuna göre şirketin feshi hakkında karar verilmelidir.

1.1.2.2. Şirket Borçlarından Sorumluluk

Limited şirket, borçlarından dolayı malvarlığı ile sorumludur¹¹. Ortaklar ise şirkete karşı taahhüt ettikleri sermaye payları ile sınırlı olarak sorumludur. Ayrıca şirket sözleşmesinde ek ödeme ve yan ödeme yükümlülükleri¹² hususunda bir düzenleme mevcut ise ortaklar bu edimlerini yerine getirmekle de sorumludur¹³. Bunun dışında şirket ortaklarının şirket dışında şirketin alacaklılarına karşı şahsi sorumluluğu bulunmamaktadır.

Bunun yanı sıra 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun' un değişik 35. maddesi şirket ortakları için ayrı bir düzenleme öngörmüştür¹⁴. Bu bağlamda AATUHK md. 35' e göre şirketten tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan kamu borçlarından dolayı, ortakların payları oranında tüm malvarlığıyla şahsi sorumluluğu gündeme gelmektedir¹⁵.

Diğer yandan limited şirket alacaklıları, ortağın şirkete olan sermaye koyma veya ek ödeme yükümlülüğünden doğan borcunun şirket yerine kendilerine ödenmesini

¹¹ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 113; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 412; M. Refik **Korkusuz** (Editör), *Introduction to Turkish Law*, Seçkin Yay. Ankara 2016, s. 283; Mehmet Erdem **Can**, " Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri", *G.Ü.H.F.D*, C. XV, Y. 2011, Sayı. 4, s. 2; Ömer **Teoman**, *Tüm Makalelerim Cilt I- II (1971 -2001)*, On İki Levha Yay., İstanbul 2012, s.137 (dpn. 3); Hasan **Pulaşlı**, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Adalet Yay., Ankara 2016, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 750; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, 671-672; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1644. " ... şirketin borç ve yükümlülükleri dolayısıyla **sadece** mal varlığı ile sorumlu olduğu, davalıların bu dava bakımından pasif husumet ehliyetlerinin bulunmadığı..." Yargıtay 11. HD. 26.06.2014 tarih ve 2014 / 5024 E. 2014 / 12220 K. sayılı kararı. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Ekim 2017)

¹² Limited şirket ortakları için esas sermaye payının ödenmesi dışında ek ödeme ve yan yükümlülüğü yüklenebileceğinden anonim şirketlerde öngörülen tek borç ilkesi limited şirketler bağlamında geçerli değildir. (Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 114.)

¹³ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1644; Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 114; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 750; Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s. 224-225; Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 511; Teoman, *Tüm Makalelerim*, s. 137 (dpn. 7).

¹⁴ TTK md. 602' de 6183 sayılı yasanın 35 inci maddesi hükmünün saklı olduğu yolunda bir hükmün bulunmaması eleştirilmektedir. (Bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 380-381.)

¹⁵ Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s.225; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1644 –N. 1709; Bülent **Sezgin**, " Limited Şirket Müdür ve Ortaklarının Amme Borçlarının Ödenmesine İlişkin Sorumlulukları ", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı, 99 Y. 2010, s. 251-252.

isteyebilir. Bu durum ortağın şirket yönünden üçüncü kişi kabul edilmesinin bir sonucu olup, doğrudan ortağa başvurulabileceği anlamına gelmemektedir¹⁶.

1.1.2.3. Limited Şirketin Konusu ve Amacı

Limited şirketler kanunla yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve faaliyeti gerçekleştirebilirler (TTK md. 573 / 3). Limited şirketin bir ticari teşebbüsü işletmesinin yasal bir gerekliliği yoktur¹⁷. Sosyal yardımlaşma, eğitim, bilimsel vs. gibi faaliyetleri gerçekleştirmek için limited şirket kurulamaz¹⁸.

Limited şirketin ekonomik faaliyetlerinin ve amacının kamu düzenine ve ahlaka aykırı olmamasının yanında imkânsız da olmaması gerekir¹⁹. Ayrıca bazı özel kanunlarda çeşitli ekonomik faaliyetlerin sadece anonim şirketler tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir²⁰. Örneğin limited şirketler, bankacılık²¹, sigortacılık²², faktoring, finansal kiralama²³, umumi mağaza²⁴, yatırım ortaklığı²⁵ faaliyetlerinde bulunamazlar.

¹⁶ Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s.225; Yargıtay 12. HD. 06.06.2016 tarih ve 2016 / 312 E. 2016 / 15834 K. sayılı kararı “ *Hukuk Genel Kurulunun, 11.05.2016 tarih ve 2014/12-1078 esas, 2016/1600 karar sayılı kararında, şirket ortağının İİK. nun 89. maddesi uygulamasında, şirket açısından 3.kişi sayılacağı ve şirket hakkında borçlu sıfatıyla yapılan icra takibi nedeniyle borçlu şirketin hak ve alacaklarının haczi için şirket ortağına İİK.nun 89. maddesi uyarınca haciz ihbarı gönderilebileceği kabul edilmiştir.* ” Benzer karar: Yargıtay 12. HD. 2016 / 1954 E. 2016 / 15638 K. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Ekim 2017)

¹⁷ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1644 b.

¹⁸ Fatih **Bilgili** ve Ertan **Demirkapı** *Şirketler Hukuku*, Dora Yay., Bursa 2012, s.313; Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 164; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 672.

¹⁹ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 164.

²⁰ Ahmet **Battal**, *Şirketler Hukuku*, Gazi Kitabevi, Ankara 2005, s. 129.

²¹ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu md. 7 / a.

²² 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu md. 3, limited şirketlerin sigorta acenteliği yapabileceği yönünde bkz. (Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 751).

²³ Finansal Kiralama, Faktoring ve Finans Şirket Kanunu md. 5 / a; Özge **Uzun Kazmacı**, *Faktoring Sözleşmesi*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, s. 43.

²⁴ 2699 Sayılı Umumi Mağazalar Kanunu md. 3.

²⁵ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 165; Yahya **Deryal**, *Ticaret Hukuku Bilgisi*, Derya Kitabevi, Trabzon 2010, s. 182.

1.1.2.4. Tüzel Kişilik

Limited şirket, ortaklarından bağımsız ayrı bir tüzel kişiliğe sahip sermaye²⁶ortaklığıdır. Limited şirketin tüzel kişiliği haiz sermaye şirketi olduğu TTK md. 124 ve 125' ten açıkça anlaşılmaktadır.

Yukarıda da izah edildiği üzere, limited şirketin borçlarından dolayı ortakların sorumluluğu bulunmamaktadır²⁷. Bunun istisnasını ise AATUK md. 35 oluşturmaktadır. Yani şirket borçlarından dolayı ortakların takibi mümkün değildir. Ancak ortaklığın sermayesi ile sorumlu olması ilkesinin kötüye kullanıldığı durumlarda, özellikle şirket malvarlığı ile ortağın malvarlığının birbirine karışması halinde tüzel kişilik perdesi aralanarak ortağın sorumluluğuna gidilebilmektedir²⁸.

Diğer yandan, limited şirket bir tüzel kişi tacir olduğundan ticaret unvanı seçmek ve kullanmak durumundadır²⁹. Limited şirketlerde birden fazla işletme konusu seçilebilir, bu kapsamda sadece bir işletme konusunun unvanda yer alması zorunlu ve yeterlidir³⁰. Bu durum işletme konusunun ehliyeti sınırlayacağı ilkesinin terk edildiğinin göstergesidir³¹.

Ticari şirketler açısından Eski TK döneminde “ *ultra vires kuralı* ” benimsenmiştir. Söz konusu ilke, şirketin hak ehliyetini şirket sözleşmesi kapsamında

²⁶ Limited şirketin, ek ödeme yükümlülüğü getirilmiş olması, pay devrinin zorlaştırılmış olunması ile şahıs şirketine, buna karşın sorumluluk sınırlandırılması ile sermaye şirketine benzeyen kompleks bir şirket tipi olduğu yönünde (bkz. Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 670).

²⁷ Bkz. I. Bölüm, “ Şirket Borçlarından Sorumluluk ”.

²⁸ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s.176; Gökhan **Antalya** “ Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması Teorisi”http://dosya.marmara.edu.tr/huk/Sempozyumyay%C4%B1nlar%C4%B1/t%C3%BCzelki%C5%9Fillikperdesininaralanmas%C4%B1/g_khanantalya.pdf (Erişim Tarihi: Ekim 2017) s.149; “ Tüzel kişilik perdesinin aralanması teorisi, İngiliz Mahkemelerince en çok muvazaa ve hileli işlemlerin varlığına dayanmakla birlikte, şirket ile ortaklarının içinde bulunduğu normal aşan hukuki ilişkilerin varlığına dayanmaktadır. ” (Erdem **Bafra**, “ İngiliz Mahkemelerince Şirket Tüzel Kişiliği Perdesinin Kaldırılması ” *TBB. Dergisi*, Yıl, 2014 Sayı, 112, s: 371); “ Alman Federal Mahkeme uygulamalarında ise söz konusu teorinin temeli normların gayesine aykırı olarak kullanılması durumunda uygulama alanı bulacağı vurgulanmıştır. ” (Gülgören **Tekinalp** ve Ünal **Tekinalp**, *Reha POROY' a Armağan*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1995, s. 387); “ AİHM tüzel kişinin zarara uğradığı durumlarda, şirket ortağının da başvuruca sifata sahip olacağını ifade etmektedir. ” (Ozan **Can**, “ Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Malvarlığı Haklarının Korunmasında Ticaret Şirketi Ortaklarının Başvuruca Sifatının Değerlendirilmesi ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması Teorisi ” **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** Yıl, 2016 ,C: 7, Sayı, 2, s. 81).

²⁹ Sami **Karahan**, *Ticari İşletme Hukuku*, Mimoza Yay., Konya 2011, s. 123; ve birçok Ticari İşletme Hukukuna İlişkin Eser.

³⁰ Oruç Hami **Şener**, “ *Ticari İşletme Hukuku (Ders Kitabı)* ” Seçkin Yay. Ankara 2016, s. 511; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2012, s. 316

³¹ Can, *Şirketler Hukuku*, s. 226

belirlenen işletme konusu ile sınırlamaktaydı³². Ancak söz konusu ilke TTK’ da yer almamaktadır³³. Bu kapsamda limited şirket müdürünün işletme konusu dışında yapmış olduğu işlemler kural olarak şirketi bağlamaktadır. Limited şirket, ancak üçüncü kişinin kötü niyetli olduğunu ispatlamak şartıyla işlemle bağlı olmaktan kurtulabilecektir. Burada dikkat edilmesi gereken diğer bir husus ise; şirket sözleşmesinin ilân edilmiş olmasının üçüncü kişinin durumu bildiği veya bilmesi gerektiğinin ispatı için tek başına yeterli olamayacağıdır³⁴.

1.1.2.5. Sermaye Kavramı

Limited şirketin sermaye tutarı en az on bin Türk Lirası³⁵ olarak belirlenebilmektedir. Söz konusu meblağ ise Bakanlar Kurulu kararıyla on katına kadar yükseltilebilmektedir (TTK md.580). Esas sermaye her zaman belli bir miktar para olarak belirlenmeli ve bu husus şirket sözleşmesine yazılmalıdır³⁶.

Limited şirketler hukukunda esas sermaye payı ile ortaklık hakkını ifade eden pay birbirinden farklı kavramlar olarak göze çarpmaktadır. Esas sermaye payı, nakit olarak belirtilir ve şirketin esas sermayesine katılımın asgari tutarını ifade eder³⁷.

Değnilmesi gereken diğer bir husus ise limited şirketteki itibari değer ve pay kavramının anonim şirkettekinden farklı olduğudur³⁸. Bu durum TTK md 583’ ün gerekçesinde “*Limited şirkette, "itibarî değer", anonim şirketteki itibarî değerden hem teorik hem de dogmatik düzen yönünden farklıdır. Anonim şirkette itibarî değer, gerçek anlamda paylara bölünmüşlüğü gereği olarak sermayenin serbestçe devredilebilen, hak kaynağı işlevini haiz, bağımsız bir birimini oluştururken; limited şirkette pay bir taraftan konulan sermayeyi gösteren ve bazı hesabi işlemlere temel oluşturan diğer*

³² Mehmet **Bahtiyar**, *Ortaklıklar Hukuku (Kısa Karşılaştırma ve Değerlendirmeler Dersler – Soru Örnekleri)* Beta Yay., İstanbul 2017, s. 417; “Ultra Vires, şirketin hak ehliyetinin, şirket sözleşmesinde yazan işletme konusu ile sınırlandırılmasıdır.” (Murat **Alışkan**, “İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili “ <http://dergipark.gov.tr/download/issue-file/424>, s. 208 (Erişim tarihi: Ekim 2017)).

³³ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2012, s. 316; Can, *Şirketler Hukuku*, s. 226.

³⁴ Burçak **Yıldız**, “ Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukukî Niteliği ”, *Batider*, Eylül 2011, C.XXVII, Sayı,3, s. 129.

³⁵ Limited şirketin asgari sermayesinin 50.000 TL olarak belirlenmesi gerektiği hususunda bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 365.

³⁶ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 746 – 747; Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 124.

³⁷ Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 747

³⁸ Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 366; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 414;

paylarla eşit olması zorunlu bulunmayan esas sermayenin bir parçasını oluşturur. Anonim şirkette sermaye paylara bölünmüştür, limited şirkette ise esas sermaye payı, bazı hakların belirlenebilmesi ve kullanılabilmesi amacıyla hesabi olarak bölünür. Payın hesaben bölünmesi, payın verdiği oy hakkının hesaplanmasına ve temettünün belirlenmesine ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin uygulanmasına hizmet eder.”³⁹ şeklinde ifade edilmiştir.

Anonim şirkette itibari değer tam manası ile paylara bölünmüşlüğü, payın serbestçe devrini sağlayan temel birimi ifade eder. Limited şirketlerde pay kavramı ortaklık sıfatına sahipliği ifade eder⁴⁰. Limited şirkette esas sermaye payının itibari değeri ise ek ödeme yükümlüğünün, oy hakkının ve kâr payının belirlenmesinde bir ölçü işlevi bulunmaktadır⁴¹. Başka bir ifade ile pay, limited şirket ortağının hak ve yükümlülüklerini ifade eden kavramdır⁴².

Diğer yandan eski kanun döneminde benimsenen “ bir ortak bir esas sermaye payı ”⁴³ ilkesi 6120 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile terk edilmiştir. Bundan sonra bir ortak birden fazla sermaye payına sahip olabilecektir⁴⁴. Bir ortağın getirebileceği asgari esas sermaye payı yirmi beş Türk Lirası olmakla beraber daha fazla sermaye konulması halinde bu sermaye yirmi beş Türk Lirasının katları şeklinde ifade edilir⁴⁵. Ayrıca limited şirket ortağı sayısı kadar esas sermaye payı bulunur ve her ortağın esas sermaye payının birbirine eşit olması beklenemez⁴⁶.

Limited şirketlerde nakit sermaye getirilebildiği gibi aynı sermaye de getirilebilir. Nelerin sermaye olarak getirilebileceği TTK md. 581’ de belirtilmiştir⁴⁷. Bu

³⁹ TTK md. 583- Madde Gerekeşi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim Tarihi : Ekim 2017)

⁴⁰ Sevdâ Bora, " 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri- Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar", *Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 7, Ocak 2013, s. 77.

⁴¹ Esra Hamamcıoğlu ve Levent Biçer, "Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payının Rehni", *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, Aralık 2013, s. 61 vd.

⁴² Barbaros Çağa, " Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri ", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 3, Haziran 1974, s. 589.

⁴³ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 487; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 747; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 415; Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 367; Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s.149; Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 671.

⁴⁴ Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 367; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 748.

⁴⁵ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2012, s. 314

⁴⁶ Serhan Dinç “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketin Unsurları ile Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramları ” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Y: 7 S: 29, Ocak 2017, s. 143.

⁴⁷ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2012, s. 315; TTK md.581’ in TTK md. 342 hükmünün tekrarı olduğu, bu sebeple sadece TTK md. 342’ e yollama yapılmasının yeterli olduğu yönünde bkz. Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 486.

bağlamda limited şirkete sınırlı aynı hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen veya devrolunabilen, fikri haklar ile sanal ortamlar ve adları da dâhil olmak üzere malvarlığı sermaye olarak konabilecekken, hizmet edimleri, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olarak konamaz. Aynı sermaye olarak getirilecek şey taşınmaz ise ilgili sicile şerh verilmek, taşınır ise güvenilir kimseye tevdi sağlanmak suretiyle sermaye koyma borcu yerine getirilir⁴⁸.

1.2. Limited Şirketin Organları

1.2.1. Genel Olarak

Limited şirketin zorunlu organları, genel kurul ve müdür veya müdürler kurulumdur⁴⁹. Ayrıca limited şirkette isteğe bağlı organ teşekkülü de mümkündür⁵⁰.

Limited şirkette eTTK döneminde benimsenen organlar arasındaki astlık – üstlük ilişkisi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile terk edilmiştir⁵¹. Madde gerekçesinde de ifade edildiği üzere böylece organlar arası işlevler ayrımı kanunî düzen niteliğini kazanmaktadır⁵².

Diğer yandan eTTK döneminde benimsenen yirmiden fazla ortak sayısına göre denetim organının zorunlu organ olması ve genel kurula uygulanacak hükümlerin değişmesi kuralı⁵³ 6102 sayılı Türk Türk Ticaret Kanunu'nda benimsenmemiştir. Ayrıca özden yönetim ilkesi de 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda terk edilerek seçilmiş yönetim düzenine geçilmiştir⁵⁴.

⁴⁸ Dinç, *Limited Şirketin Unsurları*, s. 142.

⁴⁹ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 422; Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s. 232; Denetçinin zorunlu organ olmadığı yönünde (bkz. Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 422).

⁵⁰ Fatih **Bilgili ve Ertan Demirkapı**, *Şirketler Hukuku*, Dora Yay., Bursa 2013, s. 652

⁵¹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 200; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 815; TTK' da genel kurulun üst organ olarak belirtilmemesine rağmen yine de üst irade ve karar organı olduğu yönünde (bkz. Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 815).

⁵² TTK md. 616 - Madde Gerekçesi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim Tarihi : Kasım 2017)

⁵³ Orhan Nuri **Çevik**, *Limitet Şirketler Hukuku ve Uygulaması*, Yetkin Yay., Ankara 2003, s. 629; Tarık **Başbuğoğlu**, *Uygulamalı Ticaret Kanunu*, Yetkin Yay.1. Cilt, Ankara 1998, s. 734-735.

⁵⁴ Soner **Altaş**, *Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler (Karşılaştırmalı, Açıklamalı, Gerekçeli)*, Seçkin Yay. Ankara 2011, s. 49.

1.2.2. Genel Kurul

Limited şirket genel kurulu, şirket ortaklarından oluşan, şirketin karar alma ve iradesine; açıklama fonksiyonu gören, diğer şirket organları ile astlık – üstlük ilişkisi bulunmayan, fonksiyonel görev ayrımının sonucu olarak ortaya çıkan, kanunen zorunlu olan şirket organıdır.

Genel kurul yapısı itibari ile sürekli görev yapan bir organ olmayıp, en geniş yetkiye sahip, dış ilişkide etkili olmayan bir organdır⁵⁵.

1.2.2.1. Genel Kurulun Yetkileri

Limited şirketlerde genel kurulun yetkileri ikili bir ayrıma tabi tutularak incelenebilir. Zira TTK md. 616 / 1’ de genel kurulun devredilemez yetkilerinden bahsedilmiş, TTK md. 616 / 2’ de ise şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde devredilemez yetkiler kapsamına alınabilecek hallere değinilmiştir. Daha net bir ifade ile genel kurulun kanundan doğan kesin devredilemez yetkilerinin yanında şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde sözleşmeden doğan devredilemez yetkileri vardır⁵⁶.

Örneğin yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkarılması gibi bir hususun şirket sözleşmesinde “ *devredilmez yetkidir* ” şeklinde ayrıca belirtilmesine gerek yoktur. Sadece bu konuda genel kurulun karar vereceğinin belirtilmesi, devredilemez yetki kapsamında değerlendirilmesi için yeterli olacaktır⁵⁷.

1.2.2.2.1. Kanundan Doğan Devredilemez Yetkiler

Genel kurulun organsal yapısı itibarı ile kanunen kendisine özgülenen yetkiler TTK md. 616 / 1’ de açıkça sayılmıştır. Bu yetkiler münhasır yetkilerden olup, hiçbir surette başka bir organa devredilemez niteliktedir⁵⁸. Söz konusu devredilemez nitelikte yetki ve görevlerin kanunca düzenleme altına alınması genel kurul ve müdür / müdürler

⁵⁵ Poroy, Tekinap ve Çamoğlu, N. 1711.

⁵⁶ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 653- 654; Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2011, s. 50; Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 200-201.

⁵⁷ TTK md. 616 - Madde Gerekeçesi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Kasım 2017)

⁵⁸ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 422.

kurulunun görev ve yetkilerinin birbirinden kolayca ayırt edilmesi amacına hizmet etmektedir⁵⁹.

Devredilmez nitelikteki yetkiler TTK md. 616 / 2' de on bir bent halinde sayılmıştır. Genel kurulun devredilemez yetkileri şunlardır;

- a) Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi,
- b) Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları⁶⁰,
- c) Topluluk denetçisi ile denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları,
- d) Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması,
- e) Yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi⁶¹, kazanç paylarının belirlenmesi,
- f) Müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları,
- g) Esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması,
- h) Bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması⁶²,

⁵⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 652 – 653.

⁶⁰ Müdürlerin şirket sözleşmesi ile atanması ihtimalinin madde metninde yer bulmamasının eleştirisi için (Bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 384).

⁶¹ “ 6102 Sayılı TTK' nın 616/e maddesi uyarınca kâr payının dağıtılması hakkında genel kurulca karar verilmesi gerektiği, davalı şirketin dava konusu edilen dönem bakımından karın dağıtılması hususunda alınmış bir ortaklar kurulu kararı bulunmadığı gerekçesiyle, davacıların davasının reddine...” Yargıtay 11. HD. 07.03.2017 tarih ve 2015/7453 E. 2016 / 2486 K . www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Kasım 2017)

⁶² “ 6102 sayılı TTK' nın 640. maddesinin 3. fıkrası gereğince haklı sebebe dayalı olarak ortağın şirketten çıkarılması için şirket dava açabilir. Ortağın bir başka ortağın şirketten çıkarılmasını isteyebileceğine dair yasanın düzenlenmiş bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca şirketin bu davayı açabilmesi için de aynı yasanın 616. maddesinin birinci fıkrasının h bendi gereğince, genel kurulun bu konuda bir karar vermesi gerekir. Bu durumda, davacının aktif dava ehliyeti olmadığı gözetilerek davanın bu nedenle reddi gerekirken yazılı olduğu şekilde karar verilmesi doğru olmayıp, bozmayı gerektirmiştir.” Karşı oy: “ 6102 S. TTK' nın 640.maddesi uyarınca, ortaklıktan çıkarmaya şirket genel kurulunun yetkili olduğu dile getirilmiş ise de, dava konusu şirketin iki ortaklı olması, davacı ortağın %99, diğer ortağın (davalı) da %1 paya sahip olması, ortaklığı oluşturan pay sahiplerinin tamamının davada temsil ediliyor olması, davacı yönetici ortağın şirketi temsilen dava açmış olması, bir ortağın şirketten haklı sebepten çıkartılması için TTK 621/1-h maddesi uyarınca şirket genel kurulunda 2/3 oyçokluğu ile karar alınmasının gerekmesi, iki ortaklı böylesi bir ortaklık yapısında aranılan nisabın sağlanmasının imkansız olması karşısında, genel kurul kararı aranmasının somut olay adaleti açısından uygun olmadığı, yerel mahkeme kararının hukuka uygun olduğu ve onanması gerektiği ” şeklindedir. Yargıtay 11. HD. 08.02.2016 tarih ve 2016/24 E. 2016 / 1120 K. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim Tarihi : Kasım 2017) Ancak anılan kararın özel bir duruma istinaden verildiği gözetilmeden, somut olaya yasa hükümlerinin uygulamasında hataya düşülmüştür. Zira olayda iki ortaklı (davacı hisse oranı % 99, davalı hisse oranı % 1) bir limited şirket mevcuttur. Bu sebeple Yargıtay' ın yaklaşımı yerinde olmayıp, karşı oy yönünde karar verilmesi gerekirken aksi yönde karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu kanaatindeyiz.

i) Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması,

i) Şirketin feshi,

j) Genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi.

Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması, müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi⁶³, müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması hususları eTTK' da yer almayan 6102 sayılı kanun ile ilk kez düzenleme altına alınan genel kurula ilişkin devredilmez yetkilerdendir⁶⁴.

Esas sermaye paylarının devrinin onaylanması genel kurulun devredilemez yetkileri arasında değerlendirilmiştir. Diğer yandan TTK md. 595 / 2 hükmüne göre şirket sözleşmesine koyulacak bir hüküm ile esas sermaye payının devri için gereken genel kurul onayı şartı aranmayabilecektir. Ancak bu durumda sadece esas sermaye paylarının devrinde genel kurul onay şartı ortadan kalkmaktadır. Buradan hareketle onay şartının aranmaması, söz konusu onay yetkisinin başka bir organa devredileceği anlamına gelmemektedir⁶⁵.

1.2.2.2.2. Şirket Sözleşmesi ile Belirlenebilecek Devredilemeyen Yetkiler

TTK md. 616 / 2' de altı bent olarak sayılan hususların şirket sözleşmesinde öngörülmesi halinde bir kısım yetkilerin devredilemez yetki mahiyetinde olabileceği düzenlenmiştir. TTK md. 616 / 2' deki sayım kapalı sayı ilkesine tabi değildir. Dolayısıyla şirket sözleşmesinde öngörülmesi kaydıyla birçok husus devredilemez yetki olarak belirlenebilecektir⁶⁶. Belirtilen durumlar şirket sözleşmesinde yer almıyorsa bu konularda karar alma yetkisi müdürlere devredilebilecektir⁶⁷.

Şirket sözleşmesi ile öngörüldüğü takdirde devredilemez yetki kapsamında olacak hususlar şu şekildedir:

⁶³ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 202.

⁶⁴ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 524.

⁶⁵ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 203.

⁶⁶ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 204

⁶⁷ İfadenin alın hakkı olarak anlaşılması yönünde bkz. Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 654.

- a) Şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı haller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması⁶⁸,
- b) Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi⁶⁹,
- c) Esas sermaye payları üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi,
- d) Yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkarılması,
- e) Şirket sözleşmesinin 613 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca ortakların onayını yeterli görmemesi halinde, müdürlerin ve ortakların şirkete karşı bağlılık yükümü veya rekabet yasağı ile bağdaşmayan faaliyetlerde bulunabilmelerinin onayı için gereken iznin verilmesi,
- f) Bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebeplerden dolayı şirketten çıkarılması⁷⁰.

1.2.2.2. Tek Ortaklı Limited Şirkette Genel Kurul Yetkileri

Tek ortaklı limited şirketlerde, bu ortak genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir. Tek ortağın genel kurul sıfatıyla⁷¹ alacağı kararların geçerlilik kazanabilmesi için yazılı olması gerekmektedir (TTK md. 616 / 1).

Buradaki yazılılık zorunluluğu bir ispat şartı olmayıp, bir geçerlilik şartıdır⁷². Ancak söz konusu yazılılık koşulu tek başına yeterli değildir. Zira bu husus beraberinde birçok sakıncayı getirmektedir. Kararların sadece yazılı şarta bağlanması aleniyet

⁶⁸ Müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması tabirinin belirsizlik arz ettiği yönünde bkz. Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 205.

⁶⁹ Bkz. 2. Bölüm, s. 79 (dpn. 400), s. 80 (dpn: 401)

⁷⁰ Ortaklık sözleşmesinde belirtilen çıkarma sebeplerine dayalı çıkarma kararının genel kurul tarafından alınacağı yönünde bkz. Nihat **Taşdelen**, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma Çıkarılma ve Fesih*, Yetkin Yay. Ankara 2012, s. 217.

⁷¹ Genel kurul sıfatıyla ifadesinin hatalı olduğu onun yerine “ genel kurul yerine ” ifadesinin kullanılması gerektiği yönünde bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 224.

⁷² Seniha **Dal**, *Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı*, Legal Yay. İstanbul 2013, s. 33; Oruç Hami **Şener**, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, Seçkin Yay. Ankara 2017, s. 523.

kazanmasını önleyecek, bu sebeple tescil ve ilan edilmesi zorunlu olmayan bu kararlara karşı yargı yoluna başvurulmasında ciddi sorunlar doğuracaktır⁷³.

Tek ortaklı limited şirkette tek ortak aynı zamanda şirket müdürü ise kendi kendisini iBRA edemeyecektir⁷⁴. Diğer yandan TTK md. 616 / 2' deki yetkilerin tek ortak tarafından kullanılması mümkün değildir⁷⁵.

1.2.2.3. Genel Kurul Toplantısı

a.Genel Olarak Genel Kurul Türleri

Limited şirkette genel kurullar, yapılış zamanına göre olağan ve olağanüstü genel kurul, bildirim durumuna göre çağrılı ve çağrısız genel kurul olarak tasnif edilebilir⁷⁶.

Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içerisinde yapılır (TTK md.617). Olağan genel kurul toplantılarının TTK. md. 617 gereğince Mart ayında yapılması gerekmektedir⁷⁷. Ancak özel hesap dönemi benimsenen ortaklıklarda bu hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içerisinde yapılması gerekmektedir⁷⁸. Buradaki üç aylık süre bir düzen hükmü olup, sırf bu süreye uyulmadığından bahisle genel kurul kararları iptal edilemez⁷⁹. Ayrıca üç aylık süre şirket sözleşmesi ile uzatılmayacağı gibi kısaltılmayacaktır⁸⁰. Diğer yandan olağan genel kurulun asgari gündem maddeleri TTK md.409' da hüküm altına alınmıştır.

Gerek duyulması ve⁸¹ şirket sözleşmesi ile belirlenen hallerde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir (TTK md. 617 / 1). Olağanüstü genel kurulun asgari gündem maddeleri kanun koyucu tarafından belirlenmiş değildir. Kanun koyucunun

⁷³ Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 224; Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.525 (dpn. 78.)

⁷⁴ İrem Çiçek, " Tek Kişilik Anonim Şirketler ve Tek Üyeli Kurulumda Ortaya Çıkabilecek Sorunlar " *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt:89 S: 3, Y: 2015, s. 214.

⁷⁵ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 207.

⁷⁶ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1711a – 1711b.

⁷⁷ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 655.

⁷⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 530.

⁷⁹ Direnç Akbay, " Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları" Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 35 (Bkz. Dpn: 82.)

⁸⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 531; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 818; bu sürenin kısaltılabileceği ancak uzatılmayacağı yönünde (bkz. Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 35).

⁸¹ TTK md. 617 / 1, c3' te geçen " ve " bağlacının kanun amaç ve sistematigi açısından " veya " olarak anlaşılması gerektiği yönünde bkz. Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 209

yasal olarak olağanüstü genel kurulun yapılmasını zorunlu kıldığı haller bulunmaktadır. TTK md. 633 gereğince şirketin borca batık olduğu şüphesini uyandıran durumlarda müdürlerin olağanüstü toplantı çağrısı yapması zorunludur⁸².

a.1. Sirküler Tipi Karar Alma

Herhangi bir ortak sözlü görüşme isteminde bulunmadıkça, genel kurul kararları, ortaklardan birinin gündem maddesi ile ilgili önerisine diğer ortakların yazılı onayları alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm ortakların onayına sunulması kararın geçerliliği için şarttır. (TTK md. 617 / 4)

Söz konusu madde ile anonim şirketlerde yönetim kurulu açısından öngörülen sirküler şeklinde karar alma şekli limited şirketlerde genel kurul açısından da öngörülmüştür. Bu durum yazılı oy vermenin doğal bir sonucudur⁸³. Diğer yandan limited şirketlerde bu duruma cevaz verilmesinin, genel kurul kararlarının daha hızlı alınması amacına hizmet ettiği söylenebilir. Bu şekilde alınan kararlar elden dolaştırma yöntemiyle karar alma veya sirküler tipi karar alma olarak adlandırılmaktadır⁸⁴.

Sirküler tipi karar alınması durumunda karar nisabının TTK md. 617 / 4' te açıkça düzenlenmemesinin pratikte sorun oluşturacağı açıktır⁸⁵. TTK md. 617 / 4' ün uygulanmasında sorun çıkması durumunda TTK md. 390 / 4' ten⁸⁶ yararlanılması uygun bir çözüm olacaktır⁸⁷.

Sirküler tipi karar alma işlemini müdürler başlatabileceği gibi ortaklar da başlatabilir. Ayrıca bu şekilde karar alınabilmesi için ortaklık sözleşmesinde herhangi bir hükmün bulunmasına da gerek yoktur⁸⁸. Diğer yandan sirküler tipi karar

⁸² Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 818.

⁸³ TTK md. 617 - Madde Gerekeşi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Ocak 2018)

⁸⁴ Soner Altaş, “ Limited Şirket Ortakları Toplantı Yapmadan Genel Kurul Kararı Alabilir Mi ? ”, *Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog*, Sayı: 311 Mart 2014, s. 72.

⁸⁵ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.527.

⁸⁶ TTK md. 390 / 4 “ Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kağıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kağıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştırılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir.”

⁸⁷ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 247-248.

⁸⁸ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 245.

alınabilmesi için herhangi bir davete de ihtiyaç yoktur⁸⁹. Karara ilişkin öneri faks, posta, kurye, mail yoluyla gönderilebilir⁹⁰. Ancak ortaklardan birinin sözlü görüşme talebinde bulunmasına rağmen sirküler tipi karar alma yoluna gidilmesi söz konusu kararı batıl kılacaktır⁹¹.

a.2. Elektronik Genel Kurul

Elektronik ortamda genel kurul toplantısı, gelişen teknolojinin hukuk alanına yansımaları olarak değerlendirilebilir⁹². Bu kapsamda elektronik genel kurula giden yolda atılan ilk adım 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu⁹³ olarak kabul edilebilir⁹⁴. Bu yönde TTK' daki düzenlemeler ise TTK md. 1526 / f.3 – 4⁹⁵ ve 1527 hükümleridir. Zira TTK md. 1526' da elektronik imzayı kimlerin kullanabileceği ile hüküm ve sonuçlarına değinilmiş, TTK md. 1527' de ise elektronik genel kurulun esasları belirlenmiştir.

“ Şirket sözleşmesinde veya şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir ” (TTK md. 1527 / 1).

“ Kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde, şirket sözleşmesinde ve şirket sözleşmesinde öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fiziki katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur ” (TTK md. 1527 / 2).

⁸⁹ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 246.

⁹⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 527 – 528.

⁹¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 529.

⁹² Mete Özgür **Falcıoğlu**, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat Kapsamında Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul*, Yetkin Yay. Ankara 2016, s. 37

⁹³ 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, RGT: 15.01.2004, RG No: 25355, Yürürlük Tarihi: 23.07.2004

⁹⁴ Hasan **Pulaşlı**, “Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum” arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasli-internetOrtamındaGenelKurul.pdf, s. 61-62. (Erişim tarihi: Ocak 2018)

⁹⁵ TTK md. 1526 / f.3-4 “ Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, bu Kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir. Bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı usulle elektronik ortamda düzenlenebilir. Zaman unsurunun belirlenmesi gereken ve yönetmelikte düzenlenen hallerde güvenli elektronik imzaya eklenen zaman damgasının tarihi, diğer hallerde merkezi veri tabanı sistemindeki tarih esas alınır.

Şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirket namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imza atabilirler. Bu durumda, kullanılacak nitelikli elektronik sertifikalarda sertifika sahibi alanı içerisine, sertifika sahibinin ismiyle birlikte temsil ettiği tüzel kişinin de ismi yazılır. Bu husus tescil ve ilan edilir.”

Elektronik ortamda genel kurulun yapılabilmesi için öncelikle şirket sözleşmesinde bu yönde bir hükmün bulunması şarttır (TTK md. 1527 / 1). Burada değinilmesi gereken önemli bir konu bazı pay sahiplerinin elektronik ortamda genel kurula katılabileceği gibi bazı pay sahiplerinin ise ortaklar genel kuruluna fiziken katılabileceklerdir. Buna ise internet destekli genel kurul adı verilmektedir⁹⁶.

Diğer yandan elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılabilmesi için bu amaca hizmet eden bir internet sitesinin olması, ortağın bu yönde bir talebinin olması ve elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır (TTK md. 5127 / 3).

TTK md. 1527 / 4' te müdürlerin elektronik ortamda genel kurulun gerçekleştirilebilmesi için ortağa her türlü araçları sağlamak yükümlüğü altında olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca elektronik ortamı kullanmak isteyen ortakların, pay sahiplerinin ve yönetim kurulu üyelerinin / müdürlerin elektronik posta adreslerini şirkete bildirmesi gerekir (TTK md.1528).

Ayrıca elektronik ortamda genel kurula ilişkin detaylı düzenleme ikincil mevzuat olan “ *Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ* ” adlı tebliğinde yer almıştır⁹⁷. Söz konusu tebliğde elektronik ortamda genel kurula katılım talebinin şirkete nasıl bildirileceği, toplantının idaresi ve diğer konularda ayrıntılı düzenlemeler bulunmaktadır⁹⁸.

b. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması

b.1. Toplantıya Davet Yetkisine Sahip Olanlar

Genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkisi olan kişi ve organlar kanunen belirtilen kişiler ile şirket sözleşmesi ile yetkilendirilen kişilerdir. Bu kişi veya organların dışındakilerin yapmış olduğu çağrılar geçersiz olduğu gibi yapılan toplantıda

⁹⁶ Pulaşlı, *Elektronik Genel Kurul*, s. 71.

⁹⁷ Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ RG. 29.08.2012, RG No: 28396

⁹⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 527.

alınan kararlar yok hükmündedir⁹⁹. Genel kurulu toplantıya çağrı yetkisi olanlar şu başlıklar şeklinde incelenebilir:

b.2. Müdürler

TTK md. 617' de belirtildiği üzere müdürlerin hem olağan hem de olağanüstü genel kurul toplantı çağrısı yapma yetkisi bulunmaktadır.

b.3. Azınlık

Limited şirketler hukukunda azınlık, TTK md. 411' den hareketle, şirket sermayesinin en az onda birine sahip pay sahiplerini ifade eden kavram olarak tanımlanabilir. TTK md. 617 / 3' te geçen “*azlığın çağrı ve öneri hakkı*” ifadesi ve söz konusu hükümde anonim şirket hükümlerine yapılan yollama dikkate alındığında, limited şirkette de azınlığın, müdür/lerden, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilecektir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta çağrı ve gündeme madde ekletme yetkisinin her pay sahibine ait olmadığı¹⁰⁰, esas sermayenin en az onda birini temsil eden pay sahibine veya sahiplerine ait olduğudur. Yine TTK md. 411 / 1' de belirtildiği üzere şirket sözleşmesi ile çağrı hakkı daha az sermaye sahibine de tanınabilir, ancak yüzde on olarak belirlenen oran artırılamaz¹⁰¹.

Azınlığın doğrudan doğruya genel kurulu toplantıya çağırma veya gündeme madde ekletme yetkisi bulunmamaktadır¹⁰². Azınlığın söz konusu hakkını kullanabilmesi için öncelikle noter aracılığıyla¹⁰³ gerektirici sebeplerini ve gündemi¹⁰⁴ müdüre bildirmek zorundadır. Diğer yandan gündeme madde ekletme talebinin müdür tarafından değerlendirilebilmesi için söz konusu istemin çağrıya ilişkin ilan ücretinin yatırılmasından önce müdüre veya müdürler kuruluna ulaşmış olması gerekmektedir.

⁹⁹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1712a; Hasan **Pulaşlı**, “ Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi ” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. XVII, Y.2013, Sayı: 1-2, s. 892.

¹⁰⁰ Her pay sahibine bu hakkın tanınmamasının sebebi müdürlere bu yönde gereksiz ve kötü niyetli taleplerin gelmemesi, aşırı yoğunluğun oluşmamasını sağlamak olarak değerlendirilebilir. (Bkz. Erdoğan **Moroğlu**, *Makaleler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2010, s.238).

¹⁰¹ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 41; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 537.

¹⁰² Özge **Ayan** “ Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma ve Sorumluluk Davası Açma Hakkı “, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, İzmir 2004 (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), s. 57; Moroğlu, *Makaleler*, s. 239.

¹⁰³ Noter aracılığıyla bildirim yasal şekil şartı olduğu yönünde bkz. Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 212

¹⁰⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 540.

Bu koşullar yerine getirilmeksizin yapılan başvurular geçerli değildir¹⁰⁵. Ayrıca birden fazla ortağın bir araya gelerek azınlık oranını teşkil ettiği durumlarda bu pay sahiplerinin birlikte hareket etmeleri gerekmektedir. Birbirinden habersiz şekilde ayrı ayrı talepte bulunmaları halinde, toplamı azlık oranını oluştursa bile kanunen aranan zorunluluk gerçekleşmiş sayılamaz¹⁰⁶.

Genel kurulun toplantıya çağırılması ve gündeme madde ekletilebilmesi için öncelikle müdürlere başvurulması gerekmektedir. Müdürlerin başvuruyu olumlu olarak değerlendirmesi durumunda genel kurul en geç kırkbeş gün içerisinde toplanacak şekilde çağrı yapılır. Aksi durumda ise çağrı istem sahiplerince mahkemeye başvurulmaksızın yapılabilir¹⁰⁷.

Azınlıkça yapılan çağrı müdürler tarafından kabul edilmediği veya isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde aynı pay sahipleri mahkemeye başvurabilir.

Noter aracılığıyla gündeme madde ekletme veya genel kurulun toplantıya çağırılması talebinin tebliğinden itibaren yedi iş günü dolmadan açılan davaların dava şartı yokluğundan reddi gerekmektedir¹⁰⁸.

Burada üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise; müdürlere başvuran birden fazla pay sahibinin, bu talebin müdürler tarafından reddi durumunda mahkemeye başvurma sürecinde birlikte hareket etmemesi durumudur. Pay sahiplerinin bir veya birkaçının mahkemeye başvurduktan sonra davadan feragat etmesi durumunda sermayenin en az yüzde onu oranı sağlanamıyorsa davanın dava şartı yokluğundan reddi gerekecektir. Ancak yine de esas sermayenin yüzde onu oranı sağlanıyorsa davanın dava şartı yokluğundan reddedilmemesi gerekmektedir. Zira bu durumda pay

¹⁰⁵ Moroğlu, *Makaleler*, s. 241- 242.

¹⁰⁶ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 538; Yargıtay 11. HD. 1983 / 2294 E. 1983 / 2474 K. sayılı kararı “ belirtilen sayıdaki azınlığa tanınan çağrı olanağının ön koşulu, bu ortakların birlikte hareket etmeleridir. Ortakların birbirlerinden habersiz ya da bağlantısız olarak ayrı ayrı istemde bulunmaları halinde yasa da öngörülen bu zorunlu koşulun gerçekleştiğinden söz edilemez. ” şeklindedir. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Aralık 2017)

¹⁰⁷ Söz konusu çağrının azınlık tarafından yapılmasının doğru olmadığı, bu hükmün müdürler ile azınlık arasındaki anlaşmazlıkları derinleştireceği yönünde bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 541.

¹⁰⁸ Yargıtay 11. HD. 2015 / 6683 E. 2016 / 6907 K. sayılı kararı “ Genel Kurul'a çağrı talebinin ve tarafından en erken 27/05/2014 tarihinde yapılması gerekirken, yedi iş günlük sürenin dolması beklenmeksizin Mahkemeye başvurularak Genel Kurul'a çağrı istemli dava açıldığı, bu nedenle açılan davada dava şartının oluşmadığı ” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Aralık 2017)

sahiplerinin birbirinden ayrı ve habersiz hareket etmesi söz konusu değildir. Bu halde davaya devam edilerek esas hakkında bir karar verilmesi en adil çözüm olacaktır.

Azınlığın açacağı bu davaya bakmakla görevli mahkeme Asliye Ticaret Mahkemesidir. Yetkili mahkeme ise şirket merkezinin bulunduğu mahkemedir. Kural olarak talep evrak üzerinden incelenir. Zorunluluk halinde mahkeme duruşma yapabilir. Zorunluluk olayın niteliğinden doğabilir. Mahkeme, toplantıya ve gündeme madde ekletilmesini gerek görürse, toplantıyı yapmak ve gündeme madde eklemek görev ve yetkisiyle donatılmış bir kayyım atar. Karara karşı kanun yoluna gidilemez¹⁰⁹. Anılan dava çekişmeli yargılamaya dâhil bir eda davasıdır¹¹⁰.

b.4. Ortaklar

Kural olarak azınlık oluşturmayan pay sahiplerinin genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmamaktadır. Ancak TTK md. 410 / 2' nin “ Müdürlerin, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir.” şeklindeki düzenlemesi bu kuralın istisnasını oluşturmaktadır.

Tek bir pay sahibinin bu hakkını kullanabilmesi için öncelikle birden fazla müdürün bulunması ve müdürlerin toplanamaması veya toplantı yetersayısını sağlayamaması gerekmektedir¹¹¹. TTK md. 410 / 2' de belirtilen şartların oluşması durumunda şirket merkezinin bulunduğu Asliye Ticaret Mahkemesi genel kurulun toplantıya çağırılması için tek pay sahibine izin verebilecektir¹¹². Mahkemenin kararı kesindir.

Diğer yandan genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi bir veya birkaç ortağa şirket sözleşmesinde bu yönde hüküm bulunması koşuluyla tanınabilir. Bu durum TTK md. 577 1. fıkrasının h bendi hükmünün bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır¹¹³.

¹⁰⁹ TTK md. 412 - Madde Gerekçesi www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Aralık 2017)

¹¹⁰ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 92.

¹¹¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 535 .

¹¹² Tek pay sahibine izin verilmesi yerine kayyım tayin edilmesi hususunda bkz. Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.311.

¹¹³ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 214; Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 64.

b.5. Tasfiye Memurları ve İflas İdaresi

TTK md. 643' ün atfı ve TTK md 410 düzenlemesi gereğince tasfiye memurları, görevleri ile ilgili konularda genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptir. Ayrıca TTK md. 535 / 2 “ Tasfiye işlerinin gereklerinden olan hususlar hakkında karar vermek üzere genel kurul tasfiye memurları tarafından toplantıya çağrılır.” şeklindeki hükmü de tasfiye görevleri ile bağlantılı konularda genel kurulu toplantıya çağırır¹¹⁴.

TTK md. 636 uyarınca iflas yasal infisah sebebidir¹¹⁵. Kanun sona ermenin hükümleri için anonim şirkete ilişkin düzenlemelere atıf yapmıştır¹¹⁶. Bu bakımdan TTK md. 534 gereğince genel kurul iflas idaresi tarafından toplantıya çağrılabilir. İflas idaresi ise, iflas masasının temsilciği görevi ile donatılmış, özel bir iflas organıdır¹¹⁷. Başka bir ifade ile iflas ile ilgili konularda iflas idaresi şirketin müdürler kurulu yerine geçerek toplantı çağrısı yapabilir.

c. Toplantıya Çağrı Usulü

Genel kurul, toplantı gününden en az onbeş gün önce toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi bu süreyi uzatabilir veya on güne kadar kısaltabilir. (TTK md. 617 / 2) Bu sürenin on günden daha fazla kısaltılması mümkün değildir. Genel kurulun toplanması bakımından bir üst sınır getirilmesi olağanüstü durumlarda daha hızlı karar alınmasını engelleyebilecektir¹¹⁸.

Genel kurulun toplantıya çağrı şekli hususunda kanun koyucu TTK md. 617 / 3' te açık bir atıf öngörmemiştir¹¹⁹. Ancak limited şirketin anonim şirkete büyük ölçüde yaklaşması, birçok konuda da anonim şirket hükümlerine yollama yapılması durumları göz önüne alındığında TTK md. 617 / 3' te belirtilen“ Toplantıya çağrı ” ibaresinin geniş yorumlanarak bu konuda TTK md. 414' e atıf yapıldığının kabul edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

¹¹⁴ Hükmün düzenlendiği yer bakımından eleştiri için bkz. Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 61-62.

¹¹⁵ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1741 b – 1741 c.

¹¹⁶ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.522.

¹¹⁷ Baki **Kuru**, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku*, Legal Yay. İstanbul 2016, s. 614.

¹¹⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 546.

¹¹⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 547; Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 66.

Genel kurul toplantıya, şirket sözleşmesinde gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Bu süre TTK md. 617 / 3 gereğince 15 gün olarak kabul edilmelidir¹²⁰. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. (TTK md.414)

Şirket sözleşmesindeki ayırık düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla genel kurul şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır. Şirket sözleşmesinde genel kurul toplantısının şirket merkezinin bulunduğu yerden başka bir yerde yapılabileceği öngörülebilir. Ancak müdür söz konusu yeri belirlerken ulaşım, güvenlik gibi durumları göz önüne almak durumundadır¹²¹.

d. Gündem, Gündeme Bağlılık Kuralı ve İstinası

Gündem, genel kurulda görüşülecek konulara ilişkin listedir¹²². Gündem kanunen bulunması gereken unsurlar ile hakkında karar alınması gereken konuları kapsamaktadır¹²³. Daha net bir ifade ile genel kurul toplantısı için zorunlu gündem maddeleri “organların seçimi, finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık raporu, karın kullanım şekli, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesi, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konular” olarak ifade edilirken ayrıca görüşülüp karara bağlanması düşünülen konular da gündemi oluşturabilir (TTK md.409 / 1).

Gündem maddeleri ise genel kurulu toplantıya çağırın kişi veya organlar tarafından belirlenmektedir¹²⁴. Gündem maddeleri genel kurulun toplantıya daveti ile birlikte ortaklara bildirilmeli ve gündem maddeleri ortalama bir ortağın anlayabileceği şekilde açık ve anlaşılır olmalıdır¹²⁵.

¹²⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 548.

¹²¹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1712 f; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 550.

¹²² http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a49246303d8d2.14147979 (Erişim tarihi: Aralık 2017)

¹²³ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 79 -80.

¹²⁴ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 80.

¹²⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 552.

Gündemde yer almayan konularda görüşme yapıp karar alınamaması gündeme bağlılık ilkesi olarak tanımlanabilir¹²⁶. Kanunun deyimi ile gündeme bağlılık ilkesi; gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz (TTK md. 413 / 2).

Bu kuralın kabul edilmesinin nedeni ortakların genel kurul toplantılarının gündemini önceden bilerek hazırlık yapabilmelerini sağlamak olarak ifade edilebilir¹²⁷. Yargıtay 11. HD. 20.10.2016 tarih ve 2015 / 13826 E. 2016 / 8312 K. sayılı içtihadı “*Ortaklar kurulunda görüşülecek hususları ifade eden gündem, çağrıyı gerçekleştirecek organ veya kişiler tarafından belirlenir. Gündemde bulunmayan konuda karar alınması mümkün değildir. Yani, gündeme bağlılık ilkesi limited şirketler için de geçerlidir ve gündeme bağlılık ilkesine aykırılığın yaptırımı da kararın iptal edilmesidir. Davalı şirketin 20/07/2011 tarihli ortaklar kurulu toplantısında şirketin adresinin nakli hususu toplantı gündemine sonradan ilave edilmiş olup, gündemde yer almayan adres nakline ilişkin 4. maddeyle alınan kararın iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçeyle bu maddenin iptali talebinin reddedilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davacılar yararına bozulması gerekmiştir.*”¹²⁸ şeklindedir. Bu karar ile yüksek mahkemenin de limited şirketler bakımından gündeme bağlılık ilkesinin uygulanması gerektiğini, bu kuralın aksine alınan kararların ise iptal yaptırımına tabi olduğu prensibini benimsediği görülmektedir. Gündeme bağlılık kuralında sadece genel kurula katılan ortaklar istifade etmez, toplantıya katılmayan ortaklar da bu ilkenin korumasından yararlanabilir¹²⁹.

TTK md. 413 / 2’ de gündeme bağlılık kuralının istisnalarının olduğu belirtilmiştir. Bu istisnalar kanunun değişik yerlerinde düzenleme altına alınmıştır¹³⁰. Bu hususlar şu şekilde sıralanabilir:

- Gündem maddelerindeki konuların görüşülme sırası çoğunluğun kararı ile değiştirilebilir¹³¹.

¹²⁶ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 216; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 659; Çevik s. 634 Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s.371.

¹²⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 553.

¹²⁸ www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi:Aralık 2017)

¹²⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 554.

¹³⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 554.

¹³¹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1712 1.

- TTK md. 364 “ *Yönetim kurulu üyeleri, şirket sözleşmesiyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı halinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler.*” şeklindedir. Bu maddeden de anlaşılacağı üzere haklı sebeplerin varlığı halinde müdürlerin görevden alınabilmesi için gündemde madde olmasına gerek yoktur. Müdürlerin görevlerini ihmal etmesi, usulsüzlük yapması, yönetim işlerinde yetersiz olması gibi haller haklı sebep olarak sıralanabilir¹³².
- Gündem maddeleri arasında müdürlerin görevden alınmaları ile alakalı açık bir madde olmamasına karşın gündemdeki bir madde ile müdürlerin azli arasında doğrudan bir ilişki olması durumunda dahi müdürlerin azli müzakere edilebilir, bu hususta karar alınabilir¹³³. Örneğin denetim raporu sonucunda müdürlerin yolsuzluğu ortaya çıkmışsa, gündemde müdürlerin azli ile ilgili madde olmasa bile müdürlerin azli görüşülebilir ve bu konuda karar alınabilir¹³⁴.
- TTK md. 438’ e göre her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer almasa bile genel kuruldan isteyebilir. Bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmak üzere müdürlere başvurmuş ve red yanıtı almış ortak, gündemde yer almasa bile özel denetçi atanmasını genel kuruldan isteyebilir¹³⁵.
- Gündeme bağlılığın diğer istisnası ise TTK md. 420’ de hüküm altına alınan azınlığın talebi ile finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların müzakeresinin bir ay sonraya bırakılmasıdır. Erteleme kararı

¹³² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 556.

¹³³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 555.

¹³⁴ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 96; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 555.

¹³⁵ Ozan **Can**, *6102 Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı*, Turhan Kitabevi, Ankara 2015, s. 135; Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 372-373; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 554.

pay sahiplerine bildirilir ve durum internet sitesinde ilan edilir. Yine finansal tabloların müzakeresi azınlığın talebi ile ertelendiğinde yeni müdürlerin seçimi de yapılamaz, aksi halde alınan karar iptal yaptırımına tabi olacaktır¹³⁶.

- Azınlık pay sahipleri, müdürlerin, kurucuların, denetçilerin sulh ve ibrasının onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz (TTK md.559). Başka bir ifade ile gündemde madde olmasa bile ibraya azınlığın karşı olması durumunda sulh ve ibra genel kurul tarafından onaylanamaz.
- Bir diğer istisna ise çağrısız genel kuruldur. Çağrısız genel kurul, çağrıya ilişkin usullere uyulmaksızın toplanabilen, toplantıya ilişkin herhangi bir itirazın bulunmadığı, tüm pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunduğu, toplantı nisabı var olduğu sürece karar alınabilen genel kuruldur (TTT md 416, 617 / 3). Çağrısız genel kurula genellikle tek adam ortaklıklarında veya az sayıda ortağa sahip limited şirketlerde sık rastlanmaktadır¹³⁷. Çağrısız genel kurulda gündeme oybirliği ile madde eklenebilecektir¹³⁸. (TTK md. 416 / 2) Bu durum ise gündeme bağlılık ilkesinin istisnasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, ortaklardan birinin katılmadığı çağrısız genel kurulda alınan kararlar yok hükmündedir¹³⁹.

¹³⁶ Yargıtay 11. HD. 18.06.2014 tarih ve 2014 / 5349 E. 2014 / 11711 K. “Somut uyuşmazlıkta genel kurul tutanağında davacıların talebi üzerine yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi müzakeresinin bir ay sonraya ertelendiği duyurulmuştur. Dava konusu olağan genel kurulda eski yönetim kurulu üyeleri ile birlikte yenilerinin seçilmesine dair karar alınması mümkün olamayacağı gerekçesiyle davanın kabulü ile olağan genel kurul toplantısının ilgili kararının iptaline karar verilmesinde isabetsizlik olmadığı kabulü gerekir. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Aralık 2018)

¹³⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 557.

¹³⁸ Söz konusu fıkranın gereksiz ve yersiz olduğu yönünde bkz. Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 315 -316; Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 120.

¹³⁹ Yargıtay 23. HD. 14.06.2013 tarih ve 2013 / 1631 E. 2013 / 4092 K. “ Somut olayda davacıların ortaklıklarının devam ettiği süreçte yapılan genel kurul toplantısına katılmamış olmaları karşısında yasa hükmü uyarınca genel kurulun hukuken yok hükmünde olduğunun kabulü gerekir. Davacılar tüm genel kurul kararlarının iptalini istemiş olup mahkemece tüm genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunun kabulüne karar verilmesi gerekirken sadece ihraca ilişkin maddenin iptaline karar verilmesi doğru görülmemiştir.” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi : Ocak 2018)

Genel Kurul toplantısına hazırlık hususunda anonim şirketlerdeki düzenlemeye atıf yapılmıştır. (TTK md. 617 / 3) Genel kurula katılabilecekler listesi, müdür veya müdürler kurulu başkanı tarafından imzalanır ve toplantıdan önce genel kurulun yapılacağı yerde bulundurulur. Listede özellikle, pay sahiplerinin ad ve soyadları veya unvanları, adresleri, sahip oldukları pay miktarı, payların itibari değerleri, grupları, şirketin esas sermayesi ile ödenmiş olan tutar veya çıkarılmış sermaye toplantıya aslen ve temsil yoluyla katılacakların imza yerleri gösterilir. Genel kurula katılanların imzaladığı liste "hazır bulunanlar listesi" adını alır. (TTK md 417/ 3, 4)

Hazır bulunanlar cetvelinin düzenlenme maksadı, toplantıya katılacak ortakları, temsil ettikleri paylar ve adedi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak ve cetvele karşı itirazların ileri sürülebilmesi için yol göstermektir¹⁴⁰.

Diğer yandan hazır bulunanlar cetvelinin açık ve anlaşılır olması adına, temsilcinin adı ile birlikte temsil ettiği pay sahibinin adına da yer verilmelidir¹⁴¹.

Genel kurula katılma hakkı, ortaklar bakımından vazgeçilmez bir hak¹⁴². Genel kurula katılım açısından bir adet paya sahip ortak ile birden fazla oya sahip ortak arasında hiçbir fark yoktur¹⁴³. Genel kurulda oy kullanma hakkından yoksun olması durumunda dahi ortağın genel kurula katılma hakkı vardır¹⁴⁴.

Genel kurula katılma hakkı, toplantıya katılmayı, temsilci göndermeyi, gündeme dahil konularda soru sorma, öneride bulunma, bu konulara olumlu ya da olumsuz oy kullanmayı, aksi düşüncesini tutanağa yazdırmayı, alınan kararlara karşı mahkemeye başvurmayı kapsamaktadır¹⁴⁵. Ayrıca ortaklar genel kurul toplantısına katılmaya da zorlanamaz¹⁴⁶.

Her ortak kendisini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir. (TTK md. 617 / 3) Ortağın kendisini temsilci ile temsil ettirme ihtiyacı hastalık, iş yoğunluğu, temsilcinin bilgi ve tecrübesinden yararlanma

¹⁴⁰ Teoman, *Tüm Makalelerim*, s. 1018.

¹⁴¹ Teoman, *Tüm Makalelerim*, s. 1019.

¹⁴² Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s. 237.

¹⁴³ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 220.

¹⁴⁴ Çevik s. 634.

¹⁴⁵ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 220; Çevik s. 634; Can, *Şirketler Hukuku Dersleri*, s. 237

¹⁴⁶ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 664.

gereksiniminden doğabileceği gibi, zorunlu olarak miras ortaklığı, yaş küçüklüğü, kısıtlılık, iflas gibi nedenlerden de doğabilir¹⁴⁷.

Bu kapsamda temsilciye verilecek vekâletname noter onaylı şekilde düzenlenmesi veya noter onaylı olmayan vekâletnamelerde noter huzurunda düzenlenmiş imza beyanının eklenmesi gerekir. (Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik (md. 18 / 7)).¹⁴⁸ Vekâletnamede; şirketin unvanı, ait olduğu genel kurul toplantısının tarihi, vekilin adı ve soyadı, pay sahibinin pay adedi ile adı ve soyadı veya unvanı ve imzasının bulunması şarttır. Bu bilgilerden herhangi biri bulunmayan özel veya genel vekâletnameler geçersizdir. (Genel Kurul Yönetmeliği md. 21 / 1).

Bir esas sermaye payı birden fazla kimseye ait olduğu takdirde paydaşlar, esas sermaye payından doğan haklarını, yani toplantıya katılma haklarını, ancak atayacakları ortak bir temsilci aracılığı ile kullanabilirler (TTK md.599).

Bir esas sermaye payı üzerinde intifa hakkı bulunması hâlinde, genel kurula katılma ve oy hakkı intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır (TTK md. 600 / 3).

TTK md. 625’ te müdürlerin görevleri arasında genel kurula katılmak açık olarak belirtilmemiştir. Ancak TTK md. 625 / 1-g “ genel kurul toplantısının hazırlanması ” ve “ genel kurul kararlarının yürütülmesi ” ifadelerinin, TTK md. 407 / 2 “ Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları şarttır. ” hükmü ile birlikte değerlendirildiğinde müdürlerin ortak olsun veya olmasın genel kurula katılmasının hem bir hak hem de bir görev olduğu ifade edilebilir¹⁴⁹.

TTK md. 635’ te limited şirketlerde denetime ilişkin hususlarda anonim şirket hükümlerine yollama yapılmıştır. TTK md. 407 / 2 “ *Denetçi genel kurulda hazır bulunur. Üyeler ve denetçiler görüş bildirebilirler.* ” şeklindedir. Buradan hareketle denetçinin de genel kurul toplantısına katılabileceği kabul edilmelidir.

¹⁴⁷ Mustafa **Yavuz**, “Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantılarına Vekâleten Katılma Usulü” *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı: 2015 (Mayıs – Haziran), s. 74.

¹⁴⁸ 28.11.2012 tarih ve 28481 Resmî Gazete www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: Ocak 2018)

¹⁴⁹ Ümran Aksu, “ Limited Şirket Genel Kurulu ”, Kocaeli Üniversitesi, SBE, Kocaeli 2012 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) , s. 84; Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 221; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 664.

Şirket sözleşmesinde aksine herhangi bir düzenleme yoksa toplantıyı, genel kurul tarafından seçilen, pay sahibi sıfatını taşıması şart olmayan bir başkan yönetebilir (TTK md. 419 / 1). Dolayısıyla ortaklık sıfatını haiz olmayan bir kişi genel kurul başkanı olarak toplantıya katılabilecektir.

Başkan tutanak yazmanı ile gerek görürse oy toplama memurunu belirleyerek başkanlığı oluşturur. Gereğinde başkan yardımcısı da seçilebilir (TTK md. 419 / 1, c2). Ancak kanun bu kişilerin ortaklık sıfatına sahip olup olmaması gerektiğine açıklık getirmemiştir. Kanımızca genel kurul başkanının ortak olmayan kimselerden seçilebiliyor olması nazara alındığında “ çoğun içinde az da vardır ”¹⁵⁰ ilkesi gereğince yazman ve oy toplama memuru ile başkan yardımcılarının da ortak olmayan kişiler arasından seçilebilecektir.

e. Oy Hakkı ve Hesaplanması

Oy hakkı şirket ortağı olmanın doğal bir sonucudur. Başka bir ifade ile her ortağın oy hakkı olduğu gibi oy hakkı olmayan ortak ve esas sermaye payı düşünülemez¹⁵¹. Oy hakkı vazgeçilemeyen, şirket organlarının müdahalesine kapalı haktır¹⁵².

Bu hak, pay sahibinin bizzat kendisi tarafından kullanılabilmesi gibi temsilci vasıtasıyla kullanılabilir. Esas sermaye payının üzerinde intifa hakkı bulunduğu durumlarda oy hakkı intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır (TTK md. 600 / 3).

Limited şirketlerde “ bir kişi bir oy ilkesi ” geçerli değildir¹⁵³. Ortakların oy hakkı esas sermaye paylarının itibari değerine göre hesaplanır. Şirket sözleşmesinde daha yüksek bir tutar öngörülmemişse her yirmi beş Türk Lirası bir oy hakkı verir. Ancak, şirket sözleşmesi ile birden fazla paya sahip ortakların oy hakları

¹⁵⁰ Çoğun içinde az da vardır ilkesi usul hukukunu ilgilendiren bir ilkedir. Doktrinde "çokta azlık vardır" şeklinde ifade edilmektedir. Talep edilenden daha azına karar verilmesi anlamına gelmektedir. Teknik olarak ortada kısmen kabul hali yoktur. Bkz. Mehmet Akif **Tulumlu**, Ayıplı Mal Davasında Taleple Bağlılık Kuralının (Çoğun İçinde Az da Vardır Kuralı Uyarınca) Aşılması, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 60, s. 69. Ağustos 2011, Ayrıca bkz. Yargıtay 1. HD. 2014 / 10820 E. 2014 / 14116 K. sayılı kararı. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Mayıs 2019)

¹⁵¹ Arslanlı ve Domanıç s. 512.

¹⁵² Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 221; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 664; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1712 n.

¹⁵³ Mustafa **Çeker**, *6102 Sayılı Ticaret Kanununa Göre Ticaret Hukuku*, Karahan Kitabevi, Adana 2012, s. 542.

sınırlandırılabilir. Ortak, en az bir oy hakkını haizdir. Şirket sözleşmesinde açıkça düzenlenmişse yazılı oy da verilebilir (TTK md. 618 / 1).

f. Oy Hakkından Yoksunluk

Oy hakkı, kural olarak kısıtlanamaz ve vazgeçilemez bir haktır. Ayrıca şirket sözleşmesine oy hakkını engelleyen veya kısıtlayan bir hüküm konulamaz. Ancak kanun koyucu bazı hallerde oy hakkını kullanılmasını engellemiştir.

Bu durumlar TTK md. 619' da şöyle sıralanmıştır:

1) Herhangi bir şekilde şirket yönetimine katılmış bulunanlar, müdürlerin ibralarına ilişkin kararlarda oy kullanamazlar. Ayrıca intifa hakkı sahibi de şirket yönetimine katılmış ise ibra kararlarda oy kullanamayacaktır¹⁵⁴. Buna ek olarak bu hüküm şirket yönetiminde yer almış tüm kişileri, ticari temsilcileri ve vekilleri de kapsamaktadır¹⁵⁵.

2) Şirketin kendi esas sermaye payını iktisabına ilişkin kararlarda, esas sermaye payını devreden ortak oy kullanamaz.

3) Ortağın bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyetlerde bulunmasını onaylayan kararlarda ilgili ortak oy kullanamaz.

Oy hakkından yoksunluk olarak değerlendirilecek bir diğer hal ise şirketin iktisap ettiği kendi esas sermaye paylarından kaynaklanan oy haklarıdır. Paylar şirketin elinde bulunduğu sürece oy hakkı donar (TTK md. 612 / 4). Oy hakkının donması durumunda bu oylar toplantı ve karar nisaplarının belirlenmesinde dikkate alınmaz¹⁵⁶.

Limited şirketlerde oydan yoksunluk hallerinin anonim şirkete göre dar kapsamlı tutulması, bu hususta TTK md. 436 hükmüne doğrudan atıf yapılmaması kötü niyetli yaklaşımları yeterince önleyemeyeceği gerekçesi ile doktrinde eleştirilmiştir¹⁵⁷. Kanaatimizce de kötü niyetli uygulamaların önüne geçilmesi adına oydan yoksunluk hallerinin TTK md. 436' daki gibi geniş tutulması gerekmektedir.

¹⁵⁴ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.531.

¹⁵⁵ Ersin Çamoğlu, " Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar ", <http://www.ticaretkanunu.net/makale-23>, (Erişim tarihi: Ocak 2018)

¹⁵⁶ Fatih Bilgili ve M. Fatih Cengil, " Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu ", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 1, Ocak 2017,78.

¹⁵⁷ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 225.

Burada değinilmesi gereken bir diğer husus ise yetkisiz katılımdır. Yetkisiz katılım oydan yoksunluk hallerinin dolanılması amacıyla payın bir başkasına devri olarak tanımlanabilir.

Limited şirketler yetkisiz katılım konusunda TTK md. 433' e atıf yapımıştır (TTK md. 617 / 3). Bu kapsamda yetkisiz katılmalarla ilgili olarak her pay sahibi, toplantı başkanlığına itirazda bulunabilir, itirazını ve yönetim kuruluna da itirazda bulunmuş olduğunu tutanağa geçirtebilir (TTK md. 433 / 2).

Yetkisiz katılımın yaptırımı iptaldir. Ancak mahkemenin yetkisiz katılma dolayısıyla iptal kararı verebilmesi için iki unsurun bir arada bulunması gerekmektedir. Bunlardan ilki genel kurula yetkisiz bir katılmanın olması, diğeri ise yetkisiz katılımın genel kurulda alınan kararlara etki etmesidir¹⁵⁸.

1.2.2.4.Genel Kurul Toplantısının Yönetimi ve Karar Alma Süreci

Limited şirketlere ilişkin kanun hükümlerinde toplantının nasıl idare edileceği hususunda açık bir hüküm bulunmamaktadır¹⁵⁹. Söz konusu boşluk TTK md. 419 / 1 ile doldurulacaktır¹⁶⁰. Bu kapsamda şirket sözleşmesinde aksine bir hüküm olmadığı durumlarda genel kurul tarafından şirket ortağı olması zorunlu olmayan bir başkan seçilebilir. Seçilen başkan genel kurulu yönetir. Gerek duyması halinde başkan bir tutanak yazmanı ve yardımcı seçebilir.

Kanun veya şirket sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde, seçim kararları dahil, tüm genel kurul kararları, toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır. (TTK md.620) Ayrıca kanunda toplantı nisabı aranmamıştır. Bu kapsamda özel haller saklı kalmak kaydıyla limited şirket genel kurulu herhangi bir nisap aranmaksızın toplanır ve toplantıya katılan oyların salt çoğunluğu ile karar alınabilir¹⁶¹.

Kanunun sistematığına bakıldığında genel kurul kararlarında olağan kararlar ve önemli kararlar şeklinde ikili bir ayırım yaparak bu hususu ele almıştır. Yukarıda belirttiğimiz üzere olağan kararlar için toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu

¹⁵⁸ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 130.

¹⁵⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 668; TTK md. 624 / 2 gereğince toplantının tek müdür varsa bu müdür tarafından birden fazla müdür olması durumunda müdürler kurulu tarafından idare edileceği yönünde bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 570.

¹⁶⁰ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 668; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1712 h.

¹⁶¹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu N. 1712 u.

yeterlidir. Buradaki salt çoğunluk yarıdan bir fazla olarak değil yarıdan fazla şeklinde anlaşılmalıdır¹⁶². Diğer yandan salt çoğunluk esas sermaye paylarının itibari değerlerine göre hesap edilmektedir¹⁶³.

Şirket sözleşmesinde aksine bir hüküm olmadığı takdirde aşağıdaki kararlar toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınabilir:

- Müdürlerin seçimi ve görevden alınması,
- Denetçi seçimi ve görevden alınmaları,
- Yılsonu finansal tablolarının ve faaliyet raporlarının onaylanması,
- Kar payının dağıtımı ve kazanç paylarının belirlenmesi,
- Müdürlerin ibrası ve ücretlerinin belirlenmesi,
- Esas sermaye paylarının devrinin onaylanması,
- Müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması,
- Esas sermaye payı üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi,
- Yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkartılması,
- Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi,
- Müdürün şirketin kendi paylarını iktisap etmesi hususunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması.

TTK md. 621' de önemli kararlar sayılmış ve söz konusu kararlar için ağırlaştırılmış karar nisapları öngörülmüştür. Yine TTK md. 621 / 1' de "*oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilir.*" şeklindeki ifade önemli kararların görüşüleceği genel kurul toplantısı için toplantı nisabı arandığının göstergesidir¹⁶⁴. Anılan toplantıdaki karar nisabı ise temsil edilen oyların en az üçte ikisidir.

Diğer yandan önemli kararlara ilişkin toplantılarda donmuş olan pay sahiplerinin temsil ettiği sermaye payları, oy kullanma yasağının söz konusu olduğu pay sahiplerinin temsil ettiği sermaye payları nisabın hesaplanmasında dikkate alınmaz¹⁶⁵.

¹⁶² Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 426. (dnp. 748.)

¹⁶³ Aksu, Genel Kurul, s. 92.

¹⁶⁴ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1712 y.

¹⁶⁵ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1712 z.

Ağırlaştırılmış çifte nisap aranan önemli kararlar TTK md. 612 / 1’de şu şekilde sayılmıştır:

- a) Şirket işletme konusunun değiştirilmesi,
- b) Oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi,
- c) Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılması, yasaklanması ya da kolaylaştırılması,
- d) Esas sermayenin artırılması,
- e) Rüçhan hakkının sınırlandırılması ya da kaldırılması,
- f) Şirket merkezinin değiştirilmesi,
- g) Müdürlerin ve ortakların, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyette bulunmalarına genel kurul tarafından onay verilmesi,
- h) Bir ortağın haklı sebepler dolayısıyla şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması ve bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebepten dolayı şirketten çıkarılması,
- ı) Şirketin feshi.

Kanunda belli kararların alınabilmesi için ağırlaştırılmış nisap aranıyorsa, bu nisabı daha da ağırlaştıracak şirket sözleşmesi hükümleri, ancak şirket sözleşmesinde öngörülecek çoğunlukla kabul edilebilir. (TTK md. 621 / 2) Yani ağırlaştırılmak istenen sözleşme hükümleri mevcut nisaplarla değil, ağırlaştırılacak nisaplarla değiştirilecektir¹⁶⁶.

Bir ortağın şirketten çıkarılma sebeplerinin sonradan şirket sözleşmesine konulabilmesine dair sözleşme değişikliği, şirket sermayesini temsil eden tüm ortakların genel kurul toplantısında oy birliği ile karar almasıyla mümkündür. (TTK md. 612 / 3)

Limited şirketin bölünmesi, birleşme veya tür değiştirmesine ilişkin kararlarda kanun özel nisap aramıştır. Zira limited şirketlerde, sermayenin en az dörtte üçünü temsil eden paylara sahip bulunmaları şartıyla, tüm ortakların dörtte üçünün oylarıyla birleşme sözleşmesi onaylanabilecektir (TTK md. 151 / 1 – c).

¹⁶⁶ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 428; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 671.

Yine bölünme sözleşmesinin ve planının onaylanması konusunda TTK md. 173' te TTK md. 151' e atıf yapılmış ve bu maddedeki özel nisap halleri bölünme kararları için öngörülmüştür. Buna ek olarak TTK md. 189' da da benzer yönde bir hüküm sebebiyle tür değiştirme açısından aynı nisap aranmaktadır.

Aksi şirket sözleşmesinde öngörülmeyeceği takdirde, şirket sözleşmesi, esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla değiştirilebilir (TTK md. 589 / 1). Ancak kanun 589 / 2' de TTK md. 621 hükmünü saklı tutmuştur.

TTK md. 621' deki birçok düzenlenmenin şirket sözleşmesi değişikliği niteliğinde olduğu açık bir gerçektir. İşte bu durumda TTK md. 621 hükmü ile TTK md. 589 hükmü arasında çelişki meydana gelmekte ve hangi nisabın esas alınacağı sorunu ortaya çıkmaktadır¹⁶⁷. TTK md. 621' de düzenlenen hallerdeki sözleşme değişikliklerinde oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun ve temsil edilen oyların en az üçte ikisinin bir arada bulunması şartı aranırken, TTK md. 621 hükmü dışında kalan sözleşme değişikliklerinde esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların olumlu oyları aranmalıdır¹⁶⁸.

TTK md. 591 / 2' de rüçhan hakkının sınırlandırılması ve kaldırılması hususu düzenleme altına alınmıştır. Bu hükme göre genel kurulun sermaye artırımına ilişkin kararıyla, ortakların yeni payları almaya ilişkin rüçhan hakkı, ancak haklı sebeplerin varlığında ve 621 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde öngörülen nisapla sınırlandırılabilir veya kaldırılabilir.

Ek ve yan edim yükümlülükleri açısından da özel nisap öngörülmüştür. Buna göre şirket sözleşmesini değiştirip, ek ya da yan edim yükümlülükleri öngören veya mevcut yükümlülükleri artıran genel kurul kararları, ancak ilgili tüm ortakların onayıyla alınabilir. (TTK md.607)

1.2.2.5. Genel Kurul Toplantı Tutanağı

TTK md. 617 / 3 hükmü ile genel kurul toplantı tutanağı ile ilgili olarak anonim şirket hükümlerine yollama yapılmıştır. Bu kapsamda toplantı tutanağının düzenlemesi konusunda TTK md. 422 hükmü uygulama alanı bulacaktır.

¹⁶⁷ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 233-234.

¹⁶⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s.600; Poroy, Tekinalp Ve Çamoğlu, N. 1712 z.

Tutanak, pay sahiplerini veya temsilcilerini, bunların sahip oldukları payları, gruplarını, sayılarını, itibari değerlerini, genel kurulda sorulan soruları, verilen cevapları, alınan kararları, her karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayılarını içerir (TTK md. 422 / 1). Tutanak toplantı başkanı tarafından imzalanır. Toplantı başkanı tarafından imzalanmayan tutanak geçersizdir.

Ayrıca tutanağın toplantıya katılan tüm ortaklar tarafından imzalanması ve tutanağa çağrı belgeleri ile hazır bulunanlar listesinin eklenmesi gerekmektedir¹⁶⁹. Diğer yandan sirküler tipi karar alınması durumunda genel kurul başkanı olamayacağından, imzasının bulunması şartı aranmaz¹⁷⁰.

Müdür, tutanağın noterce onaylanmış bir suretini derhal ticaret sicili müdürlüğüne vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür (TTK md. 422 / 2). Ayrıca tutanak şirketin varsa internet sitesine konulur.

1.2.3. Müdür veya Müdürler Kurulu

1.2.3.1.Genel Olarak

Müdürler, TTK md. 623 – 632 arasında hüküm altına alınmıştır. Şirketi yöneten ve temsil eden müdür/ler limited şirketin zorunlu organıdır. Yukarıda da değinildiği üzere genel kurul ile arasında hiyerarşik bir ilişki bulunmamaktadır¹⁷¹. Başka bir ifade ile genel kurulun üst organ olduğu yolundaki anlayış terk edilmiştir. Bunun yerine genel kurul ile müdürler arasında “ *işlevler ayrılığına dayalı eşitlikçi* ” model benimsenmiştir¹⁷².

6102 sayılı kanunda özden organ ilkesi terk edilerek seçilmiş organ sistemine geçilmiştir¹⁷³. Ancak mehaz İsviçre Hukukunda özden yönetim ilkesi varlığını sürdürmektedir¹⁷⁴.

¹⁶⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 674.

¹⁷⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s.600.

¹⁷¹ Bkz. I. Bölüm “ Genel Kurul ”.

¹⁷² İsmail Kırca, F. Hayal ŞEHİRALİ Çelik, Çağlar Manavgat, *Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2013, s. 395.

¹⁷³ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1717; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Bursa 2013, s. 675; Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 176; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 431-432.

¹⁷⁴ TTK md. 623 – Madde Gereçesi.

Özden yönetim şirketin ortakları için şirket temsil ve yönetiminin bir hak ve yükümlülük olduğu anlamına gelmektedir. Bu bağlamda da özden yönetim ilkesinin benimsenmesi, limited şirketin şahıs şirketi yani bir kolektif şirket kimliğine bürünmesine sebebiyet verir¹⁷⁵. Bu durum ise yapı olarak anonim şirkete yaklaşan limited şirket düzenlemeleri ile bağdaşmayacaktır.

Bu sebeple 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile seçilmiş organ yönetimi sistemi benimsenmiştir. Seçilmiş organ yönetiminde ise şirketin yönetimi, ortaklara bir hak ve yükümlülük olarak verilemez¹⁷⁶. Şirketin sözleşmesi ve genel kurul kararı¹⁷⁷ ile yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir (TTK md. 623 / 1).

Özden yönetim ilkesinin terk edilmesinin en önemli sebebi olarak yönetimin ehil kişilere bırakılması ve yönetimde profesyonelleşmeye gidilmesi gösterilebilir¹⁷⁸. Ancak uygulamadaki limited şirketlerin sermaye miktarının azlığı düşünüldüğünde bu hükmün pek de fazla uygulama alanı bulamayacağı savunulmaktadır¹⁷⁹.

Mevcut TTK sistemine göre müdürlüğe atanan ortağın genel kurul kararı ile atanması durumunda o ortağın kabulü aranmasına rağmen şirket sözleşmesi ile atandığı durumlarda zaten muvafakatinin aldığından bir daha olurunun alınmasına gerek yoktur¹⁸⁰.

Şirketin yönetim ve temsili açısından tüm ortakların yükümlülüğünün ortadan kalktığı söylenebilir. Ancak TTK md. 623 / 1 son cümle ile şirket yönetim ve temsiline üçüncü kişilere devredildiği durumlarda en az bir ortağın şirket yönetiminde bulunması yükümlülüğü devam etmektedir.

Eski kanun döneminde ortak olmayan müdürlerin organ sıfatına sahip olmadığı ticari temsilci olduğu kabul edilmekteydi¹⁸¹. Ancak yeni kanun döneminde böyle bir kabul mümkün değildir.

¹⁷⁵ TTK md. 623 – Madde Gerekçesi.

¹⁷⁶ TTK md. 623 – Madde Gerekçesi.

¹⁷⁷ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.536.

¹⁷⁸ TTK md. 623 – Madde Gerekçesi.

¹⁷⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 676 (dnp. 196)

¹⁸⁰ Nazlı KEÇECİ, “ Limited Şirkette Müdürler ”, Bahçeşehir Üniversitesi, SBE, İstanbul 2017 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) , s. 13.

¹⁸¹ Arslanlı ve Domaniç, s. 662.

1.2.3.2. Müdürler ile Şirket Arasındaki Hukuki İlişki

Limited şirketle müdürler arasında bir sözleşme ilişkisi bulunmaktadır. Bu sözleşmelerin de hizmet sözleşmesi veya vekâlet akdi olarak nitelendirilmesi mümkündür¹⁸². Doktrinde ise müdürler ile şirket arasında sui generis bir sözleşme olduğu da ileri sürülmektedir¹⁸³.

Özellikle İsviçre doktrininde müdür ile şirket arasında bir sözleşmeden ziyade sözleşme benzeri bir işlem olduğu ileri sürülmektedir. Bu görüşe göre genel kurul kararı ile müdür olarak atanan kişinin kabulünden sonra müdür ve şirket arasında sözleşme benzeri bir hukuki ilişki kurulduğu belirtilmektedir. Ancak genel kurul kararı bir icap olarak değerlendirilmemektedir. Burada genel kurulun şirketi temsile yetkisi olmadığından müdür ile kurulacak bir sözleşme için icap beyanında bulunamayacağı savunulmaktadır¹⁸⁴.

Ancak bu görüşün kabul edilmesi mümkün değildir. Zira müdürlerin atanması ve görevden alınması hususlarında genel kurul yetkilidir ve bu hususta temsil yetkisini haizdir. Bu bağlamda genel kurul kararının bir icap, müdürün de görevi kabul etmesinin bir kabul beyanı olduğu açıktır. Bu kapsamda müdür ile şirket arasında bir sözleşme ilişkisi doğduğunun kabulü gerekmektedir.

a. Hizmet Akdi Görüşü

Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir (TBK md. 393 / 1).

Hizmet sözleşmeleri diğer iş görme sözleşmelerine nazaran bağıllık ve iş görme sonucunun borçlanması bakımından farklılık arz etmektedir. Diğer bir anlatımla vekâlet sözleşmesi de bir iş görme sözleşmesi olmasına rağmen işverene bağıllık unsurunu bünyesinde barındırmadığından hizmet sözleşmesinden ayrılmaktadır¹⁸⁵.

¹⁸² Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 677.

¹⁸³ Ali Haydar **Yıldırım**, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklık Müdürlerinin Hukuki Durumu*, Güncel Yayınevi, İzmir 2008, s. 36.

¹⁸⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 29-30.

¹⁸⁵ Mustafa Alper **Gümüş**, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, Vedat Kitapçılık 3. Bası, Cilt – I, İstanbul 2013, s. 385-386.

Şirket ile müdür arasında sözleşme hükümleri incelendiğinde, sıkı bir bağlılık unsuru göze çarpıyorsa yani müdürün çalışma saatleri sıkı bir şekilde belirlenmişse, hizmet sözleşmenin varlığı kabul edilmektedir¹⁸⁶. Diğer yandan şirket ortağı olmayan müdürlerin şirket ile arasında hizmet akdi ilişkisi olduğu savunulmuştur¹⁸⁷.

Nitekim Yargıtay'ın“ *Somut uyuşmazlıkta davalı sigorta şirketleri ile davacı arasında beş yıl belirli süreli iş sözleşmesi imzalandığı, davacının CEO tabir edilen genel müdür olarak çalışacağına, aylık ücret alacağına ve işverenlerin talimatına uygun olarak bağımlı çalışacağına belirtildiği, sözleşmenin iş sözleşmesinin unsurlarını taşıdığı açıktır. Davacının murahhas üye olduğu, ortak olduğu da savunulmamıştır. Yasadan kaynaklanan yönetim kurulu üyesi olması ona organ sıfatını kazandırmaz. Mahkemece davacının murahhas üye veya ortak olup olmadığı araştırılmadan, eksik inceleme ile görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.* ” şeklindeki kararı bu görüşü destekler niteliktedir¹⁸⁸.

Ancak müdürler ile şirket arasında hizmet sözleşmesinin olduğunun kabulü mümkün değildir. İlk olarak müdürler işveren konumunda olup, genel kurul ile aralarında astlık üstlük ilişkisi bulunmamaktadır. Bazı durumlarda müdürler ücret almadan müdürlük görevini ifa edebilmektedir. Başka bir ifade ile iş sözleşmesinin kurucu unsuru olan ücret bu durumda gündeme gelmemektedir¹⁸⁹.

b. Vekâlet Akdi Görüşü

Vekâlet akdi, vekilin bir başkası menfaatine ve o kimsenin iradesine uygun olarak giriştiği bir tür işgörme sözleşmesi olarak tanımlanabilir¹⁹⁰. Vekâlet sözleşmesinde bağımsızlık esastır. Başka bir ifade ile vekil vekâlet verenin iş organizasyonuna dâhil olarak hareket etmez¹⁹¹. Kural olarak vekâlet sözleşmesi eksik iki tarafa borç yükleyen sözleşme niteliğindedir. Bu kapsamda ücret vekâlet

¹⁸⁶ Yıldırım, *Müdür*, s. 33-34.

¹⁸⁷ Doğanay s. 1315.

¹⁸⁸ Yargıtay 9. HD. 2015 / 2192 E. 2015/ 7519 K. (www.sinerjimevzuat.com.tr) (Erişim tarihi: 03.02.2018)

¹⁸⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 35.

¹⁹⁰ Fahrettin Aral ve Hasan Ayrancı, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkiler*, Yetkin Yay. 11. Baskı, Ankara 2015, s. 434.

¹⁹¹ Aral ve Ayrancı, s. 438.

sözleşmesinin kurucu unsuru değildir¹⁹². Bu yönüyle de hizmet sözleşmesinden ayrılmaktadır.

Müdür de vekil gibi şirkete karşı bağımsızlığa sahiptir. Zira kanunla ve şirket sözleşmesi ile genel kurula yetki verilmeyen durumlarda tasarruf yetkisi müdüre bırakılmıştır¹⁹³.

Ayrıca TTK md. 126'da “ *Her şirket türüne özgü hükümler saklı kalmak şartıyla, Türk Medeni Kanunu'nun tüzel kişilere ilişkin genel hükümleri ile bu Kısımda hüküm bulunmayan hususlarda Türk Borçlar Kanunu'nun adi şirkete dair hükümleri her şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda, ticaret şirketleri hakkında da uygulanır.*” şeklindeki hükmü ile TBK md. 630' a atıf yapmıştır.

Bu kapsamda müdürler ile şirket arasındaki sözleşmeye TBK md. 630 / 1 “ *Kanunun bu bölümünde veya ortaklık sözleşmesinde aksine hüküm bulunmadıkça, yönetici ortaklar ile diğer ortaklar arasındaki ilişkiler, vekâlet sözleşmesine ilişkin hükümlere tabidir.*” hükmü gereğince vekâlet sözleşmesi hükümleri uygulanmalıdır¹⁹⁴.

Nitekim Yargıtay' ın yerleşik görüşü de şirket ile müdür arasında vekâlet sözleşmesinin olduğu, bu kapsamda çıkan uyuşmazlıklarda Ticaret Mahkemelerinin görevli olacağı, şirkete ortak olmayan müdürlerin de şirketin organı olduğu dolayısıyla işçi olarak sayılamayacağı yönündedir¹⁹⁵.

Diğer yandan *Poroy / Tekinalp / Çamoğlu* da söz konusu hukuki ilişkinin vekâlet sözleşmesi oluşunu ve sözleşmeye eklenecek bazı hükümler ile sözleşmenin hizmet sözleşmesine yaklaştırılabileceğini ifade etmiştir¹⁹⁶.

¹⁹² Aral ve Ayrancı, s. 438.

¹⁹³ Yıldırım, *Müdür*, s. 37.

¹⁹⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 652.

¹⁹⁵ Yargıtay 9. HD. 2014 / 3752 E. 2014 / 5833 K. sayılı kararı “ *davacı 13.07.2005 tarihli ortaklar kurulu kararı ile imzalanan genel müdürlük sözleşmesi uyarınca şirketin tüm sorumluluğunu üstlenmiş olup, şirket organı sıfatı ile tüm ekonomik ve hukuki meselelerde sorumluluğun kendisine ait olmak üzere şirketi temsil etmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir. Ayrıca genel müdür olarak şirketin tüm işlerini bir tacirden beklenen titizlikle yerine getirmek zorunda olduğu da ifade edilmiş olup, organ niteliğine sahip olması nedeniyle, yönetim hakkı, emir ve talimat yetkisine haizdir, işçiye özgü şahsi bağımlılık unsuru somut olayda gerçekleşmemiştir. Şirketi doğrudan olarak temsil eden davacının konumu iş kanunu kapsamında değerlendirilemez.*” Benzer yönde bkz. Yargıtay 9. HD. 2008 / 23590 E. 2010 / 40900 K. sayılı kararı www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Şubat 2018)

¹⁹⁶ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718f.

c. Sui Generis Akit Görüşü

Sui generis sözleşmeler, içeriği bakımından kanunda düzenlenen sözleşme tiplerine uymayan tamamen yeni bir birleşimi yansıtan sözleşmelerdir¹⁹⁷. Sui generis sözleşmelere garanti sözleşmesi, tek satıcılık sözleşmesi, francihe sözleşmesi, yönetim sözleşmesi örnek olarak verilebilir¹⁹⁸.

Sui generis sözleşme görüşüne göre müdür ile şirket arasındaki hukuki ilişki Borçlar Kanununda düzenleme altına alınan sözleşme tipleriyle uyum arz etmemektedir¹⁹⁹. Zira sözleşmenin içeriği büyük ölçüde kanun ve şirket sözleşmesine göre belirlenmektedir²⁰⁰.

Bu kapsamda vekâlet ve hizmet sözleşmesinde olduğu gibi müdür ile şirket arasında akdedilen sözleşmenin içeriği taraflar arasında büyük ölçü de serbestçe belirlenmemektedir. Bu sebeple şirket ile müdür arasındaki sözleşme sui generis sözleşme olarak nitelendirilmektedir²⁰¹.

Kanaatimizce de ortak olan ve olmayan müdür ayrımı yapılarak her somut olay özelinde şirket ile müdür arasındaki sözleşmenin niteliği belirlenmelidir. Ortak olan müdür için vekâlet sözleşmesi olduğu yönünde şüphe bulunmamaktadır. Diğer yandan ortak olmayan müdür açısından ise sözleşme içeriği iyi irdelenmelidir. Sözleşmede müdürlük görevinin ifası kapsamında ücret öngörülmüşse ve bağımlılık unsuru baskınsa, müdürün mesai saatleri sıkı sıkıya belirlenmişse artık hizmet akdi olduğu kabul edilmelidir.

1.2.3.3. Müdürlük Sıfatının Kazanılması

Müdürlerin şirket sözleşmesi ile atanması yasal bir zorunluluktur. Zira TTK md. 576 /1 – d' de müdürlerin ad ve soyadlarının, unvanları ve uyruklarının şirket sözleşmesinde yer almasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Diğer yandan şirket

¹⁹⁷ Gümüş s. 9.

¹⁹⁸ Gümüş s. 9.

¹⁹⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 36.

²⁰⁰ Yıldırım, *Müdür*, s. 36.

²⁰¹ Yıldırım, *Müdür*, s. 36.

sözleşmesi ile müdür atanabileceği hususu TTK md. 623' te açıkça hüküm altına alınmıştır²⁰².

Şirket sözleşmesi ile atanacak müdürlerden en az birinin şirket ortağı olması gerekmektedir. Tek ortaklı limited şirketlerde bu kuralın uygulanmayacağı²⁰³ yönünde doktrinde görüş belirtilmiş olmasına rağmen böyle bir yaklaşımın yasal dayanaktan yoksun olduğunu belirtmekte fayda vardır (TTK md. 623 / 1).

Şirket ortağı olmayan müdür yetki ve sorumluluk açısından şirket ortağı olan müdürlerle aynı esaslara tabidir²⁰⁴.

Şirket ortağı müdür şirket sözleşmesini imzaladığında bu atamayı kabul etmiş sayılırken, şirket ortağı olamayan müdürün ayrıca bir kabulü aranmaktadır²⁰⁵. Diğer yandan müdürlerin atanmasında süre bakımından anonim şirketlerde olduğu gibi azami sınır yoktur²⁰⁶. Burada belirtilmesi gereken bir diğer husus ise müdürün şirket sözleşmesi ile süresiz olarak atandığı durumdur. Bu halde müdürün haklı sebeplerin olması durumunda azli mümkün olduğu gibi, bu kişinin görevden alınabilmesi için şirket sözleşmesinin değiştirilmesi gerekmektedir²⁰⁷.

Diğer yandan TTK md. 616 / 1 – b' de müdürlerin genel kurul tarafından atanabileceği ve bu hususun genel kurulun devredilmez yetkileri arasında olduğu açıkça düzenleme altına alınmıştır.

1.2.3.4. Müdürlerin Nitelikleri

a. Genel Olarak

Müdürler gerçek kişilerden seçilebileceği gibi tüzel kişi müdürün de seçilmesi mümkündür. Zira TTK md. 623 / 2 tüzel kişi müdür seçildiği durumlarda nasıl hareket

²⁰² TTK md. 623/ 1 “Şirketin yönetimi ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketin sözleşmesi ile yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir.”

²⁰³ Ünal **Tekinalp**, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları* , Vedat Kitapçılık 2. Bası, s. 413.

²⁰⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 17.

²⁰⁵ Yıldırım, *Müdür*, s. 17.

²⁰⁶ Şükrü **Yıldız**, “ 6102 sayılı TTK’ ya Göre Limited Şirkette Müdürlerin Görev Süresi ”, İstanbul Ticaret Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Y.13 Sayı: 26, Güz, s. 53.

²⁰⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 17 – 18.

edileceğine ilişkin yol gösterici bir hüküm niteliğindedir. Bu bağlamda tüzel kişi müdür seçildiğinde bu görevi ifa edebilecek bir gerçek kişiyi belirlemek durumundadır.

Diğer yandan TTK' da müdürlerden biri için belirlenen ve TTK md. 628' de hüküm altına alınan Türkiye' de ikamet şartı, 6335 sayılı kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Bu sebeple kural olarak müdürlerin Türkiye' de ikamet etmesi şartı artık aranmamaktadır.

Diğer yandan şirket sözleşmesine eklenecek hükümlerle müdürler için uzmanlık, yaş, eğitim, tecrübe, uyruk, ikamet gibi bir takım şartlar aranabilecektir²⁰⁸. Buna ek olarak aile tipi limited şirketlerde müdürlerin belli bir aileden olması şartı da aranabilir²⁰⁹.

b. Müdürlerin Ehliyet Bakımdan Nitelikleri

TTK md. 623 / 1' de gerçek kişi müdürlere, TTK md. 623 / 2' de ise tüzel kişi müdürlere ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak söz konusu düzenlemede müdürlerin ehliyeti hakkında açık bir hükme yer verilmemiştir. Buna rağmen müdürlerin temsil ve yönetim yetkilerinin geniş olması gerçek kişi veya tüzel kişi adına hareket eden gerçek kişinin tam ehliyetli olmasını elzem kılmaktadır²¹⁰. Nitekim TTK md. 359 / 3' te anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin tam ehliyetli olması gerektiği ifade edilmiştir. Bu sebeple kanaatimizce limited şirket müdürlerinin de tam ehliyetli olması gerektiği hem seçilmesi hem de görevine devam etmesi açısından olmazsa olmaz şarttır. Tam ehliyetli kişiler, ayırt etme gücüne sahip, kısıtlı olmayan ergin olan kişiler olarak tanımlanabilir²¹¹.

Kural olarak tam ehliyetli olmanın en önemli şartı olan rüşt, on sekiz yaşının ikmali ile kazanılmaktadır. TMK md. 11' de erginliğin evlenme ile kazanılacağı da düzenleme altına alınmıştır. Bu bakımdan evlenme ile ergin olan bir kimse ayırt etme gücüne haiz ve kısıtlı değilse limited şirket müdürü olarak atanabilecektir²¹². Diğer

²⁰⁸ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 683.

²⁰⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 14.

²¹⁰ Hediye **Bahar Sayın**, *Pay Sahibi Hakların Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*, Oniki Levha Yay. 2. Bası, İstanbul 2017, s. 16; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 683; Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 250.

²¹¹ Serap **Helvacı**, *Gerçek Kişiler Hukuku*, İstanbul 2012, s. 50; Mustafa **Dural** ve Tufan **Öğüz**, *Türk Özel Hukuku C. II, Kişiler Hukuku*, İstanbul 2010, s. 49.

²¹² Yıldırım, *Müdür*, s. 6.

yandan mahkemece TMK md. 12 hükmü uyarınca ergin kılınan bir kişi de müdür olabilecektir²¹³. Bu sebep ayırt etme gücüne sahip olmayan tam ehliyetsizler müdür olmayacağı gibi, müdürken sürekli olarak ayırt etme gücünü kaybettiklerinde müdürlük görevleri kendiliğinden sona erecektir²¹⁴.

Sınırlı ehliyetsizler, ayırt etme gücüne sahip küçük veya kısıtlılardır. TMK md. 16 hükmüne göre sınırlı ehliyetsizler, kural olarak yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça, kendi işlemleriyle borç altına giremezler. Ancak karşılıksız kazanmada ve kişiye sıkı sıkıya bağlı hakları kullanmada bu rıza gerekli değildir. Yani sınırlı ehliyetsizler, kural olarak ehliyetsiz, istisnai hallerde ehliyetlidir²¹⁵.

Sınırlı ehliyetsizler, bir başkasının temsilci olarak veli veya vasilerinin onayına gerek kalmaksızın yapabilecektir²¹⁶. Bu durum göz önüne alındığında sınırlı ehliyetsizlerin müdür olabileceği kabul edilebilecektir²¹⁷. Kanaatimizce sınırlı ehliyetsizlerin müdür olabilmesi mümkün değildir. Zira müdürler ile ortaklık arasında vekâlet veya iş sözleşmesi kurulmaktadır. Bu iki sözleşme iki tarafa borç yükleyen sözleşmedir. Bu sebeple sınırlı ehliyetsizler müdür olarak atanmaları durumunda şirkete karşı borç altına girmiş olacak ve doğabilecek olumsuz sonuçlardan korunamayacaktır.

Buna ek olarak TTK md. 359 / 3' e göre de sınırlı ehliyetsizlerin müdür olabilmeleri mümkün değildir²¹⁸.

Sınırlı ehliyetliler ise, ayırt etme gücüne sahip, ergin kısıtlı olmayan ancak kendilerine yasal danışman atanan kişiler ile evli kimselerdir. Evlilerin limited şirket müdürü olarak atanmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Ancak kendilerine yasal danışman atanan kişiler kendi malvarlıklarını gereği gibi yönetemezken limited şirketin malvarlığını yönetmesi kendilerinden beklenemeyecektir. Bu sebeple sınırlı ehliyetlilerin limited şirket müdürü olarak görev yapması mümkün değildir²¹⁹.

Müdür olarak seçilen tüzel kişinin görevlendirdiği gerçek kişinin de tam ehliyetli olması gerekmektedir. *Akdağ Güney* tarafından tüzel kişi tarafından atanan

²¹³ Yıldırım, *Müdür*, s. 6.

²¹⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 6 - 7.

²¹⁵ Helvacı, *Kişiler Hukuku*, s. 75.

²¹⁶ Rıza **Ayhan**, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kuruluna Seçilebilmek İçin Ehliyet Şartı ” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 1, Sayı: 1, s. 243; Yıldırım, *Müdür*, s. 7.

²¹⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 8.

²¹⁸ Yıldırım, *Limited Şirketler*, s. 250.

²¹⁹ Yıldırım s. 10 - 11.

gerçek kişinin tam ehliyetli olması gerektiği, onun dışındaki şartları taşımasına gerek olmadığı savunulmaktadır²²⁰. Buna karşın *Kırca* ise; ehliyet dışında hem kanunun hem de şirket sözleşmenin aradığı şartların tüzel kişi temsilcisinde de aranması gerektiğini ifade etmektedir²²¹.

Kanaatimizce tüzel kişi temsilci gerçek kişide ehliyet dışında hem kanunun hem de şirket sözleşmenin aradığı şartların aranması doğru değildir. Zira şirketin müdürü ve organı bu durumda tüzel kişidir, temsilcisi konumunda olan gerçek kişi değildir. Bu bakımdan organ niteliği olmayan temsilcide bu özelliklerin aranmasına gerek yoktur.

c. Müdürlerden En Az Birisinin Şirket Ortağı Olması

TTK md. 623 ile birden fazla müdürün bulunması durumunda en az bir müdürün şirket ortağı olması zorunluluğu aranmıştır. Böylelikle kanun en az bir ortağın yönetim ve temsil yetkisine sahip olması gerektiğini zorunlu kılmıştır²²². Tek ortağı bulunan limited şirkette de bu ortağın şirketin müdürü olması gerekmektedir. Bu durum ise özden yönetim ilkesini akıllara getirmektedir²²³.

Bu zorunluluğa aykırılığın yaptırımını kanunda açıkça hüküm altına alınmamıştır. Bu kapsamda *Bilgili / Demirkapı*, yürürlükten kaldırılan TTK md. 628 / 2 hükmünün uygulanabileceğini, bu durumda ticaret sicil müdürünün şirkete aykırılığın giderilmesi için süre vermesi gerektiği, aykırılık giderilmediği takdirde şirketin feshini mahkemeden isteyebileceği görüşündedir²²⁴.

d. Seçime Engel Halin Bulunmaması

Gerek kanunun gerekse şirket sözleşmesinin belirlediği özelliklerin müdürlerde bulunması gerekmektedir.

²²⁰ Necla **Akdağ Güney**, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016, s. 32-33.

²²¹ *Kırca*, Şehrali Çelik ve Manavgat s. 406.

²²² Şener, *Limited Ortaklık*, s.743.

²²³ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 684.

²²⁴ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 684 - 685.

Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlar limited şirket müdürü olarak görev yapamazlar²²⁵. Ancak aynı kanununun 12. maddesinde avukatların limited şirket ortağı olabileceğini bu durumun avukatlık mesleği ile bağdaştığı düzenlenmiştir. Diğer yandan memurlar, Devlet Memurları Kanunu'nun 28. maddesi gereğince limited şirket müdürü olarak görev alamazlar²²⁶.

TTK md. 363 / 2 hükmü uyarınca anonim şirket yönetim kurulu üyelerinden biri hakkında iflas kararı verilmesi yönetim kurulu üyeliği sıfatını kendiliğinden sona erdirecektir. Ancak Yargıtay limited şirkette müdür hakkında iflas kararı verilmesinin müdürlük görevini sona erdirici etki yapmayacağı yönünde karar vermiştir²²⁷.

Herhangi bir suçtan mahkûmiyet hali müdürlük için engel bir hal teşkil etmemektedir. Zira TTK' da bu yönde bir düzenleme mevcut değildir. Ancak kasten işlenmiş bir suçtan mahkûmiyet halinde TCK md. 53' e göre limited şirket müdürü olamayacaktır²²⁸.

1.2.3.5. Müdürler Kurulu

Şirket sözleşmesi ile şirketin yönetim ve temsili üçüncü kişilere bırakılabilecektir. Ancak limited şirketin yönetiminin ve temsiline tamamen üçüncü kişilere bırakılması mümkün değildir. Birden fazla müdürün bulunduğu durumda bu müdürlerden en az birinin şirket ortağı olması zorunludur. Buradan hareketle tek müdürün olması durumunda bu kişinin aynı zamanda şirketin ortağı olması gerekmektedir (TTK md. 623 / 1).

Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar çoğunlukla karar alırlar. Eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılır. Şirket sözleşmesi, müdürlerin karar almaları

²²⁵ Keçeci, s. 44.

²²⁶ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 685.

²²⁷ Yargıtay 19. HD. 2001 / 9239 E. 2003 / 549 K. sayılı kararı “ İflas, müflisin medeni haklardan faydalanma ve onları kullanma ehliyetinin kaybı demek değildir. TTK .nun 315.maddesine göre Anonim Şirket yönetim kurulu üyeliğine engel teşkil eden iflas hali Limited Şirket Müdürlüğüne engel olmaz. İflasın neticelerini düzenleyen İİK.nun 184 ve devamı maddelerinde iflas eden kişinin bir işte çalışmayacağı ve bu arada Limited Şirketlerde müdürlük yapamayacağı yer almadığı gibi TTK.nun 315/2.maddesinde de benzer düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle mahkemece müflis bir kişinin Limited Şirket Müdürlüğü yapabileceği ve şirketi temsil edebileceği gözden kaçırılarak yazılı şekilde hüküm kulmuş olması usul ve kanuna aykırıdır.” Bkz. Erdoğan **Moroğlu** ve Abuzer **Kendigelen**, *İçtihatla ve Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Oniki Lehva Yay. İstanbul 2014, s. 480)

²²⁸ Mustafa İsmail **Kaya**, “ Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi ”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 22, Sayı: 1, Yıl 2014, s. 66.

konusunda değişik bir düzenleme öngörebilir (TTK md. 624 / 3). Burada müdürler kurulu başkanına eşitlik halinde üstün oy hakkı tanınması şirket yönetimindeki kilitlenmeyi çözen ve müdürlere işlerlik kazandıran bir düzenlemedir²²⁹. Diğer yandan şirket sözleşmesi ile getirilecek bir hükümlerle müdürler kurulu başkanın üstün oyu engellenebilecektir²³⁰.

Başkan olan müdür veya tek müdürün bulunması halinde bu kişi, genel kurulun toplantıya çağırılması ve genel kurul toplantılarının yürütülmesi konularında olduğu gibi, genel kurul başka yönde bir karar almadığı ya da şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme öngörülmediği takdirde, tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir (TTK md. 624 / 2). Söz konusu düzenleme ile anonim şirketten farklı bir esas ortaya konmuştur. Zira anonim şirkette tüm açıklamaları ve ilanları yapmak için yönetim kurulunun karar alması gerektiği öngörülmüştür²³¹.

Kanunda müdürlerin birden fazla olması durumunda hangi görevin kim tarafından yerine getirileceği hakkında açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak profesyonel yönetim anlayışı, şirketin daha iyi yönetilmesi ve sorumluluk bakımından şirket müdürleri arasında görev dağılımı yapılması önem arz etmektedir²³².

Şirkette gerçekleştirilen görev dağılımı sadece şirketin profesyonel yönetilmesi fonksiyonunu yerine getirmez. Şirket müdürlerinin de şirkete karşı sorumluluğunun sınırlandırılması yolunu açar. Başka bir ifade ile kendi görev alanı ile ilgili olmayan bir zarardan dolayı müdürün sorumlu tutulmaması sonucunun ortaya çıkmasına neden olur. Ancak böyle bir durum müdürün diğer görev alanları ile hiç ilgilenememesi, kanuna, şirket sözleşmesi ve şirketin aleyhine yapılan işlemlere göz yumabileceği sonucu çıkartılmamalıdır²³³. Bu durum diğer müdürün üst gözetim ve denetim sorumluluğunun bir yansıması olarak değerlendirilmektedir²³⁴. Günlük iş ve işlemlere ilişkin gözetim üst gözetim kapsamında değildir. Bu sebeple gözetim sorumluluğunun

²²⁹ TTK md. 624 - Madde Gerekçesi

²³⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 735.

²³¹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 686.

²³² Kaya, "Müdürler Kurulu" s. 82-83.

²³³ Kaya, "Müdürler Kurulu", s. 83-84.

²³⁴ Kürşat **Göktürk**, " Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuki Belirlilik Sorunu ", *TBB Dergisi*, 2014 (114) s. 198.

kapsamı iyi tayin edilerek şirkette gerçekleşen tüm usulsüzlüklerden o alanda görevli bulunmayan müdürün sorumluluğuna gidilememelidir²³⁵.

1.2.3.6. Müdürler Kurulu Toplantısı

Limited şirket birden fazla müdür tarafından idare edildiği durumlarda karar yeter sayısı dışında bir düzenleme yapmamıştır. Ancak TTK md. 624 gerekçesinde müdürler kurulu hakkında anonim şirketlere ilişkin hükümler kıyasen uygulanması gerektiği hususunda yollama bulunmaktadır. Ancak şirket sözleşmesi ile farklı düzenlemeler de öngörülebilecektir.

Bu bakımdan kurul olarak çalışmak, belli nisaplara uyularak toplanmak, gündem maddelerini müzakere etmek, kararları yazılı hale getirmek gibi bir takım prosedürlerin yerine getirilmesini elzem kılmaktadır²³⁶. Ancak uygulama açısından her kararın bu şekilde alınması pek de mümkün değildir. Zira niteliği gereği şirketin işleyişi bakımından asgari yönetim işleri için ayrıca bir karar alınmasına gerek yoktur. Şirket defterlerinin tutulması, yıllık finansal tabloların hazırlanması, ticari sicil müdürlerine yapılacak başvurular örnek olarak verilebilir²³⁷.

1.2.3.7. Müdürler Kurulunun Karar Alma Esasları

a. Toplantı Yaparak Karar Alınması (Fiziki)

Kural olarak müdürler kurulu kararlarını toplantı yaparak almak zorundadır. Ancak TTK' da bu yönde açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu görüşe anonim şirket hükümlerinin limited şirkete kıyasen uygulanması neticesinde ulaşılmaktadır²³⁸.

Toplantı yapılmaksızın karar alınması durumunun kabulü halinde, ikiden fazla müdürün olduğu müdürler kurulundan bazı müdürlerin yönetime katılmasının engellenmesi yolu açılacaktır. Zira üç müdürden oluşan kurul sürekli iki müdür ile karar alabilecek, diğer müdürün ise görüşlerini açıklaması, müzakerelere katılması mümkün

²³⁵ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 615.

²³⁶ Kaya, "Müdürler Kurulu", s. 87.

²³⁷ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 252.

²³⁸ Yıldırım, *Müdür*, s. 143.

olmayacaktır. Aynı zamanda müzakeresine katılmadığı kararlardan dolayı sorumluluğu da devam edecektir²³⁹.

b. Elden Dolaştırma Yoluyla Karar Alınması

TTK md. 390 / 4' hükmü “ Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kağıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kağıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştırılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir. ” şeklindedir.

Bu hükmün limited şirket müdürlerine kıyasen uygulanması durumunda, istisnai hallerde müdürler kurulu kararlarını elden dolaştırma yöntemi ile alabilecektir. Ancak önemli sebeplerin varlığı halinde bu yöntemin uygulanması gerekmektedir. Önemli sebeplere şirket müdürlerinden birinin yurtdışında uzun süre devam eden tedavi görmesi, o sırada başka şehirde bulunması gibi durumlar örnek olarak verilebilir²⁴⁰.

Elden dolaştırma yoluyla karar alınabilmesi için müdürlerden hiçbirinin toplantı yapılması talebinde bulunmamış olması gerekmektedir²⁴¹. Yani müdürlerinden herhangi birinin, sebep göstermese bile toplantı yapılması talebinde bulunması bu şekilde karar alınmasını engellemektedir²⁴². Diğer yandan karar önerisinin yazılı olarak tüm müdürlerin onayına sunulması gerekmektedir. Bu bakımdan mektup, fax, mail, sms yoluyla yapılan öneriler geçerli iken sözlü olarak yapılan (ör: telefonla) öneriler geçersizdir²⁴³. Buna ek olarak sözleşme ile elden dolaştırma yöntemi ile karar alınması hususunda yasak getirilmiş olmamalıdır²⁴⁴.

²³⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 143.

²⁴⁰ Teoman, *Tüm Makalelerim*, s. 1106.

²⁴¹ Kübra **Ercoskun Şenol**, “ Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Toplantıları “, *Prof. Dr. Nur CENTEL' e Armağan, Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı, Y: 2013, C: 19, s. 1716.

²⁴² Yıldırım, *Müdür*, s. 144.

²⁴³ Yıldırım, *Müdür*, s. 144.

²⁴⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 145.

c. Elektronik Ortamda Toplantı

Yeni TTK döneminde elektronik ortamda hem genel kurul hem de müdürler kurulunun yapılabilmesi öngörülmüştür. Bu düzenleme gelişen teknolojinin şirketler hukukuna bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Şirket sözleşmesinde veya şirket sözleşmesinde düzenlenmiş olması şartıyla, müdürler kurulu tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Bu hallerde Kanunda veya şirket sözleşmesinde ve şirket sözleşmesinde öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır (TTK md. 1527 / 1).

Öncelikle elektronik ortamda müdürler kurulunun yapılabilmesi için şirket şirket sözleşmesinde bu yönde bir hükmün bulunması gerekmektedir. TTK md. 1527 / 1' e göre bazı üyelerin fiziken buldukları toplantıya diğer müdürler elektronik ortamda katılabilecektir.

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın²⁴⁵ bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır (TTK md. 1527 / 3).

Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, müdürler elektronik posta adreslerini şirkete bildirmek zorundadırlar (TTK md.1528).

TTK md 1527 / 6 ile oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usullerinin Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılacak bir tebliğle düzenleneceği öngörülmüştür. Bu kapsamda Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ yayımlanmıştır²⁴⁶. Bu tebliğde elektronik ortamda kurulların yapılması için şirket sözleşmesinde bulunması gereken hüküm örneği, elektronik toplantının idaresi,

²⁴⁵ Müdürler kurulu üyelerinin tümünün ortak olma zorunluluğu olmadığından burada kullanılan ortağı ibaresi uygun değildir. Bu hususta bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 729 (dpn 397).

²⁴⁶ 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı RG' de yayımlanarak 10.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

toplantıyı yönetecek kişinin yükümlülükleri, elektronik toplantı sisteminin tescil ve ilanı gibi hususlar düzenlenmiştir.

1.2.3.6.1. Toplantı Yeri ve Zamanı

TTK' da müdürler kurulu toplantılarının nerede yapılacağı hususunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak kural olarak müdürler kurulu, şirket merkezinde toplanırlar. Şirket sözleşmesinde de müdürler kurulunun toplantı yeri açıkça tayin edilebilecektir. Toplantı yerinin şirket sözleşme ile belirlenmediği durumlarda haklı sebeplerin veya özel durumların varlığı halinde iyiniyet kurallarına uygun olarak tüm müdürlerin katılabileceği bir yerde toplantı yapılmalı ve bu durum müdürlere yapılacak çağrıda açıkça belirtilmelidir²⁴⁷.

TTK' da toplantı zamanı için bir hüküm öngörülmuş değildir. Ancak bazı durumlarda toplantının ne zaman yapılacağına ilişkin hüküm sevk etmiştir. Nitekim TTK md. 376 / 1 son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, müdürler kurulunun derhal toplanmasını öngörmektedir.

Şirket sözleşmesi müdürler kurulunun belli dönemlerde toplantı yapmasını öngörebilecektir. Bu bağlamda şirket sözleşmesi ile müdürlerin her ayın ilk pazartesi günü toplantı yapacağı hususu düzenlenebilir²⁴⁸.

1.2.3.6.2. Gündem

Toplantının gündemi hakkında kanunda bir düzenleme mevcut değildir. Ancak toplantı gündemi şirket sözleşmesi veya müdürler kurulu başkanı tarafından belirlenebilir. Ayrıca TTK md. 376 / 1' e göre yapılacak toplantının gündeminin kanun tarafından belirlendiği söylenebilecektir.

Müdürler kurulu toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi uygulanmamaktadır. Bu bağlamda müdürler kurulu toplantılarında gündem dışındaki maddeler de müzakere edilerek karara bağlanabilecektir²⁴⁹.

²⁴⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 145.

²⁴⁸ Yıldırım, *Müdür*, s. 146.

1.2.3.6.3. Toplantıya Çağrı

Müdürlerin toplantıya hangi usule uyularak ve kim/ler tarafından çağrılacağı TTK md. 644 / 1 – c' nin atfıyla TTK md. 392 / 7' de düzenleme altına alınmıştır²⁵⁰. Buna göre her müdür müdürler kurulu başkanından, müdürler kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir.

Kural olarak müdürler kurulunu toplantıya çağrı yetkisi müdürler kurulu başkanına aittir (TTK md. 624 / 1). Burada başvuru TTK md. 392 hükmü gereğince yazılı olarak yapılmak zorundadır. Yazılı olarak yapılmayan veya gerektirici sebepler bildirilmeyen başvurular başkan tarafından reddedilebilecektir²⁵¹.

Müdürler tarafından yapılan yazılı başvuru başkan müdür tarafından reddedilirse, müdürler kurulu üyesi bizzat toplantı çağrısını yapabilir²⁵².

Müdürler kurulunun toplantıya çağrı şekline ilişkin olarak kanunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak şirket sözleşmesi ile müdürler kurulunun toplantıya çağrı şekline ilişkin hükümler getirilebilecektir. Burada önemli olan husus müdürlerin makul bir süre önce toplantıdan ve içeriğinden haberdar edilmesidir. Bu bağlamda toplantı çağrısı telefon, fax, mail, sms yoluyla yapılabilecektir²⁵³.

1.2.3.6.4. Toplantı Yeter Sayısı

Toplantı yeter sayısı müdürler kurulu toplantısının yapılabilmesi için gereken mevcudu ifade eder. Kanunda toplantı yeter sayısına ilişkin bir düzenleme öngörülmemiştir. TTK md. 624 / 3 hükmünün geniş yorumlanması suretiyle şirket sözleşmesinde toplantı yeter sayısı öngörülebilir²⁵⁴. Bu bakımdan şirket sözleşmesinde aksi bir düzenleme olmadığı sürece müdürler kurulu karar yeter sayısı için öngörülen çoğunlukla toplanabilecektir²⁵⁵.

²⁴⁹ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 250; Yıldırım, *Müdür*, s. 146.

²⁵⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 731.

²⁵¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 731.

²⁵² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 731; Yıldız, *Limited Şirketler*, s.253; Yıldırım, *Müdür*, s. 147.

²⁵³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 732; Yıldırım, *Müdür*, s. 148.

²⁵⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 732.

²⁵⁵ Yıldırım, *Müdür*, s. 148.

1.2.3.6.5. Müzakerelere Katılma Yasağı

Müdürlerin müzakerelere hangi hallerde katılacağına ilişkin TTK' da açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak anonim şirkete ilişkin hükümler bünyesine uygun düştüğü ölçüde limited şirketlere de uygulanmalıdır. Bu bağlamda TTK md. 393 hükmü müdürler için de uygulanacaktır²⁵⁶.

Müdür, kendisinin şirket dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz. Bu yasak, müdürün müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanır (TTK md. 393/1).

Buradaki yasak toplantıya katılmama yasağı olarak algılanmamalıdır. Zira söz konusu hüküm müzakerelere katılmama olarak düzenlenmiştir. Diğer yandan müdür olarak bir tüzel kişi atandığı durumlarda söz konusu hükmün uygulanması hususunda tereddüt oluşabilir. Ancak şirket ile tüzel kişiyi ilgilendiren konularda da tüzel kişiyi temsilen atanan gerçek kişinin de müzakerelere katılmaması gerekir²⁵⁷.

Ayrıca ortada doğrudan tüzel kişi ile şirketi ilgilendiren bir konu olmamasına rağmen şirket ile tüzel kişi temsilcisi konumundaki gerçek kişiyi ilgilendiren bir konuda da gerçek kişinin müzakerelere katılmaması gerekir. Zira anılan yasağın amacı müdürler kurulu kararlarının şirketin menfaatine olacak şekilde alınmasını sağlamaktır.

Müdürün müzakerelere katılıp katılmaması hususunda tereddüt uyanırsa müdürler kurulu karar verir. Bu karar kesindir. Organlar arasında astlık üstlük ilişkisi olmadığından bu karara karşı genel kurula gidilemez²⁵⁸. Bu oylamaya da ilgili üye katılamaz. Menfaat uyuşmazlığı müdürler kurulu tarafından bilinmiyor olsa bile, ilgili üye bunu açıklamak ve yasağa uymak zorundadır.

²⁵⁶ Yıldırım, *Müdür*, s. 149.

²⁵⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 150.

²⁵⁸ TTK md. 393 – Madde Gerekeşi.

Müzakerelere katılma yasağına aykırı davranış, kararların sırf bu sebeple geçersizliğine neden olmaz²⁵⁹. Söz konusu kararın aynı zamanda eşit işlem ve sermayenin korunması ilkelerine aykırı olması gerekmektedir²⁶⁰.

Bu yasağı aykırı hareket eden müdür ve menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin toplantıya katılmasına itiraz etmeyen müdür / ler ve söz konusu üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan müdürler bu sebeple şirketin uğradığı zararı tazminle yükümlüdürler (TTK md. 393 / 2).

1.2.3.6.6. Müdürler Kurulunda Temsil

TTK’ da limited şirket müdürler kurulunda temsilen oy kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin açık bir düzenleme mevcut değildir. Ancak TTK md. 390 / 2 hükmü nazara alındığında müdürler kurulunda temsilin olamayacağı, müdürlerin toplantıya bizzat katılıp oy kullanması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır²⁶¹. Bu durumda müdürler hem birbirlerinin yerine hem de vekil aracılığıyla toplantıya katılamayacaklardır.

Müdürlerin kararları elektronik ortamda ya da elden dolaştırma yöntemiyle almaları temsilen oy kullanma yasağında bir değişmeye neden olmaz²⁶². Bu hallerde de söz konusu yasak uygulama alanı bulur.

1.2.3.6.7. Karar Yeter Sayısı

Müdürler kuruluna ilişkin karar yeter sayısı TTK md. 624 / 3’ de düzenleme altına alınmıştır. Bu hükme göre birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar

²⁵⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 402; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 733; Yıldırım, *Müdür*, s. 151.

²⁶⁰ Yargıtay 11. HD. 2015 / 15026 E. 2017 / 2343 K. “ davalı Şirket’in hissedarı olduğunu, davalı Şirket’in 24/09/2013 tarih ve 2013/11 karar sayılı yönetim kurulu kararının TTK’nın 393. maddesi gereğince yönetim kurulu üyelerinin bu kararda lehine ödeme yapılacak üçüncü şirkette pay sahipliğinin ve yönetim kurulu üyeliğinin bulunması sebebiyle hükümsüz olduğunu, ayrıca dava konusu yönetim kurulu kararının şirket sermayesini azaltıcı, pay sahiplerinin maddi haklarını zarara uğraticı ve şirketin mali yapısına zarar verici nitelikte bulunduğunu, bu nedenle TTK’nın 391/1 maddesi kapsamında batıl karar niteliğinde olduğu,....hükümün ONANMASINA.” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Mart 2018)

²⁶¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 733; Kaya, “Müdürler Kurulu” s. 93.

²⁶² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 734.

çoğunlukla karar alacaklardır. Ancak TTK md. 624 / 3, c.3' e göre şirket sözleşmesi ile karar alma nisapları hakkında farklı düzenleme öngörülebilecektir.

Şener' e göre TTK md. 624 / 3 hükmü mehz kanundan alınırken çevirisinde hataya düşülmüştür. Bu bakımdan maddede geçen çoğunlukla karar ibaresi yetersiz bir ifadedir. Bunun yerine “ verilen oyların çoğunluğu ile karar alınır ” ibaresinin daha isabetli olduğu görüşündedir²⁶³. Kanımızca hükmün bu şekilde anlaşılması ortaya çıkabilecek sorunları bertaraf edecektir.

Elden dolaştırma yöntemi ile karar alınması durumunda TTK md. 390 / 4' de farklı bir karar yeter sayısı aranmıştır. Bu durumda karar yeter sayısı müdürler kurulu üye tamsayısının çoğunluğu olacaktır. Yani 3 üyeli bir müdürler kurulunda elden dolaştırma yöntemiyle alınan kararlar en az iki üyenin yazılı onayı ile alınabilecektir.

TTK md. 624 / 3, c.2' de oylamada eşitlik olması durumunda başkanın oyunun üstün sayılması kuralı getirilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta söz konusu üstünlüğün sadece oyların eşit olduğu durumlarda gündeme geleceğidir. Ancak şirket sözleşmesinde yapılacak bir düzenleme ile başkanın üstün oyu kaldırılabilir²⁶⁴.

Yavuz, iki veya üç üyeli müdürler kurulunda başkanın üstün oyunun bir takım problemlere sebep olacağını savunmaktadır. Zira iki üyeli bir müdürler kurulunda, (müdürlerin aynı zamanda % 50 paya sahip ortak olduğu durumlarda) ihtilafa düşülen durumlarda başkanın oyu üstün sayıldığı için sürekli olarak başkan müdürün görüşünün benimsenmiş olacağından, bu halin şirketin dağılmasına sebebiyet vereceğini savunmaktadır. İkinci olarak üç müdürden oluşan müdürler kurulunda ve başkan müdürün katılmadığı bir toplantıda da eşit oy çıkması durumunda karar alınamayacağını da belirtmektedir²⁶⁵.

Kanımızca ilk haldeki gibi, sürekli olarak başkan müdürün görüşlerinin karara dönüşmesi durumunda başkan olmayan müdür eğer şartları varsa müdürler kurulu kararına karşı dava açabileceği gibi, TTK md. 638 / 2' ye göre şirketten ayrılma yolunu deneyebilir. İkinci durumda ise zaten karar yetersayı oluşmadığından karar alınamaması doğaldır. Bu bakımdan söz konusu öneri başkan müdürün de olacağı başka bir toplantıda ele alınabilir.

²⁶³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 735.

²⁶⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 153.

²⁶⁵ Mustafa **Yavuz**, “Limited Şirketlerde Müdürler Kurulu Başkanına Tanınan Üstün Oy Kuralı Sorunu ” *Mali Çözüm Dergisi*, Mayıs – Haziran 2014, s. 90 – 91.

Son olarak böylesi durumların ortaya çıkabileceği öngörülerek şirket sözleşmesi ile başkan müdürün üstün oyunun kaldırılması yoluna gidilmesi daha uygun olacaktır.

2. BÖLÜM

2. LİMİTED ŞİRKETİN ORGANLARCA YÖNETİMİ

2.1. Yönetim Kavramı

Yönetim genel olarak “ yönetme işi, çekip çevirme, idare etme ” şeklinde tanımlanmıştır²⁶⁶. Şirketler hukukunda yönetim kavramı, şirketin iç işleyişine ilişkin tüm iş ve işlemleri ifade etmektedir²⁶⁷. Başka bir ifade ile şirketin amacını gerçekleştirmeye yönelik olağan ve olağanüstü tüm işleri kapsamaktadır²⁶⁸.

Yıldırım, yönetim kavramının, şirketin iradesinin oluşumundan üçüncü kişilere açıklanma sürecine kadar olan tüm iş ve işlemleri kapsadığını ifade etmektedir²⁶⁹. *Kırca ve Koç*, yönetim kavramının şirketin amacının gerçekleştirilmesi için yapılması gerekenler ve yönetim işlevini yerine getirenler olmak üzere iki anlama geldiğini belirtmektedir²⁷⁰. *Bahtiyar* yönetim kavramına şirket ve ortakları arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi konusunun da dâhil olduğuna değinmiştir²⁷¹. *Arslanlı / Domaniç* limited şirket yönetiminin şirket sözleşmesinde yazılı hususlarda ve temsil kavramı dışında kalan şirketin iç işleyişini ilgilendiren işlemler bütünü olduğunu ifade etmiştir²⁷².

Kanımızca yönetim, şirketin iç işleyişini ilgilendiren, temsil kavramı dışında kalan şirketin amacının gerçekleştirilmesine yönelik olağan ve olağanüstü işleri

²⁶⁶ <http://www.tdk.gov.tr/index.php?option> (Erişim.tarihi: Mart 2018)

²⁶⁷ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N.1726.

²⁶⁸ Yıldırım, *Müdür*, s. 106.

²⁶⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 106.

²⁷⁰ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 527 - 528; Himmet **Koç**, *Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri*, Adalet Yay. Ankara 2018, s. 59.

²⁷¹ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 217.

²⁷² Arslanlı ve Domaniç, s. 666.

kapsayan, kanun ve şirket sözleşmesi hükümlerini yerine getiren, ortaklık ile ortaklar arasındaki ilişkileri düzenleyen hem genel kurul hem de müdür / müdürler kurulu faaliyetlerini içine alan işlemler bütünü olarak tanımlanabilir.

Bu tanımdan hareketle limited şirkette yönetimin sadece müdürlerin faaliyetlerini kapsamadığı, genel kurulun birçok faaliyetinin yönetim yetkisine dâhil olduğu ifade edilebilir. Örneğin; şirket sözleşmesinin değiştirilmesi, müdürlerin azli ve yönetim yetkisinin kısıtlanması, müdürlerin ibrası, ücretlerinin belirlenmesi, müdürler kurulu başkanının seçimi gibi hususlar genel kurulun yönetime ilişkin yetkileri arasında değerlendirilmektedir.

2.2. Genel Kurulun Yönetim Yetkisi

Genel kurulun yönetim yetkisi özellikle TTK md. 616' da düzenlenen yetkiler başta olmak üzere TTK' nın değişik maddelerinde hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda öncelikle TTK md. 616' da hüküm altına alınan yönetim yetkilerine değinildikten sonra genel kurulun kanunun diğer maddelerinde düzenlenen yönetim yetkilerine değinilecektir.

2.2.1. Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri Kapsamında Yönetim

a. Şirket Sözleşmesinin Değiştirilmesi

Şirket sözleşmesi, şirketin anayasasıdır²⁷³. Bu bakımdan şirket sözleşmesinin değiştirilmesi TTK md. 589 vd. de özel olarak düzenlenmiştir. Şirket sözleşmesinin bazı hükümlerinin kaldırılması, yerine başka hükümlerin getirilmesi, mevcut hükümlere eklemeler yapılması ya da bir takım çıkarmalar yapılması şirket sözleşmesi değişikliğidir²⁷⁴. Şirket süresinin uzatılması kararları sözleşme değişikliği kapsamında değerlendirilebilir²⁷⁵. Bu bağlamda şirket sözleşmesinin değiştirilmesi genel kurula ait önemli bir yönetim yetkisidir.

²⁷³ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N.17281.

²⁷⁴ Bilgili ve Demirkapı, Şirketler Hukuku, *Bursa 2013*, s.443; Şener, *Limited Ortaklık*, s.183; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 340. Şirket sözleşmesindeki imla hatalarının değiştirilmesi, sözleşme maddesinde anlamın değişmemesine rağmen ifadenin değiştirilmesi dahi şirket sözleşmesinin değiştirilmesi olarak değerlendirilmektedir. Bkz. Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N.17281.

²⁷⁵ Moroğlu ve Kendigelen, s. 458.

Şirket sözleşmesi değişikliği, şirketin devamlılığının sağlanması, şirketin değişen koşullara ayak uydurması bakımından önem arz etmektedir²⁷⁶. Değişiklik genelde iradi olmakla birlikte, asgari sermaye miktarının artırılması gibi yasal zorunluluklardan da kaynaklanmaktadır²⁷⁷. Şirket esas sermayesinin azaltılması veya artırılması da bir şirket sözleşmesi değişikliğidir. Bu tür şirket sözleşmesi değişiklikleri kanunda ayrıca hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda şirket sözleşmesi değişiklikleri özel sözleşme değişikliği ve genel sözleşme değişikliği olarak ikiye ayrılarak inceleyebilir²⁷⁸.

Bir diğer ayırım ise gerçek sözleşme değişikliği ve gerçek olmayan sözleşme değişikliğidir. Gerçek sözleşme değişikliği ortaklık yapısına müdahale edilerek tüm ortaklar bakımından etki doğuran değişiklikleri ifade eder. Örneğin; şirket merkezinin değiştirilmesi, ek ödeme yükümlüğü getirilmesidir. Diğer yandan ortaklığın temel yapısı ile ilgili olmayan, borçlar hukuku kaynaklı değişiklikler ise gerçek olmayan şirket sözleşmesi değişikliğidir, örneğin; oy sözleşmesi değişikliği, dışarıdan müdür atanması. Gerçek sözleşme değişiklikleri TTK md. 589' a tabi iken, gerçek olmayan sözleşme değişikliği ise borçlar hukuku kapsamında sözleşme değişikliği olduğundan bütün tarafların muvafakati gerekmektedir²⁷⁹.

aa. Genel Anlamda Şirket Sözleşmesi Değişiklikleri

Şirket sözleşmesinin değiştirilmesinde izlenilecek yol kanunda açıkça düzenlenmemiştir. TTK md. 589' da sözleşme değişikliğinde aranacak yeter sayının ne olacağı ve yapılan her değişikliğin tescil ve ilan edilmesi gerekliliği düzenleme altına alınmıştır.

Değişiklik süreci değişiklik önerisinin veya talimatının, genel kurul, müdür/ler, azınlık pay sahipleri veya ortaklardan herhangi birisi tarafından müdürler kuruluna iletilmesi ile başlar. Akabinde de müdürler kurulu değişiklik metnini hazırlar²⁸⁰. Şirket sözleşmesini değiştirme yetkisi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Bu bağlamda bir başka organ ve kişiye tamamen veya kısmen devredilemez.

²⁷⁶ Şener, *Limited Ortaklık*, s.183, Aksu, Genel Kurul, s. 24.

²⁷⁷ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s.443

²⁷⁸ Hasan **Pulaşlı**, *Şirketler Hukuku Şerhi*, Adalet Yay. Ankara 2018, III. Cilt, § 72 N. 2.

²⁷⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 184-185.

²⁸⁰ Pulaşlı, *Şerh* III. Cilt. § 72 N. 4.

Şener, ortaklık sözleşmesine konacak bir hükümlerle sözleşme hükümlerinin tamamının veya bir kısmının değiştirilmesinin engellenebileceğini ileri sürmekte, bu görüşünü de TTK md. 589’ da geçen “ aksi şirket sözleşmesinde öngörülmediği takdirde ” ibaresine dayandırmaktadır²⁸¹. Kanımızca şirket sözleşmesinin tamamen veya kısmen değiştirilmesini engelleyen sözleşme hükmüne rağmen karar yeter sayısının sağlanması halinde değişiklik yapılabilir. Nitekim TTK md. 589’ daki “ aksi şirket sözleşmesinde öngörülmediği takdirde ” ifadesi maddede öngörülen karar yeter sayısına ilişkin bir açıklama getirmektedir. Zira aksi durumun kabulünde şirket sözleşmesi değişen ve gelişen ticari hayata uyum sağlamayacak ve hantal bir yapıya bürünecektir. Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi niteliğindeki, “*şirket sözleşmesinin bir kısmının veya tamamının değiştirilmesini yasaklayan*” genel kurul kararları arz etmeye çalıştığımız suretle limited şirketin temel yapısını bozar nitelikte olduğundan butlan yaptırımına tabi olacaktır.

Genel kurulun şirket sözleşmesinde değişiklik yapma yetkisi sınırsız değildir. Şirket sözleşmesi değişikliğinin sınırını öncelikle özel hüküm niteliğindeki TTK md. 579’ da hüküm altına alınan emredici hükümler ilkesi çizer. Diğer yandan TBK md. 27’ de düzenleme altına alınan genel hükümde değişiklik yapma yetkisinin genel sınırlamasını oluşturur. Bu bağlamda kamu düzenine, genel ahlaka ve adaba aykırı, kişilik haklarını bertaraf eden şirket sözleşmesi değişiklikleri batıldır²⁸². Bu bağlamda değişiklikler ilk önce emredici hükümler çerçevesinde daha sonra genel nitelikteki TBK md. 27 hükmü çerçevesinde irdelenmelidir.

Buna ek olarak müktesep hakları ortadan kaldırıcı etkiye sahip sözleşme değişikliği de mümkün değildir. Örneğin; şirket sözleşmesi değişikliği ile bir ortağın şirketten çıkarılması yönünde yapılacak düzenleme için tüm pay sahiplerinin onayı gerekmektedir (TTK md. 621 / 3). Aksi yönde değişiklik yapılması mümkün değildir. Ayrıca bir ortağın genel kurula katılma hakkını, asgari oy ve dava haklarını ortadan kaldıran hükümleri içeren sözleşme değişikliği yapılmasının da olanağı yoktur²⁸³.

Kural olarak şirket sözleşmesi değişikliği esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla yapılabilir.. Ancak Kanun bazı durumlarda özel yetersayılar öngörmüştür. Ek ya da yan edim yükümlülükleri öngören veya mevcut yükümlülükleri

²⁸¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 185.

²⁸² Rauf **Karasu**, *Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi*, Yetkin Yay. Ankara 2015, s. 36 – 37.

²⁸³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 186 -187; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1730.

artıran genel kurul kararları, ancak ilgili tüm ortakların onayıyla alınabilir (TTK md.607). Yine bir ortağın şirketten çıkarılma sebeplerinin sonradan şirket sözleşmesine konulabilmesine dair sözleşme değişikliği, şirket sermayesini temsil eden tüm ortakların genel kurul toplantısında oy birliği ile karar almasıyla mümkündür (TTK md. 621 / 3).

Yine TTK md. 621' de bazı sözleşme değişiklikleri için özel yetersayılar düzenlenmiştir. Bunlar şirket işletme konusunun değiştirilmesi, oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi, esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılması, yasaklanması ya da kolaylaştırılması, rüçhan hakkının sınırlandırılması ya da kaldırılması, şirket merkezinin değiştirilmesi, müdürlerin ve ortakların, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyette bulunmalarına genel kurul tarafından onay verilmesi, bir ortağın haklı sebepler dolayısıyla şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması ve bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebepten dolayı şirketten çıkarılması halleridir. Bu yöndeki değişikliklerin temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması şartı aranmaktadır (TTK md.621).

Sözleşme değişikliği şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicilinde tescil ve ilan edilir (TTK md. 589 / 2). Söz konusu değişikliklere ilişkin yapılan ilan açıklayıcı etkiye sahiptir²⁸⁴.

bb. Özel Manada Şirket Sözleşmesi Değişiklikleri

bba. Esas Sermayenin Artırılması

Esas sermaye artırılması ihtiyacı kredi sağlamak, işletme hacminin büyütülmesi, farklı yatırımların yapılması gibi ekonomik sebeplerden kaynaklanmaktadır²⁸⁵. Sermaye artırımı veya azaltılması esasında şirket sözleşmesi değişikliğidir. TTK md. 590' da esas sermayenin artırılma ilkesi düzenlenmiştir. Buna göre şirketin kuruluşu hakkındaki hükümlere ve özellikle sermayenin ayın olarak

²⁸⁴ Pulaşlı, *Şerh III. Cilt. § 72 N. 8.*

²⁸⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s.203; Pulaşlı, *Şerh III. Cilt. § 72 N. 9.*

konması ve bir işletme ile ayınların devralınmasına dair kurallara uymak şartıyla esas sermaye artırılabilir²⁸⁶. (TTK md.590)

Sermaye artırımını limited şirketlerde çeşitli yöntemler kullanılarak yapılmaktadır. Bunlar iç kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artışı ile dış kaynaklar kullanılarak yapılan sermaye artışı biçiminde ikili bir ayrıma tabi tutulabilir²⁸⁷.

İç kaynaklardan yapılacak sermaye artırımına ilişkin Kanunda limited şirketler bakımından açık bir düzenleme yoktur. Ancak TTK md. 583 / 3 “ Esas sermaye payının bedeli şirket sözleşmesinde öngörüldüğü şekilde, nakit veya ayın olarak veya bir alacağın takası yoluyla yahut sermaye artırımında olduğu gibi, serbestçe kullanılacak özkaynakların esas sermayeye dönüştürülmesi yoluyla ödenir.” şeklindeki hükmü iç kaynaklar kullanılmak suretiyle artırım yapılabileceği anlamına gelmektedir²⁸⁸.

Bu bağlamda iç kaynaklardan sermayenin nasıl artırılacağına ilişkin TTK md. 462 / 1 yol gösterici olmaktadır. Buna göre “ *şirket sözleşmesi veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançooya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonlar sermayeye dönüştürülerek sermaye iç kaynaklardan artırılabilir.*”

İç kaynaklardan sermaye artırımını işlemi, bu yöndeki genel kurul kararının ticaret siciline tescili işlemi ile tamamlanır²⁸⁹. Tescil ile mevcut pay sahipleri sermaye oranlarına göre yeni payları kendiliğinden ve bedelsiz olarak kazanırlar²⁹⁰.

TTK md. 590’ da dış kaynaklardan sermaye artırımını düzenlenmiştir. Buna göre esas sermayenin ayın olarak getirilmesi durumunda mahkemece atanacak bilirkişi tarafından değer tespiti yapılacaktır. Diğer yandan nakit olarak sermayenin artırımını söz konusu ise dörtte birinin nakit olarak getirilmesi gerekecektir.

²⁸⁶ Genel olarak kuruluş hükümlerine yollama yapılması, müstakil bir düzenleme yapılmamasının eleştirisi için bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 374.

²⁸⁷ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1732 a.

²⁸⁸ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1733.

²⁸⁹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 715.

²⁹⁰ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 715.

Ayrıca esas sermaye artırımını alacakların takası yoluyla da yapılabilecektir²⁹¹. Yani ortakların şirkete vermiş olduğu borçlar geri ödenmeyerek esas sermaye artırımında kullanılmaktadır²⁹².

Hem iç kaynaklardan hem de dış kaynaklardan sermaye artırılması kararı, genel kurulda temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilir. (TTK md. 621 / 1- d)

bbb. Esas Sermayenin Azaltılması

Şirketin bölünmesi, kendi payını iktisap etmesi, sermayenin ihtiyaçtan fazla olması nedeniyle atıl durumda kalması gibi durumlarda esas sermayenin azaltılması yoluna gidilmektedir²⁹³. Buna ek olarak şirketten çıkan veya çıkarılan bir ortağın payını ödemek adına da yapılabilir²⁹⁴. Diğer yandan bilançonun borca batık olduğu durumlarda sermayenin azaltılabilmesi için ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmiş olması yasal bir zorunluluktur. (TTK md.592)

Esas sermayenin azaltılması için de şirket sözleşmesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda kanun koyucu TTK md. 592’ de sermayenin azaltılmasında anonim şirket hükümlerinin kıyasen uygulanacağını öngörmüştür.

Esas sermaye miktarı 10.000 TL’ den aşağıya indirilemeyecektir²⁹⁵. Esas sermayenin değiştirilebilmesi için değişiklik metninin müdürler tarafından hazırlanması gerekmektedir²⁹⁶. Akabinde genel kurulun sermayenin azaltılması hususunda karar alması gerekmektedir. Ancak Kanunda bu kararın hangi nisapla alınacağı açıkça düzenlenmemiştir. Bu bakımdan sermayenin azaltılması kararının TTK md. 589’ da düzenleme altına alınanve“ *şirket sözleşmesi, esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla* ” şeklinde ifade edilen nisap ile değiştirilebilir²⁹⁷.

²⁹¹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 122.

²⁹² Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 715.

²⁹³ Harun **Keskin**, “ Anonim Ortaklarda Esas Sermayenin Azaltılması ” Ankara Üniversitesi. SBE, Ankara 2008 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) , s. 42 – 43.

²⁹⁴ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 127.

²⁹⁵ Pulaşlı, *Şerh III. Cilt. § 72 N. 25.*

²⁹⁶ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 128.

²⁹⁷ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 129; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 717; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 239.

Sermaye azaltılması şirket alacaklılarını da ilgilendirdiğinden dolayı alacaklılara bu hususta çağrı yapılması gerekmektedir (TTK md.474). Bu bakımdan genel kurul esas sermayenin azaltılmasına karar verdiği takdirde, müdür / müdürler kurulu, bu kararı şirketin internet sitesine koyar ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ndesin ve aynı zamanda şirket sözleşmesinde öngörüldüğü şekilde, yedişer gün arayla, üç defa ilan eder.

TTK md. 474' e göre “ *İlanda alacaklılara, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'ndeki üçüncü ilandan itibaren iki ay içinde, alacaklarını bildirerek bunların ödenmesini veya teminat altına alınmasını isteyebilecekleri belirtilir. Şirketçe bilinen alacaklılara ayrıca çağrı mektupları gönderilir.* ”

Esas sermayenin azaltılmasına ilişkin kararın tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu tescil ise kurucu etkiye sahiptir²⁹⁸.

b. Müdürlerin Atanması

Müdürler şirket sözleşme ile atanabileceği gibi genel kurul kararı ile de atanabilecektir. Her ne kadar TTK md. 623' te müdürlerin genel kurul kararı ile atanacağı açıkça düzenlenmemişse olsa bile TTK md. 616 / 1-b hükmü gereğince müdürlerin genel kurulca atanabileceği tartışmasızdır²⁹⁹. TTK md. 616 / 1 – b' e göre müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları genel kurulun devredilmez yetkileri arasındadır. Bu sebeple müdürlerin atanmaları yetkisi ve görevi başka bir organa devredilemeyecektir³⁰⁰. Müdürlerin seçimi hususunda aksi yönde yapılan düzenlemeler de geçersiz olacaktır³⁰¹.

Kanun müdürlerin genel kurul tarafından seçimi bakımından özel bir nisap aramamıştır. Bu kapsamda TTK md. 620' de öngörülen karar nisabının sağlandığı takdirde müdür seçimi yapılabilecektir. Ancak şirket sözleşmesinde nitelikli bir nisap öngörülmesine rağmen kanun aradığı nisaba göre bir seçim yapılması durumunda anılan karar geçersiz olmayıp, sözleşmeye aykırılık nedeniyle iptal edilebilir niteliktedir³⁰².

²⁹⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 249; Pulaşlı, *Şerh* III. Cilt. § 72 N. 32.

²⁹⁹ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 433;Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.536. (dpn: 99)

³⁰⁰ Alman hukukunda müdürleri atama yetkisinin şirket sözleşmesi ile devredileceği yönünde bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s.643 (dpn: 247); Yıldırım, *Müdür*, s. 18 (dpn: 65).

³⁰¹ Yargıtay 11. HD. 1979 / 2638 E. 1979 / 2349 K. sayılı kararı için (bkz. Başbuğoğlu s. 745).

³⁰² Yıldırım, *Müdür*, s. 19.

Genel kurulun müdür seçimine ilişkin kararı bir icap olarak kabul edilir ve müdürün organ sıfatını kazanması bu icabı karşı kabul beyanı ile karşılması ile mümkündür³⁰³. Söz konusu kabul beyanı, açık ve örtülü olabileceği gibi herhangi bir şarta ve şekle bağlı değildir³⁰⁴.

Şirket sözleşmesi ile seçilen müdürün görevinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde yeni müdürün genel kurul tarafından seçimi sözleşme değişikliği olarak değerlendirilmeyecektir³⁰⁵. Diğer yandan şirket sözleşmesi ile atanan müdürlerin görevleri sona ermeden de genel kurulca yeni müdür seçilebilecektir³⁰⁶.

Müdür olarak atanacak kişinin aynı zamanda şirket ortağı olduğu durumlarda kendisinin atandığı toplantıda oy kullanmasına herhangi bir engel bulunmamaktadır. Zira oy hakkından yoksunluğu düzenleyen TTK md. 619' da bu konuda herhangi bir engel yoktur³⁰⁷.

c. Müdürlerin Görevden Alınması

Şirket müdürünün görevden alınması yani azli hususu TTK md. 616 / 1 –b kapsamında genel kurulun devredilmez yetkileri arasında sayılmıştır. Ayrıca özel olarak TTK md. 630' da düzenlenmiştir. Bu bakımdan müdür genel kurul kararı ile görevden alınabileceği gibi yönetim yetkisi de sınırlandırılabilir.

d. Denetçilerin Atanması ve Görevden Alınması

Denetçi seçimi ve görevden alınması genel kurulun devredilmez yetkileri arasında sayılmıştır (TTK md. 616 / 1 – c). TTK md. 621' de denetçilerin seçimi için özel bir nisap aranmadığından, genel kurulda temsil edilen oyları ile seçilebilir. Yine TTK md. 635 ile anonim şirketin denetçiye, denetime ve özel denetime ilişkin hükümlerinin limited şirkete de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

TTK md. 397 / 4' te denetime tabi olacak şirketlerin Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda da “ Bağımsız Denetime

³⁰³ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718f.

³⁰⁴ Keçeci, s. 25.

³⁰⁵ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 678.

³⁰⁶ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 679.

³⁰⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 19 – 20.

Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ” yayınlanmıştır³⁰⁸. Söz konusu karar ile aktiflerinin toplamı, çalışan sayısı veya yıllık net satış hâsılatı kararda belirtilen sınırları aşan³⁰⁹ limited şirketlerin bağımsız denetime tabi olacağı hususunda düzenleme yapılmıştır³¹⁰. Bu sebeple belirlenen sınırları aşamayan limited şirketlerde bağımsız denetim olanağı olmayacaktır³¹¹.

Denetçi, Türk Ticaret Kanununa göre şirketin bir organı olmadığı gibi müdürler kurulunun yardımcısı da değildir³¹².

Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, müdür / müdürler kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder. (TTK md. 399 / 1)

Denetçi seçiminde oy hakkının esas sermaye paylarının sayısına göre belirlenmesine ilişkin şirket sözleşmesi hükmü uygulanmaz (TTK md. 618 / 3). Bu hüküm imtiyazlı pay sahiplerinin denetçi seçiminde imtiyaz haklarını kötüye kullanması önlemiştir³¹³.

Denetçilerin iki veya daha çok sayıda atanması da mümkündür. Bu gibi durumlarda denetçilerin birlikte hareket ederek denetleme raporunu hazırlamaları gerekmektedir³¹⁴.

Denetçinin görevden alınması da genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. TTK md. 635 yollaması ile TTK md. 399 hükmü çerçevesinde denetçiler görevden alınabilecektir. TTK md. 399’ a göre denetçi haklı sebeplerin varlığı halinde müdürün veya müdürler kurulunun ya da azınlığın şirket merkezinde bulunan yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesine başvurması neticesinde mahkeme kararı ile görevden alınabilecektir.

³⁰⁸ Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı K.T: 19.12.2012, RG No: 28537.

³⁰⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Tekin Memiş, “ Şirketler Hukukunda Denetim ”, *EÜHFD*, C. XVI, S. 3–4 (2012), s. 164 vd.

³¹⁰ Konu ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı, “ Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar ” K. T. : 16.02.2016, RG No: 29658 sayılı karar ile değiştirilmiştir.

³¹¹ Memiş, s. 161; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 444; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 699

³¹² Memiş, s. 174. TTK md. 554’ de denetçiye ilişkin özel sorumluluk halinin düzenlenmesi şirketin organı olmadığı yaklaşımını zayıflattığı hususunda bkz. Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 394.

³¹³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 820.

³¹⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 821.

Denetçi ancak haklı sebeplerin³¹⁵ varlığı halinde ve yerine yenisi atanmış ise görevden alınabilmektedir. Önce denetçi ile denetleme sözleşmesinin feshedilip akabinde yeni denetçi atanması mümkün değildir. Diğer bir deyişle genel kurul kendiliğinden denetçinin görevine son vererek başka bir denetçi atayamaz. Bu ise denetçinin bağımsızlığı ilkesinin bir görünümüdür³¹⁶.

Müdürler kurulu ve denetçinin seçiminde olumsuz oy kullanmış, bunu tutanağa geçirtmiş, seçimin yapıldığı genel kurul toplantısı tarihinden itibaren geriye doğru en az üç aydan beri, şirketin pay sahibi sıfatını taşıyor olması şartı ile azınlık, denetçinin seçiminin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanından itibaren üç hafta içinde görevden alma ve yeni denetçi atanması davasını açabilir (TTK md. 399 / f 4-5). Müdürlerin ve pay sahiplerinin³¹⁷ tek başına bu davayı açması mümkün değildir³¹⁸. Mahkeme denetçinin görevden alınması ve yeni denetçinin atanması kararını aynı anda verir³¹⁹. Ancak iki ya da daha fazla denetçinin olduğu durumda mahkemece birinin görevine son verildiğinde diğer denetçiler denetleme görevini yerine getirme bakımından yeterli ise yenisinin atanmasına gerek yoktur³²⁰.

e. Finansal Tabloların ve Yıllık Faaliyet Raporunun Onaylanması, Kâr Payı Hakkında Karar Verilmesi, Kazanç Paylarının Belirlenmesi

Yıllık faaliyet raporları Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkındaki Yönetmelik' te yapılmıştır³²¹. Yönetmeliğin 3. maddesinde yıllık faaliyet raporu, yönetim organı tarafından Kanuna ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenen, şirketin ilgili yıla ilişkin faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunun doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde

³¹⁵ TTK md. 399' un gerekçesinde haklı sebep olarak, denetçinin mesleki yetersizliği, şirkete yeterince zaman ayırmaması, şirket sırlarını ifşa etmesi, objektif olmaması gibi durumlar sayılmıştır. Görüş ayrılıkları ise salt haklı sebep olarak benimsenmemiştir.

³¹⁶ TTK md.399 - Madde Gereçesi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Nisan 2018)

³¹⁷ Pay sahiplerinin genel kurul kararının iptali davası açabileceği hususunda bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 825.

³¹⁸ Mehmet Ali Aksoy ve Emine Ebru Aksoy, “ Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Sermaye Şirketlerinin Bağımsız Denetimi “, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi –İnÜHFD-* Cilt:8 Sayı:2 Yıl 2017, s. 35

³¹⁹ TTK md.399 - Madde Gereçesi, www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Nisan 2018)

³²⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 825.

³²¹ Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik, K.T: 28.08.2012 RGT: 28.08.2012 RG NO: 28395

yansıtıldığı, şirketin gelişmesinin ve karşılaşılması muhtemel risklerin belirtildiği belge olarak ifade edilmiştir.

Finansal tablonun ne olduğu ise TTK md. 68' de düzenlenmiştir. Bu kapsamda finansal tablo, tacirin faaliyet döneminin başında ve sonunda düzenlediği, şirketin aktif ve pasiflerinin tutarını ve ilişkisini gösteren tablo ile gelir tablolarının oluşturduğu bütündür.

Finansal tabloların ve yıllık faaliyet raporlarının onaylanması genel kurulun devredilmez yetkilerindedir (TTK md. 616 / 1- d, e). Onay kararı toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır (TTK md.621).

Kâr, belli bir dönem içerisinde ticari faaliyetler neticesinde şirket hesaplarında meydana gelen parasal veya para ile ölçülebilen fazlalık olarak tanımlanabilir³²². Kâr payı ise limited şirket ortağının esas sermaye payının mali getirisi³²³.

Kâr payı hakkında karar verilmesi ile kazanç paylarının belirlenmesi genel kurulun yönetime ilişkin devredilemez yetkilerindedir. Bu yönde bir karar alınabilmesi için TTK md. 620' de öngörülen nisabın sağlanması yeterlidir.

Kâr payı hakkı bir ortaklık hakkı olup, doğrudan doğruya şirkete karşı yöneltilebilecek bir alacak hakkı değildir³²⁴. Kural olarak bilanço genel kurulda onaylanmadan ve genel kurulda kâr payı dağıtılması yönünde karar alınmadan, kâr payının tespit ve tahsili için dava açılmayacaktır³²⁵.

Yargıtay eTK döneminde vermiş olduğu bir kararda“ Mahkemece, şirketçe 1983 yılı için düzenlenen bilanço gereğince ortaklara dağıtılabilir kâr paylarının tespiti ile davacıya düşen miktarın, talep aşılmamak kaydıyla, tahsiline karar verilmek gerekirken kararda yazılı ve yerinde görülmeyen nedenlere dayanılarak davanın reddedilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.”³²⁶ şeklindedir. Söz konusu karar ile kâr dağıtımı ile ilgili genel kurul kararı olmaksızın kâr payı alacağının tahsili için dava açılabileceği yönünde içtihat geliştirilmiştir.

³²² Muhammet **Sandıkçı**, “ İşletmelerde Kâr Payı Dağıtım Politikaları ve Finansal Performans Üzerine Etkileri: Borsa İstanbul’ da Ampirik Bir Çalışma ”, Selçuk Üniversitesi, SBE, Konya 2014 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) , s. 7

³²³ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 491.

³²⁴ Abuzer **Kendigelen**, *Hukuki Mütalaalar (Mahkeme Kararları ile Birlikte)*, XII Levha Yay. İstanbul 2015, Cilt XIII: 2013 / 2, s. 76-77.

³²⁵ Kendigelen, *Hukuki Mütalaalar*, C. XIII, s. 80.

³²⁶ Yargıtay 11. HD. 08.04.1986 tarih ve 1986 / 1195 E. 1986 / 2033 K. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Nisan 2018)

Ancak Yargıtay'ın son dönemdeki kararları arasında çelişki bulunmaktadır. Zira on beş gün aralıkla vermiş olduğu bir kararı genel kurul kararı olmadan dahi kâr payının dava edilebileceği yönündeyken³²⁷, başka bir kararında ise kâr payının dağıtılmasına yönelik herhangi bir genel kurul kararı olmadığından kâr payının tahsili için dava açılmayacağına hükmetmiştir³²⁸.

Teoman, mahkemenin genel kurulun devredilemez yetkilerinden olan kâr payının dağıtımını hakkında karar veremeyeceğini, safi karın tamamının ortaklar arasında dağıtılmasının mümkün olamayacağını belirtmiştir³²⁹. *Doğanay* ise yıllık bilanço tasdik edilmeden kâr dağıtımını yapılamayacağını ifade etmektedir³³⁰.

Kanımızca, limited şirketin kuruluş amacı kâr elde etmektir. Pay sahiplerinin esas gayesi bu kardan pay almaktır. Yani şirketin kâr etmesine rağmen pay sahibinin şirkete ortak olma amacını anlamsız kılacak şekilde kâr dağıtılmaması dağıtılmayan karların karşılığı olarak şirketin ekonomik olarak büyümemesi, söz konusu karların ne şekilde kullanıldığına objektif ve anlaşılır bir şekilde ortaya konulamaması gibi durumlarda şirket ortağının kâr payının tahsili amacıyla doğrudan dava açabileceği kanaatindeyiz.

Kazanç payı, müdürlerin çalışma verimliliğini artırmak amacıyla kâr payından müdürlere ödenen meblağ olarak tanımlanabilir³³¹. Kazanç payı müdürlerin performansına bağlı bir mali hak³³². Müdürlere kazanç payı ödenmesinin hukuki alt yapısını TTK md. 394 oluşturmaktadır³³³. TTK md. 577 / 1 - j' e göre de ödenecek kazanç payının şirket sözleşmesinde gösterilmesi zorunludur³³⁴. Aksi halde salt genel kurul kararı ile kazanç payı ödemesi yapılamaz.

³²⁷ Yargıtay 11. HD. 14.04.2016 tarih ve 2015 / 7406 E. 2016 / 4168 K. sayılı kararı için bkz. Abuzer Kendigelen, Zehra Güney, Numan Sabit vd., *Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanuna İlişkin Kararları 2015-2016*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2018, s. 425.

³²⁸ 31.03.2016 tarih ve 2015 / 7170 E. 2016 / 3516 K. sayılı kararı için bkz. Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 425 – 426.

³²⁹ *Teoman*, *Tüm Makalelerim*, s. 675; Benzer yönde bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 530; Benzer yönde bkz. Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69, N. 162.

³³⁰ *Doğanay* s. 1295(dpn: 1093) ; Limited şirketlerde kâr payı dağıtımını için genel kurul kararına ihtiyaç olmadığı yönünde bkz. Başbuğoğlu s. 729.

³³¹ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 391.

³³² Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgats. 730.

³³³ TTK md. 394 “Yönetim kurulu üyelerine, tutarı şirket sözleşmesiyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kardan pay ödenebilir.”

³³⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 745. Ödenecek kazanç payının şirket sözleşmesinde belirlenmesini gerektiği yönündeki TTK md 577 / 1-j hükmü ile kazanç payının ödenmesi için genel kurul kararını yeterli gören TTK md. 394 hükmünün çeliştiği yönünde bkz. Ayhan **Kortunay**, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa*

Kazanç paylarının ödenmesi ücret ve huzur hakkından farklı olarak bazı şartlara bağlanmıştır³³⁵. Müdürlere kazanç payları, sadece net kardan ve ancak kanuni yedek akçe için belirli ayırım yapıldıktan ve pay sahiplerine ödenmiş sermayenin yüzde beşi oranında veya şirket sözleşmesinde öngörülen daha yüksek bir oranda kâr payı dağıtıldıktan sonra verilebilir (TTK md.511).

f. Müdürlerin Ücretlerinin Belirlenmesi ve İbrası

Ücret, müdürlere emek ve mesailerinin karşılığı olarak belirli bir zaman ölçüsüne göre tayin edilen veya ikramiye şeklinde belirlenebilen ödemelerdir³³⁶. Başka bir ifade ile ücret, ikramiye, huzur hakkı³³⁷, prim ve kazanç payı şeklinde ödenebilir. Müdürlerin sahip olduğu mali haklar TTK md. 394' te kapalı sayı ilkesine göre sayılmış olup, müdürlere bunlar dışında başka bir ad altında ödeme yapılamaz. Ancak bu mali hakların biri ödenebileceği gibi birkaçı birlikte de ödenebilecektir³³⁸.

Tutarı şirket sözleşmesiyle veya genel kurul kararı ile belirlenmek suretiyle müdürlere ücret ödenebilir (TTK md.394). Ücret tutarı doğrudan şirket sözleşmesinde belirtilebileceği gibi alt ve üst sınırının belirlenmesi kaydıyla genel kurula bu hususta karar alması imkânı da tanınabilir³³⁹.

TTK md. 616 / 1- f' e göre müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi genel kurulun devredilemez yetkilerindedir. Bu hüküm ile kötü niyetli yaklaşımların önüne geçilmesi, şirketin ve pay sahiplerinin korunması amaçlanmıştır³⁴⁰. Yine alt ve üst sınırın genel kurul kararı ile belirlenmesi koşuluyla bu sınırlar içinde ücretin belirlenmesi yetkisi müdüre veya müdürler kuruluna devredilebilir³⁴¹.

Borçlar hukuku anlamında ibra, ifa olmaksızın borcun sona erdirilmesi (dar anlamda) veya borç ilişkisinin ortadan kaldırılması (geniş anlamda) sözleşmesi olarak

Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Üyelerinin Bilgi Edinme Hakkı, XII Levha Yay. İstanbul 2015, s. 195

³³⁵ Kortunay, s. 194; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s.178.

³³⁶ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s.177.

³³⁷ Huzur hakkı, müdürlerin katıldıkları toplantı başına aldıkları ücrettir.

³³⁸ TTK md.394 - Madde Gereçesi

³³⁹ Kortunay, s. 191.

³⁴⁰ Ender **Dedeğaç** ve Oğuzhan **Sapan**, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Sorumluluğu ”, *Ankara Barosu Dergisi*, 2013, s. 49; Yıldırım, *Müdür*, s. 41.

³⁴¹ Kortunay, s. 192.

tanımlanmaktadır³⁴². Limited şirketler hukukundaki ibra ise, genel kurulun tek taraflı irade beyanı ile muhataplarının kabul beyanlarına ihtiyaç duyulmaksızın, müdürlerin, denetçilerin ilgili hesap dönemi için hukuki sorumluluktan kurtarılması ve güven tazelenmesi olarak tanımlanabilir³⁴³. İbranın hukuki niteliği ise menfi borç ikrarıdır³⁴⁴.

İbra kararı açık olabileceği gibi örtülü de olabilir. Daha net bir ifade ile müdürler genel kurul tarafından açıkça sorumluluktan kurtarılmaktadırlar³⁴⁵. Genel kurul müdürleri ilgili hesap dönemi için ibra edebileceği gibi konu, zamanla da sınırlandırılabilir³⁴⁶. Şahıs bakımından ibra kararının sınırlandırılıp sınırlandırılmayacağı ise tartışmalıdır. *Mimaroğlu*, ibra kararının yönetim kurulunun (müdürler kurulunun) kurul halinde ibrasını kapsadığı, bu sebeple bazı müdürlerin ibra dışında bırakılmasının mümkün olmadığını savunmaktadır³⁴⁷. *Arslanlı ve Çamoğlu* ise ibra kararının kurul hakkında alınmadığı, müdürlerin şahsı ile alakalı alındığından bir kısım müdürlerin ibra kararı kapsamı dışında tutulabileceğini ileri sürmektedir³⁴⁸. Kanaatimizce ikinci görüş daha isabetlidir. Zira ilk görüşün kabulü halinde bir kısım müdürler görevlerini tam ve eksiksiz yerine getirmiş olmasına rağmen, görevini gereği gibi yapmayan müdürler sebebiyle ibra edilememesi gibi bir adaletsiz durum ortaya çıkaracaktır.

Örtülü ibra ise TTK md. 424' te düzenleme altına alınmıştır³⁴⁹. Örtülü ibra kavramı yerine “ *ibra varsayımı* ” kavramı da kullanılmaktadır³⁵⁰. Açık ibrada müdürler kurulunun tüm tazminat sorumluluğu ortadan kalkmaktadır. Örtülü ibrada ise genel

³⁴² Mustafa **Aksu**, “Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Yeniliklerden İbra”, <https://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/4-Mustafa-AKSU.pdf>, s. 98 -99. (Erişim tarihi: Mayıs 2017)

³⁴³ Fatih **Aydemir**, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasının Hukuki Sonuçları ”, *İÜHFİM C. LXIX, S.1 -2*, 2011, s. 1079

³⁴⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 804; İbranın İsviçre doktrininde menfi borç ikrarı, Alman doktrininde ise güven açıklaması olduğu yönünde bkz. Ersin **Çamoğlu**, “Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasının Sorumluluk Davasına Etkisi ”, *İÜHFİM*, Cilt XXXVI, İstanbul 1971, s.326-328.

³⁴⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 804.

³⁴⁶ M. Fahrettin **Önder** ve Halis **Karademir**, “ İbra Kararında Oydan Yoksunluk “, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Yıl: Ekim 2017 Cilt-Sayı: 10(4), s. 177.

³⁴⁷ Sait Kemal **Mimaroğlu**, *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mes'uliyeti*, Ankara 1967, s. 21.

³⁴⁸ Halil **Arslanlı**, *Anonim Şirketler II, Anonim Şirketin Organizasyonu*, İstanbul 1959, s. 200; Ersin **Çamoğlu**, *Anonim Ortaklık Yönetim Kurul u Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, İstanbul 2007, s. 214.

³⁴⁹ Önder ve Karademir s. 178.

³⁵⁰ Gönül **Çeliker**, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası ”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 84, Sayı: 5, Eylül 2010, s. 2985 -2986.

kurula yansıyan iş ve işlemleri için ibra sonuç doğurmaktadır³⁵¹. Örtülü ibra durumunda ayrıca bir ibra oylamasına gerek yoktur³⁵².

TTK md.424' e göre “ *Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, müdürlerin ibrası sonucunu doğurur. Bununla beraber, bilançoda bazı hususlar hiç veya gereği gibi belirtilmemişse veya bilanço şirketin gerçek durumunun görülmesine engel olacak bazı hususları içeriyorsa ve bu hususta bilinçli hareket edilmişse onama ibra etkisini doğurmaz.* ”

Ancak bilanço şirketin gerçek durumunu yansıtmıyorsa buna dayanılarak verilen karar baştan itibaren hüküm ve sonuç doğurmaz³⁵³. Böyle bir sonucun ortaya çıkması için müdürlerin bilançooyu kasıtlı olarak hatalı hazırlaması gerekmektedir, aksi halde ibra kararı geçerliliğini koruyacaktır³⁵⁴.

İbra kararı TTK md. 616 / 1 –f’ e göre genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Bu bağlamda ibra kararını alma yetkisi müdürler kuruluna veya başka kişilere devredilemez. İbra kararı toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınır (TTK md.620). Ancak herhangi bir şekilde şirket yönetiminde yer almış bulunanlar, müdürlerin ibrasına ilişkin kararlarda oy kullanamazlar (TTK md. 619 / 1).

İbra kararı verildikten sonra TTK md. 558 / 1 hükmü uyarınca geri alınamaz. Zira ibra kararı tek taraflı şekilde alınan muhataplarının kabulüne bağlı olmayan, karşı tarafa varma ile birlikte hüküm ve sonuç doğuran yenilik doğurucu bir işlem olduğundan geri alınamaz³⁵⁵.

³⁵¹ Erdoğan **Moroğlu**, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin İbralarının Zamanı, Kapsamı ve Geri Alınması ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 2, Aralık 2001, s. 10.

³⁵² Hüsnü **Turanlı**, “ Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Ortaklıkta İbra ”, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, Aralık 2014, s.123.

³⁵³ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 429. “ *Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre, ibranın geçerli bir hukuki sonuç doğurabilmesi için genel kurula sunulan bilanço, gelir-gider tabloları ile harcamalara ilişkin tüm bilgi ve belgelerin gerçeği yansıtması, ilgililerin sorumluluğunu doğuracak işlemler hakkında genel kurulun bilgilendirilmesi ve yapılan doğru bilgilendirme sonucu ibra kararının alınmış olması gerekir. İbraya ilişkin karar, genel kurulun bilgisi dışında kalan hususlarda veya genel kurula yanlış olarak sunulmuş gerçeği yansıtmayan belge ve bilgilere dayalı olarak verilmiş ise şeklen geçerli bir ibra kararı mevcut olsa da söz konusu karar ilgililer yönünden geçerli bir ibraya bağlanan hukuki sonuçları doğurmayacağından ilgilileri sorumluluktan kurtarıcı bir etki yaratmayacaktır.*” Yargıtay 11.HD. 14.11.2016 tarih ve 2015 / 15708 E. 2016 / 8807 K. sayılı kararı. (Erişim tarihi: Haziran 2019).

³⁵⁴ Önder ve Karademir, s. 179.

³⁵⁵ Aydemir s. 1082; Moroğlu, *Makaleler*, s. 483.

g. Pay Devrinin Onaylanması

Ortakların sahip oldukları paylar, şirketin diğer ortaklarına veya üçüncü kişilere devredilebilir³⁵⁶. Şirket sözleşmesinde pay devri yasaklanmadığı sürece pay devri yapılabilecektir. Ancak TTK md. 595' te pay devrinin şartları düzenlenmiştir. Buna göre şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olacaktır (TTK md. 595 / 2). Devrin gerçekleşebilmesi için genel kurul onayının aranması ile limited şirketin şahıs şirketi yönünün bir yansıması³⁵⁷ olduğu gibi, bu hükümlerle sermaye payının ticaret konusu olmasının önüne geçilmeye de çalışılmıştır³⁵⁸.

Şirket sözleşmesinde pay devri tamamen yasaklanabilecektir (TTK md.595 / 4). Ayrıca payın devri hususunda aranılan genel kurul onayı şirket sözleşme ile kaldırılabilir. Şirket sözleşmesi ile genel kurul onayının aranmaması hâlinde bile bu yetki başka organa veya kişilere devredilemeyecektir³⁵⁹. Zira TTK md. 616 / 1 – g' de bu yetkinin genel kurula ait devredilemez bir yetki olduğu açıkça düzenleme altına alınmıştır. Ancak Yargıtay iki ortaklı bir limited şirkette taraflar hisse devri için yazılı sözleşme yapıp imzalarını noterde onaylattığından, noter evraklarının genel kurul kararı yerine geçeceğine hükmetmiştir³⁶⁰. Kanaatimizce söz konusu karara katılmak mümkün değildir. Zira noter evraklarının genel kurul kararı olarak kabul edilmesi açıkça TTK md. 616 / 1- g' ye aykırılık teşkil etmektedir.

Sermaye payının devredilmesi için öncelikle yazılı ve imzası noterlerce onaylanmış³⁶¹ devir sözleşmesinin varlığı gerekmektedir (TTK md. 595 / 1). Kanunda öngörülen bu şekil geçerlilik şeklidir³⁶². Yargıtay da yazılı şekilde yapılmayan, imzaları

³⁵⁶ Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69 N. 30.

³⁵⁷ Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69 N. 31.

³⁵⁸ Hanife **Doğrusöz Koşut**, “ Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Şartları ”, *MÜHF - HAD*, C.22, Sayı:1, s. 371.

³⁵⁹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 203.

³⁶⁰ “ 6102 sayılı TTK'nın 595. maddesinde limited şirketlerde pay devrinin yazılı şekilde yapıp noter tarafından onaylanması ve devre ortaklar genel kurulunca da onay verilmesi şartına bağlandığı, taraflar arasındaki pay devrinin noterde yapıldığı, şirket iki ortaklı olup ortaklar hisse devri konusunda anlaşmıştırdan noter evrakının ortaklar genel kurul kararı olarak kabulü gerekeceği... hükmün onanmasına ” Bkz. Yargıtay 11. HD. 15.01.2015 tarih ve 2014 / 14676 E. 2015 / 409 K., Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 419 – 420.

³⁶¹ Noter onayının bir geçerlilik şartı olmadığı yönünde bkz. Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69 N. 42.

³⁶² Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1661a.

noterde onaylanmayan devir sözleşmelerinin geçersiz olacağına hükmetmiştir³⁶³. Ayrıca sözleşmeyle devir iradesi açık ve net bir şekilde ortaya konmalıdır³⁶⁴.

Yine devrin şirkete bildirilmesi gerekmektedir. Bu başvuru devralan veya devreden tarafından yapılabilir³⁶⁵. Devir işlemi şirkete bildirildiği takdirde genel kurulun onayına sunulur. Genel kurul devir işlemi onaylamışsa veya başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde red kararı vermemişse, devir işlemi onaylanmış sayılır.

TTK md. 620' de düzenleme altına alınan önemli kararlar arasında esas sermaye payının devri konusu olmadığından bu kararı toplantıda temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alınabilecektir.

Şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermeksizin onayı reddedebilir (TTK md. 595 / 3). Ayrıca şirket sözleşmesinde ek ödeme veya yan edim yükümlülükleri öngörüldüğü takdirde, devralanın ödeme gücü şüpheli görüldüğü için ondan istenen teminat verilmemişse, genel kurul şirket sözleşmesinde hüküm bulunmasa bile, onayı reddedebilir (TTK md. 595 / 6). Şirket sözleşmesi ile devir tamamen yasaklanmış ya da genel kurul onay vermeyi reddetmişse ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı vardır (TTK md. 595 / 5).

h. Ortağın Şirketten Çıkarılması için Mahkemeden İstemde Bulunulması

Bir ortağın şirketten çıkarılması, ortağın rızasının aksine şirket ile ilişkisinin ortadan kaldırılması olarak tarif edilebilir³⁶⁶. TTK' da şirketten çıkarma md. 640' da düzenleme altına alınmıştır. Buna göre şirketten çıkarma işlemi, şirket sözleşmesinde öngörülen haklı sebeplerle çıkarma ile şirketin istemi üzerine mahkeme kararı ile

³⁶³ “ Her ne kadar limited şirket ortaklığına yönelik olarak taraflar arasında sözlü bir anlaşma var ise de bu tür şirketlerde sermaye payının devrinin yazılı şekle ve ortaklar kurulunun onayına bağlı olduğu, şekil şartına uyulmaması nedeni ile davacının davalı şirkette ortaklık hakkının oluşmadığı gerekçesiyle davanın kabulü yerindedir.” Bkz. Yargıtay 11. HD. 28.09.2015 tarih ve 2015 / 8909 E. 2015 / 9535 K. www.sinerjimevzaut.com.tr (Erişim tarihi: Mayıs 2018)

“Somut olayda, hisse devir sözleşmesinde noter onayı bulunmadığı gibi, sözleşmede hisselerini devreden ortağın imzası değil şirket müdürünün imzası bulunmaktadır. O halde, TTK'nın 595. maddesindeki şartlara uygun düzenlenmeyen hisse devir sözleşmesinin geçersiz olduğu ve buna bağlı olarak da sözleşmede kararlaştırılan cezai şartın da geçersiz olduğu gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmiş olması doğru olmamış, hükmün davalı yararına bozulması gerekmiştir.” Bkz. Yargıtay 11. HD. 14.11.2016 tarih ve 2016 / 12116 E. 2016 / 8775 K. www.sinerjimevzaut.com.tr (Erişim tarihi: Mayıs 2018)

³⁶⁴ Doğrusöz Koşut, “Esas Sermaye Payının Devir Şartları ” s. 372.

³⁶⁵ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1661c.

³⁶⁶ Taşdelen, Çıkma, s. 207.

şirketten ayırma şeklinde gerçekleşmektedir. Ayrıca TTK md. 636 / 3' te haklı sebeplerin varlığı durumunda şirketin feshini isteyen ortağın şirketten çıkarılması da öngörülmüştür.

Şirket sözleşmesine hüküm konulmak suretiyle şirketten haklı nedenle çıkarma sebepleri öngörülebilir (TTK md. 640 / 1). Ancak şirket sözleşmesi ile çıkarma işlemi tamamen yasaklanamaz³⁶⁷. Şirket sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin ihlal edilmesi, sürekli olarak şahsi borçlar sebebiyle icra takibine muhatap olma, rekabet yasağının ihlali, belli mesleki yeterliliğin yitirilmesi, vatandaşlığın kaybı, belli bir mesleki örgüte mensup olma özelliğinin kaybedilmesi, kısıtlanmak, şirket payının haczi gibi durumlarda ortağın şirketten çıkarılabileceği düzenlenebilir³⁶⁸. Ayrıca şirket sözleşmesi ile haklı sebebin gerçekleşmesi durumunda mahkemeden karar alınmaksızın çıkarma işleminin gerçekleşeceğinin öngörülmesi mümkündür³⁶⁹. Ancak bu durumu otomatik çıkarma olarak algılamamak gerekir. Zira bu durumda mahkemeye başvurulmaksızın genel kurul tarafından karar alınmak suretiyle çıkarma işlemi gerçekleştirilmektedir³⁷⁰.

Haklı sebeplerin varlığında, her ortak mahkemeden şirketin feshini isteyebilir. Mahkeme, istem yerine, davacı ortağa payının gerçek değerinin ödenmesine ve davacı ortağın şirketten çıkarılmasına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme hükmedebilir (TTK md. 636 / 3). Bu durumda fesih yerine mahkeme ayrılma payının ödenmesi karşılığında ortağın şirketten çıkarılmasına karar vermektedir. Burada şirketin haklı nedenle feshine karar vermeden önce faaliyetinin sürdürülüp sürdürülmediğinin araştırılması gerekmektedir³⁷¹. Eğer şirket faaliyetini sürdürüyorsa mahkeme tarafından fesih yerine ortaklıktan çıkarılmaya karar verilmelidir.

Bir diğer şirketten çıkarılma hali TTK md. 640 / 3' te düzenleme altına alınmıştır. Bu hüküm genel hüküm olarak kabul edilebilir. Zira şirket sözleşmesinde ortaklıktan çıkarma ile ilgili özel bir düzenleme mevcut olmasa bile haklı sebebin varlığı halinde şirket, ortağın şirketten çıkarılması hususunda karar alarak mahkemeye

³⁶⁷ Hanife **Öztürk Dirikkan**, *Limited Şirket Ortağının Ayrılması ve Ayrılma Payı*, Yetkin Yay. Ankara 2005, s. 49.

³⁶⁸ Öztürk Dirikkan, s. 49-50.

³⁶⁹ Öztürk Dirikkan, s. 51.

³⁷⁰ Öztürk Dirikkan, s. 51 – 52.

³⁷¹ Yargıtay 11. HD. 2016 / 10730 E. 2015 / 9482 K. sayılı kararı, Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 454.

başvurabilir. Şirket ve diğer ortaklara karşı sadakat yükümlülüğünün ihlal edilmesi³⁷², ortaklar arasındaki güven ilişkisinin ortadan kalkması³⁷³ haklı neden olarak kabul edilmektedir.

Bir ortağın çıkarılması için mahkemeden talepte bulunma yetkisi, genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır (TTK md. 616 / 1 – h). Bu yöndeki kararlar kanun tarafından önemli kararlar arasında sayılmıştır (TTK md. 621 / 1 – h). Buna göre genel kurulda temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde çıkarılma kararı alınabilecektir.

Şirket tarafından ortağın haklı sebeple çıkarılma davası ancak bir genel kurul kararına dayanılarak açılabilir. Bu bir dava şartıdır³⁷⁴. Şener, iki kişilik limited şirketlerde çıkarma davasında şirketin herhangi bir rolü olmadığından genel kurul kararının aranmaması gerektiğini savunmaktadır³⁷⁵. Bu bakımdan bir ortak diğer ortağa karşı doğrudan haklı sebeple çıkarılma davası açabilecektir. Ancak Yargıtay bu davanın açılabilmesi için genel kurul kararı alınması gerektiği görüşündedir³⁷⁶. Şener' in görüşü isabetlidir. Zira bu davalarda tüm pay sahipleri dava temsil edilmesi, bazı durumlarda karar nisabının sağlanmasının olanaksız olması sebebiyle kanaatimizce de iki ortaklı limited şirketlerde genel kurul kararının aranmaması gerekmektedir.

1. Şirketin Kendi Paylarının İktisabı

Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması genel kurulun devredilemez yönetim yetkilerinden biridir. (TTK md. 616 / 1 – 1)

³⁷² “ davacının şirket ve şirketin ortakları hakkında olumsuz beyanlarda bulunduğu ve bu sebeple hakkında mahkûmiyet kararları verildiği, şirketin adli yardımdan yararlanmaması için çalıştığı, dolayısıyla davacının şirket ve şirket ortaklarına karşı sadakat yükümlülüğünü ihlal ettiği ve şirket menfaatine zarar verdiği... “ Bkz. Yargıtay 11. HD. 2015 / 11660 E. 2016 / 8995 K. sayılı kararı www.sinerjimevzuat.com.tr, (Erişim tarihi: Temmuz 2018)

³⁷³ Yargıtay 11. HD. 2014 / 12756 E. 2015 / 11185 K. sayılı kararı, Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 471 – 472.

³⁷⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 905.

³⁷⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 907.

³⁷⁶ “Ortağın bir başka ortağın şirketten çıkarılmasını isteyebileceğine dair yasada düzenlenmiş bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca şirketin bu davayı açabilmesi için de aynı yasanın 616. maddesinin birinci fıkrasının h bendi gereğince, genel kurulun bu konuda bir karar vermesi gerekir.” Bkz. Yargıtay 11. HD. 2016 / 24 E. 2016 / 1120 K. sayılı kararı www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Temmuz 2018)

Limited şirketin kendi esas sermaye payının iktisabı TTK md. 612' de hüküm altına alınmıştır. Buna göre şirket kendi esas sermaye paylarını, sadece, bunları alabilmek için gerekli tutarda serbestçe kullanabileceği özkaynaklara sahipse ve alacağı payların itibari değerlerinin toplamı esas sermayenin yüzde onunu aşmıyorsa iktisap edebilecektir. (TTK md. 612 / 1) Bu sınır çıkma çıkarılma durumunda yüzde yirmi oranına kadar yükselir. Şirket esas sermayesinin yüzde onunu aşan bir tutarda iktisap edilen esas sermaye payları iki yıl içinde elden çıkarılır veya sermaye azaltılması yoluyla itfa edilir. (TTK md. 612 / 2)

Limited şirketin kendi paylarını iktisap ettikten sonra bu işleme genel kurulca onay verilmiş olması gerekmektedir. Genel kurul kararında iktisap şartlarını açıkça ortaya koymalıdır³⁷⁷.

Limited şirketin kendisine ait payın iktisabı için genel kurulun müdürlere yetki vermesine gerek yoktur, iktisabın genel kurul tarafından onaylanması yeterlidir³⁷⁸. Ancak genel kurul kendi sermaye paylarını iktisabı hususunda müdüre yetki devri yapabilir³⁷⁹.

Payların iktisabı konusunda anonim şirketler bakımından öngörülen finansal destek verme yasağı ve kanuna karşı hile limited şirketler bakımından açıkça düzenleme altına alınmamıştır. *Gürel*, finansal destek verme yasağının Avrupa birliği ülkelerinin birçoğunda olmadığı ve TTK md. 644' te de açık bir yollama olmadığından uygulanmayacağını ileri sürmektedir³⁸⁰. *Türk*, finansal destek verme yasağının uygulanmamasının esas sermayenin iadesi yasağına ve malvarlığının korunması ilkesine aykırı düşeceğini savunmaktadır³⁸¹. Kanımızca da esas sermayenin ve malvarlığının etkin bir şekilde korunabilmesi için finansal destek verme yasağının limited şirketin bünyesine uygun düştüğü ölçüde uygulanmasında fayda bulunmaktadır.

Limited şirket kendi payının iktisabında ortaklar genel kurulunda temsil edilen oyların salt çoğunluğunun bu işleme onay vermesi gerekmektedir³⁸². Şirketin kendi

³⁷⁷ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 377

³⁷⁸ Ahmet **Türk**, *Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi*, Adalet Yay. Ankara 2016, s. 75.

³⁷⁹ Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69 N. 93.

³⁸⁰ Murat **Gürel**, *Anonim Şirketlerin Kendi Paylarının İktisabı Amacıyla Finansal Destek Verme Yasağı (6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Madde 380.1)*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yay. Ankara 2014, s.110 – 111.

³⁸¹ Türk, s. 77 - 78.

³⁸² Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 69 N. 101.

paylarını iktisabı hususu önemli kararlar arasında sayılmadığından olağan karar alma için öngörülen nisap ile alınabilecektir.

i. Şirketin Feshi

Sürekli borç ilişkisinin ileriye etkili olacak şekilde ortadan kaldırılması fesih olarak ifade edilmektedir³⁸³. Limited şirkette fesih iradi bir tasarruf olup, ya mahkeme kararı ile ya da genel kurul kararı ile gerçekleşmektedir³⁸⁴.

Şirketin feshine karar vermek genel kurulun devredilemez yönetsel yetkilerindedir (TTK md. 616 / 1 – i). Genel kurulun şirketi feshedebileceği TTK md. 636 / 1 – b’ de de açıkça düzenlenmiştir. Yine şirketin feshi kararı TTK md. 621’ de önemli kararlar arasında sayılmıştır. Fesih kararının alınabilmesi için ağırlaştırılmış nisap aranmıştır. TTK md. 621’ göre feshe dair genel kurul kararları, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilecektir. Söz konusu nisap şirket sözleşmesi ile ağırlaştırılabilir ancak hafifletilemez³⁸⁵.

Genel kurul tarafından feshe karar verilebilmesi için herhangi bir sebebin olması ya da herhangi bir şartın gerçekleşmesine gerek yoktur³⁸⁶. Fesih kararı ile birlikte şirket tasfiye sürecine girer, böylelikle ortaklığın ehliyeti sınırlandırılmış olur. Tüzel kişilik fesih yönündeki kararlar birlikte hemen ortadan kalkmaz³⁸⁷. Açıklayıcı niteliğe sahip fesih kararının müdür tarafından ticaret siciline tescil ettirilmesi gerekmektedir³⁸⁸.

TTK md.643 yollaması ile TTK md. 548 / 1’ e göre tasfiyeden, şirket genel kurulunun kararı ile dönülebilir. Şirket sürenin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermiş³⁸⁹ ise, pay sahipleri arasında şirket malvarlığının dağıtımına başlanılmış olmadıkça, genel kurul şirketin devam etmesini kararlaştırabilir. Devam kararının sermayenin en az yüzde altmışının oyu ile alınması gerekir. Şirket sözleşmesi ile bu

³⁸³ Oğuzman ve Öz s. 383.

³⁸⁴ Elif **Yalçın Sırakaya**, *Limited Şirketin Sona Erme Nedenleri*, Adalet Yay. Ankara 2018, s. 12.

³⁸⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 938.

³⁸⁶ Taşdelen, *Çıkma*, s. 234.

³⁸⁷ Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 73 N. 3.

³⁸⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 939; Yalçın Sırakaya, s. 112.

³⁸⁹ İşletme konusunun gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi ile şirket sözleşmesinde belirlenen bir durumun gerçekleşmesi hallerinde tasfiyeden dönme imkânının kanunen tanınmaması eleştirilmektedir. Bkz. Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 450.

nisap ağırlaştırılabilir ve başkaca önlemler öngörülebilir. Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararını tasfiye memuru tescil ve ilan ettirir (TTK md. 548 / 1). Buradaki tescil kurucu nitelikte olup, dönme kararının tescil ve ilanı ile şirket aktif hale geçer³⁹⁰.

j. Müdürlerin Genel Kurula Sunduğu Konularda Karar Verilmesi

TTK md. 616 / 1 j bendine göre müdürlerin genel kurula sunmuş oldukları konularda karar verilmesi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Diğer yandan şirket sözleşmesinde aksi belirtilmediği sürece ortakların yeni pay alma hakkının kısıtlanması, müdürler kuruluna başkan seçilmesi, müdürlerin yönetim ve temsil yetkilerinin sınırlandırılması, tasfiyeden dönme, şirket ortaklarının ve müdürlerinin rekabet yasağına aykırı olan faaliyette bulunmalarına izin verme yetkisi gibi yetkiler ya doğrudan kanundan ya da şirket sözleşmesinden doğduğundan devri olanaklı değildir ve bu konularda genel kurulun karar vermesi gerekir³⁹¹. Buna ek olarak kuruluş ve yönetimden doğan ve şirketin organlarına yöneltilecek tazminat davası açmak için karar alma³⁹² yetkisi genel kurula aittir³⁹³.

TTK md. 616 / 1 j bendi, şirket sözleşmesi ile öngörülmek kaydıyla konu sınırlaması olmaksızın her hususun (müdürlerin almış olduğu tüm kararların genel kurula sunulması gibi) genel kurulun devredilemez yetkilerinden sayılabileceği anlamına gelmektedir. Buna rağmen TTK md. 616 / 2 şirket sözleşmesinde yer verilmesi durumunda devredilmez yetkiler sadece altı bent olarak sınırlanmış gibi belirtilmiştir. Bu ise TTK md. 616 / 1 ile 2 arasında bir çelişki olduğunu gözler önüne sermektedir³⁹⁴. Bu anlamda ortada bir çelişki olmadığı j bendinin TTK md. 616 / 2 hükümlerini kapsayan genel bir ifade olduğu da söylenebilir.

³⁹⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 1188.

³⁹¹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 203 -204.

³⁹² Oğuz **İmregün**, *Kara Ticareti Hukuku Dersleri*, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001, s. 507.

³⁹³ Çevik, s. 630.

³⁹⁴ Abdullah **Erdoğan**, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’ nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi “ *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. XVII, Y. 2013, Sayı: 3, s. 43. Yazar ayrıca her hususun diğer organların yetkilerini tamamen ortadan kaldırması kaydıyla devredilemez yetki olarak düzenlenebileceği hususunda bkz. s. 43. “ 616. maddenin 1. fıkrasının j bendinde belirtilen ve yukarıda açıkladığımız durum karşısında, ayrıca 2. fıkraya yer vermenin pratik bir anlamı bulunmamaktadır.” Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 204.

Kanımızca her hususun şirket sözleşmesi ile devredilemez yetki olarak belirlenmesi maddenin amacına uygun değildir. Buradaki sınırın “ müdürlerin yetkilerine hanel getirmeyecek durum ” şeklinde belirlenmesi olanağı da yoktur. Zira böyle geniş bir sınırlama ile her durumun şirket sözleşmesinde ile genel kurulun devredilemez yetkilerinden sayılması modern ticaretin hızlı karar alma ve uygulama prensiplerine açıkça aykırı düşecektir.

2.2.2. Şirket Sözleşmesinde Öngörülen Devredilemez Yetkiler Kapsamında Yönetim

Şirket sözleşmesinde öngörülmesi durumunda TTK md. 616 / 2’ de sayılan yetkiler genel kurulun yönetime ilişkin devredilemez yetkileri kapsamında değerlendirilecektir.

a. Müdürlerin Faaliyetlerinin Onaylanması

Şirket sözleşmesi ile bazı durumlarda genel kurul onayı aranabilir. Bu tip durumlarda genel kurulun onay verme yetkisi müdürlere veya ortaklara devredilemez.

Yine müdürlerin belirli faaliyetlerinin genel kurul tarafından onaylanması gerektiği şirket sözleşmesi ile düzenleme altına alınabilir. Örneğin ortaklar tarafından yapılan ek ödemelerin veya yan edimlerin nasıl kullanıldığının onaylanması, nakliye şirketine yeni nakliye araçlarının alınması, şirketin elinde bulunan kıymetli evrakların finansman sağlanması için faktoring şirketine devredilmesi, kira sözleşmelerinin feshi gibi. Belirtilen konularda müdürler kurulu tarafından alınmış daha önce alınmış bir karar genel kurulun onayına sunulmaktadır³⁹⁵. Bu şekilde müdürlerin bazı faaliyetleri genel kurul tarafından denetim altına alınmaktadır³⁹⁶.

³⁹⁵ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 688;

³⁹⁶ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 407.

b. Önerilmeye Muhatap Olma, Önalım, Geri Alım ve Alım Haklarının Kullanılması Hakkında Karar Verilmesi

Önerilmeye muhatap olma hakkı, anonim şirketlerde şarta bağlı sermaye artışlarında tahviller, borçlanma araçları veya alım hakkı içeren senetler çıkarılması halinde yönetim kurulunun söz konusu senetleri pay sahiplerine payları oranında önermesidir³⁹⁷. Limited şirketlerde payların borsaya kote edilmesi mümkün olmadığından buradaki önerilmeye muhatap olma hakkını “ alım hakkı ” olarak değerlendirmek gerekmektedir³⁹⁸.

Şirket sözleşmesinde öngörülmesi şartıyla ön alım, alım³⁹⁹, geri alım hakkı⁴⁰⁰ ile önerilmeye muhatap olma hakkı, şirkete veya ortaklardan her birisine tanınabilir (TTK md.577 / 1 – b). Esas sermaye payını devretmek isteyen ortak, diğer ortaklara öneride bulunma, yine ortakların alım, geri alım ve önalım haklarını kullanabilmesi için gerekli işlemleri yapması koşuluyla genel kurul payın devrine izin verebilecektir⁴⁰¹. Genel kurulun yönetime ilişkin bu yetkisi şirket sözleşmesinde öngörülmesi durumunda devredilemez nitelik kazanmaktadır.

c. Pay Üzerinde Rehin Hakkı Kurulmasına Onay Verilmesi

Esas sermaye payı, ortağın şirkete getirdiği sermaye miktarının parasal ifadesidir⁴⁰². Esas sermaye payı üzerinde intifa, hapis, rehin hakkı kurulabilir, haczedilebilir⁴⁰³. Rehin hakkı ise borçlu tarafından borcunun teminatı olarak verilen, alacaklıya alacağının teminata konusunun satışından öncelikle tahsili imkânı sağlayan sınırlı ayni hak⁴⁰⁴.

³⁹⁷ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N.1413.

³⁹⁸ Pulaşlı, *Şerh*, III. Cilt. § 70 N. 9.Dpn. 286.

³⁹⁹ Ön alım hakkı şirket sözleşmesinde öngörülmesi kaydıyla, şirket ortağına payını satan şirket ortağının payını tek taraflı irade beyanı ile satın alma hakkı veren yenilik doğuran haktır. Alım hakkı, bir pay sahibine, diğer pay sahibinin payını önceden belirlenmiş bedel üzerinden satın alma hakkı verir. (Tuna **Çolgar**, “Anonim Şirket Payları Üzerinde Paysahiplerine Tanınan Opsiyon ve Benzeri Haklar ”, <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/anonim-sirket-paylari-uzerinde-paysahiplerine-taninan-opsiyon-ve-benzeri-haklar>) (Erişim tarihi: Mayıs 2018)

⁴⁰⁰ Geri alım hakkı ise; payını devreden pay sahibine tek taraflı irade beyanı ile devrettiği payı bedeli karşılığında geri alma hakkı verir. (Turhan **Esener** ve Kudret **Güven**, *Eşya Hukuku* , Yetkin Yay., Ankara 2015, s. 282.)

⁴⁰¹ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 407.

⁴⁰² Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 79.

⁴⁰³ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 79; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 262.

⁴⁰⁴ Güven ve Esener s. 467.

Esas sermaye payı üzerinde kurulan rehin, taşınır rehni türlerinden hak üzerinde kurulan rehindir⁴⁰⁵. TTK md. 600 / 2 “ Şirket sözleşmesiyle, esas sermaye payı üzerinde rehin hakkı kurulması genel kurulun onayına bağlanabilir. Bu halde geçişe ilişkin hükümler uygulanır. Genel kurul sadece haklı sebeplerin varlığında rehin hakkı kurulmasına onay vermekten kaçınabilir. ” şeklinde yeni bir hükümdür. Bu maddeden de açıkça anlaşılacağı üzere pay üzerinde rehin hakkı kurulabilmesi için genel kurulun onayının öngörüldüğü durumlarda TTK md. 595 ile 598’ deki usullere uyularak rehin hakkı kurulacaktır. Ancak genel kurulun onayı aranmadığı durumda ise TMK md. 954 vd. hükümleri uyarınca rehin hakkı tesis edilecektir⁴⁰⁶.

Esas sermaye payının rehni için genel kurulun onayının öngörülmesi, payın rehnini yasaklamamakta, sadece payın üzerindeki rehmin paraya çevrilmesi ile şirkete yabancı kişilerin girmemesini sağlayan bir tedbirdir⁴⁰⁷.

Esas sermaye payının devrinin mümkün olmadığı hallerde esas sermaye payı üzerinde rehin hakkı tesis edilemeyecektir⁴⁰⁸. Ayrıca genel kurulun onayının öngörüldüğü hallerde rehin sözleşmesinin yazılı olarak yapılması ve imzaların noter tarafından tasdik edilmesi gerekmektedir. Söz konusu şekil şartı aynı zamanda geçerlilik koşuludur⁴⁰⁹. Daha sonra ise pay rehininin genel kurulun onayına sunulması gerekmektedir. Rehin sözleşmesi genel kurul tarafından onaylanana kadar askıda hükümsüzdür⁴¹⁰. Rehin sözleşmesi genel kurulun onay vermesi halinde geçerlilik kazanacaktır. Genel kurul tarafından onay verilmemesi halinde ise rehin sözleşmesi geçersiz olacaktır⁴¹¹.

Esas sermaye payının rehnine onay verme yetkisi genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır (TTK md. 616 / 2 – c). Onay verme için özel bir karar alma nisabı öngörülmediğinden TTK md. 620 uyarınca olağan karar alma nisabı uygulanacaktır.

⁴⁰⁵ Mehmet Serkan **Ergüne**, “ Anonim Şirket Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması ”, *İÜHFİM*, C. LXXIV, Sayı: 2, 2016, s. 741.

⁴⁰⁶ Ramazan **Durgut**, “ Limited Şirket Esas Sermaye Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması ”, *TBB Dergisi*, 2013 (108), s. 126.

⁴⁰⁷ Durgut, s. 127.

⁴⁰⁸ TTK md. 600 – Madde Gereğesi.

⁴⁰⁹ Arslanlı ve Domaniç, s.274; Durgut, s.131.

⁴¹⁰ Durgut, s. 132.

⁴¹¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 389.

Ayrıca rehin hakkı kurulmasına ilişkin genel kurulda esas sermayesi üzerinde rehin hakkı kurulmasını isteyen pay sahibi de oy kullanabilecektir⁴¹².

Rehne onay başvurusundan itibaren üç ay içinde genel kurul reddetmediği takdirde onayı vermiş sayılır (TTK md. 595 / 7). Ayrıca genel kurul sadece haklı sebeplerin varlığında rehin hakkı kurulmasına onay vermekten kaçınabilir (TTK md. 600 / 2).

TTK md. 594 / 1 hükmü uyarınca rehin hakkı pay defterine kayıt edilmelidir. Buradaki kayıt kurucu değil, açıklayıcı etkiye sahiptir⁴¹³.

d. Yan Edim Yükümlülükleri Bakımından İç Yönerge Çıkarılması

Yan edim yükümlüğü esas sermaye payına bağlı, şirket konusunun gerçekleşmesine hizmet eden yapma, yapmama, katlanma, kullanıma izin verme edimlerini içeren ikincil nitelikteki aynı edimlerdir⁴¹⁴. Depo yerinin kullandırılması, taşıma işlerinin yapılması, süt, şeker pancarı gibi ham maddelerin tedariki yan edim yükümlülüğüne olarak örnek verilebilir⁴¹⁵.

Şirket sözleşmesiyle, şirketin işletme konusunun gerçekleşmesine hizmet edebilecek yan edim yükümlülükleri öngörülebilir (TTK md. 606 / 1). Bir esas sermaye payına bağlı yan edim yükümlülüklerinin konusu, kapsamı, koşulları ve diğer önemli noktalar şirket sözleşmesinde belirtilir. Ayrıntıyı gerektiren konular genel kurul düzenlemesine bırakılabilir (TTK md.606 / 2).

Yan edim yükümlülüklerinin ana hatları şirket sözleşme ile belirlendikten sonra konunun ayrıntısı için genel kurul tarafından iç yönerge çıkarılabilecektir. İç yönerge, şirketin iç işleyişini düzenleyen şirket sözleşmesine aykırı olmayan, şirket sözleşmesi hükümlerini somutlaştıran, üçüncü kişileri bağlamayan şirket içi düzenlemelerdir⁴¹⁶. Şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde yan edim

⁴¹² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 388.

⁴¹³ Durgut, s. 134.

⁴¹⁴ Mustafa Erdem **Can**, “ Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XV, Y. 2011, Sayı: 4, s.18; Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 400.

⁴¹⁵ TTK md. 606 – Madde Gerekeçesi.

⁴¹⁶ Koç, *İç Yönerge*, s. 8 -9; Karasu, *Emredici Hükümler*, s. 207.

yükümlülüklerinin ayrıntısı hakkında iç yönerge çıkarılması genel kurulun devredilemez yetkilerindedir (TTK md. 616 / 2- d).

e. Rekabet Yasağına veya Bağlılık Yükümlülüğüne Aykırı Faaliyetlere İzin Verilmesi

Kural olarak hem ortaklar hem de müdürler şirketle rekabet eden işlemler yapamaz, davranışta bulunamazlar (TTK md. 613 / 2, TTK md. 626 / 1). Ancak geri kalan ortakların tümü yazılı olarak onay verdikleri takdirde, ortaklar, bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı düşen faaliyetlerde bulunabilirler. Şirket sözleşmesiyle yazılı onay yerine, genel kurulunun bu konuda karar alması şartı öngörebilir (TTK md. 613 / 4). TTK md. 626 / 2' de de benzer hüküm öngörülmüştür.

Müdürlerin ve ortakların rekabet yasağına veya bağlılık yükümlülüğüne aykırı faaliyetlerine izin verilmesi şirket sözleşmesi ile genel kurula bırakılabilir. Bu durumda söz konusu faaliyetlere izin verilmesi genel kurulun yönetime ilişkin devredilemez yetkileri arasında olacaktır.

Buna ilişkin genel kurul kararları, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilir (TTK md.621 / 1 – g). Ayrıca ortağın bağlılık yükümüne veya rekabet yasağına aykırı faaliyetlerde bulunmasını onaylayan kararlarda ilgili ortak oy kullanamaz (TTK md. 619 / 2).

f. Ortağın Şirketten Çıkarılması

Şirket sözleşmesi ile bir ortağın şirketten çıkarılması için özel sebepler düzenleyen hükümler öngörülebilir (TTK md. 577 / 1 – 1, TTK md. 640 / 1). Sözleşme ile öngörülen çıkarma sebeplerinin açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir⁴¹⁷.

Şirket sözleşmesi ile çıkarılma sebeplerinin öngörülmesi durumunda artık mahkemeye başvurulmaksızın genel kurul kararı ile ortak şirketten çıkarılabilecektir⁴¹⁸.

⁴¹⁷ Taşdelen, *Çıkma*, s. 216.

⁴¹⁸ Taşdelen, *Çıkma*, s. 216.

Söz konusu yetki şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır (TTK md. 616 / 2 – f).

Şirket sözleşmesinde çıkarılma sebebi olarak, rekabet yasağını ihlal, payın hacedilmesi, ehliyetin kaybı, ortağın belli bir yaşa ulaşması⁴¹⁹, belli mesleki yeterliliği kaybı, vatandaşlıktan çıkma veya çıkarılma, evlilik birliğinin sona ermesi gibi haller düzenlenebilir⁴²⁰. Söz konusu sebeplerin ayrıca haklı olmasına gerek yoktur, gerçekleşmesi çıkarılma kararı alınması için yeterlidir⁴²¹.

Buna ilişkin genel kurul kararları, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması halinde alınabilir (TTK md.621 / 1 – h).

Hakkında çıkarılma kararı verilen ortak, genel kurul kararının noter aracılığıyla kendisine bildirilmesinden itibaren üç ay içerisinde iptal davası açabilecektir (TTK md. 640 / 2). Üç aylık süre hak düşücü niteliktedir⁴²².

2.2.3. Genel Kurulun Diğer Yönetim Yetkileri

a. Oyda İmtiyazlı Payların Öngörülmesi

İmtiyazın kelime manası “ Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık ”tır⁴²³. Oyda imtiyaz, bazı pay sahiplerine şirket sözleşmesi ile farklı sayılarda oy hakkı tanımak olarak tanımlanabilir⁴²⁴. İmtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi durumunda, bu hususun şirket sözleşmesinde açıkça belirtilmesi gerekir (TTK md. 576 / 1- c). Oyda imtiyazlı esas sermaye paylarına ilişkin düzenlemeler bir nevi şirket sözleşmesi değişikliğidir. TTK md. 621 / 1- b’ de oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi için genel kurulun ağırlaştırılmış nisapla karar alması gerektiği düzenleme altına alınmıştır. Ayrıca oyda imtiyazlı paylar öngörülmesi şirket sözleşmesi değişikliği gerektirdiğinden genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır.

⁴¹⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 900.

⁴²⁰ Öztürk Dirikkan, s. 49

⁴²¹ Taşdelen, *Çıkma*, s. 217.

⁴²² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 902.

⁴²³ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=imtiyaz (Erişim Tarihi: Ocak 2018)

⁴²⁴ Aksu, Genel Kurul, s. 104.

Şirket sözleşmesi oy hakkını, itibari değerden bağımsız olarak her esas sermaye payına bir oy hakkı düşecek şekilde de belirleyebilir. Bu halde en küçük esas sermaye payının itibari değeri, diğer esas sermaye paylarının itibari değerleri toplamının onda birinden az olamaz (TTK md. 618 / 1, 2)⁴²⁵.

TTK md. 618 / 1' de öngörülen oyun itibarî değere göre hesaplanması kuralı (oransallık kuralı) emredici değildir. Şirket sözleşmesi, nominal değerden bağımsız olarak, oy hakkını düzenleyebilir; oy hakkını başka bir esasa, meselâ her esas sermaye payının itibarî değeri ne olursa olsun bir oy hakkı vereceği ilkesine göre belirleyebilir. Ancak, seçilen esas yukarıda belirtilen emredici kurala aykırı olmamalıdır⁴²⁶.

Bu bağlamda bir ortak bir pay düzenlemesinin geçerli olup olmayacağı, somut olayın özelliklerine göre belirlenir. Oransallık yönteminden sapılması halinde birinci fıkranın son cümlesi, oyda imtiyazı sınırlayan bir kural koymuştur. Hüküm, payların itibarî değerleri farklılaştırılarak imtiyaz tanınması varsayımını düzenlemektedir. Buna göre, en küçük itibarî değere sahip esas sermaye paylarının itibarî değeri, diğer esas sermaye paylarının itibarî değerlerinin en az onda biri kadar olabilir⁴²⁷.

TTK md. 618 / 3 bazı hallerde imtiyazlı oyların kullanılmayacağı hususunu düzenlemiştir. Buna göre:

- Denetçilerin seçimi,
- Şirket yönetimi ya da onun bazı bölümlerinin denetimi için özel denetçi seçimi,
- Sorumluluk davası açılması hakkında karar verilmesi durumlarında imtiyazlı oylar kanunen sınırlandırılmıştır. Bunun nedeni şirketin yönetiminde hâkimiyet kurulmasının engellenmesi olarak ifade edilebilir⁴²⁸.

Diğer yandan anonim şirketlerdeki oyda imtiyazlı payı düzenleyen TTK md. 479 / 3 hükmünde yer alan ibra hususunun aynı amaç için öngörülen TTK md. 618 / 3' de hüküm altına alınmaması önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir⁴²⁹.

⁴²⁵ Bu konudaki somut örnekler için bkz. Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1712 o.

⁴²⁶ TTK md. 618 - Madde Gerekçesi.

⁴²⁷ TTK md. 618 - Madde Gerekçesi.

⁴²⁸ TTK md. 618 - Madde Gerekçesi.

⁴²⁹ Hülya Coştan, " Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı Paylar (!) ve İmtiyazlı Paylar ", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 2012 / 4, s. 83.

b. Rüşhan Hakkının Sınırlandırılması veya Kaldırılması

Rüşhan hakkı şirket sözleşmesinde veya sermaye artırımı kararında aksi öngörülmediği durumlarda her bir ortağın esas sermaye payı oranında sermaye artırımına katılma hakkı veren, nispi, kazanılmış hak niteliği olmayan, malvarlığı hakkı niteliğinde, subjektif ve esas sermaye payına bağlı bir çeşit önalım hakkıdır⁴³⁰.

Genel kurulun sermaye artırımına ilişkin kararıyla, ortakların yeni payları almaya ilişkin rüşhan hakkı, ancak haklı sebeplerin varlığında ve 621 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde öngörülen nisapla sınırlandırılabilir veya kaldırılabilir (TTK md.591 /2). Maddenin lafzından da açıkça anlaşıldığı üzere rüşhan hakkı genel kurul kararı ile sınırlandırılabilir veya kaldırılabilir. Rüşhan hakkının sınırlandırılması veya kaldırılması genel kurulun yönetime ilişkin önemli yetkilerindedir. Genel kurulun rüşhan hakkına ilişkin karar alabilmesi için gündemde özel bir maddenin yer almasına gerek yoktur. Zira bu durum esas sermaye artırımının doğal bir sonucudur⁴³¹.

Rüşhan hakkının sınırlandırılması veya kaldırılabilmesi için haklı sebeplerin olması gerekmektedir. İşletmelerin, işletme kısımlarının, iştiraklerin devralınmaları ve işçilerin şirkete katılmaları haklı sebep olarak kanun koyucu tarafından örnek kabilinden sayılmıştır⁴³². Ayrıca şirketin finansal krizden kurtulması, teknolojik olarak yenilenme ihtiyacı da örnek olarak verilebilir⁴³³. Bu örneklerin çoğaltılması mümkündür. Ancak söz konusu sebeplerin gerçek, somut, şirket ile pay sahiplerinin menfaat dengesini zedelemeyecek nitelikte olması gerekmektedir⁴³⁴.

Söz konusu kararın alınabilmesi için temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması gerekmektedir (TTK md. 621 / 1).

⁴³⁰ Burak Adıgüzel, “ Anonim Şirketlerde Rüşhan Hakkının Sınırlanması veya Kaldırılması ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVIII, Y. 2014, Sayı: 1, s.2; Fahir Özsungur “ Rüşhan Hakkının Kullanılmaması ve Sermaye Artırımında Pay Taahhütlerinin Kısmen Yerine Getirilmesi Sorunu ”, *Hacettepe HFD*, 4(2) 2014, s. 147.

⁴³¹ Nihat Taşdelen, “ Anonim Ortaklıkta Rüşhan Hakkı ” *Dicle Üniversitesi HFD*, Sayı:5, 1992, s. 246.

⁴³² Özsungur, s. 148.

⁴³³ Emre Türkmen, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Yeni Pay Alma Hakkına Genel Bir Bakış ”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 2330.

⁴³⁴ Özsungur, s. 148.

Rüçhan hakkının sınırlandırılması veya kaldırılması suretiyle hiç kimse haklı görülemeyecek şekilde yararlandırılmaz veya kayba uğratılamaz (TTK md. 591 / 1). Bu hükümle bazı esas sermaye paylarının sulandırılmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır⁴³⁵. Ayrıca rüçhan hakkını engelleyen genel kurul kararları iptal edilebilir niteliktedir⁴³⁶. Rüçhan hakkının kullanılabilmesi için en az onbeş gün süre verilir (TTK md. 591 / 3). Bu sürenin verilmemesi rüçhan hakkının kullanılmasına açıkça engel teşkil edecektir.

c. Payın Miras, Mal Rejimi Hükümleri veya İcra Yoluyla Geçmesinde Ret Hakkı

Esas sermaye payının, miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin hükümler veya icra yoluyla geçmesi hallerinde, tüm haklar ve borçlar, genel kurulun onayına gerek olmaksızın, esas sermaye payını iktisap eden kişiye geçer (TTK md. 596 / 1). Bu şekilde payın geçişine kanundan doğan pay geçişi adı verilebilir⁴³⁷.

Ancak bu durum kesin bir iktisap hali değildir⁴³⁸. Zira TTK md. 596 / 2 ile genel kurula bu iktisabı reddetme hakkı verilmiştir. Buna göre şirket, iktisabın öğrenilmesinden itibaren üç ay içinde esas sermaye payının geçtiği kişiyi onaylamayı reddedebilir. Buradaki red kararının hangi organ tarafından verileceği konusunda kanunda bir düzenleme yer almamaktadır. Şener, ret kararının genel kurul tarafından verileceğini burada TTK md. 625 / 1 hükmünün uygulanamayacağını savunmaktadır⁴³⁹. Bizce de ret kararı, ortaklık yapısını doğrudan ilgilendirdiğinden, genel kurulun şirketin yönetimine ilişkin yetkileri arasında kabul edilmeli ve bu husustaki kararların genel kurul tarafından verileceği kabul edilmelidir. Ret kararı olağan yeter sayılar ile alınabilecektir (TTK md.620).

⁴³⁵ Türkmen, s. 2321.

⁴³⁶ Yargıtay 11. HD.' nin 11.10.2016 tarih ve 2015 / 13670 E. 2016 / 7999 K. sayılı kararı “ *davalı şirketin 23.05.2014 tarihli genel kurulunda alınan 6 nolu madde ile şirket şirket sözleşmesininin 6. maddesinin sermaye arttırılması amacıyla tadil edildiği, şirketin 3 ortağının olduğu, davacının bu toplantıya katılmadığı, davacıya sermaye arttırımının ne kadar yapılacağı veya davacının sermaye arttırımına katılıp katılmayacağı konusunda bir ihbarda bulunulmadığı, sermaye arttırımında tüm ortakların payları oranında sermaye arttırımına katılma hakkı olmasına rağmen genel kurul toplantısında iki ortağın birlikte davranarak davacının şirketteki payının azaltıldığı, bu şekilde TTK 591 maddesine aykırı davranıldığı* ” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Ağustos 2018)

⁴³⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 338.

⁴³⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 341.

⁴³⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 343.

Red kararı verilebilmesi için, şirketin, payları kendi veya ortağı ya da kendisi tarafından gösterilen üçüncü bir kişi hesabına, gerçek değeri üzerinden devralmayı, payın geçtiği kişiye önermesi şarttır.

Red kararı, devrin gerçekleştiği günden itibaren geçerli olmak üzere geriye etkilidir. Red, bu konudaki kararın verilmesine kadar geçen süre içinde alınan genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemez. Şirket, üç ay içinde esas sermaye payının geçişini açıkça ve yazılı olarak reddetmemişse onayını vermiş sayılır (TTK md. 596 / 3, 4).

d. Müdürler Kurulu Başkanının Atanması

Şirketin birden fazla müdürünün bulunması halinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanır (TTK md. 624 / 1). Bu madde ile müdürlerin birden fazla olması durumunda müdürler kurulunun yönetim kuruluna özgü bir yapıya bürüneceği söylenebilecektir⁴⁴⁰. Ayrıca müdürler kurulu başkanının genel kurul tarafından seçileceği hususunun da gözden kaçırılmaması gerekmektedir⁴⁴¹.

Müdürler kurulu başkanı genel kurul tarafından TTK md. 620' de öngörülen olağan nisapla atanabilecektir⁴⁴². Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar çoğunlukla karar alırlar. Eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılır. Şirket sözleşmesi, müdürlerin karar almaları konusunda değişik bir düzenleme öngörebilir (TTK md. 634 / 3).

e. Ek Ödeme Yükümlülüğünün Azaltılması veya Kaldırılması

Ek ödeme yükümlülüğü, şirket sözleşmesinde öngörülmesi ve kanunun aradığı şartların gerçekleşmesi durumunda istenebilecek, şirketin finansal krizden kurtarılması,

⁴⁴⁰ TTK md. 624 - Madde Gerekçesi

⁴⁴¹ Müdürler kurulu başkanın seçiminin TTK md. 616' da genel kurulun devredilmez yetkileri arasında sayılmadığından müdürler tarafından kurul başkanının seçilebileceği yönünde bkz. Kaya, "Müdürler Kurulu", s. 85 -86; Diğer yandan başkanın genel kurul tarafından atanacağı kanunda duraksamaya yer vermeyecek şekilde kesin ve katı şekilde ifade edildiğinden genel kurul tarafından atanabileceği yönünde bkz. Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 389.

⁴⁴² Yıldırım, *Müdür*, s. 19.

öz sermaye ihtiyacının karşılanması amacıyla sermaye koyma borcu dışında şirkete nakdi ödeme yapılması şeklinde tarif edilebilir⁴⁴³.

Ek ödeme yükümlüğünün miktarı şirket sözleşmesinde açıkça düzenleme altına alınmak zorundadır⁴⁴⁴. Sonradan şirket sözleşmesinin değişikliği ile ek ödeme yükümlüğü getirebilmesi veya mevcut ek ödeme yükümlülüğünün artırılması için tüm pay sahiplerinin onayı gerekmektedir (TTK md.607).

Ek ödeme yükümlülüğünün azaltılması veya kaldırılması ancak esas sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının zararları tamamen karşılaması halinde mümkündür. Ek ödeme yükümlülüğünün azaltılmasına veya kaldırılmasına esas sermayenin azaltılması hakkındaki hükümler kıyas yoluyla uygulanır (TTK md. 603 / 6). Limited şirketlerde esas sermayenin azaltılması durumunda anonim şirketler hükümlerine atıf yapılmıştır (TTK md.592). Ayrıca ek ödeme yükümlülüğünün azaltılması veya kaldırılması şirketin alacaklılarını doğrudan ilgilendirmektedir. Bu sebeple esas sermayenin azaltılması hükümlerinin kıyas yoluyla uygulanması öngörülmüştür⁴⁴⁵.

Esasında ek ödeme yükümlülüğünün hangi organ tarafında azaltılacağı veya kaldırılacağı açıkça düzenlenmemiştir. Ancak ek ödeme yükümlülüğünün kaldırılması veya azaltılması esasında şirket sözleşmesi değişikliğidir⁴⁴⁶. Bu bakımdan ek ödeme yükümlülüğünün kaldırılması veya azaltılmasına ilişkin karar alma yetkisi münhasıran genel kurula ait yönetim yetkisidir (TTK md. 616 / 1 – a). Genel kurulun ek ödeme yükümlülüğünü kaldırması veya azaltabilmesi için esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların olumlu oyu gerekmektedir (TTK md.589).

f. Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Yapma Talebi Hakkında Karar Verilmesi

Her ortak, müdürlerden, şirketin bütün işleri ve hesapları hakkında bilgi vermelerini isteyebilir ve belirli konularda inceleme yapabilir (TTK md. 614 / 1). Bu

⁴⁴³ Hasan **Karakılıç**, “ Limited Ortaklıkta Ek Ödeme Yükümlülüğü ”, *Hacettepe HFD*, 4(2) 2014, s. 108; Serhan **Dinç**, “ Limited Ortaklıklarda Ortakların Ek Ödeme Yükümlülüğü ”, *Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 1, Haziran 2015, s. 350.

⁴⁴⁴ Karakılıç, s. 117.

⁴⁴⁵ Karakılıç, s. 140.

⁴⁴⁶ Şener, *Limited Ortaklık*, s.436; Dinç, “ Ek Ödeme Yükümlülüğü ”, s. 385.

hak, bir nev' i koyucu hak niteliğindedir⁴⁴⁷. Ortağın bilgi alma ve inceleme talebi şirketin zararına olduğu gerekçesi ile müdürler tarafından engellenebilir (TTK md. 614 / 2). Eğer ortak inceleme yapmak veya bilgi almak istiyorsa genel kurula başvurmak zorundadır.

Bilgi almak ve inceleme yapmak isteyen ortağın, red kararından sonra genel kurulun red kararının görüşülmesi gündemi ile toplantıya çağırması için müdürlere başvurması gerekmektedir⁴⁴⁸. Müdürlerin çağrı talebine kayıtsız kalması muhtemel olduğundan TTK md.617 / 3 atfıyla TTK md. 411, 412⁴⁴⁹ hükümleri uyarınca genel kurulun toplanması talebi reddedilen ortak, mahkeme vasıtasıyla genel kurulu toplantıya çağırabilecektir⁴⁵⁰.

Bilgi alma talebi reddedilen ortağın genel kurula başvuruyu hangi süre içerisinde yapacağı hususunda kanunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak ortağın bu durumda makul bir süre içerisinde başvurusunu yapması gerekmektedir⁴⁵¹.

Bilgi alma ve inceleme hakkındaki genel kurul kararı TTK md. 620' de öngörülen nisapla alınabilir. *Can*, bilgi alma ve inceleme talebi reddedilen ortağın, bu konunun görüşüldüğü genel kurul toplantısında şirketin korunması gerektiğinden oy hakkından yoksunluk halleri arasında sayılmamış olsa bile oy kullanamayacağını ifade etmektedir⁴⁵². *Şener*, ise TTK md. 619' da böyle bir sınırlama olmadığından talebi reddedilen ortağın da oy kullanabileceğini ileri sürmektedir⁴⁵³. Kanaatimizce oy hakkı, ortağın vazgeçilemez mutlak hakkıdır. Bu hakkın kıyas yoluyla TTK md. 619' da öngörülen haller dışında sınırlandırılması mümkün değildir. Ancak şirket sözleşmesine

⁴⁴⁷ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 396.

⁴⁴⁸ *Can, Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı*, s. 128 – 129.

⁴⁴⁹ TTK md. 412“ *Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, genel kurulun toplantıya çağırılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar verebilir. Mahkeme toplantıya gerek görürse, gündemi düzenlemek ve Kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere bir kayyım atar. Kararında, kayyımın, görevlerini ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlamaya ilişkin yetkilerini gösterir. Zorunluluk olmadıkça mahkeme dosya üzerinde inceleme yaparak karar verir. Karar kesindir.*”

⁴⁵⁰ *Şener, Limited Ortaklık*, s. 513 -514; *Can, Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı*, s. 131.

⁴⁵¹ *Can, Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı*, s.135 – 136.

⁴⁵² *Ozan Can*, “Bilgi Alma ve İnceleme Talebi Müdürler Tarafından Reddedilen Limited Şirket Ortağının Genel Kurulda Oy Kullanıp Kullanamayacağı Sorusu Üzerine Düşünceler”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 2015/2, s. 63.

⁴⁵³ *Şener, Limited Ortaklık*, s. 514.

konacak bir hükümle bilgi alma ve inceleme hakkı reddedilen ortağın genel kurulda oy kullanamayacağını düzenleme altına alınması mümkün değildir.

Genel kurul, bilgi alınmasını ve incelemeyi haksız yere engellerse, ortağın istemi üzerine mahkeme bu hususta karar verir. Mahkeme kararı kesindir (TTK md. 614 / 3).

g. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil Atanması ile Yetkilerinin Sınırlandırılması

Ticari temsilci TBK md. 547’ de “ *Ticari temsilci, işletme sahibinin, ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere, açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişidir.* ” şeklinde tanımlanmıştır. Ticari vekil ise yine TBK md. 551’ de “ *Ticari vekil, bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişidir.* ” şeklinde tanımlanmıştır.

Limited şirketlere de hem ticari temsilci hem de ticari vekil atanması mümkündür. Ticari temsilci ve ticari vekilin atama usulü TTK md. 631 / 1’ de düzenleme altına alınmıştır. Buna göre, şirket sözleşmesinde aksine bir düzenleme bulunmaması durumunda ticari temsilci ve ticari vekil ancak genel kurul kararı ile atanabilecek, yetkileri ancak genel kurul kararı ile sınırlandırılacaktır. Kanun koyucu bu düzenleme ile ticari temsilci veya ticari vekil atanması yetkisini genel kurula vermiştir. Böyle bir özel düzenleme bulunmamış olsaydı gerek ticari temsilci gerekse ticari vekil TTK md. 625 ve TTK md. 368 hükümleri uyarınca müdürler kurulu tarafından atanabilecekti⁴⁵⁴. Diğer yandan şirket sözleşmesiyle ticari temsilci veya ticari vekil atanması ve yetkilerinin sınırlandırılması genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmadığından müdürler kuruluna da bu yetki verilebilecektir⁴⁵⁵. Bu kapsamda ticari temsilciyi ve vekili müdürler kurulu atayabilecektir. Ticari temsilcinin atanması işleminin örtülü şekilde de yapılabileceği kabul edilmektedir⁴⁵⁶. Bunun dayanağı ise TBK md. 547 / 1 hükmüdür. Ancak diğer yandan doktrinde ticari temsilci

⁴⁵⁴ Oruç Hami Şener, *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, s. 32.

⁴⁵⁵ Şener, *Ticari Temsilci*, s.33-34; İsmail Özgün **Karaahmetoğlu**, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketin Temsili*, Seçkin Yay. , Ankara 2018, s. 266; Yıldız, s. 267.

⁴⁵⁶ Karaahmetoğlu s. 268.

atanması işleminin zımnen yapılabilmesi hususu eleştirilmiştir. *Teoman*, ticari temsilcinin yönetim yetkisi ile temsil yetkisinin birbirinden ayırarak değerlendirilmesi gerektiğini, yönetim yetkisinin örtülü ya da açık bir şekilde verilebileceğini, temsil yetkisinin ise ancak yazılı olarak verilebileceğini savunmaktadır⁴⁵⁷. *İmregün* ise ticari temsilci atanması kararının yazılı bir şekilde alınması gerektiğini ileri sürmektedir⁴⁵⁸. *Demirkapı*, da ticari temsilci atanmasının yazılı bir şekilde yapılması gerektiğini, ticaret siciline yapılacak tescilin kurucu bir etkiye sahip olduğunu ifade etmektedir⁴⁵⁹. Kanaatimizce TBK md. 547’ de ticari temsilcinin örtülü olarak atanabileceğinin açıkça düzenlenmiş olması ve şirket ile işlem yapan iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması için örtülü olarak veya ticari temsilcinin atandığı manasına gelebilecek davranışla ticari temsilci atanması mümkündür.

h. İntifa Senedi Çıkarılması

İntifa senedi, sahibine mali haklar dışında bir hak bahşetmeyen kıymetli evrak niteliğindeki senetlerdir⁴⁶⁰. Ayrıca intifa senedinin pay senedi vasfı yoktur⁴⁶¹. İntifa senetlerinin çıkarılma amacı, şirketin sermaye artırımını yapmaksızın, kredi kullanmaksızın finansman ihtiyacını karşılamaktır.⁴⁶² Bu bakımdan intifa senetlerinin Medeni Kanunda düzenleme altına alınan intifa hakkı ile bir alakası bulunmamaktadır⁴⁶³. İntifa senetleri, kurucu intifa senetleri, katılma intifa senetleri ve adi intifa senetleri olarak üçe ayrılmaktadır⁴⁶⁴.

Limited şirketlerde de intifa senedinin şirket sözleşmesinde öngörülmesi halinde çıkarılabileceği düzenleme altına alınmıştır (TTK md.584). Yine aynı düzenleme de konu ile ilgili olarak anonim şirket hükümlerine atıf yapılmıştır. Buna

⁴⁵⁷ Ömer **Teoman**, *Tacir Yardımcıları*, Mehmet SOMER’ e Armağan, Beta Yay. Ankara 2006, s. 228.

⁴⁵⁸ İmregün, *Kara Ticareti*, İstanbul 2001, s. 118.

⁴⁵⁹ Ertan **Demirkapı**, “ 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi ”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 12, Özel Sayı: 2010, s.795-872 (Basım Yılı: 2012), s. 822.

⁴⁶⁰ Oğuz Kürşat **Ünal**, “ Katılma İntifa Senetleri ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 3, Haziran 1998, s. 79; Soner **Altaş**, “ Anonim Şirketlerce Çıkarılabilecek İntifa Senetleri ve Bu Senedin Sahibine Sağladığı Menfaatler ”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Mart 2009, Sayı: 31, s. 33.

⁴⁶¹ Mahmut T. **Birsel**, “Anonim Şirketlerde Sermaye Payını Temsil Etmeyen Senetler ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, Eylül 1966, s. 650.

⁴⁶² Ünal **Tekinalp**, “ Katılma İntifa Senetleri ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 2, Aralık 1971, s. 298.

⁴⁶³ Tekinalp, “ Katılma İntifa Senetleri ”, s. 81.

⁴⁶⁴ Altaş, “ İntifa Senetleri ”, s. 36.

göre genel kurul kararı ile şirket sözleşmesinde hüküm bulunması durumunda bedeli yok edilen payların sahipleri, alacaklılar veya şirketle ilgisi olanlar lehine intifa senedi çıkarılabilir⁴⁶⁵ (TTK md.502). Yani intifa senedi çıkarılabilmesi için öncelikle şirket sözleşmesinde hüküm bulunması, daha sonra da bu konuda genel kurul kararı alınması gerekmektedir⁴⁶⁶. Çıkarılacak intifa senetleri, emre veya hamiline yazılı olabilecektir (TTK md. 502 / 2). İntifa senetleri kanundaki ifade gereği nama yazılı olarak düzenlenemeyecektir⁴⁶⁷.

İntifa senetleri sahiplerine pay sahipliği hakkı vermez. Ancak sahiplerine net kara, tasfiye sonucuna katılma veya yeni çıkarılacak payları alma hakkı verir (TTK md.503). İntifa senedinin sahibine sağladığı haklar kanunda sınırlı sayıda sayılmıştır⁴⁶⁸. Bu bağlamda hakların çeşitliliği şirket sözleşmesiyle ve genel kurul kararı ile artırılamaz⁴⁶⁹. Net kara, tasfiye sonucuna katılma veya yeni çıkarılacak payları alma haklarının hepsi şirket sözleşmesinde aynı anda düzenlenebilir. Bu kapsamda hangi hakkın kullanılacağı genel kurul yetkisine bırakılabilir⁴⁷⁰.

İntifa senetlerinin şekli hakkında kanunda açık bir düzenleme yer almamaktadır. Doktrindeki hâkim görüşe göre yapısına uygun düştüğü ölçüde pay senetlerine ilişkin hükümler uygulanmalıdır⁴⁷¹. Bu kapsamda intifa senedinin şekli hususunda TTK md. 487 hükmünden yararlanılabilir⁴⁷².

İntifa senedi çıkarma şirket sözleşmesine sonradan eklenerek yapılması halinde intifa senedi çıkarılması için şirket sözleşmesinin değiştirilmesini elzem kıldığından intifa senedi çıkarma yetkisinin genel kurula ait olduğu tartışmasızdır. Diğer yandan, şirket sözleşmesinde mevcut bir hüküm bulunması durumunda intifa senedi çıkarma yetkisinin müdürler kuruluna devredilip edilemeyeceği hususu tartışılabilir. Kanımızca

⁴⁶⁵ Lehine intifa senedi çıkarılacak kişilerin örnek olarak sayıldığına yönelik bkz. Birsal, s. 651.

⁴⁶⁶ Birsal, s. 652.

⁴⁶⁷ Abuzer **Kendigelen**, “Türk Ticaret Kanununu Tasarısında İntifa Senetleri”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 25, Sayı: 2, Haziran 2009, s. 66-67.

⁴⁶⁸ Ünal, “ Katılma İntifa Senetleri ”, s. 81-82.

⁴⁶⁹ İntifa senetlerinin, net kara, tasfiye sonucuna katılma veya yeni çıkarılacak payları alma dışında sosyal tesislerden yararlanma, intifa senetlerinin yok edilmesini isteme hakkı, genel kurula katılma ve bilgi alma haklarının da sağlayacağı yönünde bkz. Ömer **Teoman**, “ Sermaye Piyasası Kurulunun Tebliğine Göre Katılma İntifa Senetleri ”, *İktisat ve Maliye Dergisi*, C:31, Sayı:1, s. 23 vd.

⁴⁷⁰ Altaş, “ İntifa Senetleri ”, s. 40.

⁴⁷¹ Altaş, “ İntifa Senetleri ”, s. 43; Ünal, “ Katılma İntifa Senetleri ”, s.81.

⁴⁷² TTK md. 487 “*Pay senetlerinin; şirketin unvanını, sermaye tutarını, kuruluş tarihini, bu tarihteki sermaye tutarını, çıkarılan pay senedinin tertibini, bunun tescili tarihini, senedin türünü ve itibari değerini, kaç payı içerdiğini belirtmesi ve şirket adına imza etmeye yetkili olanlardan en az ikisi tarafından imza edilmiş olması şarttır. Kapalı şirketlerde baskı şeklinde imzanın delikli olması veya sahtekarlığı engelleyici diğer güvenlik önlemlerinin uygulanması gerekir.*”

intifa senedi çıkarma yetkisi genel kurula ait devredilemez niteliktedir. Nitekim TTK md. 502 hükmü “ Genel kurul ... intifa senetlerinin çıkarılmasına karar verebilir.” şeklindedir. TTK md. 616 / 1- j hükmü ise kanunun genel kurulu yetkilendirdiği hallerde bu yetkisinin devredilemez olduğunu düzenleme altına almıştır.

2.3. Müdürün Yönetim Yetkisi

2.3.1. Genel Olarak

Müdürlerin görev yetkilerinin kapsamı TTK md. 625’ te düzenleme altına alınmıştır. Buna göre müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir (TTK md. 625/ 1). Bunun yanı sıra TTK md. 625 /2’ de müdürlerin vazgeçemeyeceği ve devredemeyeceği görev ve yetkilerin ne olduğunu hüküm altına almıştır. Diğer yandan kanunun değişik maddelerinde ve anonim şirket hükümlerine yapılan atıflarda müdürlerin yönetim yetkilerine ilişkin hükümler bulunmaktadır⁴⁷³. Müdürlerin yönetime ilişkin geniş yetkilerinin bulunması genel kurulun sabit yapısına nazaran daha aktif bir organ olmasının sonucudur.

Müdürlerin yönetim yetkisi, genel kurulun görevine girmeyen tüm olağan ve olağanüstü işleri kapsayan, limited şirketin faaliyet alanına göre değişiklik arz eden iş ve işlemlerdir⁴⁷⁴. TTK md. 625’ te müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri sayılmıştır. Her ne kadar TTK md. 625’ in gerekçesinde bu görev ve yetkilerin kapalı sayı ilkesine tabi olduğu belirtilmişse de bazen kanunun açık düzenlemesi gereği bazen de işin niteliği gereği başkaca da devredilemez ve vazgeçilemez yetkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Örnek olarak TTK md. 147, 169, 186, 199, 586, 598, 603 gösterilebilir⁴⁷⁵.

Görev ve yetki iki ayrı kavram olsa da limited şirketin yönetimi açısından müdürler kurulunun görevi ve yetkisi olarak tanımlanan hususların aynı zamanda yönetimi ilgilendiren konulardan ve yönetim yetkisinin alt başlığı olduğu açıktır. Bu sebeple konumuz gereği görev ve yetki olarak belirtilen hususların yönetim yetkisi kapsamında incelenmesi gerekmektedir.

⁴⁷³ Yıldırım, *Müdür*, s. 103.

⁴⁷⁴ Yıldırım, *Müdür*, s. 106 – 107.

⁴⁷⁵ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 540; Yıldırım, *Müdür*, s. 104.

2.3.2. Devredilemez Yetkiler Kapsamında Yönetim

a. Şirketin Üst Düzeyde Yönetimi ve Gerekli Talimatların Verilmesi

Şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve bunun için gerekli talimatların verilmesi TTK md. 625 / 1- a' ya göre müdürlerin devredilemez ve vazgeçilmez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Şirketin üst düzeyde yönetimi kavramı kanunda açıkça tanımlanmamış olsa da TTK md. 375' in gerekçesinde “*genel işletme politikası başta olmak üzere, yatırım, finansman, temettü gibi politikaların hedeflerinin karara bağlanması, bunlara ulaşılması için seçilen araçların gösterilmesi, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının veya ulaşıp ulaşılmayacağına belirlenmesi, bütçe uygulamasının kontrolü ve stratejilerin tespitidir.*” şeklinde ifade edilmiştir.

Üst düzeyde yönetim, şirketin günlük cari iş ve işlemleri dışındaki kalan alanı ifade eder⁴⁷⁶. Bir başka ifade ile şirketin varlığının sürdürülmesi ve gelişiminin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi için alınan kararlar ve uygulamaların tümüdür⁴⁷⁷.

Bu bağlamda şirketin amacının belirlenmesi, amaca ulaşmak için gerekli planlamaların yapılması, amaca ulaşmak adına hangi araçların kullanılacağına tespit edilmesi, araçlar ile amaç arasındaki dengenin sürekli olarak sağlanması, şirketin amacına ulaşmak ilişkin şirket yöneticilerine gerekli talimatların verilmesi, amaca ulaşmak adına yapılan işlemlerin yetersiz olduğunda gerekli müdahalelerin yapılması üst düzey yönetimin bir parçasıdır⁴⁷⁸.

Ayrıca yöneticilere talimat verilmesi üst düzeyde yönetim yetkisinin somutlaşmış halidir⁴⁷⁹. Talimat verilmesi herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Bu kapsamda üst düzey yönetim için gerekli talimatlar sözlü veya yazılı şekilde verilebilir⁴⁸⁰. Şirkete ait büyük bir işletmenin kapatılması veya açılması, şirket

⁴⁷⁶ Mehmet **Helvacı**, “ Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri ”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 117, Mayıs 2014, s.129.

⁴⁷⁷ Mert **Aktan**, “ Genel Kurul- Yönetim Kurulu Arasındaki Fonksiyon/Görev Ayrılığının Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsal Yönetim Açısından Değerlendirilmesi”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, Haziran 2015, s. 265.

⁴⁷⁸ Kortunay, s. 107; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 148; Pulaşlı, *Şerh II*. Cilt. § 37 N. 11.

⁴⁷⁹ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 542.

⁴⁸⁰ Kortunay, s. 108; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 148; Beşir Fatih **Doğan**, *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s.178; Zımnın de verilebileceği hususunda bkz. Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 542.

çalışanlarına ilişkin genel politikanın belirlenmesi, bir başka şirketle birleşme görüşmelerine başlanması için karar alınması üst düzey yönetim kapsamında değerlendirilmektedir⁴⁸¹. Buna ek olarak önemli yatırım kararı alınması da üst düzey yönetimin bir parçasıdır⁴⁸². Ancak hangi hususların üst düzey yönetim kapsamında kaldığı belirlenirken somut olayın özelliği de dikkate alınmalıdır. Zira alınan kararın veya yapılan işlemin şirketin finansal durumu için hayati bir önemi varsa bu kararın veya işlemin artık üst düzey yönetim kapsamında kaldığı hususunda hiçbir şüphe bulunmamaktadır.

b. Yönetim Örgütünün Belirlenmesi

Yönetim örgütü, yönetim şemasının, yöneticilerin pozisyonlarının, kimin kime karşı sorumlu olduğunun ve görev tanımlarının belirlendiği çizelgedir⁴⁸³. Şirket yönetim örgütünün belirlenmesi üst düzey yönetimin somut bir parçasını oluşturmaktadır⁴⁸⁴. Söz konusu yetki, müdürlerin devredemeyeceği ve vazgeçemeyeceği yetkilerdendir. Yönetim örgütünün belirlenmesi hususu, hem müdürler kurulunun içyapısını hem de şirketin genel yapısını belirleme yetkisini kapsamaktadır⁴⁸⁵.

Şirket örgütünün belirlenmesi yetkisi kapsamına şirketin temel organizasyonunun belirlenmesi girer. Yani şirketin tüm organizasyonunun belirlenmesi bu yetki kapsamında olmayıp başka kişi veya organa devredilebilir⁴⁸⁶. Müdürler kanuna uyması koşuluyla yönetim örgütünü dilediği gibi belirleyebileceklerdir⁴⁸⁷. Yönetim örgütünün belirlenmesi için öngörülmuş herhangi bir şekil şartı bulunmamaktadır⁴⁸⁸. Ancak ispat kolaylığı açısından iç yönerge⁴⁸⁹ ile yazılı şekilde yapılmasında fayda vardır⁴⁹⁰.

⁴⁸¹ Pulaşlı, *Şerh* II. Cilt. § 37 N. 8. Ticari temsilci ve vekillerinde gözetim ve denetiminin üst düzey yönetim işlerinden olduğu yönünde bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 655.

⁴⁸² Doğan, *Organizasyon*, s.178.

⁴⁸³ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 128.

⁴⁸⁴ Doğan, *Organizasyon*, s. 179 – 180.

⁴⁸⁵ Kortunay, s. 109.

⁴⁸⁶ Doğan, *Organizasyon*, s. 181.

⁴⁸⁷ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 149.

⁴⁸⁸ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat s. 546.

⁴⁸⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 656.

⁴⁹⁰ Kortunay, s. 110.

c. Muhasebenin, Finansal Denetimin ve Finansal Planlamanın Oluşturulması

Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması müdürlerin devredilemez ve vazgeçilmez yetkilerindedir (TTK md. 625 / 1 – c). Burada müdürlerin devredilemez yetkisi muhasebenin, finansal denetimin ve planlamanın bizzat yapılması yetkisi değildir. Bu yetki üçüncü kişiler eliyle yani bir muhasebeci, finans danışmanı marifetiyle kullanılabilir. Zira müdürlerin bu husustaki görevi sadece muhasebenin, finansal denetimin ve planlamanın oluşturulmasıdır⁴⁹¹.

Muhasebe şirketin mali durumunu yansıtan kayıtlardır. Muhasebe kayıtlarının doğru ve sistemli bir şekilde tutulması ortakların ve müdürlerin bilgi alma hakkını kolaylaştırdığı gibi şirketin doğru finansal kararlar almasında önemli bir etkiye sahiptir. Şirketin muhasebesi fiziki olarak tutulabileceği gibi elektronik ortamda da tutulabilir⁴⁹².

TTK md. 375' in gerekçesine göre finansal denetim düzeninin kurulması, “ şirketin iş ve işlemlerinin denetlenmesine ilişkin bir "iç-denetim" sisteminin ve bunu yapacak örgütün (bölümün) gösterilmesidir.Şirket hangi büyüklükte olursa olsun, şirkette, muhasebeden tamamen bağımsız, uzmanlardan oluşan, etkin bir iç-denetim örgütüne gereksinim vardır. Bir anonim şirketin denetimi sadece bir bağımsız dış denetim kuruluşuna bırakılamaz. Bir bağımsız denetim kuruluşunun onlarca, hatta yüzlerce müşterisi vardır; onlara birçok hizmet sunmaktadır. Her müşterisini içerden ve yakından izleyemez. Finansal denetim, bir anlamda "teftiş kurulu"nun yaptığı denetimdir. Finansal denetim iş ve işlemlerin iç denetimi yanında, şirketin finansal kaynaklarının, bunların kullanılması şeklinin durumunun, likiditesinin denetimini ve izlenmesini de içerir. Finansal denetim kurumsal yönetim kurallarının gereğidir.”

Finansal planlama, “ bütçeleme ile yeterli likiditenin sağlanmasının güvence altına alınmasını ifade eder”⁴⁹³. Finansal planlamanın bizzat müdürler tarafından yapılması şart olmayıp bu konuda uzman kişilerden yardım alınabilecektir.

⁴⁹¹ Kortunay, s. 111; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 149.

⁴⁹² Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 129.

⁴⁹³ TTK md. 375 – Madde Gerekçesi.

Ayrıca limited şirketler bakımından muhasebenin, finansal denetimin ve planlama sisteminin oluşturulmasının şirket yönetimi için gerekli olduğu durumlarda öngörülmesi kanımızca doğru bir düzenleme olmamıştır. Finansal planlamanın, finansal denetimin ve muhasebe biriminin oluşturulması zorunlu olmalıdır. Nitekim böyle bir zorunluluğun getirilmesi şirketin finansal kaynaklarının nasıl değerlendirildiğini şeffaf bir şekilde ortaya koymaya yardımcı olabileceği gibi, ortakların bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmalarını kolaylaştıracaktır. Ayrıca şirket ile işlem yapan üçüncü kişiler bakımından da bir güvence teşkil edecektir.

d. Üst Gözetim Yetkisi

Üst gözetim, şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimidir. Ancak üst gözetim yetkisinin hukukilik denetiminin yanında yerindelik denetimi olarak yorumlanması gerekmektedir. Başka bir ifade ile yönetim yetkisi kendisine devredilmiş kişilerin yapmış olduğu işlemlerin kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun olup olmadığının denetlenmesinin yanında finansal açıdan başarılı olup olmadığının da denetlenmesi üst gözetim etkinliği açısından oldukça önemlidir⁴⁹⁴.

Üst gözetim görevi ve yetkisi devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler arasındadır (TTK md. 625 / 1 –d). Burada dikkat edilmesi gereken husus, kanunun devredilemez ve vazgeçilmez olarak belirlediği yetkinin üst gözetim yetkisi olduğu, bunun dışındaki gözetim yetkisinin (günlük işler gibi) müdürler kurulu tarafından oluşturulacak bir komisyona veya üçüncü bir kişiye devredilebileceğidir⁴⁹⁵. Üst gözetim yetkisi, oluşturulacak iç kontrol mekanizması ile yönetim yetkisi kendisine devredilen kişilerden düzenli şekilde rapor istemek ve sunulan raporlara ilişkin sözlü açıklamalar

⁴⁹⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 658; Veliye Yanlı, “ İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku”nda “ İşbölümü İlkesi ” Ve Yönetim Kurulunun Münhasır Yetkileri ”, *İHFM C:LV- Sayı: 3 (1997)*, s. 267. İktisadi açıdan gözetim kavramı, yönetim yetkisi devredilmiş kişilere yol gösterilmesi ve onları oluşabilecek risklerin bakımında uyarma görevini de kapsamaktadır. Bkz. Mustafa İsmail Kaya, “ Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi ”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 3261-3286 (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’ e Armağan, s. 3275.

⁴⁹⁵ Yanlı, *İşbölümü İlkesi*, s. 267; Ülkü AY Kaplan, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi*, Seçkin Yay. Ankara 2017, s. 69.

yaptırmak şeklinde kullanılabilir⁴⁹⁶. Gözetim yetkisi ve görevi yetki devredilen kişinin her işleminin kontrol edilmesi değildir⁴⁹⁷.

e. Risklerin Erken Teşhisi ve Yönetimi Komitesinin Kurulması

Komite müdürler kurulu bünyesinde müdürlerin işlerine yardımcı olmak üzere birkaç kişiden oluşan alt birimdir⁴⁹⁸. TTK md. 625 / 1 – e’ ye göre küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması görevi verilmiş ve bu görev devredilemez ve vazgeçilemez olarak belirlenmiştir. Ancak Alman hukukunda risklerin erken teşhisi komitesi kurulmasını öngören bir yasal zorunluluk olmamasına rağmen şirketin büyüklüğü de dikkate alınarak bu komitenin kurulması gerektiği müdürlerin özen borcunun bir gereği olarak değerlendirilmektedir⁴⁹⁹.

Kanun lafzından da anlaşılacağı üzere risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesi orta ve büyük ölçekli limited şirketler bakımından kurulması zorunludur. Şirketin orta veya büyük ölçüde olup olmadığı ise TTK md. 1522’ nin yollaması ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Kamu Gözetimi, Muhasebe Standartları Kurumunun görüşleri alınarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan “ Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik ” ile tespit edilecektir. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik md. 5’ e göre (4.11.2012 tarih ve 28457 sayılı RG’ de yayınlanan değişiklik sonrası) Küçük işletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler, Orta büyüklükteki işletme: İki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler şeklinde tanımlanmıştır.

Bu komite tamamen üçüncü kişilerden oluşabileceği gibi bazı müdürlerin görevlendirilmesi ile de oluşturulabilecektir⁵⁰⁰. Komitenin görevi özetle genel kurul ve

⁴⁹⁶ Kaya, “ Gözetim Görevi ”, s. 3275 -2376.

⁴⁹⁷ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 165.

⁴⁹⁸ Evin Emine **Demir**, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler*, Adalet Yay. Ankara 2016, s. 45.

⁴⁹⁹ Adem **Şahin**, “Riskin Erken Teşhis Komitesi (TTK m.378 ve 625/1-e’nin Değerlendirilmesi) ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:7 Sayı:2 Yıl 2016, s.299 - 300.

⁵⁰⁰ Soner **Altaş**, *Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler*, Seçkin Yay., Ankara 2017, s. 191.

müdürleri uyanık tutarak şirketin varlığını ve gelişimini tehlikeye sokan risklerin erken teşhisi, bunlar için alınması gereken önlemlerin alınması hususlarında müdürleri ve genel kurulu bilgilendirmek şeklinde ifade edilebilir⁵⁰¹.

f. Finansal Tabloların ve Faaliyet Raporunun Düzenlenmesi

Finansal tablo, şirketin finansal durumu ve bu durumda meydana gelen değişiklikleri gösteren, içinde bilanço, gelir tablosu, maliyet tablosu, nakit akım tablosu, kâr dağıtım ve öz kaynaklar tablosunu barındıran şirketin mali durumu hakkında bilgi veren en geniş belgelerdir⁵⁰².

TTK md. 610 “Anonim şirketlere ilişkin 514 ila 527 nci madde hükümleri limited şirketlere de uygulanır.” Şeklinde olup bu konuda anonim şirket hükümlerine atıf yapılmıştır. Yine TTK md. 625 / 1 – f’ e göre şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi müdürlerin devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yıllık faaliyet raporu⁵⁰³, Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmeliğin md. 3 / 1 –g’ de “ *şirketin ilgili yıla ilişkin faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunun doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtıldığı, şirketin gelişmesinin ve karşılaşılması muhtemel risklerin belirtildiği raporu* ” şeklinde tanımlanmıştır. Esas yıllık faaliyet raporu ait olduğu döneme ilişkin mali duruma şirketin hangi işlemler neticesinde geldiğini gösteren ve bilanço ve kâr zarar hesabına oranla daha aydınlatıcı bir rapordur⁵⁰⁴.

TTK md. 514’ e göre müdürler kurulunun, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde

⁵⁰¹ Demir, *Komiteler*, s. 141 – 142.

⁵⁰² Güzin **Üçışık** ve Aydın **Çelik**, *Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar, Yedek Akçeler ve kâr Dağıtımı*, On İki Levha Yay. İstanbul 2018, s. 9 – 10.

⁵⁰³ Yıllık faaliyet raporu bir yandan müdürlerin hesap verme borcu ile alakalı iken diğer yandan pay sahiplerinin bilgi alma haklarının etkin bir şekilde kullanımının bir aracıdır. Bkz. M. Armağan **Adal** “ Anonim Şirketlerde Yıllık Faaliyet Raporu ”, Galatasaray Üniversitesi, SBE, İstanbul 2018 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 17.

⁵⁰⁴ Üçışık ve Çelik, s. 116.

hazırlayarak genel kurula sunması gerekmektedir. Yine yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması müdürler kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasındadır.

Finansal tablolar ve yıllık faaliyet raporları hazırlanırken açık, pay sahipleri tarafından anlaşılabilir, gerçeğe uygun, dürüst şekilde hazırlanması gerektiği hususuna dikkat edilmesi gerekir.

g. Genel Kurul Toplantısının Hazırlanması ve Genel Kurul Kararlarının Yürütülmesi

Genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez yetkisi arasındadır. Ancak bundan genel kurul toplantısının hazırlığı ve kararların yürütülmesi işleminin bizzat müdürler tarafından yapılacağı anlamı çıkarılmamalıdır. Müdürlerin bu durumdaki görevi uygun kişi seçip gerekli talimatların verilmesini kapsamaktadır⁵⁰⁵.

Genel kurul müdürler tarafından toplantıya çağrılır. Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılır. Şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır (TTK md. 617 / 1). Genel kurul, toplantı gününden en az onbeş gün önce toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi bu süreyi uzatabilir veya on güne kadar kısaltabilir (TTK md. 617 / 2).

TTK md. 617 / 3' te toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümlere yollama yapıldığından bu konularda anonim şirkete ilişkin hükümler uygulama alanı bulacaktır. Bu bakımdan TTK md. 415 gereğince hazır bulunanlar listesi hazırlanması gerekmektedir. Akabinde bu listenin TTK md. 417 / 3 gereğince müdürler tarafından imzalanarak genel kurul toplantısından önce toplantı yerinde bulundurulması gerekmektedir.

Müdür, tutanağın noterce onaylanmış bir suretini derhal ticaret sicili müdürlüğüne vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan

⁵⁰⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 662 – 663.

ettirmekle yükümlüdür; tutanak ayrıca hemen şirketin internet sitesine konulur (TTK md. 422 / 2).

Diğer yandan müdürlerin genel kurul kararlarının yokluğunun tespiti, butlanı ve iptali davası açma yetkisi bulunmaktadır (TTK md. 622, TTK md. 445 – 446).

h. Şirketin Borca Batık Olması Halinde Durumun Tespiti ve Mahkemeye Bildirilmesi

h.1. Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması

TTK md. 633 “ *Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hallerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Ek ödeme yükümlülüğü hakkındaki hükümler saklıdır.* ” şeklindedir. Anılan maddeden anlaşılacağı üzere limited şirketin borca batık olması durumunun tespiti ve bunun mahkemeye bildirilmesinde takip edilecek süreçte anonim şirket hükümleri uygulanacaktır.

Borca batık olma durumu TTK md. 376’ da sermayenin kaybı ve borca batık olma durumu şeklinde iki ana başlık olarak ele alınmıştır. Bu durumda nasıl tespit edileceği üç fıkra halinde düzenleme altına alınmıştır. İlk iki fıkrası sermayenin kaybı ile ilgili iken üçüncü fıkra borca batıklık ile ilgilidir.

İlk olarak son yıllık bilançodan, sermaye⁵⁰⁶ ile kanuni yedek akçeler⁵⁰⁷ toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, müdürler kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar (TTK md. 376 / 1). Bu önlemler, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi vs. olabilir⁵⁰⁸. Ayrıca şirketin likitide durumunu etkileyen borçların ertelenmesi, borçların yeniden yapılandırılması, vadenin uzatılması, vade konkordatosu ilan edilmesi gibi tedbirler de alınabilecektir⁵⁰⁹.

⁵⁰⁶ "Sermaye" terimi ile bilançoda sermaye kalemi altında yer alan esas sermaye ve kayıtlı sermaye sisteminde çıkarılmış sermaye; kanunî yedek akçe ile, 519 uncu madde hükmünde düzenlenen akçeler kastedilmiştir. Bkz. TTK md. 376 – Madde Gerekeşi, Yeniden değerlendirme değer artış fonu sermaye kavramı dahil değildir. Bkz. Pulaşlı, *Şerh* II. Cilt. § 38 N. 416

⁵⁰⁷ Kanuni yedek akçe kavramına diğer yedek akçeler, şirketin isteği ile ayrılan yedek akçeler ve gizli yedek akçeler dahil değildir. Bkz. Sırakaya s. 54.

⁵⁰⁸ TTK md. 376 – Madde Gerekeşi.

⁵⁰⁹ Pulaşlı, *Şerh*, II. Cilt. § 38 N. 419; Sırakaya, s. 57.

Söz konusu durum orta ve büyük ölçekli şirketlerde kurulan risklerin erken teşhisi komitesince belirlendiği hallerde artık son yıllık bilançonun beklenmesine gerek yoktur⁵¹⁰. Komitenin görevi sadece uyarıda bulunmaktır, ayrıca genel kurulu toplantıya çağırarak gibi bir görevi bulunmamaktadır⁵¹¹. Kanun koyucu tarafından TTK md. 376 / 1’ de öngörülen durumun tespit edilmesi halinde herhangi bir TTK md. 376 / 2 – 3 gibi yaptırım öngörülmemiştir.

Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhal toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer (TTK md. 376 / 2). Düzenlemeden de anlaşılacağı üzere sermayenin kaybı oranı son yıllık bilanço ile tespit edilmektedir. Ancak müdürler kurulu tarafından ara bilanço ile de bu durum tespit edilebilecektir. Ancak bu durumda müdürler kurulunun derhal genel kurul çağrısı yapma gibi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Zira bu halde yıllık bilançonun düzenlenmesine kadar yedek akçelerin çözülmesi ve özkaynak içerisinde bulunan fonların kullanılması suretiyle karşılıksız kalan kısım 2 / 3’ nin hatta 1 / 2’ nin altına düşürülebilecektir⁵¹².

h.2. Sermayenin Üçte İkisinin Karşılıksız Kalması

TTK md. 376 / 2 “ son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhal toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer. ” şeklindeki hükmü sermayenin üçte ikisinin karşılık kalması durumunda izlenilecek yolu düzenlemiştir.

Bu hükme göre sermayenin kaybının hesaplanmasında kanuni yedek akçeler dikkate alınacakken, buna rağmen şirketin devamı konusunda karar alınmasında kanuni yedek akçeler hesaplamaya dâhil edilmemiştir⁵¹³.

⁵¹⁰ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 170; Pulaşlı, *Şerh* II. Cilt. § 38 N. 410

⁵¹¹ TTK md. 376 – Madde Gerekeşi.

⁵¹² Mustafa Erdem **Can**, “ Anonim Şirkette Sermaye ve Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Üçte İkisinin Kaybının Hukuki Sonuçları ” *ERÜHFD*, C. XIII, S. 1, (2018), s. 10.

⁵¹³ Sırakaya s. 58. (dpn : 201)

Altaş, sermaye kaybının son yıllık bilanço ile tespit edileceğini⁵¹⁴, *Manavgat* ise bu durumun son yıllık bilanço ile tespiti gerektiği hususunun kanun koyucunun bilinçli bir tutumu olduğunu,⁵¹⁵ *Kayar* da son yıllık bilanço tarihi itibarıyla ulaşılan rakamların esas alınması gerektiğini⁵¹⁶ ifade ederken, *Dinç* ise sermaye kaybının emareleri varsa müdürler kurulu tarafından bu hususun ara bilanço ile tespit edilebileceğini⁵¹⁷, *Pulaşlı* ise son yıllık bilançonun kanunun salt ifadesi gibi yılsonunda çıkarılan bilanço gibi anlaşılması gerektiğini, bunun yılsonu bilanço esaslarına uygun olarak hazırlanmış ara bilanço ile tespit edilebileceğini⁵¹⁸ ifade etmiştir. Kanımızca da yıllık bilançonun beklenmesi anonim şirketlerin yapısı ve ortak sayısının çokluğu dikkate alındığında isabetli bir görüş olduğu kabul edilse bile, limited şirketin yapısı gereğince ara bilanço ile sermaye kaybının tespiti mümkündür. Zira son yıllık bilançonun çıkarılmasına kadar geçecek süre nazara alındığında şirketin zararlarının daha da artması riski ortaya çıkacaktır. Bu durum ise müdürlerin özen yükümünü ihlal etmesi nedeniyle hukuki sorumluluğunu gündeme getireceği gibi şirketin iflas etmesine de sebep olabilecektir.

Sermayenin ve kanuni yedek akçelerin üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması ile genel kurul derhal müdürler kurulu tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır. Burada genel kurul ya sermayenin üçte biri ile yetinme kararı alır ya da sermayeyi tamamlama yoluna gider. Bu iki husustan birine karar verilmezse şirket kendiliğinden sona erer.

h.3. Sermayenin Üçte Biri ile Yetinilmesi

Sermayenin üçte biri ile yetinme tabiri yetersiz bir ifade olmuştur. Bu ifadenin asgari sermaye tutarının altında kalmamak kaydıyla kalan sermaye miktarı ile yetinilmesi olarak anlaşılması gerekmektedir⁵¹⁹.

Genel kurulun sermayenin üçte biri ile yetinilmesine karar vermesi halinde sermayenin azaltılması kararı alınması gerekmektedir. Buradaki amaç sermaye ile

⁵¹⁴ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 171.

⁵¹⁵ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 575.

⁵¹⁶ İsmail **Kayar**, “Yeni TTK’ ya Göre Anonim Şirkette Sermaye Kaybı ve Borca Bataklığın Tespiti ve Sonuçları ”*MÜHFHAD*, C. 18, Sayı: 2, 2012, s. 646.

⁵¹⁷ Serhan **Dinç** “6102 Sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Sona Erme ”, *YBHD*, 2016 / 2, s. 235.

⁵¹⁸ Pulaşlı, *Şerh*, II. Cilt. § 38 N. 411.

⁵¹⁹ Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 651; Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 177.

şirketin gerçek mali durumunu uyumlu hale getirmektir⁵²⁰. Sermayenin azaltılması payların nominal değerinin indirilmesi veya pay sayısının azaltılması suretiyle gerçekleştirilir.⁵²¹ Bu itibari değer şirketin durumunun iyileştirilmesi amacı taşıdığından yirmi beş Türk Lirasının altına da düşürülebilir (TTK md. 583 / 1).

Diğer yandan azaltılma kararı TTK md. 592' nin atfı ile TTK md. 473 / 3 ve TTK md. 421 / 3 hükümlerine göre alınır. Bun göre bu karar, sermayenin en az yüzde yetmişbeşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarıyla alınır (TTK md. 421 / 3). Buna ek olarak sermaye, zararlar sonucunda bilançoda oluşan bir açığı kapatmak amacıyla azaltıldığından, müdürler tarafından alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçilebilir (TTK md.474).

h.4. Sermayenin Tamamlanması

Sermaye kaybının üçte iki seviyesine ulaşması durumunda genel kurul sermayenin tamamlanması yönünde karar verebilir. Sermayenin tamamlanması için birden fazla yol izlenebilecektir. Bunlardan ilki TTK md. 473 / 1 hükmü gereğince sermayenin azaltılan kısmı kadar artırılmasıdır. Bu durumda azaltma ve artırma aynı anda ve eksik kalan miktarda olacaktır⁵²². Bu halde azalan kısım nakit ve tamamen ödeneğinden şirket sözleşmesi değişikliği yapılmasına gerek yoktur⁵²³.

Bir diğer yol ise ortakların ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin talep edilmesidir. Nitekim TTK md. 663 “ Esas sermayenin kaybı ya da borca batık olma hallerinde anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Ek ödeme yükümlülüğü hakkındaki hükümler saklıdır. ” şeklindeki ifadesi, ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin sermaye kaybı halinde talep edileceği anlamına gelmektedir.

TTK md. 603 / 1 - a' da ortakların şirket sözleşmesiyle, esas sermaye payı bedeli dışında ek ödeme ile de yükümlü tutulabileceği, ortaklardan bu yükümlülüğün yerine getirilmesi ancak, şirket esas sermayesi ile kanuni yedek akçeler toplamının

⁵²⁰ Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 652.

⁵²¹ Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 652; Sırakaya s. 62.

⁵²² Altaş, *Limited Şirketler, Ankara 2017*, s. 174.

⁵²³ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgats. 583; Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 650.

şirketin zararını karşılayamaması durumunda gündeme gelecektir. Diğer bir ifade ile şirketin sermaye kaybı olsa bile şirket sözleşmesinde açıkça ek ödeme yükümlülüğü düzenleme altına alınmamışsa ortaklardan ek ödeme bulunulması talep edilemez⁵²⁴. Ek ödeme ancak nakit olarak öngörülebilir (TTK md. 603 / 3). Ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi müdür tarafından istenir. Ayrıca genel kurul kararına ihtiyaç yoktur⁵²⁵.

Ayrıca bilanço açığının tüm ortaklar veya bir kısım ortaklar tarafından karşılıksız olarak kapatılması kararı alınabilir⁵²⁶. Burada oybirliği sağlanması gerekir. Oybirliğinin sağlanamaması durumunda bazı ortaklar gönüllü olarak açığı kapatabilir⁵²⁷. Bir diğer yöntem ise açık oranında alacaklıların alacaklarından vazgeçmesidir⁵²⁸. Bu durum uygulamada tenzilat konkordatosu ile uygulama alanı bulur.

h.5. Şirketin Borca Batıklığı

Borca Batıklığın Tespiti ve İflas Bildirimi

Borca batıklık şirket aktiflerinin borçlarını karşılayamamasıdır⁵²⁹. TTK md. 376 / 3' te şirketin mali durumu açısından en vahim hal düzenlenmiştir. Buna göre kanun şirketin borca batık olduğu yönünde emarelerin bulunması halinde müdürler için bir takım yükümlülükler öngörmüştür.

Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, müdürler kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, müdürler kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister (TTK md. 376 / 3). Müdürler tarafından iki ara bilanço

⁵²⁴ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 173.

⁵²⁵ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, 173. Ancak kanımızca üzerinde durulması gereken konu birden fazla müdür olduğu durumda herhangi bir müdürün talebinin ek ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için yeterli olup olmayacağı konusudur. TTK md.603 / 5' " müdürler " ifadesi kullanılmıştır. Madde lafzından tek bir müdürün talebi yeteceği anlaşılrsa da, TTK md. 624 / 3 " *Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar çoğunlukla karar alırlar. Eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılır.* " hükmü nazara alındığında bu hususta çoğunluk kararı alınması gerektiği açıktır.

⁵²⁶ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 175-176; Kayar, " Borca Batıklık ", s. 650;

⁵²⁷ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, . 176; Can, " Sermaye ve Kanuni Yedek Akçeler ", s. 24.

⁵²⁸ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 176; Kayar, " Borca Batıklık ", s. 650.

⁵²⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s.170.

çıkarılmasında fayda vardır. Mevcut varlıkların muhtemel satışlarına göre çıkarılacak bilanço şirketin borca batık olup olmadığının tespiti açısından önem arz etmektedir. Diğer bilanço ise işletmenin sürekliliği esas alınarak yapılan yatırımların da değerlendirme konusu edildiği bilançodur⁵³⁰. İkinci bilanço konkordato talebinin uygun görülmesi açısından önem arz etmektedir.

Ara bilançodan şirketin borca batık olduğunun ortaya çıkması durumunda müdürler kurulunun mahkemeye başvuru zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Ancak yine TTK md. 376 / 3' te bu zorunluluğun istisnası düzenlenmiştir. Buna göre iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, müdürler kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olmasıdır. Aksi halde bilirkişi incelemesi için yapılan başvuru iflas bildirimini olarak değerlendirilir.

Sıradan çekilme sözleşmesi üçüncü kişi yararına yapılan sözleşme niteliğindedir⁵³¹. Anılan sözleşme mahkemeye başvurmadan önce yapıldığı durumlarda müdürler yine mahkemeye başvurmak durumundadır. Bu ihtimalde mahkeme öncelikle şirketin borca batık olup olmadığına bakacak eğer borca batıklığı tespit ederse bu sefer de sıradan çekilme sözleşmesini denetleyerek bir karar verecektir⁵³². Mahkeme borca batıklığı tespit eder ve sıradan çekilme sözleşmesini uygun bulmaz ise iflasa karar verecektir. Yine mahkemeye başvurudan sonra ancak karar verilmeden önce de sıradan çekilme sözleşmesi yapılabilmektedir. Bu durumda mahkeme borca batıklığın tespitini yapacak, borca batıklık tespit edildikten sonra ise sıradan çekilme sözleşmesi incelenecektir⁵³³.

⁵³⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s.171.

⁵³¹ Pulaşlı, *Şerh*, II. Cilt. § 38 N. 427. Sıradan çekilme sözleşmesi alacaklı ve şirket arasında akdedilir. Bkz. Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 181.

⁵³² Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 181; Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 654.

⁵³³ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 181; Kayar, “ Borca Batıklık ”, s. 655; Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 590.

Söz konusu bildirimün müdürler tarafında yapılmaması hem hukuki hem de cezai sorumluluklarını doğurmaktadır. Zira İİK md.345 / A şikâyet halinde müdürlerin cezalandırılacağını öngörmektedir⁵³⁴.

2.3.3. Müdürlerin Diğer Yönetim Yetkileri

a. Konkordato Teklifi

Konkordato, ekonomik dar boğazda olan borçlunun imtiyazsız alacaklılarının en az üçte ikisinin kabulü ile borçlarının bir kısmının silinmesi veya vadesinin uzatılması şeklinde gerçekleşen, ticaret mahkemesinin onayı ile hüküm ifade eden dürüst borçluları korumak ve iflas etmesini engellemek için getirilen hukuki bir kurumdur⁵³⁵.

7101 sayılı yasa⁵³⁶ ile İİK' nin bazı maddeleri değiştirilmiş, iflas erteleme kurumu kaldırılarak, konkordato kurumu etkinleştirilmeye çalışılmıştır. Yine aynı yasa ile TTK md. 376 hükmü “ *Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı, 376 ncı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca yapacağı iflâs talebiyle birlikte veya bu kapsamda yapılan iflâs yargılaması sırasında 2004 sayılı Kanunun 285 inci ve devamı maddeleri uyarınca konkordato da talep edebilir.*” şeklinde değiştirilmiştir. İflas ertelemenin kaldırılması ile artık konkordato borçlu şirketler açısından da iflastan kurtulmak adına etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Kuşkusuz gerçek kişi borçlular dışında ticaret şirketleri de konkordato teklifinde bulunabilecektir⁵³⁷. TTK md. 371 gereğince anonim şirketlerde konkordato teklif etmeye yetkili organ yönetim kuruludur⁵³⁸. *Kale*’ ye göre limited şirketlerde ise konkordato teklifini genel kurulun açıkça yetkilendirdiği durumlarda müdürler yapabilecektir⁵³⁹. Kanımızca konkordato teklifi müdürler kurulu tarafından herhangi bir yetkilendirmeye ihtiyaç duymadan yapılabilecektir. Zira TTK md. 377 anlamında

⁵³⁴ İİK md. 345 / A “*İdare ve temsil ile görevlendirilmiş kimseler veya tasfiye memurları, 179 uncu maddeye göre şirketin mevcudunun borçlarını karşılamadığını bildirerek şirketin iflasını istemezlerse, alacaklılardan birinin şikâyeti üzerine, on günden üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*”

⁵³⁵ Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, s. 680 - 681.

⁵³⁶ 7101 Sayılı İcra ve İflas Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun K.T: 28.02.2018, RGT: 15.03.2018, RG No: 30361.

⁵³⁷ Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, s. 684.

⁵³⁸ Serdar **Kale**, *Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İç Adi Konkordato)*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2017, s. 7.

⁵³⁹ Kale, s. 8.

konkordato teklifinin anonim şirketler bakımından yönetim kurulu veya bir alacaklı tarafından yapılabileceği düzenleme altına alınmıştır. TTK md. 633' ün atfı ile TTK md. 377' ye göre müdürler kurulunun konkordato teklif etmek için genel kurulun karar veya onayına ihtiyaç yoktur. Kaldı ki konkordato teklifi yönetim görevinin önemli bir parçasıdır⁵⁴⁰.

b. Yönetim Kapsamında Eşit İşlem İlkesi

TTK md. 627 “ *Müdürler ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yaparlar.* ” şeklinde hükmü ile anonim şirketler hukukunda da geçerli olan eşit işlem ilkesini benimsemiştir. Madde lafzından da anlaşılacağı üzere buradaki eşitlik kavramı mutlak eşitlik değildir⁵⁴¹. Bu bağlamda eşit işlem ilkesi pay sahiplerini haklı ve objektif nedenler olmaksızın tamamen keyfi olarak farklı muamelelere tabi tutulmasının önüne geçilmesi için düzenlenmiştir⁵⁴². Burada kastedilen eşitlik eşit şartlar altındaki pay sahiplerine aynı işlemin yapılmasıdır. Ancak makul, geçerli, meşru sebeplerin varlığı halinde oransallık ilkesi gereğince farklı işlemler yapılabilecektir⁵⁴³. Buna rağmen pay sahibinin vazgeçilemez nitelikteki genel kurula katılma, genel kurul kararlarını dava etme, inceleme ve bilgi alma hakkı gibi konularda eşit işlem ilkesi mutlak nitelik arz eder⁵⁴⁴.

Eşit işlem ilkesinin koruma altına aldığı kişiler pay sahipleridir. Bu sebeple müdürlerin eşit işlem yükümlülükleri ortaklar açısından söz konusudur. İlkenin pay sahibi olmayan kişiler, çalışanlar ve müşteriler açısından uygulanması mümkün değildir⁵⁴⁵. Diğer yandan bu yükümlülüğün kanunun lafzından sadece müdürleri kapsadığı anlaşılrsa da esasen bu ilkenin yönetim yetkisi ile doğrudan ilintili olduğundan

⁵⁴⁰ Şener, *Limited Ortaklık*, s.175.

⁵⁴¹ Yıldırım, *Müdür*, s. 66; Şener, *Limited Ortaklık*, s.771; Şükrü Yıldız, *Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi*, Ankara 2004, s. 26.

⁵⁴² Necla Akdağ Güney, “Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVIII, Y. 2014, Sayı: 3-4, s. 121-122; Aydın Alber Yüce, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*, Seçkin Yay., Ankara 2018, s. 144.

⁵⁴³ Karasu, *Emredici Hükümler*, s. 39.

⁵⁴⁴ Yıldız, *Eşit İşlem*, s. 75; Yüce, s. 143.

⁵⁴⁵ Ali Paşlı, “Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I) YTK Kitap 2 – Kısım 4 – Bölüm 1 Genel Hükümler ve Temel İlkeler” *BATİDER*, C. XXVII, Sayı: 3, Y: 2011, s. 159. Ancak kurumsal yönetim anlayışının şirketler hukukuna egemen olmaya başlaması ile birlikte hakkaniyetin de bir gereği olarak çalışanların alacaklıların, tüketicilerin, dağıtıcıların, muhtemel pay sahiplerinin de eşit işlem ilkesinden faydalanması gerektiği açıktır. Bkz. Cafer Eminoğlu, “Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından “EŞİT ŞARTLARDA EŞİT İŞLEM” İlkesi ” *TFM*, 2015/1, s. 81.

yönetim yetkisine sahip genel kurul açısından da bağlayıcı olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır⁵⁴⁶.

Bir kısım pay sahiplerinin paylarının devrine izin verilmesine rağmen bir kısmına haklı bir sebep olmaksızın izin verilmemesi, bazı pay sahiplerinden temerrüde düşmelerine rağmen edimlerinin yerine getirilmesinin istenilmesine rağmen bazılarında talepte bulunulmaması gibi durumlar eşit işlem ilkesine aykırı işlemlere örnek olarak verilebilir⁵⁴⁷.

Genel kurulun eşit işlem ilkesine aykırı kararlarının yaptırımının ne olduğu net değildir. Bu kapsamda eşit işlem ilkesine tabi işlemlerin iptal yaptırımına mı yoksa butlan yaptırımına mı tabi olduğu hususu tartışmalıdır. *Akdağ Güney*' göre butlan yaptırımının ikincilliği prensibi gereğince iptal yaptırımı uygulanmalıdır⁵⁴⁸. *Eminoğlu* butlan iddiasının herhangi bir zamanaşımına tabi olmamasının hukuk güvenliğini zedeleyeceğini, bu ilkeye aykırı işlemlerin belirlenmesinde net kıstasların olmayışını ileri sürerek iptal yaptırımının uygulanmasını savunmaktadır⁵⁴⁹. *Kendigelen* ise TTK md.357 gerekçesinde ilkeye aykırılığın iptal edilebilirlik olduğu, mehz hukukta ise butlan yaptırımının öngörülmemiş olduğunu nazara alarak uygulanacak yaptırımın iptal edilebilirlik olduğunu ifade etmiştir⁵⁵⁰. Kanaatimizce eşit işlem ilkesine aykırı davranışların somut olarak belirlenmesinin güçlüğü, hukuk güvenliği ilkesi, butlan yaptırımının esas alınması durumunda hak düşürücü süre ve zamanaşımı süresinin olmayışı sebebiyle, hakkın kötüye kullanılması durumunda şirketin işleyemez hale gelmesi ihtimalinin yüksek olması sebebiyle iptal yaptırımının esas alınması gerekmektedir.

Müdürler kurulunun ilkeye aykırı işlemlerinde ise TTK md. 644 / 1-c yollaması ile TTK md. 391 / 1-a uyarınca butlan yaptırımına tabi olduğu hususu düzenleme altına alınmıştır. Müdürler kurulu kararları bakımından iptal edilebilirlik yaptırımının yasal olarak düzenleme altına alınmaması önemli bir eksiklidir⁵⁵¹. Bir diğer yaptırım ise TTK md. 636 / 3' de düzenleme altına alınan şirketin haklı nedenle feshidir. Zira eşit işlem

⁵⁴⁶ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 542; Yüce, s. 144; Akdağ Güney, “Eşitlik İlkesi”, s. 124-125; Eminoğlu, “Eşit İşlem”, s. 85.

⁵⁴⁷ Yüce, s. 147-148.

⁵⁴⁸ Akdağ Güney, “Eşitlik İlkesi”, s. 128-129.

⁵⁴⁹ Eminoğlu, “Eşit İşlem”, s. 85-86.

⁵⁵⁰ Kendigelen, *İlk Tespitler*, s. 279.

⁵⁵¹ Moroğlu, *Değerlendirmeler*, s. 197; Yüce, s. 146. TTK md. 391 / 1-a hükmünün eleştirisi için bkz. Eminoğlu, “Eşit İşlem”, s.85 vd.

ilkesine aykırı işlemler ortaklar açısından haklı neden teşkil etmektedir⁵⁵². Ayrıca eşit işlem ilkesine aykırılık dolayısıyla herhangi bir zarar söz konusuysa müdürlere karşı tazminat davası açılabilir⁵⁵³.

c. Şirket Defterlerinin Tutulması ve Saklanması

Ticari defterler, ticari işletmenin aktif ve pasiflerinin gösterildiği, kanun ve yönetmelikte belirtilen diğer hususların kayıt altına alındığı defterlerdir⁵⁵⁴. Ticari defter tutma yükümlülüğü işletmeye bağlı bir yükümlülüktür. Ancak limited şirkette ticari defter tutma yükümlülüğü, ticari işletme işletip işletmediğinden bağımsız olarak ticaret siciline tescil edilmesi ile birlikte doğar ve tacir sıfatının kaybedildiği anda sonra erer⁵⁵⁵. Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ gereğince limited şirkette yevmiye defteri, envanter defteri, defteri kebir ile birlikte pay defteri ve genel kurul toplantı defterinin tutulması zorunluluk arz etmektedir. Diğer yandan müdürler kurulunun bir toplantı ve müzakere defteri tutuma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak genel kurulda ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutma hususunda özel bir karar alınmamışsa müdürler kurulu karar defteri tutulması tamamen ihtiyari nitelik taşımaktadır⁵⁵⁶.

Limited şirkete ilişkin ticari defterler, ticari defterlerin dayanağı belgelerin, ticari defterlere son kaydın yapıldığı, envanterin çıkarıldığı, ara bilançonun düzenlendiği, yılsonu finansal tablolarının hazırlandığı ve konsolide finansal tabloların hazırlandığı, ticari yazışmaların yapıldığı veya muhasebe belgelerinin oluştuğu takvim yılının bitişinden başlamak üzere on yıl süre ile saklanması gerekmektedir. (TTK md. 82 / 1-5-6)

Fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri ile dördüncü fıkrada sayılan defterlerin açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından

⁵⁵² Akdağ Güney, “ Eşitlik İlkesi ” , s. 131.

⁵⁵³ Şener, *Limited Ortaklık*, s.774.

⁵⁵⁴ Rıza Ayhan, Mehmet Özdamar ve Hayrettin Çağlar, *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar*, Ankara 2015, s. 405.

⁵⁵⁵ Mehmet Ali Aksoy, “Türk Ticaret Kanunu Bağlamında Defter Tutma Yükümlülüğü “, *Hacettepe HFD*, 6(2) 2016, s. 139 vd; Nihat Taşdelen, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Ticari Defterler ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:3 Sayı:1 Yıl 2012, s. 268.

⁵⁵⁶ Oruç Hami Şener, *Ticari İşletme Hukuk Ders Kitabı*, Seçkin Yay. Ankara 2016, 691.

önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır. Pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yapıları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir. Yevmiye defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar notere yaptırılır. Açılış onayının noter tarafından yapıldığı hâllerde noter, ticaret sicili tasdiknamesini aramak zorundadır. Ancak anonim ve limited şirketlerin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılış onayları ticaret sicili müdürlükleri tarafından yapılır. Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile kurulu karar defterinin kapanışında noter veya ticaret sicili müdürlüğü onayı aranmaz (TTK md. 64 / 3). Bu hükümden de anlaşılacağı üzere ticari defterler elektronik ortamda tutulabilecektir.

Ticari defterlerin tasdik ettirilmesinin nedeni, mükerrer defter tutulmasının önüne geçilmesini sağlamaktır⁵⁵⁷. Diğer yandan limited şirkette müdürler kurulu karar defterinin tutulması öngörülmüş olması durumunda, bu defterin de açılış ve kapanış onaylarının yapılması gerekmektedir⁵⁵⁸.

Limited şirket bakımından ticari defterlerin tutulması ve saklanması yükümlülüğü yönetim organı olan müdürler kurulunun sorumluluğundadır. Ticari defterlerin tutulması, açılış kapanış onaylarının yaptırılması işlemi müdürler kurulu tarafından uzman kişiler olan serbest muhasebeci mali müşavir eliyle yaptırılabilir⁵⁵⁹. Başka bir deyişle müdürlerin defterleri bizzat tutma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Diğer yandan ticari defterlerin saklanması sorumluluğu da müdürler kuruluna aittir. Limited şirketin sona ermesi durumunda ticari defterler TTK md.82 / 8' e göre Sulh Hukuk Mahkemelerince saklanacaktır⁵⁶⁰. Ayrıca TTK md. 64' te şartların sağlanması halinde görüntü ve veri taşıyıcıların da saklanması mümkündür.

⁵⁵⁷ Şener, *Ticari İşletme*, s. 691-692.

⁵⁵⁸ Şener, *Ticari İşletme*, s.694.

⁵⁵⁹ Taşdelen, “ Ticari Defterler ” s. 264.

⁵⁶⁰ Ticari defterlerin Sulh Hukuk Mahkemelerince saklanmasını öngören hükmün eleştirisi için bkz. Şener, *Ticari İşletme*, s.700.

d. Başkan Müdürün Yönetim Yetkisi

Şirketin birden fazla müdürünün bulunması halinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanır (TTK md. 624 / 1). Tek müdürün bulunması durumunda müdür veya başkan olan müdür şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme olmadığı takdirde genel kurulun toplantıya çağırılması, toplantının yürütülmesi, şirket için gerekli açıklamaların ve ilanların yapılması faaliyetlerini yerine getirmeye yetkilidir⁵⁶¹.

Diğer yandan müdürler kurulu başkanının müdürleri toplantıya çağırma, toplantı gündemini belirleme⁵⁶², gündemdeki maddelerin müzakere şeklini belirleme gibi etkin yetkileri bulunmaktadır⁵⁶³.

Şirket sözleşmesi ile değişik bir hüküm öngörülmediği takdirde TTK md. 624 / 3 gereğince üstün oy hakkı bulunmaktadır. Bu durum ise müdürler kurulu kararlarının eşitlik halinde rahatlıkla alınabilmesini sağlamakta ve müdürler kurulunun kilitlenmesinin önüne geçmektedir.

e. Müdürlerin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Müdürlerin TTK md. 644 / 1-c yollaması ile TTK md. 392 anlamında toplantı esnasında bilgi alma ve inceleme hakkı herhangi bir izne tabi değilken toplantı dışında başkan müdürün iznine bağlıdır⁵⁶⁴. Toplantı öncesinde bilgi alma ve inceleme hakkında kanunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu bakımdan şirketin menfaati ve alınacak kararların kalitesi gereği başkan müdür, müdürler kurulu toplantısından önce gündemi diğer müdürlere telefon, mail, faks yoluyla veya sözlü olarak bildirmelidir⁵⁶⁵.

Her müdür şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi isteyebilir, soru sorabilir, inceleme yapabilir. Bir müdür istediği, herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin müdürler kuruluna getirilmesi, kurulca veya müdürler tarafından incelenmesi ve tartışılması ya da herhangi bir konu ile ilgili müdürden veya

⁵⁶¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 670; Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Şirketler*, s. 412.

⁵⁶² Kübra **Ercoskun Şenol**, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantıları*, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s. 1704. (<http://dergipark.gov.tr/download/issue-file/533>) (Erişim tarihi: Mart 2019.)

⁵⁶³ Doğan, *Organizasyon*, s.54.

⁵⁶⁴ Hasan **Pulaşlı**, “ Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı ”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C: 18, Sayı: 2, 2012, s. 588.

⁵⁶⁵ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ” s. 588-589.

çalışandan bilgi alınması reddedilemez (TTK md.392). Müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakkı müdürlerin şahıslarına tanınmış bir haktır⁵⁶⁶. Bilgi vermekle yükümlü olanlar şirket yönetiminde görev alan müdürler, ticari temsilciler ve şirket yönetiminde özel olarak görevlendirilen kişilerdir⁵⁶⁷.

Müdürler kurulu toplantısı esnasında bilgi alma talebi ve defterler ile belgeleri inceleme talepleri başkan müdürün iznine tabi değildir⁵⁶⁸. Müdürlerin toplantı esnasında bilgi alma ve inceleme hakları sınırsız değildir. Hakkın kötüye kullanılması yasağı, ticari sır, müdürler ile şirketin çıkar çatışmasının bulunması gibi durumlar bilgi alma ve inceleme hakkının sınırını oluşturmaktadır⁵⁶⁹. Diğer yandan müdür, şirketin yönetimi ile işlevsel ilişkisi olmayan konularda şahsi bilgi talebinde bulunamayacağı gibi bu hususta inceleme hakkını da kullanamayacaktır⁵⁷⁰. Ayrıca bilgi alma ve inceleme hakkı kapsamında müdürler tarafından şirkete ait belgelerin kopyalanması mümkün değildir⁵⁷¹.

Şirkette müdürün birden fazla olması durumunda üye müdür, başkan müdürün izni ile şirket yönetimiyle görevlendirilen kişilerden, toplantı dışında işlerin gidişi⁵⁷² ve belirli münferit işler hakkında bilgi alabilir ve görevinin yerine getirilebilmesi için gerekliyse, müdürler kurulu başkanından, şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemesine sunulmasını isteyebilir (TTK md. 392 / 3).

Yani şirketin çalışan sayısı, stok durumu, mali durumu, açılacak yeni şube için kira sözleşmesi imzalanması, ARGE faaliyetleri gibi konularda bilgi alınabilmesi başkan müdürün iznine bağlıdır⁵⁷³. Başkanın izin verme yetkisi kaldırılamayacağı gibi sınırlandırılmayacaktır⁵⁷⁴. Başkan izin yetkisini kullanırken keyfi davranma yasağına uygun davranması gerekmektedir. Zira başkan bilgi alma ve inceleme talebini

⁵⁶⁶ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ” s. 589.

⁵⁶⁷ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ” s. 590.

⁵⁶⁸ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s.174.

⁵⁶⁹ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ” s. 591.

⁵⁷⁰ Kortunay s. 344.

⁵⁷¹ Kortunay s. 345; Bilgi alma ve inceleme hakkının etkili bir şekilde kullanılabilmesi için belgelerin kopyaların alınıp üzerinde çalışma yapılması mümkündür. Ancak bu belgelerin kopyalarının şahsi olarak saklanması mümkün değildir. Bkz. Ömer **Korkut**, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyesinin Şirkete Ait Belgelerin Kopyasını Alma Yetkisi ”, *EÜHFD*, 2006, C: X, Sayı: 3-4, s. 523.

⁵⁷² İşlerin gidişatı hakkında mehzar İsviçre Hukukunda başkan müdürden izin alma gibi usulün öngörülmemesinin Türk Hukukunda da uygulanması gerektiği konusunda bkz. Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ”, s. 593- 594.

⁵⁷³ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 172 – 173; Hediye **Bahar Sayın**, “ Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Toplantı Dışında Bilgi Alma Hakkının Konusu ”, *TBB Dergisi*, 2016 (124), s. 491.

⁵⁷⁴ Bahar Sayın, “ Bilgi Alma Hakkı ”, s. 493; Yıldırım, *Müdür*, s. 55.

reddederken orantılılık ilkesini dikkate alarak, geçerli sebepleri de ortaya koymalıdır⁵⁷⁵. Şirket sözleşmesi veya genel kurul kararı ile bilgi alma ve inceleme yapma hakkı genişletilebilecekken, sınırlandırılmaz ve kaldırılamaz⁵⁷⁶. Başkan müdür de müdürler kurulu toplantısı dışında bilgi alma ve inceleme hakkını diğer müdürler gibi kullanır ve müdürler kurulundan izin almak zorundadır⁵⁷⁷.

Başkan bir müdürün, bilgi alma, soru sorma ve inceleme yapma istemini reddederse, konu iki gün içinde müdürler kuruluna getirilir. Kurulun toplanmaması veya bu istemi reddetmesi halinde müdür, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Mahkeme istemi dosya üzerinden inceleyip karara bağlayabilir, mahkemenin kararı kesindir (TTK md. 392 / 4).

f. Müdürlerin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkisi

Bu durum limited şirketin olağan işleyişidir⁵⁷⁸. Birden fazla müdürün bulunduğu durumlarda toplantıya çağrı yapma yetkisi, bu yöndeki kararın müdürler kurulu tarafından alınmasından sonra başkan müdüre aittir⁵⁷⁹. Bu şekildeki düzenleme ile ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçilmeye çalışılmıştır⁵⁸⁰.

Diğer yandan doktrinde geçerli bir şekilde atanmamış, ancak fiilen müdür olarak görev yapan kişi tarafından yapılan genel kurul çağrısının geçersiz olacağı yönünde görüş⁵⁸¹ olmasına karşın böyle bir çağrının geçerli olacağını savunan görüşler de bulunmaktadır⁵⁸².

Azledilen veya seçimine ilişkin kararın kesinleşmiş yargı kararı ile ortadan kalkan müdürün genel kurulu toplantıya çağrı yetkisi bulunmamaktadır. Daha basit bir ifade ile azledilme kararından veya kesinleşmiş mahkeme kararından sonra yapılan

⁵⁷⁵ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ”, s. 595.

⁵⁷⁶ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ”, s. 598.

⁵⁷⁷ Pulaşlı, “ Bilgi Alma ve İnceleme ”, s. 599.

⁵⁷⁸ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 657.

⁵⁷⁹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 532 - 533. Toplantı çağrısı yapma yetkisinin her bir müdüre de ait olduğu yönünde bkz. Halil Arslanlı ve Hayri Domaniç, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi*, III. Cilt, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 503. Bu görüşün eleştirisi için bkz. Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 39 (dpn. 92)

⁵⁸⁰ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 211.

⁵⁸¹ Akbay, *Toplanma ve Karar Alma Esasları*, s. 40.

⁵⁸² Şener, *Limited Ortaklık*, s. 523.

çağrı geçersiz olduğu gibi alınan kararlar da yok hükmündedir⁵⁸³. Buna karşın müdürün seçimine karşı açılan dava devam ederken müdür tarafından yapılan çağrı, iptal davası olumlu sonuçlansa bile geçerlidir. Zira bu kabul hukuk güvenliği açısından elzemdir⁵⁸⁴.

g. Bakiye Nakit Sermaye Koyma Borcunun İfasını Talep Etme Yetkisi

Esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi, ifa borcu, ödeme yeri gibi hususlarda anonim şirket hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür (TTK md.585). Payların bedelleri, müdürler kurulu tarafından, şirket sözleşmesinde başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, pay sahiplerinden ilan yoluyla istenir. İlanda, ödenmesi istenen sermaye borcunun oranı veya tutarı ile ödeme tarihi ve ödemenin nereye yapılacağı açıkça belirtilir (TTK md.481).

İlanın ne şekilde yapılacağı hususunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bu sebeple TTK md. 483 / 1 hükmünün kıyasen uygulanarak ilanın Türkiye Sicil Gazetesinde yapılması gerekir⁵⁸⁵. İlan müdür / müdürler kurulu tarafından yaptırılır. Müdürler kurulunun bu konudaki yetkisi devredilemez niteliktedir⁵⁸⁶. Bu çağrı⁵⁸⁷ bir tebligat olmayıp ödeme noktasında hatırlatma ve uyarı mahiyetindedir⁵⁸⁸. Yargıtay 11. HD. 2014 / 10338 E. 2015 / 6915 K. sayılı kararında ödemeye çağrının ilan yoluyla yapılacağını, bunun yanı sıra ilan yerine ortaklara iadeli taahhütlü mektupla da çağrıda

⁵⁸³ Erdoğan **Moroğlu**, *Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, Oniki Levha Yay., İstanbul 2017, s. 87-88; Yargıtay 11. HD. 2015 / 15527 E. 2017 / 2736 K. sayılı kararı “ *Çağrıya yetkili organın genel kurul toplantısı yapılmasına yönelik bir kararı olmadan yetkisi bulunmayan bir müdür tarafından yapılan çağrı ile toplantının yapıldığını, toplantı esnasında davacı ortak müdürün bu şekilde toplantı yapılamayacağına ilişkin itirazda bulunduğu, bu itirazını muhalefet şerhi olarak tutanağa derc ettirdiği anlaşıldığından bu toplantıda alınan tüm kararlar batıl olup mahkemece bu nedenle alınan kararların butlanına karar verilmesi gerekir.* ” şeklindedir. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim Tarihi: Aralık 2017)

⁵⁸⁴ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 89; H. Güzin **Üçışık**, “ Türk Hukuku’nda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Sakatlığı Konusunda Getirilen Düzenlemelerin Değerlendirilmesi ” *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, Cilt:3, Sayı: 5, s. 64; Yargıtay 11. HD. 2004 / 13585 E. 2004 / 11983 K. “ *Somut olayda, iptaline karar verilen olağanüstü genel kurulda seçilen yönetimin faaliyetinin engellenmesine yönelik mahkemece verilmiş bir tedbir kararı da bulunmamaktadır. Dolayısıyla, iptal kararının kesinleşmesi anına kadar yapılan işlemlerin ve yetkisiz oldukları gerekçesiyle çağrısını yaptıkları genel kurulların yok hükmünde kabul edilmesi doğru değildir.* ” şeklindedir. www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim Tarihi: Aralık 2017)

⁵⁸⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 127.

⁵⁸⁶ Pulaşlı, *Şerh II*. Cilt. § 46 N. 17.

⁵⁸⁷ Çağrı işlemi uygulamada apel olarak adlandırılmaktadır. Bkz. Pulaşlı, *Şerh II*. Cilt. § 46 N. 39.

⁵⁸⁸ Pulaşlı, *Şerh II*. Cilt. § 46 N. 18.

bulunmanın ilandan daha kuvvetli bildirim şekli olduğundan yeterli olduğuna hükmetmiştir⁵⁸⁹.

Bakiye sermaye borcu TTK md.344' e göre en geç şirketin tescilinden itibaren yirmidört ay içerisinde ödenmek zorundadır. Bu sınır dâhilinde bakiye nakdi sermaye borcunu ifa tarihi şirket sözleşmesinde belirlenebileceği gibi, bu belirleme yetkisi genel kurula veya müdürler kuruluna bırakılabilir⁵⁹⁰.

Muaccel hale gelmiş sermaye borcunun talep hakkı şirkete aittir. Şirket alacaklılarının talep hakkı yoktur⁵⁹¹. Muaccel olmasına rağmen ödenmeyen bakiye nakdi sermaye koyma borcunun takip ve tahsili müdürler kurulunun yetkisi ve görevidir⁵⁹². Müdürler kurulu nakdi sermaye koyma borcunu ödenmemesi durumunda vade tarihinden itibaren temerrüt faizi işlemeye başlayacaktır. Ne genel kurulun ne de müdürler kurulunun işlemiş temerrüt faizinden feragat etmesi mümkündür⁵⁹³. Ayrıca kusurun bulunması şartıyla TTK md. 482 / 4 gereğince tazminat talebinde dahi bulunulabilecektir.

Müdürler kurulunun sermaye borcunun ifası için gereken işlemleri yapmaması veya geciktirmesi, temerrüt faizi talep etmemesi ya da bundan feragat etmesi durumunda şahsi sorumlulukları gündeme gelecektir⁵⁹⁴.

⁵⁸⁹ “Anonim ortaklıklarda, pay sahibinin borcu, taahhüt ettiği payların karşılıklarını ifaya yöneliktir. Bu ilke, hem nakdi, hem de aynı sermaye taahhüdü için geçerlidir. Bu ortaklıklarda paydaşlardan ödenmemiş bakiye sermaye taahhütlerinin istenmesi ve buna bağlı olarak gündeme gelen pay sahiplerinin iskatı usul ve şartları, mülga 6762 sayılı TTK'nun 406-408. maddelerinde düzenlenmiş olup 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı TTK'nun 481-483. maddelerinde de bu hükümlerle paralel düzenlemelere yer verilmiştir. Buna göre, 406. madde uyarınca payların bedelleri anasözleşmede başkaca hüküm yoksa pay sahiplerinden ilan suretiyle istenir. Bununla birlikte, 406. maddede yazılı olduğu şekilde ilan suretiyle değil de ortaklara taahhütlü mektupla çağrıda bulunulması halinde tebliğ edilen bu çağrı, gazetede ilandan daha kuvvetli bir bildirme yolu olduğundan, bunun da geçerli olduğunu kabul etmek gerekir.(Dairemizin 21.02.1980 tarih, 456/818 sayılı ilamı) Sermaye borcunu ödemeyen bir pay sahibinin iskat edebilmesi için öncelikle temerrüte düşürülmesi gerekir. Temerrütün söz konusu olabilmesi için de bakiye sermaye borcunun ödenmesi konusunda yetkili organın bir karar alması ve bunu sözleşmede öngörülen usul ve şekilde talep etmesi, uygulamadaki ifade ile, apel işlemi yapması gerekir. Şayet anasözleşmede, sermaye borcunun ödeme süreleri ve miktarı duraksamaya neden olmayacak biçimde belirlenmiş ise pay sahibine ihtar gerekmez temerrüt oluşur. Temerrüte düşen ortağa, yönetim kurulu tarafından 6762 sayılı TTK'nun 37. maddesinde yazılı gazete ile anasözleşmenin öngördüğü biçimde ilan suretiyle bir ay içinde ödemeye davet ve aksi halde haklarından mahrum edileceğinin ve ortaklıktan çıkarılacağına ihtar edilmesi gerekmektedir.” Yargıtay 11. HD. 2014 / 10338 E. 2015 / 6915 K. www.sinerjimevzat.com.tr (Erişim tarihi: Mart.2019)

⁵⁹⁰ Can, “ Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri ”, s. 5-6.

⁵⁹¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 127; Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 488.

⁵⁹² Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 488.

⁵⁹³ Pulaşlı, *Şerh II. Cilt. § 46 N. 43*.

⁵⁹⁴ “ ...sermaye taahhüdü borcunun öncelikle bu borcu ödeme yükümlü olan şirket ortaklarından kendi sorumlulukları nispetinde tahsil edilmesi gerektiği, şirketin eski yönetim kurulu üyelerince sermaye

h. Müdürlerin Iskat Durumunda Yönetim Yetkisi

Iskat, karşılığı tamamen ödenmemiş paylardan doğan paydaşlık haklarının belli prosedüre uyularak paydaşın elinden alınması olarak tanımlanabilir⁵⁹⁵. Iskat ve ortaklıktan çıkarılma/çıkarma durumları birbirinden farklıdır. Iskat durumunda sadece karşılığı ödenmeyen kısım için ortaklık hakları kaybedilirken, çıkarılma/çıkarma da ise pay sahipliği hakları tümünden kaybedilmektedir⁵⁹⁶.

Limited şirkette ıskata ilişkin anonim şirket hükümlerinin uygulanacağına yönelik TTK md. 585' te açık hüküm bulunmaktadır⁵⁹⁷. Ancak limited şirketin sermaye yapısı anonim şirkete göre farklılık arz etmektedir. Bu sebeple öncelikle ıskat yaptırımının gerçekleştirilebilmesi için esas sermaye payının bölünmesi gerekmektedir. Sermayenin bölünmesi de sözleşme değişikliği gerektirdiğinden bölme yönündeki kararın TTK md. 589' deki yetersayılara göre genel kurul tarafından alınması gerekmektedir⁵⁹⁸.

Iskatın uygulanmasındaki tek koşul pay sahibinin temerrüde düşmesidir⁵⁹⁹. Limited şirkette ıskat ana hatları ile birbirini izleyen dört aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama genel kurul tarafından payların bölünmesi kararı alınması daha sonra ise TTK md. 483' deki usulün izlenmesi gerekmektedir⁶⁰⁰. Buna göre müdürler kurulu tarafından, mütemerrit pay sahibine, 35 inci maddede yazılı gazete ile şirket sözleşmesinin öngördüğü şekilde ilan yoluyla şirketin internet sitesinde de yayımlanacak bir mesajla ihtarda bulunulur. Bu ihtarda, mütemerrit pay sahibinin temerrüde konu olan tutarı bir ay içinde ödemesi, aksi halde, ilgili paylara ilişkin

taahhüdü borcunun ödenmesi için zamanında herhangi bir çaba gösterilmemiş olması bir ihmal olarak kabul edilecek olsa bile, şirket ortaklarının dava tarihi itibarıyla bu borçtan sorumluluklarının devam ettiği, bu alacağın sermaye taahhüdü borcu bulunanlardan tahsil edilmesi gerektiği, tahsilat sağlanamaması halinde o tarihte görev yapan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğundan söz edilebileceği..." Yargıtay 11. HD. 2014 / 17453 E. 2015 / 4782 K. sayılı kararı. Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 338.

⁵⁹⁵ Aytekin **Çelik**, "Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma ", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 17, Sayı 2, Yıl 2009, s. 174; Ali Murat **Sevi**, *Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasası*, Seçkin Yay. 2013, s. 332-333.

⁵⁹⁶ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 129-130.

⁵⁹⁷ Salih Önder **Yeşiltepe**, " İflasın Ertelenmesi Sürecinde Pay Bedelini İfade Temerrüde Düşen Pay Sahibinin İskatı Mahkemece Önlenebilir mi? ", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3 (1), Bahar 2016, s. 90.

⁵⁹⁸ Şener, *Limited Ortaklık*, s.131-132.

⁵⁹⁹ Sevi, s.339; Yeşiltepe, s. 93.

⁶⁰⁰ Sevi, s. 340.

haklarından yoksun bırakılacağı ve sözleşme cezasının isteneceği belirtilir (TTK md 483 / 1).

Nama yazılı pay senetlerinin sahiplerine bu davet ve ihtar, ilan yerine, iadeli taahhütlü mektupla ve internet sitesi mesajı ile yapılır. Bir aylık süre, mektubun alındığı tarihten başlar (TTK md. 483 / 2).

Müdürler kurulu, mütemerit pay sahibini, iştirak taahhüdünden ve yaptığı kısmi ödemelerden doğan haklarından yoksun bırakmaya ve söz konusu payı satıp yerine başkasını almaya ve kendisine verilmiş pay senedi varsa, bunları iptal etmeye yetkilidir. İptal edilen pay senetleri ele geçirilemiyorsa iptal kararı 35 inci maddede yazılı gazetede ve ayrıca şirket sözleşmesinin öngördüğü şekilde ilan olunur (TTK md. 482 /2). Bu hükümden de açıkça anlaşıldığı üzere ıskat uygulama yetkisi müdürler kuruluna aittir. Bu yetki müdürler kurulunun devredilmez yetkileri arasındadır ve bu yetkinin şirket sözleşmesi ile genel kurula devri mümkün değildir⁶⁰¹. İskata ilişkin hükümler emredici niteliktedir. Bu kapsamda ıskatın gerek maddi şartlarına gerekse şekli şartlarına uyulmaksızın alınacak kararlar batıl olacaktır⁶⁰².

Nitekim İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 13. HD. 2017 / 758 E. 2018 / 90 K. kararı “ *TTK 483/2. maddesindeki davet ve ihtar bildirim şekli emredici düzenleme olup, yapılan ihtarın şirket ortaklarının kendisine yapıldığı ve bu surette usule uygun yapılmadığının kabulü zorunludur. Bu itibarla davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile HMK 353/1-b2 madde uyarınca hükmün ortadan kaldırılarak dairemizce davanın kabulü ile 12/02/2015 tarihli davacıların ıskatına yönelik yönetim kurulu kararının hükümsüzlüğünün tespiti yönünde...*” şeklindedir.

İskat kararının alınması hususu tamamen müdürler kurulunun takdir yetkisindedir. İskat kararı ile birlikte ıskata konu paylar sahipsiz hale gelmektedir⁶⁰³. İskat kararı verildikten sonra müdürler kurulu tarafından payın makul süre içerisinde paraya çevrilmesi gerekmektedir⁶⁰⁴. Bu kapsamda müdürler kurulunun payın satılması için derhal gazete ilanı vermesi ve bu konuda pay sahibi adayları ile görüşmelerin

⁶⁰¹ Sevi, s. 347.

⁶⁰² Kemal Şenocak, “ Anonim Ortaklıkta İskat Kararının Sonuçları ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XI, Sayı:1-2, Y.2007, s. 286.

⁶⁰³ Sevi, s. 350; Ömer Teoman, *Yaşayan Ticaret Hukuku*, C.1., Kitap: 1, İstanbul 1992, s. 90. İskat kararı ile birlikte paylar üzerindeki hakların geçici olarak şirkete geçtiği yönünde bkz. Çelik s. 187.

⁶⁰⁴ Sevi, s. 350.

yapılması gerekmektedir⁶⁰⁵. Müdürler kurulu şirket menfaatleri doğrultusunda payı dilediği kişiye satabilecektir⁶⁰⁶. Kanununda hangi bedel üzerinden satış yapılacağı hususunda açık bir düzenleme yer almamaktadır⁶⁰⁷. Ancak mümkün olan en yüksek bedel ile satılması için çaba gösterilmesi gerekmektedir⁶⁰⁸. Satış müdürler kurulu tarafından elden yapılabileceği gibi açık artırma yoluyla da yapılabilecektir⁶⁰⁹.

Mütemerrit pay sahibi, yeni pay sahibinin ödemelerinden açık kalan tutar için şirkete karşı sorumludur (TTK md. 483 / 3). Bir ıskat zararı söz konusu ise müdürler kurulu dava açmak suretiyle mütemerrit pay sahibinden tazmin yoluna gidecektir. Payın satılması sonucunda ortaya bir kazanç çıkması durumunda ise bu kazanç yedek akçe olarak ayrılır ve bu fazlalık hiçbir suretle mütemerrit pay sahibine iade edilemez⁶¹⁰.

1. Esas Sermaye Paylarının Senede Bağlanması

TTK md. 593 / 2' de esas sermaye pay senetleri ispat aracı şeklinde veya nama yazılı olarak düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda limited şirketlerde pay senedi ispat aracı olarak veya nama yazılı şekilde düzenlenebilecektir.

Kanunda pay senetlerinin bastırılmasına hangi organ tarafından karar verileceği hususunda bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak TTK md. 616' da genel kurula bir yetki verilmemiş olması, senet çıkarma yetkisinin idare ile ilgili bir durum olması ve TTK md. 625 hükmü nedeniyle bu yetkinin müdürler kuruluna ait olduğunu söylemek gerekir⁶¹¹. Diğer yandan şirket sözleşmesine konacak hüküm ile bu yetki genel kurula da bırakılabilecektir⁶¹². Payların senede bağlanması için şirket sözleşmesinde ayrıca bir hüküm bulunmasına gerek yoktur⁶¹³. Ayrıca pay sahiplerinin pay senedi çıkarılması için talepte bulunma hakları da yoktur⁶¹⁴.

⁶⁰⁵ Sevi, s. 352.

⁶⁰⁶ Teoman, *Yaşayan Ticaret Hukuku*, s. 93.

⁶⁰⁷ Sevi s. 352.

⁶⁰⁸ Sevi s. 352.

⁶⁰⁹ Teoman, *Yaşayan Ticaret Hukuku*, s. 92.

⁶¹⁰ Çelik, s. 188.

⁶¹¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s.269; Ayşe **Sezgin Huysal**, " Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği ", *MÜHF - HAD*, C.22, Sayı:1, s. 325.

⁶¹² Sezgin Huysal, s. 325-326.

⁶¹³ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 368.

⁶¹⁴ Alışkan, *Tarihçe Niteliği* s. 156.

TTK md. 593 / f.2 uyarınca esas sermaye pay senetleri ispat aracı veya nama yazılı pay senetleri şeklinde düzenlenebilecektir⁶¹⁵. Ancak bu durumda çıkarılan nama yazılı senetler esas sermaye payına temlik ve tedavül kolaylığı niteliği kazandırmaz. Sadece bu kolaylık için ilk adımı teşkil eder. Zira devir için aranan genel kurul onayı şirket sözleşmesine konacak bir hüküm ile aşılabilir ve bu aşamadan sonra nama yazılı senetlere bir nevi devir ve dolaşım kolaylığı sağlar⁶¹⁶. Ancak TTK md. 595 / 1' de pay devrinin gerçekleşmesi, yazılı devir beyanının olmasına ve bu beyandaki imzaların noterce onaylanması şartına bağlanmıştır.

Bu durum ise nama yazılı pay senedinin kambiyo senedi özelliklerini haiz olup olmadığı sorununun gündeme getirmektedir. Zira TTK m.d 647 / 1-2' de nama yazılı kambiyo senetlerinin devri yazılı devir beyanına ve zilyetliğin devri şartına bağlanmıştır⁶¹⁷. TTK md. 595' de ise yazılı devir beyanındaki imzaların noterce onaylanması ve genel kurul onayı şarttır. TTK md.647 / 3' te kanun ve sözleşme ile üçüncü kişilerin devre katılması mümkündür. Buradan hareketle noterce imzanın onaylanması ve genel kurul onayı kanun gereği üçüncü kişilerin devre katılması olarak yorumlanır ve nama yazılı pay senetlerinin kambiyo senedi vasfını ortadan kaldırmaz⁶¹⁸.

Limited şirkette nama yazılı ve ispat aracı niteliğindeki pay senetleri dışında hamiline veya emre yazılı pay senedi çıkarılması mümkün değildir⁶¹⁹. İspat aracı niteliğindeki senet, sermaye koyma borcunun ifa edildiğini gösterir bir makbuz, ortaklığı ispata yarayan yardım bir evrak niteliğindedir⁶²⁰. Limited şirkette çıkarılacak nama yazılı pay senedi ise kanunen emre yazılı olmayan gerçek manada nama yazılı kıymetli evraktır⁶²¹. Yargıtay' ın ise limited şirket pay senetlerinin ispat vasıtası olduğu yönünde kararları mevcuttur⁶²².

Gerek nama yazılı senetler gerek ispat aracı senetlerin ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin, ağırlaştırılmış veya bütün ortakları kapsayacak biçimde düzenlenmiş rekabet yasağının ve şirket sözleşmesinde öngörülmuş önerilmeye

⁶¹⁵ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 415.

⁶¹⁶ Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 159; Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 149.

⁶¹⁷ Hüseyin Ülgen, Mehmet Helvacı, Abuzer Kendigelen vd, *Kıymetli Evrak Hukuku*, İstanbul 2015, s. 58.

⁶¹⁸ Sezgin Huysal, s. 327.

⁶¹⁹ Doğrusöz Koşut, "Esas Sermaye Payının Devir Şartları ", s. 368; Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 370.

⁶²⁰ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 370.

⁶²¹ Şener, *Limited Ortaklık*, s.270; Alışkan, *Tarihçe Niteliği*, s. 157.

⁶²² Yargıtay 12. HD. 2016 / 30527 E. 2016 / 23256 K., Yargıtay 12. HD. 2014/ 9590 E. 2014 / 11864 K. sayılı kararları.

muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının bu senetlerde açıkça belirtilmiş olması gerekmektedir. Aksi durumda söz konusu senetler şekil noksanlığı sebebiyle geçersiz olacaktır⁶²³.

Diğer yandan kanunda söz konusu senetlerin kim tarafından imzalanacağı yönünde açık bir hüküm bulunmamaktadır. Senetleri çıkarma yetkisine sahip müdürlerin anonim şirkette de olduğu gibi senetleri imzalaması gerekmektedir⁶²⁴.

i. Tasfiye Halinde Müdürler Kurulunun Yönetim Yetkisi

TTT md. 643' te şirketin tasfiyesi halinde müdürler kurulunun durumu hakkında anonim şirket hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Tasfiye memurları, şirket sözleşmesiyle veya genel kurul kararı ile atanabilir. Bu şekilde atama yapılmadıysa tasfiye memuru olarak müdür / müdürler kurulu görev yapar.

TTK md. 535'te ise tasfiye memuru olarak müdürler dışında bir üçüncü kişi veya pay sahibinin atanması durumunda, müdürler kurulunun görev ve yetkilerinin ne olacağının ana hatları çizilmiştir. Bu kapsamda niteliği gereğince tasfiye memurları tarafından yerine getirilemeyen işlemler genel kurul ve müdürler kurulu tarafından yapılacaktır. TTK md. 535' te de belirtildiği üzere tasfiye memuru müdür olmadığı durumlarda müdürler kurulunun yönetim yetkisi ve görevi sona ermemektedir⁶²⁵. Ayrıca şirketin ehliyetinde herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte müdürler kurulunun yetkileri daralmaktadır⁶²⁶.

Müdürlerin tasfiye dışındaki işlemleri yönetme ve yürütme dışında tasfiye memurlarının kanuna, şirket sözleşmesine ve iç yönergelere uyup uymadığını gözetme, tasfiye memurlarının mevzuata ve iç yönergelere aykırı işlemlerinin tespit edilmesi halinde ise dava açma görev ve yetkileri bulunmaktadır⁶²⁷. Buradan hareketle müdürlerin, tasfiye işleri dışında şirketin yönetimine ilişkin işlemleri yürütmek, bu konular hakkında genel kurulu toplantıya çağırma hakkındaki görevleri devam etmektedir.

⁶²³ Sezgin Huysal, s. 326.

⁶²⁴ Şener, *Limited Ortaklık*, s.272.

⁶²⁵ Emrullah **Kervankıran**, *Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*, Seçkin Yay. Ankara 2015, s. 87-88.

⁶²⁶ Mehmet Emin **Bilge**, " Anonim Şirketin Sona Ermesi ve Tasfiyesi ", *EÜHFD*, C. XVI, Sayı: 3-4 (2012), s.280.

⁶²⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s.1030.

Buna ek olarak bir tasfiye memuru atanmadığı durumlarda müdürler hem tasfiye memurluğu görevini hem de organ olarak müdürler kurulu görevini yerine getirirler⁶²⁸. Ayrıca tasfiye dışındaki tüm tecil işlemlerinin yapılması, tasfiyeye ilişkin genel kurul kararları dışında diğer kararlarına karşı dava açılması, tasfiye memurları ile şirket arasında çıkacak uyuşmazlıklara ilişkin davalarda şirketi temsil etmek müdür / müdürler kurulunun yönetim ve temsil yetkisinin kapsamındadır⁶²⁹.

j. Müdürler Kurulu Tarafından Denetçi Seçilmesi

TTK md. 635 hükmünün yollaması ile denetçi seçimine dair anonim şirket ilişkin hükümleri uygulanabilecektir. Bu kapsamda TTK md. 399 / 9’ da öngörülen istisnai hallerde müdürler kurulu tarafından denetçi seçilebilecektir.

Denetçi sözleşmeyi fesih ihbarında bulunduğu takdirde müdürler kurulu derhal başka bir denetçi seçer ve fesih ihbarı hakkında genel kurulu bilgilendirir. Seçilen denetçi genel kurulun onayına sunulur (TTK md. 399 / 9).

Şener, TTK md. 399 / 9 hükmünün bağımsız ve tarafsız denetim sistemini zedelediği, TTK md. 399 / 6 ile açıkça çeliştiğini ifade ederek kanun metninden çıkarılması gerektiğini ileri sürmektedir⁶³⁰. *Kendigelen* ise TTK md. 399 / 9’ da yapılan atfın altıncı fıkraya değil de sekizinci fıkraya yapılması gerektiği ve dokuzuncu ve altıncı fıkranın çeliştiğini ifade etmektedir⁶³¹. *Aksoy / Aksoy* ise TTK md. 399 / 9’ daki müdürlerin denetçi seçme yetkisinin sadece fesih ihbarında bulunduğu durumlara özgülenmemesi, denetçinin görevlendirme kararının iptali vs. ile görevini kanunen yerine getirmesine engel halinin bulunması durumunda da denetçinin müdürler kurulu tarafından atanabileceğini savunmaktadır⁶³². Kanaatimizce *Şener*’ in bu konudaki görüşü isabetli olup, limited şirketlerin sağlıklı bir şekilde denetiminin yapılabilmesi için denetçilerin bağımsız olması gerektiği açıktır. Zira denetçinin istisnai haleda dahi müdürler kurulu tarafından seçilmesi denetleyen ile denetlenen sıfatının birleşmesine sebep olacaktır. Sonuç olarak söz konusu denetim görünürden öteye geçmeyecektir.

⁶²⁸ Yıldırım, *Müdür*, s. 141.

⁶²⁹ Sami **Karahan**, *Anonim Şirketlerde Tasfiye*, Konya 1998, s. 48-49; *Şener*, *Limited Ortaklık*, s.1030.

⁶³⁰ *Şener*, *Limited Ortaklık*, s. 826-827.

⁶³¹ *Kendigelen*, *İlk Tespitler*, s.294-295.

⁶³² Mehmet Ali **Aksoy** ve Emine Ebru **Aksoy** “ Ticaret Kanunu Kapsamında Sermaye Şirketlerinde Bağımsız Denetim ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi –InÜHFD-*, Cilt:8 Sayı:2 Yıl 2017, s.34.

k. Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirmede Müdürlerin Görevleri

Limited şirketler kanunda öngörülen kriterler dâhilinde tür değiştirebilir, bölünebilir, birleşebilirler. Bu kapsamda müdürlerin birleşme, bölünme tür değiştirme işlemleri gerçekleştirilirken önemli görevleri bulunmaktadır.

Müdürler tarafından tür değiştirme kapsamında öncelikle tür değiştirme planı hazırlanması gerekmektedir. Tür değiştirme planında şirketin tür değiştirmeden önceki ve sonraki ticaret unvanını, merkezini ve yeni türe ilişkin açıklamayı, yeni türün şirket sözleşmesini, ortakların tür değiştirmeden sonra sahip olacakları payların sayısını, cinsini ve tutarını veya tür değiştirmeden sonra ortakların paylarına ilişkin açıklamaları içermesi gerekmektedir (TTK md.185).

Müdürler kurulu tür değiştirme hakkında yazılı bir rapor ve yeni şirket sözleşmesini hazırlar (TTK md. 186 / 1). Bu raporda tür değiştirmenin hukuki ve mali boyutları ele alınır. Ayrıca müdürler tarafından, bilanço günüyle tür değiştirme raporunun düzenlendiği tarih arasında altı aydan fazla zaman geçmişse veya son bilançonun çıkarıldığı tarihten itibaren şirketin malvarlığında önemli değişiklikler meydana gelmişse ara bilanço çıkarılır (TTK md. 184 / 2).

Tür değiştirme planı ve yeni şirket sözleşmesi müdürler kurulu tarafından genel kuruluna sunulur. Şirket usulüne uygun olarak tür değiştirmeye karar verdiği durumda müdürler kurulu tür değiştirmeyi ve yeni şirket sözleşmesini tescil ve ilan ettirir (TTK md.189).

Bölünme ve birleşme ilgili sözleşmesinin ve ara bilançonun hazırlanması, imzalanması, genel kurula sunulması ve birleşme ile bölünme raporunun hazırlanması müdürler tarafından gerçekleştirilir. Bu konu hakkındaki dokümanlar şirketin internet sitesinde müdürler tarafından yayınlanır. Ayrıca birleşme ve bölünmenin tescili ile ilanı için müdürler ticaret sicil müdürlüğüne başvurur.

Tür değiştirme, bölünme ve birleşme işlemlerine karşı dava açıldığı takdirde, mahkemenin tespit ettiği eksikliklerin tamamlanması müdürler tarafından yerine getirilecektir (TTK md. 192 / 3).

I. Müdürlerin Tecil ve İlan İlişkin Görevleri

TTK md. 623 / 3' te müdürler, genel kurulun yönetim yetkisi dışındaki tüm konularda karar almaya ve bu kararları yürütmeye yetkili kılınmıştır. Ayrıca TTK md. 624 / 2' de başkan müdürün şirketle ilgili tüm açıklamaları ve ilanları yapacağı düzenleme altına alınmıştır. Buradan hareketle genel olarak şirketle ilgili ilan ve tescillerin müdürler adına başkan müdür tarafından yapılacağı söylenebilir.

Ticaret Sicil Yönetmeliği md. 22 / 8 -e limited şirketlerde tescil için başvuru yapmaya yetkili kişiler şöyle sayılmıştır:

- 1) *Şirket kuruluşunda müdürlerin tamamı,*
- 2) *Temsile yetkili olanların tescilinde, müdürler.*
- 3) *Denetime tabi şirketlerde denetçinin atanması ve görevden alınmasında, müdürler.*
- 4) *Genel kurul kararlarında tescile tabi olguların bulunması halinde, müdürler,*
- 5) *Genel kurul kararlarının iptaline dair mahkeme kararlarının tescilinde, müdürler,*
- 6) *Sona erme, iflastan ve mahkeme kararından başka bir sebepten ileri gelmişse, müdür, birden fazla müdür bulunması halinde ise en az iki müdür,*
- 7) *Tasfiye memurlarının atanmasına veya görevden alınmasına ilişkin genel kurul kararlarının tescilinde, müdürler,*
- 8) *Tasfiyenin sona ermesine, ek tasfiyeye ve tasfiyeden dönülmesine ilişkin kararların tescilinde, tasfiye memurları,*
- 9) *Sermaye paylarının geçişinde, müdürler,*
- 10) *Sermaye paylarının geçişine genel kurulca onay verilmiş olmasına rağmen genel kurul tarihinden itibaren, üç ay içinde genel kurulun karar vermemesi üzerine devrin kabul edilmiş sayılması halinde bu tarihten itibaren müdürler tarafından otuz gün içinde başvurunun yapılmaması halinde, adının bu paylarla ilgili olarak silinmesi için, ayrılan ortak.*

Şirketin kuruluşu, şirket sözleşmesindeki değişiklikler, sermaye artırılması veya azaltılması, tasfiye, ek tasfiye ve tasfiyeden dönme işlemleri tescile tabidir. Bunların tescil ve ilanı için başvuruda bulunma görevi müdürlere aittir⁶³³. Diğer yandan birden fazla ortakla kurulan limited şirkette ortak sayısının bire düşmesi halinde durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içerisinde müdürlere bildirilir. Müdürler ise bildirim alındığı tarihten başlayarak yedinci günün sonuna kadar, şirketin tek ortaklı olduğunu, bu ortağın adını, yerleşim yerini ve vatandaşlığını tescil ve ilan ettirirler aksi halde doğacak zararlardan sorumlu olacaklardır⁶³⁴.

Tescil edilmiş olgularda meydana gelen her türlü değişiklik de müdürler tarafından tescil ettirilir (Ticaret Sicil Yönetmeliği md. 29 / 1). Yine müdürler, mahkeme kararı veya idari tasarruf gereğince müdürlüğün resen tescil ile yükümlü tutulmadığı hallerde de mahkeme veya idari makam tarafından emredilmiş olan ve işletmelerin yönetim ve temsillerine ait olan değişiklikleri veya kısıtlamaları tescil ettirmekle yükümlüdür (Ticaret Sicil Yönetmeliği md. 29 / 2).

m. Müdürlerin İnternet Sitesi Açma Görevi

TTK md. 1524 ile bağımsız denetime tabi olan limited şirketlerin bir internet sitesi açma veya var olan internet sitelerini TTK ile uyumlu hale getirme zorunluluğu getirilmiştir. Aynı madde ile anılan hükme aykırılığın hem cezai hem de hukuki yaptırımı olduğundan bahsedilmiştir.

Öncelikle bağımsız denetime tabi olmayan limited şirketlerin internet sitesi açma zorunluluğu bulunmadığını belirtmek gerekir (TTK md. 1524 / 6). Yine internet sitesi açma yükümlülüğünün detayları, hangi içeriğin ne kadar süre ile yayınlanacağı vs.

⁶³³ Keçeci, s. 87 -88; Yavuz Akbulak, “ Limited Şirketlerde Ticaret Sicili”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 89, Sayı: 2, Mart 2015, s.340 vd.

⁶³⁴ Kanun müdürlerin ortak sayısının bire düştüğünü bildirmemesi veya süresinde bildirmemesi durumunda sorumluluğunu düzenmiş, bunun yanı sıra ortağın şirketin ortak sayısının bire düştüğünü müdüre bildirmemiş olması durumunda ortağın sorumluluğu için TTK md. 338 / 2.’ nin kıyasen uygulanması gerektiği yönünde bkz. Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 675; TTK md. 574 / 2.’ deki sorumluluğun yazılı bildirimde bulunmayan ortağı da kapsadığı yönünde bkz. Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, s. 745. Sonuca etkili olmamakla birlikte yazılı bildirimde bulunmayan ortağın sorumluluğu açısından doğrudan md.574 / 2’ nin uygulanması gerektiği, zira madde metninde ortağın da doğacak zararlardan sorumlu olacağı ifade edilmek istendiği ve madde metninde geçen “ aksi halde ” ibaresinin “ yazılı bildirimde bulunmayan ortak ve tescil ile ilan yükümlülüğünü yerine getirmeyen müdürler ” şeklinde anlaşılması gerektiği kanaatindeyiz. Sadece müdürlerin sorumlu olacağı yönünde bkz. Kendigelen, *İlk Tespitler*, s.483.

gibi konuların belirlenmesi amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik çıkarılmıştır.

TTK md. 397 anlamında bağımsız denetime tabi olan limited şirketlerin hangisi olduğu Cumhurbaşkanınca belirlenmektedir (TTK md. 397 / 4). Ancak konu hakkında en son Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 22/3/2018 tarihli ve 431 sayılı yazısı üzerine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca alınan 26/3/2018 tarihli karar bulunmaktadır. Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararında ise hangi kriterlere sahip limited şirketlerin bağımsız denetime tabi olacağı belirlenmiştir.

Şirketin tescilinden itibaren üç ay içerisinde internet sitesinin açılması ve gerekli içeriklerin oluşturulması gerekir. Yine internet sitesine konulacak içerikler kanunda belirtilen süre içerisinde, böyle bir süre ön görülmemişse işlemin gerçekleşme tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde internet sitesine konulması gerekmektedir (TTK md. 1524 / 1). İnternet sitesine konulan içerik altı ay süre ile sitede kalmak zorundadır (TTK md. 1524 / 5).

İnternet sitesinin açılması, gerekli içeriklerin oluşturulması, erişime açık tutulması müdürlerin görev ve yetkisindedir. TTK md. 1524' te söz konusu düzenlemeye aykırılık ciddi hukuki ve cezai yaptırımları beraberinde getirmektedir. TTK md. 1524 / 2' de ilgili kararın iptaline sebep olabileceği gibi kanuna aykırılığın tüm yaptırımlarını meydana getireceği düzenleme altına alınmıştır. *Akdağ / Güney*, bu düzenleme ile internet sitesine konulması gereken bir hususun genel kurul kararıyla doğrudan ilgili olması halinde, söz konusu kararın iptalini gündeme getireceğini ileri sürmektedir⁶³⁵. *Teoman* ise sırf internet sitesinin açılmamasının, gerekli içeriklerin yayınlanmamasının, kanuna, şirket sözleşmesine, iyi niyet kurallarına uygun bir kararın iptaline neden olacağını savunmanın hukuk güvenliği ile bağdaşmayacağını ifade etmektedir⁶³⁶. *Tekinalp* ise internet sitesi açma ve gerekli içerikleri yayınlama yükümlülüğüne aykırılığın tüm pay sahiplerini etkileyen, şeffaflığa gölge düşüren bir

⁶³⁵ Necla **Akdağ Güney**, *Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili*, Ticaret Odası Yay. 2010-123, İstanbul 2011, s. 85.

⁶³⁶ Ömer **Teoman**, "Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?," *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 4, Aralık 2011, s. 8-9.

durum olduğundan burada uygulanması gereken yaptırımın butlan yaptırımı olması gerektiğini ifade etmektedir⁶³⁷. Kanaatimizce bu husustaki en isabetli görüş *Teoman*' ın görüşüdür. Zira tüm yönleri ile hukuka uygun olan bir kararı sırf internet sitesinde yayınlanmadığından hareketle iptal veya butlan yaptırımına tabi tutmak, işlem ve hukuk güvenliğini zedelemektedir. Kaldı ki söz konusu hükümlere aykırılık konusunda müdürlerin hukuki sorumluluğuna başvurulması yeterli bir yaptırım olacaktır.

n. Müdürlerin Elektronik Tebligata İlişkin Görevleri

7201 Sayılı Kanunun 7 / A maddesinde özel hukuk tüzel kişilerine yapılacak tebligatların elektronik ortamda yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre limited şirketlere yapılacak tebligatların elektronik ortamda yapılması kanuni bir zorunluluktur. Bu kapsamda Adalet Bakanlığı tarafından 01.01.2019 tarih ve 30617 sayılı Resmi Gazetede Elektronik Tebligat Yönetmeliği yayınlanmıştır⁶³⁸.

Limited şirket müdürleri tebligat çıkarmaya yetkili mercilere elektronik tebligat adreslerini bildirmek zorundadır. Bu kapsamda müdürün / müdürler kurulunun Elektronik Tebligat Yönetmeliğinin 6. maddesi uyarınca bir ay içerisinde elektronik tebligat adresi almak üzere başvuru yapması ve bu adresi ilgili mercilere bildirmesi gerekir. Limited şirket müdürü elektronik posta hesabını yetkilendirilmiş PTT Merkez müdürlüklerine başvurarak açtırabilecektir⁶³⁹.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır (Teb. K. md. 7 / A / 4). Elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde diğer usullerle tebligat yapılır (Teb. K. md. 7 / A / 3).

Elektronik tebligat alma zorunluluğunun ortadan kalkması durumunda müdürler tarafından bir ay içerisinde PTT' ye gerekli bildirim yapılmalıdır. (eTYmd. 17 / 1)

⁶³⁷ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Şirketler*, s. 217.

⁶³⁸ 19.01.2301 tarih ve 28533 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.(Elektronik Tebligat Yönetmeliği md.31)

⁶³⁹ Altaş, *Limited Şirketler*, Ankara 2017, s. 196 (oradan dnp: 111.)

o. Müdürün Ek Ödeme Yükümlülüğünün İfasını Talep Etme Yetkisi

TTK md. 603 / 5' te kanuni şartların gerçekleşmesi durumunda ek ödeme yükümlülüğünün ifasını müdürler tarafından talep edilecektir. Müdürler kurul halinde çalıştıkları için ek ödeme yükümlülüğünün ifası için kurul kararı alınması gerekmektedir. Birden fazla müdürün olduğu durumlarda bir müdür tek başına ek ödeme yükümlülüğünün ifasını talep edemeyecektir. Ayrıca ek ödeme yükümlülüğünün ifasının talep edilebilmesi için genel kurul tarafından bir karar alınmasına gerek yoktur⁶⁴⁰.

ö. Çıkma Talebinde Bulunması Durumunda Diğer Ortaklara Bildirim Görevi

Ortaklardan birinin şirket sözleşmesi uyarınca veya haklı sebeple çıkma talebinde bulunması durumunda müdür veya müdürlerin gecikmeksizin diğer ortakları konu hakkında bilgilendirmesi gerekir (TTK md.639). Bu bildirim üzerine ortak, bildirim kendisine ulaştığı tarihten itibaren çıkmaya katılmak istediğini müdüre bildirmek hakkına sahiptir (TTK md.639).

Kanunda ayrılmanın tescil ve ilan edileceği hususunda açık bir düzenleme yer almamaktadır⁶⁴¹. *Baştuğ* ayrılmaya ilişkin kaydın pay defterine yansıtılması gerektiğini, bu şekilde ayrılma durumunun dolaylı olarak tescil ve ilanı manasına geldiğini ifade etmektedir⁶⁴². *İmregün*, ayrılmanın üçüncü kişilere karşı hüküm ifade edebilmesi için müdürler tarafından tescil ve ilan ettirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir⁶⁴³. *Kaya* ise ayrılmanın hukuken tescil edilen durumlarda değişiklik oluşturduğundan, müdürler tarafından tescil ve ilan ettirilmesi gerektiğini savunmaktadır⁶⁴⁴. Kanaatimizce de

⁶⁴⁰ Serhan **Dinç**, " Limited Ortaklıklarda Ortakların Ek Ödeme Yükümlülüğü ", *Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 1, Haziran 2015, s. 372; Soner **Altaş**, " Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirket Ortaklarının Ek Ödeme Yükümlülüğü " , *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 71, Temmuz 2012, s. 52.

⁶⁴¹ Öztürk **Dirikkan**, *Ayrılma*, s. 97.

⁶⁴² İrfan **Baştuğ**, *Limited Şirkette Ortağın Çıkma ve Çıkarılması*, İzmir İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yay. İzmir 1966, s. 68.

⁶⁴³ İmregün, *Kara Ticareti*, s. 208.

⁶⁴⁴ Ali **Kaya**, " Limited Şirketten Ayrılmanın Hukuki Sonuçları ve Özellikle Ayrılma Akçesi Bağlamında Yeni Ticaret Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi " , *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, Aralık 2013, s. 122.

üçüncü kişiler açısından ayrılmanın etki doğurabilmesi ve hukuk güvenliğinin sağlanabilmesi, ticari itimat olgusunun gelişmesi için müdürler tarafından tescil ve ilan edilmesi gerekir.

3. BÖLÜM

3. YÖNETİM YETKİSİNİN DEVRİ, SINIRLANDIRILMASI SONA ERMESİ ve YÖNETİME İLİŞKİN KARARLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

3.1. Yönetim Yetkisinin Devri

Yönetim yetkisinin devredilebileceği kanunda açıkça öngörülmemiştir. TTK md. 577 / 1-i' de şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümlerinin şirket sözleşmesinde belirlendiği durumlarda bağlayıcı olacağı düzenleme altına alınmıştır. Yine şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş kişilerin gözetim görevi müdürlerin devredilemez yetkileri arasında gösterilmiştir (TTK md. 625 / 1 – d). Buradan hareketle limited şirket yönetim yetkisinin tamamen veya kısmen, bir veya birden fazla ortağa ya da müdür ile üçüncü bir kişiye devredilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır⁶⁴⁵.

Yukarıda da ele alındığı üzere genel kurulun yönetim yetkisi, devredilemez sert çekirdek yetkiler ile şirket sözleşmesinde öngörülmesi halinde nispi karakterli devredilmez nitelikteki yetkiler ve herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın devredilebilecek nitelikteki yetkilerden oluşmaktadır⁶⁴⁶. Bu kapsamda sözleşme ile devredilemez nitelik kazanmayan yetkiler ile herhangi bir sınırlama olmaksızın devredilebilecek yetkiler ise genel kurul tarafından müdürler kuruluna devredilebilecektir.

⁶⁴⁵ <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/6102-sayili-turk-ticaret-kanunu-uyarinca-limited-sirketlerde-mudur/> (Erişim tarihi: Nisan 2019)

⁶⁴⁶ II Bölüm, “ Genel Kurulun Yönetim Yetkisi ” vd. başlıklar.

Yönetim yetkisi, genellikle temsil yetkisi ile birlikte devredilmektedir⁶⁴⁷. Diğer yandan müdürler kurulu tarafından yönetim yetkisinin devri durumunda müdürler kurulu gözetim ve müşavir organı haline gelmiş olacaktır⁶⁴⁸.

Buna ek olarak devir ile beraber hem müdürler kurulunun hem de genel kurulun yönetime ilişkin yetkisi ve sorumluluğu tamamen ortadan kalkmayacaktır⁶⁴⁹.

Bu kapsamda yönetim yetkisinin devri, limited şirketin idaresinde özellik arz eden, uzmanlık gerektiren işler bakımından ortak olan bir müdüre veya bir müdürün yönetim ve temsil yetkisi baki kalmak kaydıyla bir üçüncü kişiye kısmen veya tamamen devredilmesi olarak tanımlanabilecektir⁶⁵⁰.

Yönetim yetkisinin üçüncü kişi dışında müdürler kurulu üyeleri arasında pay edilmesi yönetimin bölünmesi olarak tanımlanmaktadır⁶⁵¹. Yönetimin bölünmesindeki asıl amaç şirket dışındaki üçüncü kişilere tam olarak güven duyulmaması ve kurumsal yönetim anlayışının yeterince yerleşmemiş olmamasıdır⁶⁵². *Koç*, yönetimin bölünmesi kavramının isabetli olmadığını, müdürler kurulu üyeleri arasında yetki paylaşımının esasen bir yetki devri olduğunu ifade etmektedir⁶⁵³. Kanımızca da yönetimin bölünmesi kavramı isabetli bir kavram değildir. Ancak *Koç*' un bölünme durumunda da temelde yönetimin devri işleminin olduğu fikri de isabetli değildir. Zira yönetimin devri durumu söz konusu olmadığı durumlarda müdürler kurulu TTK md. 623 / 3' e göre genel kurulun yetki alanı dışındaki tüm konularda karar almaya ve bu kararları icraya yetkilidir. Bu bağlamda müdürler kurulunun sahip olduğu yönetim yetkisinin aralarında paylaşması, aslında yönetim yetkisinin sınırlandırılması anlamı taşımakta, devir ile bir alakası bulunmamaktadır.

⁶⁴⁷ Beşir Fatih **Doğan**, “ Yönetim Kurulunun Devredilmez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri ”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken 10-11-12 Mayıs 2012 Sempozyumu, Cilt: 18 / Sayı: 2, s. 624.

⁶⁴⁸ Nisim **Franko**, “ Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu ”, *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, 2000, C. XVII, s. 35; Bedir **Karaca**, *Anonim Ortaklıklarda Müdürler ve Hukuki Sorumlulukları*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010, s. 17.

⁶⁴⁹ Koç, *İç Yönerge*, s.65.

⁶⁵⁰ Koç, *İç Yönerge*, s.65; Özge **Ayan**, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğünün Sonuçları*, Adalet Yay. Ankara, 2013, s. 22; Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 592.

⁶⁵¹ Koç, *İç Yönerge*, s. 67.

⁶⁵² Doğan, *Organizasyon*, s. 114. (oradan dpn: 319.)

⁶⁵³ Koç, *İç Yönerge*, s. 67-68.

3.1.1. Devrin Sınırı

Yönetim yetkisinin devrinin sınırını devredilemez ve vazgeçilmez nitelikteki yetkiler oluşturmaktadır⁶⁵⁴. Bu bağlamda devredilemez nitelikte yönetim yetkilerinin devri mümkün değildir. Diğer bir ifade ile şirketin üst düzeyde yönetimi, işletme politikasının belirlenmesi, bu kapsamda ilkesel kararlar alınması, şirketin amaçlarının belirlenmesi, bu amaçlara ulaşmak adına gerekli stratejik araçların belirlenmesi görev ve yetkileri, yönetim yetkisinin devrinin sınırını oluşturmaktadır⁶⁵⁵. Ayrıca şirket organizasyonunun belirlenmesi üst düzeyde yönetimin önemli bir parçası olduğundan devredilemez niteliktedir⁶⁵⁶.

3.1.2. Devrin Amacı

Şirket yönetimine dair iş ve işlemlerin yoğunluğu, birçoğunun uzmanlık gerektirmesi, şirket ortaklarının müdürler kurulunda yer almak istememesi, iş bölümünün sağlanması, şirket yönetiminin kurumsallaşması ve etkin bir yönetim anlayışının benimsenme ihtiyacı, diğer müdürlerin sorumluluktan kurtulmak istemeleri nedeniyle yönetim yetkisi devri gereksinimi doğmaktadır⁶⁵⁷.

3.1.3. Yönetimi Devretme Yetkisi

Yönetim yetkisinin devri konusunda müdürler kurulu münhasıran yetkilidir⁶⁵⁸. Şirketin almış olduğu ilkesel kararların daha pratik bir şekilde hayata geçirilmesi bakımından yönetim yetkisinin devri üst yönetim kavramının somutlaşmış halidir⁶⁵⁹. Şirketin üst düzeyde yönetimi ve şirketin organizasyonunun belirlenmesi, TTK md. 625 / 1-a,b bentleri uyarınca müdürler kurulunun devredilemez ve devralınamaz yetkileri kapsamındadır⁶⁶⁰. Bu bağlamda eski TTK döneminden farklı olarak yönetime dair bilgi sahibi olmayan genel kurulun yönetim yetkisinin devri yetkisi kaldırılmıştır⁶⁶¹.

⁶⁵⁴ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 592.

⁶⁵⁵ Yıldırım, *Müdür*, s. 108.

⁶⁵⁶ Yıldırım, *Müdür*, s. 109.

⁶⁵⁷ Doğan, *Organizasyon*, s.117; Koç, *İç Yönerge*, s.68-70; Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 83.

⁶⁵⁸ Doğan, *Organizasyon*, s.118-119; Doğan, “Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ” s. 625.

⁶⁵⁹ Duygu **Demirel**, “Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri”, *Hacettepe HFD*, 7(2) 2017, s. 225-226.

⁶⁶⁰ Yıldırım, *Müdür*, s. 109.

⁶⁶¹ Doğan, “Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ”, s. 625.

Burada değinilmesi gereken bir diğer husus ise genel kurulun devredilebilir yönetim yetkilerinin nasıl devredileceğidir. Kanaatimizce de söz konusu yetkiler, TTK md. 577 / 1-i düzenlemesine dayanılarak şirket sözleşmesine konacak hüküm ile müdürler kuruluna devredilebilecektir. Başka bir ifade ile genel kurul şirket sözleşmesini değıştirmek suretiyle doğrudan söz konusu yönetim yetkilerini üçüncü bir kişiye devredemeyecektir. Bunun aksine alınan karar TTK md. 625 / 1-a,b hükmüne açıkça aykırı olacaktır. Bu durumda söz konusu genel kurul kararı butlan yaptırımına tabi olacaktır⁶⁶².

Diğer yandan şirketin günlük işlerinin yapılması, rutinlik arz eden ve takdir yetkisinin hiç kullanılmaması veya çok sınırlı şekilde kullanılması sonucunu doğuran devir ise gerçek manada bir yönetim yetkisinin devri değildir⁶⁶³. Yönetimin devri ile müdürler kuruluna ait organsal yetkilerin, yani şirketin yönetiminde üst iradeyi oluşturan yetkilerin devri anlaşılmalıdır⁶⁶⁴.

3.1.4. Yönetimin Devredileceği Kişiler

TTK md. 625 / 1-d hükmün anlamından yönetimin müdürler kurulu üyeleri arasından bir veya birkaç müdüre devredilebileceği sonucu çıkmaktadır. Nitekim TTK md. 367 hükmü kapsamında anonim şirketlerde de yönetim yetkisinin kısmen veya tamamen müdürler kurulu üyelerine veya üçüncü bir kişiye devredilebileceği açıktır⁶⁶⁵.

TTK md.623 / 2' e göre müdürler kurulu üyesinin tüzel kişilerden oluşması mümkündür⁶⁶⁶. Ancak tüzel kişi müdürler kurulu üyeliğinden doğan görevi yerine getirmek için gerçek kişiyi belirlemek zorundadır. Kanunda yönetim yetkisinin tüzel kişi müdürler kurulu üyesine devredilemeyeceği yönünde bir düzenleme

⁶⁶² Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 233.

⁶⁶³ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 226.

⁶⁶⁴ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 592 – 593; Ramazan Gönen, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu'nun Devredilemeyen Görev ve Yetkileri, Yönetim Yetkisinin Devri ve Devir Halinde Sorumluluk ”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 86, Sayı: 6, Kasım 2012, s. 131.

⁶⁶⁵ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 239; Koç, *İç Yönerge*, s. 72 vd; Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 596; Gülçin Çam, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Yönetim Yetkisi ve Yetki Devri ”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 2, Temmuz 2017, s. 525.

⁶⁶⁶ Koç, *İç Yönerge*, s. 73; İsmail Kırca, “ Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 28, Sayı: 2, Haziran 2012, s. 52; Mehmet Çelebi Can, “ Banka Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Tüzel Kişi ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XX, Y. 2016, Sa. 1, s. 34.

bulunmamaktadır. Bu kapsamda yönetim yetkisi tüzel kişi müdürlere de devredilebilecektir⁶⁶⁷.

Yönetim yetkisinin devredildiği müdürler kurulu üyesi icrada görevli müdürler kurulu üyesi, yönetim yetkisinin devredilmediği müdürler kurulu üyesi ise icrada görevli olmayan müdürler kurulu üyesi olarak ifade edilmektedir⁶⁶⁸. İcrada görevli müdürler kurulu üyesi, müdürler kurulu kararlarını salt icra eden değil aynı zamanda karar alan üye anlamını taşımaktadır⁶⁶⁹. Bu bakımdan icrada görevli müdürler kurulu üyesi hem kendisine devredilen yetkileri kullandığı gibi hem de müdürler kurulunun devredilemez yetkilerini kullanacaktır. Diğer yandan, icracı olmayan müdürler kurulu üyesi ise sadece devredilemez nitelikteki görev ve yetkileri kullanan herhangi bir icrai faaliyette rol almayan bir yapıya bürünmüş olacaktır⁶⁷⁰.

Birden fazla icrada görevli müdürler kurulu üyesi bulunması durumunda kural olarak bunlar arasında herhangi bir hiyerarşik yapı bulunmamaktadır. Ancak şirket sözleşmesiyle veya çıkartılacak iç yönergeyle aralarında hiyerarşik bir yapı oluşturulabilir⁶⁷¹.

Yönetimin müdürler kurulu üyesi olmayan üçüncü bir kişiye de devredilmesi mümkündür. Zira TTK md. 577 / 1-i bu hususun kanuni temelini oluşturmaktadır. Bu kapsamda kendisine yönetim yetkisi devredilen üçüncü kişiler ise yönetici veya icrada görevli yönetici olarak adlandırılmaktadır⁶⁷². Ayrıca şirkette görevi olan üçüncü kişilere yönetim yetkisi devredilmesi durumunda söz konusu kişiler genel müdür, icra kurulu başkanı olarak da isimlendirilmektedir⁶⁷³. Bu kişiler ile şirket arasında bir iş sözleşmesi olduğu kabul edilmektedir⁶⁷⁴.

⁶⁶⁷ Koç, *İç Yönerge*, s. 73 -74.

⁶⁶⁸ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 240; Doğan, *Organizasyon*, s. 114; Melsa **Ararat** ve Muzaffer **Eroğlu**, “ Yönetişim (Kurumsal Yönetim) Kalitesi Açısından İcra ve Kontrol İşlevlerinin Ayrılığı ”, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, Haziran 2017, s. 110.

⁶⁶⁹ Cafer **Eminoğlu**, *Türk Ticaret Kanunu' nda Kurumsal Yönetim (Coporate Governance)*, On İki Levha Yay. İstanbul 2014, s. 213 -214.

⁶⁷⁰ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 240 – 241.

⁶⁷¹ Koç, *İç Yönerge*, s. 74.

⁶⁷² Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 242.

⁶⁷³ Ahmet Cemil **Ünal**, *Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO' nun Hukuki Konumu*, Adalet Yay. Ankara 2014, s.121; Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 243.

⁶⁷⁴ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 597. Söz konusu sözleşmenin şirketler hukukuna ve borçlar hukukuna ilişkin unsurları içinde barındıran kendine özgü bir sözleşme olduğu yönünde bkz. Hasan **Kayrgan**, “ Yönetim Kurulu Üyesi ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği ”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, Haziran 2013, s. 256.

3.1.5. Devredilen Yönetim Yetkisinin Yeniden Devri

Yönetim yetkisi kendisine devredilen müdürler kurulu üyelerinin veya üçüncü kişilerin tekrar bu yetkiyi bir başkasına devredip devredemeyeceği tartışmalı bir konudur.

Kırca ve Doğan, şirketin yönetim organizasyonunu belirleme yetkisinin müdürler kurulunun devredilemez yetkisi arasında bulunduğundan, yönetim yetkisi devredilmiş kişilerin tekrardan yönetim yetkisini devredemeyeceğini ifade etmektedir⁶⁷⁵. *Plüss/Kunz/Künzli ve Chapuis* ise alt kademe yöneticileri atama yetkisinin devredilebileceğini ileri sürmektedir⁶⁷⁶.

Vollmar ve Horber ise yönetim yetkisi devredilirken bu yetkinin bir başkasına devredilebileceği öngörülmüşse yönetim yetkisinin tekrar devredilebileceğini düşünmektedir⁶⁷⁷.

Kanaatimizce TTK md. 625 / 1, a ve b fıkralarında düzenleme altına alınan şirketin üst düzeyde yönetimi ve şirket yönetim organizasyonunun belirlenmesinin en somut görünümü yetki devridir. Başka bir ifade ile, yönetim yetkisinin devri yetkisi müdürler kurulunun devredilemez yetki ve görevidir. Bu kapsamda yönetim yetkisinin tekrar devri mümkün değildir. Bu hususun aksine alınan müdürler kurulu kararı batıldır.

3.2. Devrin Şartları

3.2.1. Genel Olarak

Kanunda limited şirkete ilişkin hükümler arasında doğrudan yönetim yetkisinin devri hususunu düzenleyen bir hüküm yer almamaktadır. Sadece yönetim yetkisinin devredilebileceği yorumunu yapmamıza yardımcı olan TTK md. 577 / 1 – i ve TTK md. 625 / 1 – d hükmü bulunmaktadır. Diğer yandan TTK md. 629 / 3’ te şirkete hizmet

⁶⁷⁵ Kırca, Şehrâli Çelik ve Manavgat, s.597 – 598; Doğan, Organizasyon, s. 236.

⁶⁷⁶ Cédric CHAPUIS,: OR Handkommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Zürich 2009, OR 716a, s.1569; PLÜSS/KUNZ/KÜNZLI: Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Personengesellschaften und Aktiengesellschaft, Zürich 2010, OR 716a, N.6. (Veliye Yanlı, “ Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir?”, *İÜHF*, C. LXXI, S. 2, Yıl: 2013, s. 441 – 442’ den naklen)

⁶⁷⁷ Jürg VOLLMAR, “ Grenzen der Übertragung von gesetzlichen Befugnissen des Verwaltungsrates an Anschlüsse, Delegierte und Direktoren ”, Bern 1986, s. 29 vd.; Felix HORBER, “ Die Kompetenzdelegation beim Verwaltungsrat der AG und ihre Auswirkungen auf die aktienrechtliche Verantwortlichkeit ” Zurich 1986, s. 86,101 vd. (Doğan Organizasyon, s. 234’ ten naklen)

akdi ile bağı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanmaları hususunda TTK md. 367 ve TTK md. 371 / 7 hükümlerine atıf yapılmıştır.

Kanaatimizce kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yönetim yetkisinin nasıl devredileceği ve devrin şartları hususunda özel bir düzenleme getirilmesi veya bu konuda TTK md. 367 hükmüne açık bir atfın yapılması gerekmektedir. Buradan hareketle yönetim yetkisinin devri hususunda anonim şirket hükümlerinin limited şirketin bünyesine uygun düştüğü ölçüde uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılabilecektir.

TTK md. 367 “ *Yönetim kurulu şirket sözleşmesine konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir. Bu iç yönerge şirketin yönetimini düzenler; bunun için gerekli olan görevleri, tanımlar, yerlerini gösterir, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirler. Yönetim kurulu, istem üzerine pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları, bu iç yönerge hakkında, yazılı olarak bilgilendirir.*” şeklindedir. Bu kapsamda yönetim yetkisinin devrinin hem maddi hem de şekli olmak üzere iki şartı bulunmaktadır⁶⁷⁸.

Şirket sözleşmesinde devre izin veren bir hükmün bulunması, iç yönerge hazırlanması devrin şekli şartını, devredilen yetkilerin devredilebilir ve devir alınabilir olması ise maddi şartı oluşturmaktadır⁶⁷⁹. Hukuka uygun bir yetki devrinin yapılabilmesi için bu şartların aynı anda yerine getirilmiş olması gerekmektedir⁶⁸⁰.

3.2.2. Şekli Şartlar

a. Şirket Sözleşmesinde Yetki Devrine Cevaz Verilmiş Olması

TTK md. 367’ de yönetim yetkisinin devrine izin veren bir hükmün olması durumunda ancak yönetim yetkisinin devredilebileceği düzenleme altına alınmıştır. TTK md. 577 / 1 – i’ de ise şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümlerine şirket sözleşmesinde yer verilmesi halinde bağlayıcı olacağı hüküm

⁶⁷⁸ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 625.

⁶⁷⁹ Çam, s. 529, 531; Ayşe Deniz **Postacı Özçelik**, “Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Yönetim Kurulunun Yapılanma Biçimi”, *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 6, Aralık 2015, s. 168 vd.

⁶⁸⁰ Kırcı, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 599.

altına alınmıştır. Anılan düzenleme ile limited şirkette yönetim yetkisinin devri için şirket sözleşmesinde hüküm bulunması gerekip gerekmediği hususunda açıklama getirilmemiştir.

Ancak TTK md. 629' da TTK md. 367' ye yapılan atfı geniş yorumlamak gerekmektedir. Bu kapsamda limited şirketlerde de yönetim yetkisinin devredilebilmesi için öncelikle şirket sözleşmesinde devre izin veren bir hükmün yer alması gerekmektedir. Doğrudan kanuni düzenlemeye dayanarak yetki devri yapılamaz⁶⁸¹. Şirket sözleşmesinde böyle bir hüküm yoksa şirket sözleşmesi değiştirilmek suretiyle devre izin veren bir hüküm eklenebilir⁶⁸². Şirket sözleşmesi değişikliği niteliğini haiz olmayan bir genel kurul kararı ile devre izin verilemez⁶⁸³.

b. İç Yönerge Hazırlanması

b.a. Genel Olarak

İç yönerge kavramı, limited şirket hükümleri arasında açıkça tanımlanmamıştır. Sadece TTK md. 616 /2-d' de yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkartılabileceği düzenleme altına alınmıştır. Bunun dışında iç yönergenin ne olduğu ve hangi hallerde düzenleneceği hüküm altına alınmamıştır.

Diğer yandan TTK md. 625 / 1-d' de “ *şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi* ” müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görevleri arasında sayılmıştır. Burada geçen iç tüzük kavramı iç yönerge olarak anlaşılmalıdır⁶⁸⁴.

b.b. İç Yönerge Kavramı

İç yönerge, şirketin iç işleyişini düzenleyen şirket sözleşmesine aykırı olmayan, şirket sözleşmesi hükümlerini somutlaştıran, üçüncü kişileri bağlamayan şirket içi düzenlemelerdir⁶⁸⁵. Diğer bir ifade ile, borç doğurmayan, yöneticilere, şirket alacaklılarına ve pay sahiplerine alacak hakkı bahşetmeyen, sadece iç ilişkiyi

⁶⁸¹ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 626.

⁶⁸² Demirel, “Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri”, s. 226 -227.

⁶⁸³ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat s. 599; Ünal, *CEO' nun Hukuki Konumu*, s. 117.

⁶⁸⁴ Moroğlu ve Kendigelen, s. 482 (bkz.dpt: 147.)

⁶⁸⁵ Bkz. II. Bölüm s. 84.

ilgilendiren, müdürler kurulu ile şirket yönetimi arasındaki ilişkiyi düzenleyen bir metindir⁶⁸⁶. İç yönerge yetki devrine cevaz veren şirket sözleşmesi hükmünün yanında ikincil ve ayrıntılı bir düzenlemedir⁶⁸⁷.

b.c. İç Yönergenin Hazırlanması

İç yönerge çıkartılması müdürler kurulunun devredilemez görev ve yetkisidir (TTK md. 625 / 1-d). Genel kurul yetki devri konusunda müdürler kuruluna ait iç yönerge çıkarma yetkisini şirket sözleşmesiyle veya bu konuda alacağı özel bir kararla kendi bünyesine alamaz⁶⁸⁸. Ayrıca müdürler kurulu tarafından hazırlanan iç yönergenin tekrardan genel kurulun onayına sunulması açıkça emredici hükümlere ve organlar arasındaki fonksiyon ayrılığı ilkesine aykırı düşecektir⁶⁸⁹. Buna rağmen iç yönergede genel kurulun yetki sahasına giren bir konuda örneğin yönetici müdür olarak atanacak kişinin belli bir akademik alandan mezun olmasını öngören düzenleme için genel kurulun onayı şartı aranabilecektir⁶⁹⁰.

İç yönerge, yetki devri yapılmadan önce, organsal bir devrin söz konusu olduğu durumlarda, devredeninin aynı zamanda sorumluluğu da devrettiği hallerde hazırlanmalıdır⁶⁹¹. Bunun dışındaki durumlar için iç yönerge hazırlanması zorunluluğu bulunmamaktadır.

b.d. İç Yönergenin Unsurları

İç yönergenin hem maddi hem de şekli unsuru bulunmaktadır. Şirket sözleşmesinde yetki devrine izin veren hükümlerin bulunması, yazılı yönerge hazırlanması ve bu konu hakkında geçerli bir müdürler kurulu kararının varlığı şekli

⁶⁸⁶ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 228; Veliye **Yanlı** ve Gül **Okutan Nilsson**, “ Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini ” *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 30, Sayı: 4, Aralık 2014, s. 20-21.

⁶⁸⁷ Ararat ve Eroğlu, s. 112.

⁶⁸⁸ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Şirketler* s.134; Karasu, *Emredici Hükümler*, s. 152 – 153.

⁶⁸⁹ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 233.

⁶⁹⁰ Doğan, “Devredilemez Yetkiler ”, s. 628.

⁶⁹¹ Doğan, “Devredilemez Yetkiler ”, s. 627.

unsuru oluşturmaktadır⁶⁹². Maddi unsur ise iç yönergenin kanuna ve şirket sözleşmesine aykırı olmamasıdır⁶⁹³.

İç yönergenin hangi şekilde hazırlanması gerektiği hakkında TTK' da açık bir hüküm yer almamaktadır. TTK md. 367' nin ikinci cümlesi, iç yönergenin yazılı şekilde hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır⁶⁹⁴. İç yönergenin tescil ve ilan edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır⁶⁹⁵.

İç yönerge hazırlanabilmesi için öncelikle şirket sözleşmesinde yetki devrine ilişkin bir hükmün bulunması gerekmektedir. Şirket sözleşmesinde yetki devrine ilişkin bir hükmün bulunmaması durumunda yetki devrine ilişkin bir iç yönerge hazırlanması mümkün değildir⁶⁹⁶. Ayrıca iç yönergenin hukuka uygun bir müdürler kurulu kararına dayanması gerekmektedir. Müdürler kurulunun bu hususta karar alabilmesi için ağırlaştırılmış bir nisap öngörülmemiştir. İç yönerge müdürler kurulu tarafından hazırlandıktan sonra TTK md. 624 / 3' e göre onaylanarak karara bağlanır.

İç yönergenin hem kanunun emredici hükümlerine hem de şirket sözleşmesine aykırı olmaması gerekmektedir. Kanuna ve şirket sözleşmesine aykırı olarak hazırlanan iç yönerge hükümleri geçersizdir⁶⁹⁷.

b.e. İç Yönergenin İçeriği ve Kapsamı

İç yönergenin asgari unsurları örnek kabilinden TTK md. 367' de sayılmıştır. Buna göre iç yönergeyle yönetim organizasyonu kuşkuya yer vermeyecek şekilde belirlenmeli, yetki devri yapılacak yöneticilerin görevleri, kime bağlı oldukları, kime karşı sorumlu oldukları ile bu sorumluluk kapsamında kime karşı rapor vermekle sorumlu oldukları açıkça ortaya konulmalıdır. Söz konusu unsurlar iç yönergenin temelini oluşturmaktadır. Bu düzenlemeyi içermeyen iç yönergeler kanuna aykırı olarak düzenlenmiş olup, buna bağlı yetki devri de geçersiz olacaktır⁶⁹⁸. Asgari içeriğe sahip

⁶⁹² Doğan, “Devredilemez Yetkiler ”, s. 629; Doğan, *Organizasyonu*, s. 132.

⁶⁹³ Doğan, “Devredilemez Yetkiler ”, s. 630.

⁶⁹⁴ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Şirketler*, s.134

⁶⁹⁵ Mehmet **Helvacı**, “ Türk Ticaret Kanunu Tasarısı' nın Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu (Organı) Konusunda Getirdiği Yenilikler, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri ” *Uluslararası Konferans, Banka ve Ticaret Hukuk Araştırma Enstitüsü*, Ankara 2010, s. 196.

⁶⁹⁶ Doğan, *Organizasyon*, s. 132 – 133.

⁶⁹⁷ Doğan, *Organizasyon*, s. 135 – 136.

⁶⁹⁸ Doğan, *Organizasyon*, s.136.

iç yönergeye şirketin işleyişi ile ilgili diğer konular hakkında hükümlerin konulmasında yasal bir engel bulunmamaktadır⁶⁹⁹.

İç yönerge bir çerçeve düzenleme niteliğine sahip olmalıdır. Bu sebeple, iç yönergede yönetimin devredileceği kişilerin isimlerine yer verilmemesi gerekmektedir⁷⁰⁰. Diğer yandan TTK md. 367 gereğince müdürler kurulu talep halinde pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici biçimde ortaya koyan alacaklıları iç yönerge hakkında yazılı olarak bilgilendirmek zorundadır. Hiç veya gereği gibi bilgilendirme yapılmaması durumunda zarar gören kişiler TTK md. 553 uyarınca müdürlerin sorumluluğuna gidebilecektir⁷⁰¹.

3.2.3. Maddi Şart

Yetki devrinin maddi şartı devre konu yetkilerin devredilebilir ve devralınabilir yetkilerden olması gerekmektedir. Bu kapsamda TTK md. 625⁷⁰², te sayılan yetkiler yetki devrinin konusu olamayacaktır. Ancak devredilemez yetkiler TTK md. 625' te sınırlı bir şekilde sayılmamıştır⁷⁰³. Bu nedenle şirketin yapısına, amacına göre devredilemez yetkiler değişkenlik arz edebilir⁷⁰⁴.

3.2.4. Devrin Sonuçları

Yetki devrinin, şirket yönetiminde ortaya çıkardığı durumlar ile sorumluluk hukukuna ilişkin sonuçları bulunmaktadır. Öncelikle belirtmek gerekirse yetkiyi devreden müdürler kurulu ile yetkiyi devralan yöneticiler arasında hiyerarşik bir bağ

⁶⁹⁹ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 606 – 607.

⁷⁰⁰ Kırca,Şehrali Çelik ve Manavgat,s. 606; Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s.229.

⁷⁰¹ Demirel, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, s. 234.

⁷⁰² TTK md. 625 / 1 “Müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. Müdürler, aşağıdaki görevlerini ve yetkilerini devredemez ve bunlardan vazgeçemezler: a) Şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve yönetimi ve gerekli talimatların verilmesi. b) Kanun ve şirket sözleşmesi çerçevesinde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi. c) Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması. d) Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi. e) Küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması. f) Şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi. g) Genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi. h) Şirketin borca batık olması halinde durumun mahkemeye bildirilmesi.”

⁷⁰³ Koç, İç Yönerge, s. 93.

⁷⁰⁴ Doğan, Organizasyon, s. 173 – 174.

kurulmaktadır⁷⁰⁵. Yönetimin devrinden sonra müdürler devredilen yetkiler bakımından yönetsel bir faaliyet göstermeyerek çoğunlukla gözetim faaliyetini yürüten bir işleve sahip olurlar⁷⁰⁶.

Yetkilerin birden fazla yöneticiye devredilmesi durumunda bu yöneticiler kendi aralarında bir kurul oluşturabilirler⁷⁰⁷. Bu icra kurulu ile müdürler kurulu arasında tam bir astlık – üstlük ilişkisi bulunmamaktadır. Buradaki müdürler kurulunun hiyerarşik üstünlüğü, üst gözetim yetkisi kullanarak denetim fonksiyonu gördüğü gibi gerektiğinde yetki devredilen yöneticileri azledebilmelerinden kaynaklanmaktadır⁷⁰⁸.

Yönetimin devri ile birlikte karar alma yetkisi devredilmektedir. Bu sebeple yetki devredilen kişiler de maddi anlamda organ vasfına sahip olmaktadır⁷⁰⁹. Sonuç olarak yetkiyi devralan kişiler açısından hukuki sorumluluk doğduğu gibi müdürlerin yükümlülüklerine de aynen tabi olmaktadır⁷¹⁰. Diğer yandan yönetim yetkisinin devri beraberinde temsil yetkisinin devredildiği sonucunu doğurmamaktadır⁷¹¹.

Bir başka sonucu ise sorumluluk hukukuna ilişkindir. Zira TTK md. 553 / 2' e göre “*Kanundan veya şirket sözleşmesinden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hali hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar.*” Bu hükme göre ile yetki devralan kişi yönetim yetkisinin kullanılması dolayısıyla bizzat sorumludur⁷¹². Müdürler kurulu üyesinden birine yetki devri yapılmış ise bu kişi hem müdür sıfatıyla hem de yönetici sıfatıyla sorumludur⁷¹³. Yetki devri ile birlikte müdürler kuruluna ait sorumluk yetki devri yapılan yöneticiler ile birlikte paylaşılmakta ve müdürlerin yönetim yetkisinden doğan sorumluluğu bu şekilde azaltılmaktadır⁷¹⁴.

Yönetim yetkisinin devri ile birlikte müdürler kurulunun sorumluluğu tamamen ortadan kalkmamaktadır. Müdürlerin yönetim yetkisi devredilen yöneticilerin seçiminde

⁷⁰⁵ Doğan, *Organizasyon*, s. 237.

⁷⁰⁶ Karaca, s. 17; Kürşat **Göktürk**, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuki Belirlilik Sorunu”, *TBB Dergisi*, 2014 (114), s. 186-187.

⁷⁰⁷ Doğan, *Organizasyon*, s.238.

⁷⁰⁸ Koç, *İç Yönerge*, s. 87-88.

⁷⁰⁹ Koç, *İç Yönerge*, s. 88.

⁷¹⁰ Koç, *İç Yönerge*, s. 88.

⁷¹¹ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 598.

⁷¹² Doğan, *Organizasyon*, s. 239.

⁷¹³ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 612.

⁷¹⁴ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 633.

göstereceği özen, yine yöneticilerin şirket sözleşmesi ve yönergelerine uygun işlem gerçekleştirip gerçekleştirmediğinin gözetim yükümlülüğü devam etmektedir⁷¹⁵.

Yönetim yetkisinin devredilmesi durumunda yöneticilere müdürler kurulu doğrudan talimat veremeyecektir⁷¹⁶. Yöneticilerin uyması gereken kurallar iç yönerge ile tespit edildikten sonra yöneticilere sözlü veya yazılı direktif verilmesi mümkün değildir⁷¹⁷. Sadece gözetim yükümünün önemli bir sonucu olarak görevini gereği gibi yerine getirmeyen yöneticinin müdürler kurulu tarafından atanıp, azledilmesi ve yönetim yetkisinin sınırlandırılabilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır⁷¹⁸.

3.2.5. Hukuka Aykırı Devir

Hukuka aykırı devir, yönetimin devri için gereken maddi ve şekli şartlar sağlanmadan yapılan devir olarak tanımlanabilir. Daha açık bir ifade ile şirket sözleşmesinde devre izin veren bir hükmün bulunmaması, iç yönergenin hazırlanmaması, geçerli bir müdürler kurulu kararının bulunmaması, devredilemez görev ve yetkilerin devre konu edilmesi hâllerinden herhangi birinin varlığı durumunda yönetim yetkisinin devri hukuka aykırı olacaktır.

Şirket sözleşmesinde devre cevaz veren bir hükmün bulunmamasına rağmen yapılan yetki devri işlemi geçersiz olacaktır. Bu halde, işlem müdürler kurulu tarafından yapılmış olarak kabul edilir ve bir zararın doğmuş olması durumunda bu zarardan müdürler müteselsil olarak sorumlu olurlar⁷¹⁹.

Yine iç yönerge hazırlanmaksızın, geçerli bir müdürler kurulu kararı olmaksızın ya da asgari içeriğe sahip olmayan bir iç yönergeye dayanarak yetki devri yapılması, devredilemez yetkilerin devri, iç yönergeye aykırı devirler de geçersizdir. Bu kapsamda da müdürler doğacak zararlardan müteselsil olarak sorumlu olacaktır⁷²⁰.

⁷¹⁵ Sibel **Hacımahmutoğlu**, “Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 31, Sayı: 3, Eylül 2015, s. 47 – 48; Özge **Ayan**, “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Yönetimle Görevli Üçüncü Kişilerin Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü”, *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, Aralık 2011, s. 66.

⁷¹⁶ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 634.

⁷¹⁷ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 634.

⁷¹⁸ Hacımahmutoğlu, s. 49.

⁷¹⁹ Doğan, “Devredilemez Yetkiler”, s. 269.

⁷²⁰ Doğan, *Organizasyon*, s. 271 – 272.

Esasında hukuka aykırı devir kararı limited şirketin temel yapısını bozan batıl kararlardır⁷²¹. Zira bu karar ile şirket yönetimi kanununun ve şirket sözleşmesinin çizdiği sınırlar dâhilinde belirlenmemiş olacaktır. Hukuka aykırı olarak devir işleminin yapılması durumunda, kararın butlanla sakat olduğunun tespiti için ilgili herkes tarafından herhangi bir süreye tabi olmaksızın dava açılacağı sonucuna da ulaşılmaktadır⁷²².

3.2.6. Devredilen Yönetim Yetkisinin Sona Ermesi

Devredilen yetkinin sona ermesi ilk olarak azille gerçekleşir⁷²³. Yetki devri suretiyle yönetici atanması müdürler kurulunun devredilemez görev ve yetkilerindedir. TTK’ da yetki devredilen kişinin görevden alınması ve yetkilerinin sınırlandırılması ile alakalı bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak atamaya yetkili olan müdürler kurulunun, yetki devri yapılan kişiyi görevden almaya ve yetkilerini sınırlandırmaya yetkili olduğu yetkide paralellik ilkesinin bir gereğidir⁷²⁴. Diğer yandan TTK md. 625 / 1- b uyarınca şirket yönetiminin belirlenmesi yetkisi müdürlerin devredilemez yetkileri arasındadır. Bu bakımdan genel kurulun usulüne uygun yetki devrini geri alması, atanmış kişiyi azletmesi, yetkilerini sınırlaması mümkün değildir⁷²⁵.

Azil kararı için birden fazla müdürün bulunması durumunda TTK md. 624’ e göre karar alınması gerekir. Yetki devri yapılan kişi aynı zamanda müdür ise, azille birlikte müdürlükten doğan görev ve yetkileri sona ermeyecektir⁷²⁶.

Yetki devredilen kişinin ölümü, istifası, seçilme yeterliliğini kaybetmesi, süresinin dolması da yönetim yetkisinin devrini sona erdirir⁷²⁷.

⁷²¹ Yüce, s. 150.

⁷²² Dağlar Ekşi, *Limited Şirketlerde Yönetim Organı : Müdür*, Yetkin Yay. Ankara 2019, s.58; ; Yüce, s. 202 – 203; Müdürlük sıfatının ölüm, ehliyetin kaybedilmesi, iflas halinde sona ereceğine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak burada boşluğun vekalet sözleşmesi hükümleri ile doldurulması sonucunda bu gibi hallerde de müdürlük sıfatı sona erecektir. Bkz. Ekşi, s. 62.

⁷²³ Koç, *İç Yönerge*, s. 88.

⁷²⁴ Doğan, *Organizasyon*, s. 240; Koç, *İç Yönerge*, s.89.

⁷²⁵ Doğan, *Organizasyon*, s. 241; Doğan, “Devredilemez Yetkiler” s. 635.

⁷²⁶ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 610.

⁷²⁷ Koç, *İç Yönerge*, s. 89 – 90.

3.3. Yönetim Yetkisinin Kaldırılması, Sınırlandırılması ve Yönetimin Kilitlenmesi

3.3.1. Yönetim Yetkisinin Kaldırılması

a. Kendiliğinden Sona Erme

TTK’ da limited şirketler bakımından müdürlerin görevinin kendiliğinden sona erebileceği durumlar açıkça düzenlenmemiştir⁷²⁸. Ancak TTK md. 363 / 2’ nin “ *Yönetim kurulu üyelerinden birinin iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanır ya da bir üye üyelik için gerekli kanuni şartları yahut şirket sözleşmesinde öngörülen nitelikleri kaybederse, bu kişinin üyeliği, herhangi bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden sona erer.* ” şeklindeki hükmü limited şirketlere de uygulanabilecektir⁷²⁹.

Söz konusu madde hükmü incelendiğinde müdürlük sıfatını kendiliğinden sona erdiren sebepler; yasal sebepler ve sözleşmeden doğan sebepler olarak ikiye ayrılabilir.

a.1. Yasal Sebeplerle Sona Erme

Müdürlük sıfatı, müdürün ölümü, müdürün kısıtlanması, müdürün ehliyetini kaybetmesi, tasfiyesi tamamlanan şirketin sicilden terkin edilmesi, tür değişikliğinin kesinleşmesi, şirketin kurulmamış sayılmasına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olması, genel kurulun müdür seçimine ilişkin kararının mahkeme tarafından iptaline karar verilmesi gibi hallerde kendiliğinden sona erecektir⁷³⁰. Diğer yandan şirketin feshi veya iflası durumunda müdürlük sıfatı ortadan kalkmayacak, sadece yetkileri kısıtlanmış olacaktır⁷³¹. Limited şirketlerde de anonim şirketlerde olduğu gibi müdürün iflası durumunda TTK md.363’ e göre müdürlük görevi sona erecektir⁷³².

En az bir ortağın müdür olması gereken durumda, bu ortağın ortaklık sıfatını kaybetmesi ve müdürler kurulunda başkaca ortağın da müdür olarak bulunmaması durumunda müdürlük sıfatı sona erecektir⁷³³.

⁷²⁸ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 247.

⁷²⁹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 247.

⁷³⁰ Arslanlı ve Domaniç, s. 689.

⁷³¹ Arslanlı ve Domaniç, s. 689 – 690; Kaan Muharrem **Yağcıoğlu**, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi*, Adalet Yay. Ankara 2018, s. 86 -87.

⁷³² Yağcıoğlu, s. 89.

⁷³³ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 247.

a.2. Sözleşmeden Doğan Sebeplerle Sona Erme

Şirket sözleşmesi ile müdür olabilecek kişiler açısından belli kriterler öngörülmüşse, bu özelliklerin kaybı neticesinde müdürlük sıfatı kendiliğinden sona erecektir. Örneğin müdürlük için azami yaş sınırı öngörüldüğü durumlarda bu yaşa gelen müdürün müdürlük sıfatı kendiliğinden sona erecektir⁷³⁴.

Ya da müdürler için şirket sözleşmesi ile belirli bir süre öngörülmüşse, bu sürenin dolması ile müdürlük görevi sona erecektir⁷³⁵.

b. İstifa Suretiyle Sona Erme

İstifa, müdürün tek yanlı irade beyanı ile şirket ile arasındaki hukuki ilişkiyi sona erdirmesi olarak ifade edilebilir⁷³⁶. İstifa beyanı şirkete ulaştığı anda hüküm ve sonuç doğurur. İstifa yenilik doğuran bir hak olduğundan şarta bağlanamayacaktır. Ancak istifanın belirli bir tarihten sonra geçerli olacağı bu kuralın istisnasını oluşturmaktadır⁷³⁷.

Ayrıca istifa için herhangi bir sebebin gösterilmesine gerek yoktur⁷³⁸. Ancak uygun olmayan zamanda istifa edilmesi durumunda şirketin bu durum dolayısıyla uğradığı zararların tazmin edilmesi gerekmektedir (TBK md.512).

Diğer yandan, istifa üçüncü kişilere karşı etkisini ticaret siciline tescil ve ilan ile doğurur. Ancak müdürlerin kamu borçlarından sorumluluğu istifa beyanının şirkete ulaştığı andan itibaren sona ermektedir⁷³⁹.

Kural olarak istifa beyanı herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Ancak ispat açısından istifa beyanının noter aracılığıyla gönderilmesi gerektiği önerilebilir⁷⁴⁰. Buna ek olarak istifa birden çok müdürün olması durumunda bunlardan birine, ortak olan tek müdürün istifasında ise diğer ortaklara iletilmelidir⁷⁴¹.

⁷³⁴ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 680; Ekşi, s. 63.

⁷³⁵ Bu sürenin genel kurul kararı ile belirlenebileceğine ilişkin görüş için bkz. Ekşi, s. 62. (dpt: 151.)

⁷³⁶ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718i.

⁷³⁷ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat, s. 456.

⁷³⁸ Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgats. 456.

⁷³⁹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718i.

⁷⁴⁰ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718i; Kırca, Şehrali Çelik ve Manavgat,s. 456.

⁷⁴¹ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 1718i.

c. Azil Suretiyle Sona Erme

Müdürlerin azli hususu TTK md. 630' da düzenleme altına alınmıştır. Bu hükme göre genel kurul, müdürü veya müdürleri görevden alabilir, yönetim hakkını ve temsil yetkisini sınırlandırabilir. Bu yetki genel kurulun devredilemez yetkileri arasında yer almaktadır (TTK md 616 / 1 –b). Müdürün azli açısından genel kurul kararı veya sözleşme ile atanması açısından bir fark bulunmamaktadır.

Yine azil de şirket ile müdür arasındaki hukuki ilişkiyi sonlandıran ve müdüre ulaşmakla hüküm ve sonuç doğuran bir işlemdir. Bu işlemin üçüncü kişiler bakımından da etki doğurabilmesi için tescil ve ilan edilmesi gerekir⁷⁴².

Tekinalp ve Yavuz, müdürlerin azli hususunda gündemde madde bulunmasa dahi müdürlerin azledilebileceği, limited şirketlerde gündeme bağlılık ilkesinin uygulanmayacağını ileri sürmüştür⁷⁴³. Kanımızca TTK md. 413 / 3' e göre yılsonu finansal tablolarının görüşülmesi yöneticilerin azli ve yeniden seçilmesi ile ilgili sayıldığından, gündemde madde olmasa bile müdürler azledilebilecek ve yenileri seçilebilecektir. Ayrıca TTK md. 616 / 3' te gündem konusunda anonim şirket hükümlerine atıf vardır. Bu bağlamda TTK md. 364 / 1' e göre gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin bulunması her zaman genel kurul tarafından görevden alınabilir.

Genel kurulun müdürleri görevden alabilmesi için herhangi bir sebebe ihtiyaç yoktur⁷⁴⁴. Ancak Genel kurulun müdürleri görevden alma yetkileri sınırsız ve keyfi kullanılabilir bir yetki değildir⁷⁴⁵. Nitekim TTK md. 630 / 4' te “ *Görevden alınan yöneticinin tazminat hakları saklıdır.* ” şeklinde düzenlenen hüküm nedeniyle haklı bir neden olmadan görevden azledilen yöneticinin tazminat hakkı olduğu ifade edilmiştir.

Müdürün azli hususundaki genel kurul kararı aleyhine ortak müdür tarafından iptal davası açılabilirken ortak olmayan müdür tarafından iptal davası açılması

⁷⁴² Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 17181.

⁷⁴³ Tekinalp, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar*, s. 414; Mustafa **Yavuz**, “ Limited Şirketlerde Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri ” *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 86, Ekim 2013, s. 71.

⁷⁴⁴ Yavuz, " Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri ", s. 71.

⁷⁴⁵ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, N. 17181.

mümkün değildir⁷⁴⁶. Diğer yandan karar yokluk veya butlan ile sakatsa, ortak sıfatı olmayan müdür bu karar aleyhine tespit davası açabilecektir⁷⁴⁷.

d. Ceza Hukuku Bağlamında Sona Erme

Limited şirket müdürü, kasten işlenmiş bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilmişse müdürlük görevi sona erecektir⁷⁴⁸. TCK md. 53 / 1 –d’ ye göre kişinin müdürlük görevi hapis cezasına mahkûmiyetin yasal sonucu olarak sona erecektir. TCK md. 53 / 1 – d’ nin lafzından yöneticilik yapma hakkından yoksun bırakılacağı anlaşılmaktadır. Kanaatimizce yönetici kelimesi sadece limited şirket müdürünü karşılamamaktadır. Bu ibarenin geniş yorumlanarak, kasten işlenmiş bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilen kişinin müdürlükten ziyade kendisine yönetim yetkisi devredilen yöneticilerin de yönetim yetkisini sona erdireceğini düşünmekteyiz.

e. Mahkeme Kararı ile Sona Erme

Her ortak, haklı sebeplerin varlığında, yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir. Buradaki yönetici kavramı yönetim yetkisini devralan kişiler ile müdürleri ifade etmektedir (TTK md. 630 / 2). Haklı sebebe ise kanun koyucu TTK md. 630 / 3’ te örnek vermiştir. Buna göre yöneticinin, özen ve bağlılık yükümü ile diğer kanunlardan ve şirket sözleşmesinden doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi veya şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybetmesi haklı sebep olarak kabul edilecektir. Başka bir ifade ile müdürün gerekli fiyat ve pazar araştırmasını yapmaması, modern yönetim ilkesine aykırı davranması haklı sebep olarak nitelendirilebilecektir⁷⁴⁹.

Dikkat edilirse ortağın mahkemeden müdürün azlini talep edebilmesi için haklı bir sebebin olması gerekmektedir. Ayrıca bir zararın meydana gelmiş olması şartı aranmamaktadır⁷⁵⁰. Yönetim yetkisinin kaldırılmasını isteyen her ortak, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde davalı olarak şirketi göstermek

⁷⁴⁶ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 681.

⁷⁴⁷ Bilgili ve Demirkapı, *Şirketler Hukuku, Bursa 2013*, s. 682.

⁷⁴⁸ Ekşi, s. 63.

⁷⁴⁹ Ekşi, s. 60.

⁷⁵⁰ Yavuz, " Müdürlükten Görevden Alınma Usulleri ", s. 72; Karaahmetoğlu, s. 113.

suretiyle dava açabilecektir⁷⁵¹. Ancak Yargıtay 11. HD' nin 2016 tarihli bir kararında müdürün azli davasının sadece davalı müdüre açılmasının yeterli olduğu belirtilmiştir⁷⁵². Ayrıca davacı genel kuruldan herhangi bir olumsuz karar almaksızın doğrudan mahkemeye başvurabilecektir⁷⁵³.

Söz konusu davanın karara bağlanması sürecinin uzun sürmesi karşısında, şirketin menfaatlerinin daha fazla zedelenmemesi, daha çok zarara uğramaması adına HMK bağlamında müdürün veya yöneticinin ihtiyati tedbir kapsamında görevinden azledilerek yerine kayyım tayin edilebilecektir⁷⁵⁴. Nitekim Yargıtay 11. HD' nin 2015 tarihli bir kararında şirkete kayyım tayini istenebileceği ifade edilmiştir⁷⁵⁵.

3.3.2. Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması

Genel kurul müdürü tamamen azletmek yerine yönetim ve temsil yetkisini sınırlayabilir. Genel kurul tek müdürün yanına başka bir müdür atamak suretiyle yetki sınırlandırması yapabilir (TTK md. 630 / 1). Ayrıca şirket sözleşmesine konulacak hükümle müdürler arasında yetki paylaşımı yapılabilir ve her birine münhasır yönetim alanı tesis edilebilir. Bu şekilde de müdürlerin yönetim yetkisi genel kurul tarafından sınırlandırılmış olacaktır.

Diğer yandan haklı sebeplerin varlığı halinde her ortak yöneticilerin yönetim yetkisinin sınırlandırılması için dava açabilir (TTK md. 630 / 2). Ancak uygulamada sınırlandırılmadan ziyade yönetim yetkisinin tamamen ortadan kaldırılması için dava açılmaktadır.

Ortağın mahkemeden yönetim yetkisinin sınırlandırılması için talepte bulunması bakımından haklı bir sebebin olması gerekmektedir. Ayrıca bir zararın meydana gelmiş olması şartı aranmamaktadır. Yönetim yetkisinin sınırlandırılmasını isteyen her ortak, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde davalı olarak şirketi göstermek suretiyle dava açabilecektir.

⁷⁵¹ Yavuz, " Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri ", s. 72.

⁷⁵² Yargıtay 11. HD. 08.032016 tarih ve 2015 / 5893 E. 2016 / 2550 K. sayılı kararı için bkz. Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 446.

⁷⁵³ Yavuz, " Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri ", s. 72.

⁷⁵⁴ Ekşi, s. 61.

⁷⁵⁵ Yargıtay 11. HD. 06.10.2015 tarih ve 2015 / 3070 E. 2015 / 9972 K. sayılı kararı için bkz. Kendigelen, Güney, Sabit vd., s. 447.

3.3.3. Şirket Yönetiminin Kilitlenmesi

Müdürler kurulunun usulünce oluşturulamaması, yönetim organlarının sürekli olarak toplanamaması ya da karar alamaz hale gelmesi şirket organlarının işlevsizliği olarak karşımıza çıkmaktadır⁷⁵⁶. Kilitlenme ise yönetim organlarının usulüne uygun şekilde toplantıya çağırılmaması, toplantı ve karar yeter sayılarının oluşmaması, oylarda sürekli eşitlik çıkması bu sebeple karar alınamaması halidir⁷⁵⁷.

Şirket yönetiminin kilitlenmesi hali genellikle iki ortaklı limited şirketlerde görülmektedir. Bu tür şirketlerde genel kurulun karar alabilmesi için her iki ortağın olumlu oy vermesi gerekmektedir. Diğer yandan, iki ortak ve onların seçtiği kişiler aynı zamanda müdür olarak görev yaptıklarından dolayı eşit oy gücü meydana gelmekte bu sebeple hem genel kurul hem de müdürler kurulu kilitlenmektedir⁷⁵⁸. Buna ek olarak ikiden fazla pay sahibinin bulunduğu şirketlerde de kilitlenme meydana gelebilecektir. Bu da pay sahiplerinin iki gruba ayrılması veya şirket sözleşmesindeki hüküm sebebiyle eşit oy gücüne sahip olmayan pay sahiplerinin de olumlu oy vermeleri gereken durumlarındaki kilitlenme şeklinde ortaya çıkmaktadır⁷⁵⁹.

Şirket yönetiminin kilitlenmesinin en önemli yaptırımı şirketin feshidir. Anonim şirkete ilişkin TTK md. 530 ve 531 hükümleri, limited şirketin sona erme sebepleri ve onun hukuki sonuçlarını hüküm altına alan TTK md. 636 düzenlemesi ile paraleldir⁷⁶⁰. TTK md. 636 gerekçesinde TTK md. 530 ve 531' e açık bir atıf bulunmaktadır.

Bu kapsamda şirket yönetiminin kilitlenmesinin TTK md. 636 / 2 organ eksikliği kapsamında mı yoksa TTK md. 636 / 3 şirketin haklı nedenle feshi kapsamında değerlendirileceğinin tespiti önem arz etmektedir⁷⁶¹. Yönetim organlarının seçilememesi, toplanamaması ve karar alamayacak duruma gelmesi yani yönetimin kilitlenmesi organ eksikliği olarak nitelendirilmeli ve TTK md. 636 / 2 hükmü öncelikle uygulanmalıdır⁷⁶². Nitekim Yargıtay, limited şirketlere ilişkin bir kararında yönetimin

⁷⁵⁶ Özlem **İlbasmış Hızlısoy**, *Anonim Şirketin Haklı Nedenle Feshi*, Adalet Yay. Ankara 2016, s.164.

⁷⁵⁷ H. Ali Dural, *Anonim Ortaklıklarda Yönetim Organın Kilitlenmesi ve Hukuki Sonuçları*, Galatasaray Üniversitesi, SBE, İstanbul 2005, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) s. 30-31.

⁷⁵⁸ İlbasmış Hızlısoy, s. 164.

⁷⁵⁹ İlbasmış Hızlısoy, s. 164 - 165.

⁷⁶⁰ TTK md. 636 – Madde Gereçesi.

⁷⁶¹ İlbasmış Hızlısoy, s. 166 vd; Tolga **Ayoğlu**, “ Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi ”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - 2013/2*, s. 228 - 229.

⁷⁶² Ayoğlu, s. 229 – 230; İlbasmış Hızlısoy, s 167 – 168.

kilitlenmesine bağı fesih davalarında öncelikle TTK md. 636 / 2 hükmünün değerlendirilmesi gerektiğine karar vermiştir⁷⁶³.

Ancak organsızlık sebebiyle feshi düzenleyen TTK md. 636 / 2 hükmü, haklı nedenle feshi düzenleyen TTK md. 636 / 3 hükmünün özel halidir⁷⁶⁴. Bu sebeple kilitlenme sebebiyle fesih kararı verilebilmesi için kilitlenmenin süreklilik arz etmesi ve şirketi işlevsiz hale getirmesi şarttır⁷⁶⁵.

Şirketin feshi davası, payı ne olursa olsun limited şirket ortaklarından herhangi bir tarafından açılacağı gibi şirket alacaklıları tarafından şirketin merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesinde açılabilir (TTK md. 636). Davalı taraf ise şirket tüzel kişiliğidir⁷⁶⁶. Davanın açılması için her hangi bir özel süre öngörülmemiştir. Ancak söz konusu dava, dürüstlük kuralları çerçevesinde makul süre içerisinde açılmalıdır⁷⁶⁷. Şirketin feshi davası ister TTK md. 636 / 2' e göre isterse TTK md. 636 / 3' e göre açılın hâkim öncelikle müdürler kurulunu dinler ve şirketin Kanuna uygun hale getirilmesi için süre verir. Diğer yandan talep her ne kadar şirketin feshi olsa bile hâkim tarafından davacı ortağın şirketten çıkarılmasına karar verebileceği gibi duruma uygun başkaca çözümler üretebilir⁷⁶⁸.

Şirket yönetiminin kilitlenmesi durumunda TMK md. 427 hükmüne dayanılarak Sulh Hukuk Mahkemesinden şirkete yönetim kayyımı atanması istenebilecektir⁷⁶⁹. Hâkimin kayyım atanmasına kararı verebilmesi için limited şirketin kanunen zorunlu organlardan yoksun olması ve şirket yönetiminin başka şekilde sağlanamaması şartlarının bir arada bulunması gerekmektedir⁷⁷⁰. Kanımızca kayyım tayini kararı, şirketin feshi davasında ihtiyati tedbir şeklinde de verilebilecektir.

Şirket yönetiminin kilitlenmesi halinde ortak fesih davası ve kayyım tayini davası açmak yerine şirketten çıkma davası açabilir. Şirket yönetiminin kilitlenmesi ortaklar açısından şirkette kalmayı çekilmez hale getiriyorsa haklı nedenle şirketten

⁷⁶³ Yargıtay 11. 2015 / 12992 E. 2017 / 1187 K. sayılı (www.sinerjimevzuat.com.tr) (Erişim tarihi: Haziran 2019)

⁷⁶⁴ Kilitlenmenin haklı nedenle fesih davasının bir örneği olduğu yönünde bkz. (Fusun **Nomer Ertan**, “ Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davası -TTK m. 531 Üzerine Düşünceler-”, *İÜHFMC. LXXXIII*, S. 1, s. 427); Dinç, Sona Erme, s. 242.

⁷⁶⁵ İlbasmış Hızlısoy, s. 168.

⁷⁶⁶ Nomer Ertan, s. 424.

⁷⁶⁷ Nomer Ertan, s.425.

⁷⁶⁸ Ayoğlu, s. 230 - 231.

⁷⁶⁹ Dural, s. 138.

⁷⁷⁰ Dural, s. 139.

çıkma hakkını kullanabilecektir⁷⁷¹. Diğer yandan kilitlenmenin sürekli olması, şirketin amacının gerçekleştirilmesini imkânsız hale getirmesi, ortaklık ilişkisinin dayanağı olan maddi ve kişisel sebepleri ortadan kaldırması çıkma talebi açısından haklı sebep teşkil etmektedir⁷⁷². Tüm ortakların çıkma davası açması durumunda ne olacağı ve bu konuda nasıl karar verileceği tartışma yaratabilir. Kanımızca bu durumda, açılan davalar birleştirilmeli ve çıkma talepleri tek tek değerlendirilmek suretiyle, şirket yönetiminin kilitlenmesinde kusuru olan davacı ortağın çıkma davası reddedilmelidir.

Diğer yandan, müdürler kurulunun kilitlenmesi halinde ortaklardan her biri müdürün azli için dava açabilecektir (TTK md. 630 / 2). Nitekim müdürler kurulunun kilitlenmesi, şirketin amacını gerçekleştirme ihtimalini ortadan kaldıracak, ortakların maddi beklentileri karşılanmamış olacaktır. Şirket yönetiminin kilitlenmesinin, azil davası için haklı neden teşkil edip etmeyeceği hâkim tarafından belirlenecektir. Şener azil davasının şirkete karşı açılması gerektiğini ifade etmekle birlikte iki kişilik limited şirketlerde davanın müdüre karşı açılabilirliğini savunmaktadır⁷⁷³. Yargıtay ise müdürün azli davasının doğrudan müdüre karşı açılması gerektiğine karar vermiştir⁷⁷⁴. Fikrimizce azil davasının tüzel kişiliği olan şirkete karşı açılması gerekmektedir.

3.4. Yönetime İlişkin Kararların Hükümsüzlüğü

3.4.1. Genel Kurulun Yönetime İlişkin Kararlarının Hükümsüzlüğü ve İptali

a. Genel Olarak

TTK md. 622' de limited şirket genel kurul kararının geçersizliği bakımından anonim şirket hükümlerine açıkça atıf yapılmıştır. Dolayısıyla TTK md. 445 ile 451 arasındaki hükümlerin limited şirket genel kurulunun yönetim yetkisi kapsamında aldığı kararlar bakımdan uygulanacağı hususunda şüphe yoktur.

⁷⁷¹ Öztürk Dirikkan, s. 42 – 43.

⁷⁷² Yıldız, *Limited Şirketler*, s.156 -157.

⁷⁷³ Şener, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 754

⁷⁷⁴ Yargıtay 11. HD. 2016 / 6365 E. 2018 / 236 K. “ Dava, haklı nedenlerle limited şirket müdürünün azli istemine ilişkindir. Şirket müdürünün azli davalarında husumetin azli istenen müdüre yöneltilmesi gerekli ve yeterli olup, ayrıca limited şirketin dava edilmesi zorunlu değildir. Bu durum karşısında, davalı şirket hakkındaki davanın husumet yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davalı şirket aleyhine hüküm kurulması doğru olmamış, kararın bozulması gerekmiştir.” (www.sinerjimevzuat.com.tr) (Erişim tarihi: Haziran 2019)

b. Yokluk

Genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğuna ilişkin TTK’ da açık bir düzenleme yer almamaktadır⁷⁷⁵. Genel kurul kararları alınırken emredici şekli unsurların bulunmaması nedeniyle hukuken var olmaması yokluk olarak tarif edilebilir⁷⁷⁶.

Kanunen öngörülen toplantı ve karar yeter sayılarına uyulmadan karar alınması söz konusu genel kurul kararının yokluk ile malul olmasına sebebiyet verecektir⁷⁷⁷. Diğer yandan yokluğun tespiti davası hukuki menfaati olan kişiler tarafından hiçbir süreye tabi olmaksızın açılacaktır.

c. Yönetime İlişkin Genel Kurul Kararlarının Butlanı

TTK md. 622 gereğince limited şirket genel kurul kararlarının butlanına ilişkin hallerde anonim şirket hükümleri uygulama alanı bulacaktır. TTK md. 447’ de butlan sebepleri sayılmıştır. Buna göre genel kurulun pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır.

Madde metninin başında kullanılan “ özellikle ” ifadesi, bu hallerin sınırlayıcı olarak sayılmadığını, örnek kabilinden ifade edildiği sonucunu doğurmaktadır⁷⁷⁸. Bu kapsamda ticaret sicili hukuku ile eşya hukukunun emredici hükümlerine aykırı kararlar butlan yaptırımına tabi olacaktır⁷⁷⁹. Diğer yandan şirketin alacaklıları, işçileri ve yatırımcıları koruyan emredici hükümlere aykırı kararlar da butlanla sakattır⁷⁸⁰. Ayrıca yetkisiz kişiler tarafından çağrılan genel kurulun kararları, çağrıda toplantı yerinin

⁷⁷⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 605

⁷⁷⁶ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 33-34.

⁷⁷⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 605.

⁷⁷⁸ Ünal **Tekinalp**, “Emredici Hükümler Açısından Genel Kurul Kararlarının İptali ve Butlanı Sorunu”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 2, Temmuz 2013, s. 13-14.

⁷⁷⁹ Agah Kürşat **Karauz**, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Butlanı”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 2, Aralık 2013, s. 89 - 90.

⁷⁸⁰ Karauz, s. 91.

yanlış gösterilmesi, sirküler tipi karar alma, ortak olmayan kişilerin karara etkisi şekli butlan sebeplerindedir⁷⁸¹.

TTK md. 597' de bahsedilen emredici hükümlere aykırılık dışında TBK md. 27 / 1' e göre kamu düzenine, ahlaka, adaba aykırı kararlar ile konusu imkânsız kararlar butlanla sakat olacaktır. Zira emredici hükümlere aykırılık açıkça TTK md.445' te iptal yaptırımına bağlanmıştır⁷⁸².

Baştan itibaren sakat olan genel kurul kararının butlanı hakkında hukuki menfaati olan herkes tarafından, hiçbir süreye bağlı olmaksızın dava açılacaktır⁷⁸³. Genel kurul kararlarının butlanı hususunda butlanın ikincilliği ilkesi geçerlidir. Bu ilke ile hiçbir süreye tabi olmaksızın açılacak butlanın tespiti davalarının hukuki güvenliği tehlikeye atmasıdır⁷⁸⁴. Hâkim genel kurul kararının butlanla sakat olduğunu resen nazara alır.

d. Genel Kurul Kararlarının İptali

TTK md. 622' deki açık atıf sebebiyle limited şirket genel kurulunun iptali bakımından TTK md.445' te kanun ve şirket sözleşmesine, dürüstlük kuralına aykırı genel kurul kararlarının iptali için karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açılabilir.

Kanun hükümlerine aykırılık geniş yorumlanması gereken bir kavramdır. Bu kavramın içine TTK hükümleri, TMK hükümleri ile genel hukuk kaideleri girer⁷⁸⁵. Diğer yandan örf ve adet hukukuna aykırı kararlar da kanuna aykırılık teşkil eder⁷⁸⁶. Kanuna aykırı olarak verilen kararlar rüçhan hakkının haksız bir şekilde ortakların elinden alınması, gündeme bağlılık ilkesinin ihlali şeklinde örneklendirilebilir⁷⁸⁷.

Diğer yandan şirket sözleşmesine aykırılık iptal yaptırımına tabidir. Şirket sözleşmesi hükümlerinin ihlallerinin ağırlığı dikkate alınarak bazılarının butlana

⁷⁸¹ Karauz, 92; Atılğan Barış **Yörük** ve Pelin Atıla **Yörük**, "Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarında Yokluk ve Butlan", *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 2, Temmuz 2017, s. 221 -222.

⁷⁸² Tekinalp, " İptal ve Butlan Sorunu ", s. 16.

⁷⁸³ Kazım **Apalı**, " Anonim Şirketlerde Genel Kurul (GK) Kararlarının İptali ve Butlanı", *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 88, Sayı: 1, Ocak 2014, s. 383.

⁷⁸⁴ Karauz, 89.

⁷⁸⁵ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 616.

⁷⁸⁶ Apalı, s. 376.

⁷⁸⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 616.

bazılarının ise iptal yaptırımına tabi olduğunu söylemek mümkün değildir⁷⁸⁸. Dürüstlük kuralına aykırı kararlar ise, şirketin menfaatinin objektif olarak gerektirmemesine rağmen, kanun ve şirket sözleşmesi hükümleri kapsamında alınan ve sürekli olarak azınlık pay sahiplerinin haklarını ihlal eder nitelikteki kararlardır⁷⁸⁹.

TTK md.446 “*Toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçiren, b) Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri, c) Yönetim kurulu, d) Kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa yönetim kurulu üyelerinden her biri, iptal davası açabilir.*” şeklindedir⁷⁹⁰. Anılan hükümden anlaşılacağı üzere öncelikle tüm pay sahipleri sahip oldukları pay miktarlarına bakılmaksızın iptal davası açma hakkına sahiptir. Bu kapsamda oy hakkından yoksunluk halinde dahi pay sahiplerinin iptal davası açma hakları vardır⁷⁹¹. Dava açıldıktan sonuçlanıncaya kadar pay sahipliği sıfatının devam etmesi gerekmektedir.

Diğer yandan müdürlerin de iptal davası açma hakları vardır. Birden fazla müdürün bulunması durumunda davanın açılması için TTK md. 624 / 3’ e göre kurul kararının alınması gerekmektedir⁷⁹². Müdürlerin bu davayı açabilmesi için olumsuz oy kullanması, muhalefetini tutanağa geçirtmesi, hatta genel kurula katılmasına gerek yoktur⁷⁹³. Ayrıca kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa müdürler kurulu üyelerinden her biri, iptal davası açabilecektir. Kişisel sorumluluğun ortaklığa, pay sahiplerine veya üçüncü kişilere karşı olmasının bir önemi yoktur⁷⁹⁴. Bir başka husus ise uygulanması müdürlerin şahsi sorumluluğunu doğurmayan genel kurul

⁷⁸⁸ Tekinalp, " İptal ve Butlan Sorunu ", s. 17.

⁷⁸⁹ Apalı, s. 380.

⁷⁹⁰ Maddenin detaylı eleştirisi için bkz. İsmail **Kırca**, "Türk Ticaret Kanunu'nun Genel Kurul Kararlarının İptali Sebepleri ile İptal Davası Açabilecek Kişilere İlişkin Hükümleri Hakkında Bazı Değerlendirmeler", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 31, Sayı: 4, Aralık 2015, Sayfa: 5-11

⁷⁹¹ Abbas **Bilgili**, " Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davasında Davacılık Sıfatı ", *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 89, Sayı: 6, Kasım 2015, s. 56; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 619.

⁷⁹² Şener, *Limited Ortaklık*, s.631.

⁷⁹³ Bilgili, " İptal Davası ", s. 62.

⁷⁹⁴ Apalı, s. 375.

kararları aleyhine dava açamayacaklardır⁷⁹⁵. Ayrıca kararın alındığı tarihte davacının müdür sıfatını haiz olmasına gerek olmayıp sadece kararın uygulanmasının şahsi sorumluluğunun doğmasına yol açması yeterlidir⁷⁹⁶.

İptal davasının davalısı limited şirkettir. İptal davası ne müdürlere ne de kararı alan ortaklara karşı açılabilir⁷⁹⁷. İptal davasının genel kurul kararının alındığı tarihten itibaren üç aylık süre içerisinde açılması gerekir. Bu süre hak düşürücü niteliktedir⁷⁹⁸.

3.5. Müdürlerin Kararlarının Geçersizliği ve İptal Edilebilirliği

3.5.1. Yokluk

Hukuki işlem niteliğinde olan müdürler kurulu kararları da diğer hukuki işlemler gibi yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik yaptırımına tabidir⁷⁹⁹. Yokluk, hukuki işlemin baştan hiç doğmamış olmasını, kurucu unsurlarının var olmamasını ifade eder. Yokluk her zaman ilgili herkes tarafından ileri sürülebilir. Ayrıca hâkim tarafından resen nazara alınır⁸⁰⁰.

Bu bağlamda müdürler kurulu kararlarının kurucu unsurlarının bulunmaması halinde yokluk yaptırımına tabi olacaktır. Bu halde ortada hukuken var olan bir müdürler kurulu kararı yoktur.

Müdürler kurulu üyelerinin birinin veya bir kısmının toplantıya çağrılmadan alınan kararlar ile yetkisiz kişilerce toplantı çağrısının yapılması sonucunda alınan kararlar yok hükmündedir⁸⁰¹.

Yargıtay 11. HD. 02.07.2014 tarih ve 2014 / 6772 E. 2014 / 12693 K. sayılı kararında bir yönetim kurulu üyesinin haklı nedenle toplantıya çağrılmaması sonucunda alınan kararı geçerli kabul etmiştir⁸⁰². Ancak *Kılıç Akyıldız* ise söz konusu kararın hatalı olduğunu, yönetim kurulu üyeleri arasında husumet olmasının toplantıya çağrılmama

⁷⁹⁵ Bilgili, " İptal Davası ", s. 63.

⁷⁹⁶ Bilgili, " İptal Davası ", s. 63.

⁷⁹⁷ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 632.

⁷⁹⁸ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 301.

⁷⁹⁹ Yıldırım, *Müdür*, s. 154.

⁸⁰⁰ Kemal **Oğuzman** ve Turgut **Öz**, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 137.

⁸⁰¹ Bahar Sayın, s. 68-69; Yıldırım, *Müdür*, s. 154; Şener, *Limited Ortaklık*, s. 737.

⁸⁰² Gizem **Kılıç Akyıldız**, " Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Yönetim Kurulu Toplantısına Çağrılmaması ve Alınan Kararlara Etkisi ", *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 2301-2302.

yönünden haklı neden teşkil etmeyeceğini ve tüm yönetim kurulu üyelerine çağrı yapılmaksızın alınan yönetim kurulu kararının yok hükmünde olduğunu savunmuştur⁸⁰³.

Kanımızca da söz konusu karar hukuki açıdan oldukça hatalıdır. Zira bir müdürün usulüne uygun olarak toplantıya çağrılmadan müdürler kurulu kararı alınmasının hiçbir hukuki değeri yoktur. TTK’ da müdürlerin toplantıya çağrılmayacağı durumlar için “ haklı nedenlerin ” varlığı şeklinde bir düzenleme yoktur. Bu bağlamda Yargıtay’ ın müdürler arasındaki husumetin toplantıya çağrılmama hususunda haklı neden teşkil edeceği gerekçesi kabul edilebilir değildir.

Toplantı ve karar yetersayıları sağlanmadan alınan kararlar da yokluk yaptırımına tabidir⁸⁰⁴. Ayrıca seçimine ilişkin genel kurul kararı iptal edilmiş, azledilmiş bir müdürün almış olduğu karar da yoklukla malul bir karara örnek olarak gösterilebilir⁸⁰⁵. Diğer yandan elden dolaştırma yöntemiyle karar alınması halinde önerinin tüm müdürlere yapılmamış olması, müdürlerden birinin veya birkaçının toplantı yapılmasını istemesine rağmen elden dolaştırma yöntemiyle karar alınması yokluk sebebidir⁸⁰⁶.

Yoklukla sakat kararların tespiti için her ilgili mahkemeye başvurabilecektir. Yoklukla sakat kararlar hukuken hiç bulunmadığından dolayı hem şirketi hem de üçüncü kişileri bağlamaz. Ancak yoklukla sakat karara dayanarak iyi niyetli üçüncü kişilerle yapılan işlemler şirketi bağlar⁸⁰⁷.

3.5.2. Butlan

Butlan, hukuki işlemin kurucu unsurları mevcut olmakla beraber kanunen aranan geçerlilik şartlarının olmadığı hali ifade eder⁸⁰⁸. Yani ortada şeklen mevcut ancak içerik olarak emredici hukuk kurallarına aykırı bir müdürler kurulu kararı vardır⁸⁰⁹.

⁸⁰³ Kılıç Akyıldız, s. 2310.

⁸⁰⁴ Bahar Sayın, s. 70.

⁸⁰⁵ Yıldırım, *Müdür*, s. 154.

⁸⁰⁶ Şener, *Limited Ortaklık*, s. 737.

⁸⁰⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 154-155.

⁸⁰⁸ Oğuzman ve Öz, s. 137.

⁸⁰⁹ Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 223.

Müdürler kurulu kararlarının hangi hallerde butlanla sakat olacağı TTK md. 644 atfıyla TTK md. 391' de hüküm altına alınmıştır. TTK md. 391' de sayılan hallerin madde metninde geçen “ özellikle ” ifadesi nedeniyle örnek olarak sayıldığı anlaşılmaktadır.

TTK' ya göre eşit işlem ilkesine aykırı olan, şirketin temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen, pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmasını kısıtlayan ya da güçleştiren, diğer organların⁸¹⁰ devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin, kararlar batıldır. Ayrıca kâr elde etme paylaşma amacının terk edilmesine, bir ortağın kendisini genel kurulda temsil ettirme olanağının kaldırılmasına, müdürlerin ve ortakların şirkete karşı rekabet yasağını kaldırmaya yönelik kararlar butlan hallerine örnek olarak gösterilebilir⁸¹¹.

Müdürler kurulu kararının butlanla sakat olduğunun tespiti davasını ilgili herkes süreye bağlı olmaksızın açabilir⁸¹². Açılan bir davada müdürler kurulu kararının butlanla sakat olduğunu hâkim resen nazara alır.

3.5.3. İptal Edilebilirlik

İptal edilebilirlik yaptırımında hukuki işlemdeki sakatlık giderilerek işlem baştan itibaren geçerli hale getirilebildiği gibi sakatlık ileri sürülerek hukuki işlem baştan itibaren kesin hükümsüz hale getirilebilir⁸¹³.

TTK' da genel kurul kararlarının iptali düzenlenmişken, müdürler kurulu kararlarının iptali düzenleme altına alınmamıştır. TTK md. 391' in gerekçesinde yönetim kurulunun (müdürler kurulunun) kararlarına karşı iptal davası açılmayacağı hususu açıkça vurgulanmıştır⁸¹⁴.

Doktrinde yönetim kurulu kararlarına karşı iptal davası açılıp açılmayacağı hususunda tartışmalar mevcuttur. *Kortunay*, ortakların hukuka uygun yönetilme hakkı olduğunu, yönetim kurulu kararları için genel kurula başvurunun yetersiz kalacağını

⁸¹⁰ Bu ibarenin hatalı olduğu yönünde bkz. Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, s. 225.

⁸¹¹ Yıldız, *Limited Şirketler*, s. 254.

⁸¹² Sadece hakkın kötü kullanılması durumu ile üçüncü kişilerin iyiniyetlerinin korunması gerektiği durumlarda kararların butlanla sakat olduğu ileri sürülemez. Bkz. Şener, *Limited Ortaklık*, s. 739.

⁸¹³ Bahar Sayın, s. 65-66; Oğuzman ve Öz, s. 139-140.

⁸¹⁴ TTK md. 391- Madde Gerekeşi.

ifade etmektedir. Sorumluluk davası ve fesih davasını zarar meydana geldikten sonra açılabilir olması nedeniyle yeterli görmemektedir. Ayrıca iptal davası açma hakkının sadece yönetim kurulu üyelerine (müdürlere) verilmesinin gereksiz davaları önleyeceğini savunmaktadır⁸¹⁵.

Akdağ Güney, yönetim kurulu kararlarına ilişkin kararların iptalini, ancak genel kurula özgü yetkinin yönetim kuruluna devri haliyle sınırlı tutulmasını, yani istisnai hallerde iptal davası açılmasının öngörülmesi yönündeki düzenlemeyi yerinde bulmaktadır⁸¹⁶.

Yıldırım, iptal davasının kimler tarafından ne kadar süre içerisinde açılacağına düzenlenmemiş olduğu, sürekli olarak açılacak iptal davalarının müdürlerin iş yapamaz duruma düşüreceğini, sorumluluk davasının ortaklığı yeteri kadar koruduğu görüşündedir⁸¹⁷.

Moroğlu ise iptal davası açılabilirliğinin benimsenmesinin ticari hayatın gereklerine aykırı olacağını, hâkimin şirketin ticari sırlarına ve yönetimine kabul edilemeyecek derece de müdahale edeceğini, bu durumun şirketin mevcudiyetini tehlikeye düşüreceğini kabul etmektedir⁸¹⁸.

Yargıtay ise bazı kararlarında iptal davasının açılmayacağı⁸¹⁹, bazı kararlarında ise pay sahiplerinin kişisel haklarını zedeleyen yönetim kurulu (müdürler kurulu) kararlarına karşı açılabilirliği yönünde kararlar vermiştir⁸²⁰.

Kanımızca da müdürler kurulu kararları aleyhine iptal davası açılması mümkün değildir. Zira TTK md. 391 gerekçesinde açıkça iptal davası açılmayacağı belirtilmiştir. Yine iptal davasının davacısının kim olduğu ile dava açma süresi bakımından kanunda hiçbir düzenleme mevcut değildir. Ayrıca limited şirketlerde

⁸¹⁵ Kortunay s. 169-170.

⁸¹⁶ Akdağ Güney, *Yönetim Kurulu*, s. 266.

⁸¹⁷ Yıldırım, *Müdür*, s. 157-158.

⁸¹⁸ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 224 -225.

⁸¹⁹ Yargıtay 11. HD. 1987 / 8062 E. 1987 / 175 K. sayılı kararı “ *Yönetim kurulu tarafından yapılan genel kurula davetin usulü dairesinde yapılmadığı hususunun TTK'nun 381/1. maddesi gereğince ancak böyle bir davet üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların iptalini isteme hakkı vereceğine, bunun tabii sonucu olarak da usulsüz olduğu iddia edilen yönetim kurulunun davete ilişkin kararının iptali istenemeyeceğine ve usulsüz davet üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlar iptal edilebileceğine nazaran usulsüz davete ilişkin yönetim kurulu kararının iptalini istemede hukuki bir yarar da bulunmadığına...*” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Mart 2018)

⁸²⁰ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, s. 223 – 224. Yargıtay 11. HD. 1988 / 3414 E. 1989 / 260 sayılı kararı “ *Anonim ortakların yönetim kurulu kararları aleyhine kural olarak iptal davası açılmaz. Ancak, bazı haller ve özellikle pay sahiplerinin kişisel haklarını ihlal eden yönetim kurulu kararları aleyhine iptal davası açılabilir.*” www.sinerjimevzuat.com.tr (Erişim tarihi: Mart 2018)

kayıtlı sermaye sisteminin benimsenmediği düşünöldüğünde TTK md. 460 / 5⁸²¹, göre de iptal davası açılmayacağı açıktır.

⁸²¹ TTK md. 460 / 5 “Yönetim kurulu kararları aleyhine, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri, 445 inci maddede öngörölen sebeplerin varlığı halinde kararın ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde iptal davası açabilirler. Bu davaya 448 ila 451 inci maddeler kıyas yoluyla uygulanır.”

SONUÇ

Limited şirket organlarının en önemli fonksiyonu aynı zamanda şirket yönetimini doğrudan gerçekleştirmeleridir. Bu bakımdan çalışmamızın ilk bölümünde kısa hatları ile limited şirketin tanımı, unsurları ve organları üzerinde durulmuştur.

Bu bağlamda limited şirket, bir veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilen, kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik faaliyeti bir ticaret unvanı altında yürütebilen, kural olarak ortakların taahhüt ettikleri sermaye paylarına ilişkin ortaklığa karşı sorumlu olduğu, belirli bir esas sermayeye sahip ve esas sermaye paylarının toplamından oluşan ortaklıktır.

Limited şirketin zorunlu organları, genel kurul ve müdür veya müdürler kuruludur. Limited şirkette organlar arasında astlık – üstlük ilişkisi yoktur. Organlar arasında işlevler ayrımı vardır.

İkinci bölümde ise şirket yönetimine ilişkin genel kurul ve müdürler kurulu faaliyetleri detayları ile incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda limited şirkette yönetimin sadece müdürlerin faaliyetlerini kapsamadığı, genel kurulun birçok faaliyetinin yönetim yetkisine dâhil olduğu, örneğin; şirket sözleşmesinin değiştirilmesi, müdürlerin azli ve yönetim yetkisinin kısıtlanması, müdürlerin ibrası, ücretlerinin belirlenmesi, müdürler kurulu başkanının seçimi gibi hususların genel kurulun yönetime ilişkin yetkileri arasında olduğunun tespiti yapılmıştır.

İkinci bölümde öncelikle genel kurulun yönetim yetkisi özellikle TTK md. 616' da düzenlenen yetkileri başta olmak üzere TTK' nın değişik maddelerinde hüküm altına alınmıştır. Bu sebeple öncelikle TTK md. 616' da hüküm altına alınan yönetim yetkilerine değinildikten sonra, genel kurulun kanunun diğer maddelerinde düzenlenen yönetim yetkilerine değinilmiştir.

Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi, müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları, topluluk denetçisi ile denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları, topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması, yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar

verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi, müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları, esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması, bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması, müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması, şirketin feshi, genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi genel kurulun vazgeçilemez ve devredilemez nitelikteki yönetim yetkileridir. Ancak kanun değişik yerlerinde yer alan genel kurula ait yönetim yetkileri de bulunmaktadır.

Şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı haller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması, önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi, esas sermaye payları üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi, yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkarılması, şirket sözleşmesinin TTK 613 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca ortakların onayını yeterli görmemesi halinde, müdürlerin ve ortakların şirkete karşı bağlılık yükümü veya rekabet yasağı ile bağdaşmayan faaliyetlerde bulunabilmelerinin onayı için gereken iznin verilmesi, bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebeplerden dolayı şirketten çıkarılması da şirketin yönetim yetkisi kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer yandan oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörülmesi şirket sözleşmesi değişikliği gerektirdiğinden genel kurulun yönetim yetkisi kapsamındadır. Rüçhan hakkı genel kurul kararı ile sınırlandırılabilir veya kaldırılabilir. Rüçhan hakkının sınırlandırılması veya kaldırılması genel kurulun yönetime ilişkin önemli yetkilerindedir.

TTK md. 596 / 1' e göre esas sermaye payının, miras, eşler arasındaki mal rejimine ilişkin hükümler veya icra yoluyla geçmesi hallerinde, tüm haklar ve borçlar, genel kurulun onayına gerek olmaksızın, esas sermaye payını iktisap eden kişiye geçer. TTK md. 596 / 2 ' de ise şirket, iktisabın öğrenilmesinden itibaren üç ay içinde esas sermaye payının geçtiği kişiyi onaylamayı reddedebilir. Söz konusu yetki genel kurulun yönetim yetkisinin önemli bir parçasıdır.

Birden fazla müdürün bulunması durumunda başkan müdürün seçilmesi ve ek ödeme yükümlülüğünün azaltılması ve kaldırılması yönetim kapsamında değerlendirilerek inceleme konusu yapılmıştır. Buna ek olarak ortağın bilgi alma ve

inceleme yapma talebi hakkında karar verilmesi, intifa senedi çıkarılmasına karar verilmesi, şirket sözleşmesinde aksine bir düzenleme bulunmaması durumunda ticari temsilci ve ticari vekil ancak genel kurul kararı ile atanabilecek, yetkileri ancak genel kurul kararı ile sınırlandırılması da genel kurulun yönetim yetkisine dahildir.

Müdürlerin görev yetkilerinin kapsamı TTK md. 625' te düzenleme altına alınmıştır. Buna göre müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. (TTK md. 625/ 1) Bunun yanı sıra TTK md. 625 /2' de müdürlerin vazgeçemeyeceği ve devredemeyeceği görev ve yetkilerin ne olduğunu hüküm altına almıştır. Diğer yandan kanunun değişik maddelerinde ve anonim şirket hükümlerine yapılan atıflarda müdürlerin yönetim yetkilerine ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Müdürlerin yönetime ilişkin geniş yetkilerinin bulunması genel kurulun sabit yapısına nazaran daha aktif bir organ olmasının sonucudur. Bu bağlamda şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve gerekli talimatların verilmesi, kanun ve şirket sözleşmesi çerçevesinde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi, şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması, şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi, küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması, şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi, genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi, şirketin borca batık olması halinde durumun mahkemeye bildirilmesi müdürlerin TTK md. 625' de hüküm altına alınan yönetim yetkileridir.

Bunun yanı sıra konkordato teklifi müdürler kurulu tarafından herhangi bir yetkilendirmeye ihtiyaç duymadan yönetim yetkisinin doğal bir sonucu olarak yapılabilecektir.

TTK md. 627 “ Müdürler ortaklara eşit şartlar altında eşit işlem yaparlar.” şeklindeki hükmü ile anonim şirketler hukukunda da geçerli olan eşit işlem ilkesini benimsemiştir. Bu konu da müdürlerin yönetim yetkisini doğrudan ilgilendirmektedir.

Başkan olan müdür şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme olmadığı takdirde genel kurulun toplantıya çağırılması, toplantının yürütülmesi, şirket için gerekli

açıklamaların ve ilanların yapılması faaliyetlerini yerine getirmeye yetkilidir. Ayrıca müdürler kurulu başkanının müdürleri toplantıya çağırma, toplantı gündemini belirleme, gündemdeki maddelerin müzakere şeklini belirleme gibi etkin yetkileri bulunmaktadır.

Şirket defterlerinin tutulması ve saklanması, internet sitesi açılması, elektronik tebligat adresi almak, ek ödeme yükümlülüğünün ve bakiye sermaye borcunun ifasını talep etmek, esas sermaye paylarının senede bağlanması, tescil ve ilan da müdürlerin yönetime ilişkin görev ve yetkileridir. Ayrıca müdürlerin birleşme, bölünme, tür değiştirme, tasfiye ve denetçi seçiminde de yönetim yetkileri vardır.

Iskat uygulama yetkisi müdürler kuruluna aittir. Bu yetki müdürler kurulunun devredilmez yetkileri arasında yer alır ve bu yetkinin şirket sözleşmesi ile genel kurula devri mümkün değildir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise, yönetim yetkisinin devri, yönetim yetkisinin sona ermesi, yönetimin kilitlenmesi ve yönetime ilişkin hukuka aykırı kararlar ele alınmıştır.

Yönetim yetkisinin devredilebileceği açıkça kanunda öngörülmemiştir. TTK md. 577 / 1-i' de şirket yönetiminin üçüncü bir kişiye bırakılmasına ilişkin yetki hükümlerinin şirket sözleşmesinde belirlendiği durumlarda bağlayıcı olacağı düzenleme altına alınmıştır. Yine şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş kişilerin gözetim görevi müdürlerin devredilemez yetkileri arasında gösterilmiştir (TTK md. 625 / 1 – d). Buradan hareketle limited şirket yönetim yetkisinin tamamen veya kısmen, bir veya birden fazla ortağa ya da müdür ile üçüncü bir kişiye devredilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Yönetim yetkisinin devri için şirket sözleşmesinde devre izin veren bir hükmün bulunması, iç yönerge hazırlanması, devredilen yetkilerin devredilebilir ve devir alınabilir olması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Yönetim yetkisi, müdürün ölümü, müdürün kısıtlanması, müdürün ehliyetini kaybetmesi, tasfiyesi tamamlanan şirketin sicilden terkin edilmesi ile sona erebileceği gibi, şirket sözleşmesinde öngörülen şartların kaybedilmesi ve sürenin dolması ile sona erecektir. Buna ek olarak müdürler genel kurul tarafından haklı bir sebep aranmaksızın görevden alınabilecektir. Ayrıca müdürlerin mahkeme kararı ile azli de mümkündür.

Diğer yandan, yönetimin kilitlenmesinin hem genel kurul hem de müdürler kurulu için söz konusu olabilecektir. Yönetimin kilitlenmesinin hukuki sonuçlarının şirketin feshi, çıkma, kayyım tayini ve müdürlerin azli olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak yönetime ilişkin kararların geçersizliği konusu genel kurulun yönetime ilişkin kararlarının geçersizliği ve müdürlerin yönetime ilişkin kararlarının geçersizliği şeklinde iki başlıkta irdelenmiştir. Genel kurulun yönetime ilişkin kararları yokluk, butlan ve iptal yaptırımlarına tabidir. Müdürler kurulunun kararlarının yokluğunun ve butlanının tespiti istenebilecekken, iptalinin mümkün olamayacağı tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Adal, M. Armağan *Anonim Şirketlerde Yıllık Faaliyet Raporu*, Galatasaray Üniversitesi, SBE, İstanbul 2018 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Adıgüzel, Burak “Anonim Şirketlerde Rüçhan Hakkının Sınırlanması veya Kaldırılması”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVIII, Y. 2014, Sayı: 1

Akbay Direnç, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010 (Toplanma ve Karar Alma Esasları)

Akbulak, Yavuz, “Limited Şirketlerde Ticaret Sicili”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 89, Sayı: 2, Mart 2015

Akdağ Güney, Necla, “Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVIII, Y. 2014, Sayı: 3-4

Akdağ Güney, Necla, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016 (Yönetim Kurulu)

Akdağ Güney, Necla, *Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili*, Ticaret Odası Yay. 2010-123, İstanbul 2011

Aksoy, Mehmet Ali ve Emine Ebru Aksoy “ Ticaret Kanunu Kapsamında Sermaye Şirketlerinde Bağımsız Denetim ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi –İnÜHFD-*, Cilt:8 Sayı:2 Yıl 2017

Aksoy, Mehmet Ali, “Türk Ticaret Kanunu Bağlamında Defter Tutma Yükümlülüğü “, *Hacettepe HFD*, 6(2) 2016

Aksu, Mustafa, “Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Yeniliklerden İbra”, <https://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/4-Mustafa-AKSU.pdf>, (Erişim tarihi : Mayıs 2017)

Aksu, Ümran, *Limited Şirket Genel Kurulu*, Kocaeli Üniversitesi, SBE, Kocaeli 2012 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Genel Kurul)

Aktan, Mert, “ Genel Kurul- Yönetim Kurulu Arasındaki Fonksiyon/Görev Ayrılığının Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsal Yönetim Açısından

Değerlendirilmesi”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, Haziran 2015

Alışkan, Murat, “İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili” <http://dergipark.gov.tr/download/issue-file/424>, (Erişim tarihi: Ekim 2017)

Alışkan, Murat, *Limited Şirket Tarihçe Niteliği*, Legal Yay. İstanbul 2013 (Tarihçe Niteliği)

Altaş, Soner, “Limited Şirket Ortakları Toplantı Yapmadan Genel Kurul Kararı Alabilir Mi ? ”, *Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog*, Sayı: 311 Mart 2014

Altaş, Soner, “Anonim Şirketlerce Çıkarılabilecek İntifa Senetleri ve Bu Senedin Sahibine Sağladığı Menfaatler”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Mart 2009 (İntifa Senetleri)

Altaş, Soner, “Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirket Ortaklarının Ek Ödeme Yükümlülüğü” , *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 71, Temmuz 2012

Altaş, Soner, *Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler*, Seçkin Yay., Ankara 2017 (Limited Şirketler, Ankara 2017)

Altaş, Soner, *Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler (Karşılaştırmalı, Açıklamalı, Gerekçeli)*, Seçkin Yay. Ankara 2011 (Limited Şirketler, Ankara 2011)

Antalya, Gökhan “Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması Teorisi” http://dosya.marmara.edu.tr/huk/Sempozyumyay%C4%B1nlar%C4%B1/t%C3%BCzelki%C5%9Fillikperdesininaralanmas%C4%B1/g_khanantalya.pdf (Erişim tarihi: Ekim 2017)

Apalı, Kazım, " Anonim Şirketlerde Genel Kurul (GK) Kararlarının İptali ve Butlanı", *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 88, Sayı: 1, Ocak 2014

Aral Fahrettin ve Hasan Ayrancı, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkiler*, Yetkin Yay. 11. Baskı, Ankara 2015

Ararat, Melsa ve Muzaffer Eroğlu, “ Yönetişim (Kurumsal Yönetim) Kalitesi Açısından İcra ve Kontrol İşlevlerinin Ayrılığı ”, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, Haziran 2017

Arslanlı Halil ve Hayri Domaniç, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi*, III. Cilt, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010

Arslanlı, Halil *Anonim Şirketler II, Anonim Şirketin Organizasyonu*, İstanbul 1959

Ayan, Özge, *Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma ve Sorumluluk Davası Açma Hakkı*, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, İzmir 2004 (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi),

Ayan, Özge, “*Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Yönetimle Görevli Üçüncü Kişilerin Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü* ”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, Aralık 2011

Ayan, Özge, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğünün Sonuçları*, Adalet Yay. Ankara, 2013

Aydemir Fatih, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasının Hukuki Sonuçları ”, *İÜHFMC. LXIX, S.1 -2*, 2011

Ayhan, Rıza, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kuruluna Seçilebilmek İçin Ehliyet Şartı ” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 1, Sayı: 1*

Ayhan, Rıza, Mehmet Özdamar ve Hayrettin Çağlar, *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar*, Ankara 2015

Ayoğlu, Tolga, “ Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi ”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - 2013/2*,

Bafra Erdem, "İngiliz Mahkemelerince Şirket Tüzel Kişiliği Perdesinin Kaldırılması" *TBB. Dergisi, Yıl, 2014 Sayı, 112*

Bahar Sayın, Hediye, *Pay Sahibi Hakların Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*, Oniki Levha Yay. 2. Bası, İstanbul 2017

Bahar Sayın, Hediye, “ Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Toplantı Dışında Bilgi Alma Hakkının Konusu ”, *TBB Dergisi, 2016 (124) (Bilgi Alma Hakkı)*

Bahtiyar, Mehmet, *Ortaklıklar Hukuku (Kısa Karşılaştırma ve Değerlendirmeler Dersler – Soru Örnekleri)* Beta Yay., İstanbul 2017 (Ortaklıklar Hukuku)

Başbuğoğlu, Tarık, *Uygulamalı Ticaret Kanunu*, Yetkin Yay.1. Cilt, Ankara 1998

Baştuğ, İrfan, *Limited Şirkette Ortağın Çıkma ve Çıkarılması*, İzmir İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Yay. İzmir 1966

Battal, Ahmet, *Şirketler Hukuku*, Gazi Kitabevi, Ankara 2005

Bilge, Mehmet Emin, “ Anonim Şirketin Sona Ermesi ve Tasfiyesi ”, *EÜHFD*, C. XVI, Sayı: 3–4 (2012)

Bilgili Fatih ve Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Dora Yay., Bursa 2012 (Şirketler Hukuku, Bursa 2012)

Bilgili Fatih ve Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, Dora Yay., Bursa 2013 (Şirketler Hukuku, Bursa 2013)

Bilgili Fatih ve M. Fatih Cengil, “ Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu ”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 1, Ocak 2017

Bilgili, Abbas, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davasında Davacılık Sıfatı”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 89, Sayı: 6, Kasım 2015

Birsel, Mahmut T., “Anonim Şirketlerde Sermaye Payını Temsil Etmeyen Senetler ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, Eylül 1966

Bora, Sevda, " 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri- Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar", *Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 7

Can, Mehmet Çelebi, “ Banka Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Tüzel Kişi ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XX, Y. 2016, Sayı: 1

Can, Mehmet Erdem, “Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri”, *GÜHFD*, C. XV, Y. 2011, Sayı: 4 (Limited Şirket Ortağının Borçları ve Yükümlülükleri)

Can, Mustafa Erdem, “Anonim Şirkette Sermaye ve Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Üçte İkisinin Kaybının Hukuki Sonuçları” *ERÜHFD*, C. XIII, S. 1, (2018), (Sermaye ve Kanuni Yedek Akçeler)

Can, Mustafa Erdem, *Şirketler Hukuku Dersleri*, Turhan Kitabevi, Ankara 2017

Can, Ozan, “ Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Malvarlığı Haklarının Korunmasında Ticaret Şirketi Ortaklarının Başvurucu Sıfatının Değerlendirilmesi ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması Teorisi ” İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Yıl, 2016, C: 7, Sayı, 2

Can, Ozan, “ Bilgi Alma ve İnceleme Talebi Müdürler Tarafından Reddedilen Limited Şirket Ortağının Genel Kurulda Oy Kullanıp Kullanamayacağı Sorusu Üzerine Düşünceler ”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 2015/2

Can, Ozan, *6102 Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı*, Turhan Kitabevi, Ankara 2015 (Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı)

Cerrahoğlu, M. Fadlullah, *Türk Ticaret Kanununa ve Yargıtay İçtihatlarına Göre Limited Ortaklıklar Hukuku*, İstanbul 1976

Coştan, Hülya, “ Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı Paylar (!) ve İmtiyazlı Paylar ”, *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 2012 / 4

Çağa, Barbaros " Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri ", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 3, Haziran 1974

Çam, Gülçin “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Yönetim Yetkisi ve Yetki Devri ”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 2, Temmuz 2017

Çamoğlu, Ersin, “ Limited Ortaklık Genel Kurulunda Nisaplar ”, <http://www.ticaretkanunu.net/makale-23>, (Erişim Tarihi: Ocak 2018)

Çamoğlu, Ersin, “Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrasının Sorumluluk Davasına Etkisi ”, *İÜHFM*, Cilt XXXVI, İstanbul 1971

Çamoğlu, Ersin, *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, İstanbul 2007

Çeker, Mustafa, *6102 Sayılı Ticaret Kanununa Göre Ticaret Hukuku*, Karahan Kitabevi, Adana 2012

Çelik, Aytekin “Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma ”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 17, Sayı 2, Yıl 2009

Çeliker, Gönül “ Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası ”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 84, Sayı: 5, Eylül 2010

Çevik, Orhan Nuri, *Limitet Şirketler Hukuku ve Uygulaması*, Yetkin Yay., Ankara 2003

Çiçek, İrem, “ Tek Kişilik Anonim Şirketler ve Tek Üyeli Kurulumda Ortaya Çıkabilecek Sorunlar ” *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt:89 S: 3, Y: 2015

Çolgar, Tuna, “Anonim Şirket Payları Üzerinde Paysahiplerine Tanınan Opsiyon ve Benzeri Haklar ”, <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/anonim-sirket-paylari-uzerinde-paysahiplerine-taninan-opsiyon-ve-benzeri-haklar> (Erişim tarihi: Mayıs 2018)

Dal, Seniha, *Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Şirketler Hukuku El Kitabı*, Legal Yay. İstanbul 2013

Dedeoğaç Ender ve Oğuzhan Sapan, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Sorumluluğu ”, *Ankara Barosu Dergisi*, 2013

Demir Evin Emine, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler*, Adalet Yay. Ankara 2016

Demirel Duygu, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri ”, *Hacettepe HFD*, 7(2) 2017

Demirkapı Ertan, “ 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi ”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 12, Özel Sayı: 2010

Deryal, Yahya, *Ticaret Hukuku Bilgisi*, Derya Kitabevi, Trabzon 2010

Dinç, Serhan “6102 Sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Sona Erme ”, *YBHD*, 2016 / 2 (Sona Erme)

Dinç, Serhan, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketin Unsurları ile Limited Şirketlerde Pay ve Ortak Kavramları ” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Y: 7 S: 29, Ocak 2017 (Limited Şirketin Unsurları)

Dinç, Serhan, “ Limited Ortaklıklarda Ortakların Ek Ödeme Yükümlülüğü ”, *Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 1, Haziran 2015 (Ek Ödeme Yükümlülüğü)

Doğan, Beşir Fatih “ Yönetim Kurulunun Devredilmez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri ”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken 10-11-12 Mayıs 2012 Sempozyumu, Cilt: 18 / Sayı: 2 (Devredilemez Yetkiler)

Doğan, Beşir Fatih *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011 (Organizasyon)

Doğrusöz Koşut, Hanife “ Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Şartları ”, *MÜHF - HAD*, C.22, Sayı:1 (Esas Sermaye Payının Devir Şartları)

Dural, H. Ali, *Anonim Ortaklıklarda Yönetim Organın Kilitlenmesi ve Hukuki Sonuçları*, Galatasaray Üniversitesi, SBE, İstanbul 2005, (Yayınlanmamış Doktora Tezi)

Dural, Mustafa ve Tufan Ögüz, *Türk Özel Hukuku C. II, Kişiler Hukuku*, İstanbul 2010

Durgut, Ramazan, “ Limited Şirket Esas Sermaye Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması ”, *TBB Dergisi*, 2013 (108),

Ekşi, Dağlar *Limited Şirketlerde Yönetim Organı : Müdür*, Yetkin Yay. Ankara 2019

Eminoğlu, Cafer “Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından “EŞİT ŞARTLARDA EŞİT İŞLEM” İlkesi ” *TFM*, 2015/1 (Eşit İşlem)

Eminoğlu, Cafer *Türk Ticaret Kanunu’nda Kurumsal Yönetim (Corporate Governance)*, On İki Levha Yay. İstanbul 2014

Ercoşkun Şenol, Kübra, “ Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Toplantıları “, *Prof. Dr. Nur CENTEL’ e Armağan, Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Özel Sayı, Y: 2013, C: 19

Erdoğan, Abdullah “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’ nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi “*Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. XVII, Y. 2013, Sayı: 3

Ergüne, Mehmet Serkan, “ Anonim Şirket Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması ”, *İÜHFİM*, C. LXXIV, Sayı: 2, 2016

Esener, Turhan ve Kudret Güven, *Eşya Hukuku* , Yetkin Yay., Ankara 2015

Falcioğlu, Mete Özgür, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat Kapsamında Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul*, Yetkin Yay. Ankara 2016

Franko, Nisim, “ Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu ”, *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, 2000, C. XVII

Göktürk, Kürşat “ Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuki Belirlilik Sorunu ”, *TBB Dergisi*, 2014 (114)

Gönen, Ramazan, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu'nun Devredilemeyen Görev ve Yetkileri, Yönetim Yetkisinin Devri ve Devir Halinde Sorumluluk ”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 86, Sayı: 6, Kasım 2012

Gümüş, Mustafa Alper, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, Vedat Kitapçılık 3. Bası, Cilt – I, İstanbul 2013

Gürel, Murat, *Anonim Şirketlerin Kendi Paylarının İktisabı Amacıyla Finansal Destek Verme Yasağı (6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Madde 380.1)*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yay. Ankara 2014

Hacımahmutoğlu, Sibel, “ Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 31, Sayı: 3, Eylül 2015

Hamamcıoğlu Esra ve Levent Biçer, "Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payının Rehni", *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, Aralık 2013

Helvacı, Mehmet, “ Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’ nın Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu (Organı) Konusunda Getirdiği Yenilikler, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri ” *Uluslararası Konferans, Banka ve Ticaret Hukuk Araştırma Enstitüsü*, ,Ankara 2010

Helvacı, Mehmet, “ Yönetim Kurulunun Anonim Şirketi İdare ve Temsili, Özellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri ”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 117, Mayıs 2014

Helvacı, Serap, *Gerçek Kişiler Hukuku*, İstanbul 2012 (Kişiler Hukuku)

İlbasmış Hızlısoy, Özlem, *Anonim Şirketin Haklı Nedenle Feshi*, Adalet Yay. Ankara 2016

İmregün, Oğuz, *Kara Ticareti Hukuku Dersleri*, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001

Kale, Serdar, *Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İç Adi Konkordato)*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2017

Kaplan, Ülkü AY, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi*, Seçkin Yay. Ankara 2017

Karahmetoğlu, İsmail Özgün, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Şirketin Temsili*, Seçkin Yay. , Ankara 2018

Karaca, Bedir *Anonim Ortaklıklarda Müdürler ve Hukuki Sorumlulukları*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010

Karahan, Sami, *Anonim Şirketlerde Tasfiye*, Konya 1998

Karahan, Sami, *Ticari İşletme Hukuku*, Mimoza Yay., Konya 2011

Karakılıç, Hasan “ Limited Ortaklıkta Ek Ödeme Yükümlülüğü ”, *Hacettepe HFD*, 4(2) 2014

Karasu, Rauf, *Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi*, Yetkin Yay. Ankara 2015

Karauz, Agah Kürşat, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Butlanı”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 2, Aralık 2013

Kaya, Ali " Limited Şirketten Ayrılmanın Hukuki Sonuçları ve Özellikle Ayrılma Akçesi Bağlamında Yeni Ticaret Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi " , *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, Aralık 2013

Kaya, Mustafa İsmail, " Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi ", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 3261-3286 (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ' e Armağan (Gözetim Görevi)

Kaya, Mustafa İsmail, " Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi ", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 22, Sayı: 1, Yıl 2014 (Müdürler Kurulu)

Kayar, İsmail, "Yeni TTK' ya Göre Anonim Şirkette Sermaye Kaybı ve Borca Bataklığın Tespiti ve Sonuçları", *MÜHFHAD*, C. 18, Sayı: 2, 2012 (Borca Batıklık)

Kayırgan, Hasan " Yönetim Kurulu Üyesi ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği ", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, Haziran 2013

Keçeci, Nazlı, *Limited Şirkette Müdürler*, Bahçeşehir Üniversitesi, SBE, İstanbul 2017 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Kendigelen, Abuzer " Türk Ticaret Kanununu Tasarısında İntifa Senetleri ", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 25, Sayı: 2, Haziran 2009

Kendigelen, Abuzer *Hukuki Mütalaalar (Mahkeme Kararları ile Birlikte)*, XII Levha Yay. İstanbul 2015, Cilt XIII: 2013 / 2 (Hukuki Mütalaalar, C. XIII)

Kendigelen, Abuzer, Zehra Güney, Numan Sabit vd., *Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanuna İlişkin Kararları 2015-2016*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2018

Kendigelen, Abuzer, *Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2016 (İlk Tespitler)

Kervankıran, Emrullah *Anonim Şirketlerin Tasfiyesi*, Seçkin Yay. Ankara 2015

Keskin, Harun, *Anonim Ortaklarda Esas Sermayenin Azaltılması*, Ankara Üniversitesi. SBE, Ankara 2008 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Kılıç Akyıldız, Gizem, “ Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Yönetim Kurulu Toplantısına Çağrılmaması ve Alınan Kararlara Etkisi ”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017

Kırca, İsmail, " Türk Ticaret Kanunu'nun Genel Kurul Kararlarının İptali Sebepleri ile İptal Davası Açabilecek Kişilere İlişkin Hükümleri Hakkında Bazı Değerlendirmeler ", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 31, Sayı: 4, Aralık 2015

Kırca, İsmail, “ Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği ” , *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 28, Sayı: 2, Haziran 2012

Kırca, İsmail, F. Hayal ŞEHİRALİ Çelik, Çağlar Manavgat, *Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2013

Koç, Himmet, *Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri*, Adalet Yay. Ankara 2018

Korkusuz, M. Refik (Editör), *Introduction to Turkish Law*, Seçkin Yay. Ankara 2016

Korkut, Ömer, “ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyesinin Şirkete Ait Belgelerin Kopyasını Alma Yetkisi ”, *EÜHFD*, 2006, C: X, Sayı: 3-4

Kortunay, Ayhan *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Üyelerinin Bilgi Edinme Hakkı*, XII Levha Yay. İstanbul 2015

Kuru, Baki *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku*, Legal Yay. İstanbul 2016

Memiş, Tekin, “ Şirketler Hukukunda Denetim ”, *EÜHFD*, C. XVI, S. 3-4 (2012)

Mimaroğlu, Sait Kemal, *Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mes'uliyeti*, Ankara 1967

Moroğlu, Erdoğan, “ Anonim Ortaklıkta Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin İbralarının Zamanı, Kapsamı ve Geri Alınması ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 2, Aralık 2001

Moroğlu, Erdoğan, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler) Değerlendirme ve Öneriler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2016 (Değerlendirmeler)

Moroğlu, Erdoğan, *Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, Oniki Levha Yay., İstanbul 2017 (Hükümsüzlük)

Moroğlu, Erdoğan, *Makaleler*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2010 (Makaleler)

Moroğlu, Erdoğan ve Abuzer Kendigelen, *İçtihatla ve Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Oniki Levha Yay. İstanbul 2014

Nomer Ertan, Füsün, “ Anonim Ortaklığın Haklı Sebepçe Feshi Davası -TTK m. 531 Üzerine Düşünceler-”, *IÜHFMC. LXXIII, S. 1*

Oğuzman, Kemal ve Turgut Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010

Önder, M. Fahrettin ve Halis Karademir, “ İbra Kararında Oydan Yoksunluk ”, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Yıl: Ekim 2017 Cilt-Sayı: 10(4)

Özşengür, Fahir “ Rüçhan Hakkının Kullanılmaması ve Sermaye Artırımında Pay Taahhütlerinin Kısmen Yerine Getirilmesi Sorunu “, *Hacettepe HFD*, 4(2) 2014

Öztürk Dirikkan, Hanife, *Limited Şirket Ortağının Ayrılması ve Ayrılma Payı*, Yetkin Yay. Ankara 2005

Paslı, Ali “ Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I) YTK Kitap 2 – Kısım 4 – Bölüm 1 Genel Hükümler ve Temel İlkeler “ *BATİDER*, C. XXVII, Sayı: 3, Y: 2011,

Poroy, Reha, Ünal Tekinalp ve Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II. Cilt*, Vedat Kitapçılık, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2017

Postacı Özçelik, Ayşe Deniz “ Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Yönetim Kurulunun Yapılanma Biçimi ”, *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 6, Aralık 2015

Pulaşlı, Hasan “ Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi ” *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y.2013, Sayı: 1-2*

Pulaşlı, Hasan “ Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum ” [arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasliinternetOrtaminda GenelKurul.pdf](http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasliinternetOrtamindaGenelKurul.pdf), (Erişim Tarihi: Ocak 2018) (Elektronik Genel Kurul)

Pulaşlı, Hasan “ Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı ”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C: 18, Sayı: 2, 2012 (Bilgi Alma ve İnceleme)

Pulaşlı, Hasan, *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Adalet Yay., Ankara 2016

Pulaşlı, Hasan, *Şirketler Hukuku Şerhi*, Adalet Yay. Ankara 2018, III. Cilt (Şerh)

Sandıkçı, Muhammet, “ İşletmelerde kâr Payı Dağıtım Politikaları ve Finansal Performans Üzerine Etkileri: Borsa İstanbul’ da Ampirik Bir Çalışma ”, Selçuk Üniversitesi, SBE, , Konya 2014 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

Sevi, Ali Murat *Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı*, Seçkin Yay. 2013

Sezgin Huysal, Ayşe “ Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği ”, *MÜHF - HAD*, C.22, Sayı:1

Sezgin, Bülent " Limited Şirket Müdür ve Ortaklarının Amme Borçlarının Ödenmesine İlişkin Sorumlulukları ", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı, 99 Y. 2010

Şahin, Adem, “Riskin Erken Teşhis Komitesi (TTK m.378 ve 625/1-e’nin Değerlendirilmesi) ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:7 Sayı:2 Yıl 2016

Şener, Oruç Hami, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*, Seçkin Yay., Ankara 2017 (Ortaklıklar Hukuku)

Şener, Oruç Hami, *Ticari İşletme Hukuk Ders Kitabı*, Seçkin Yay. Ankara 2016

Şener, Oruç Hami, *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015 (Ticari Temsilci)

Şener, Oruç Hami, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*, Seçkin Yay. Ankara 2017 (Limited Ortaklık)

Şenocak, Kemal, “ Anonim Ortaklıkta Iskat Kararının Sonuçları ”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XI, Sayı:1-2, Y.2007

Taşdelen, Nihat, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Ticari Defterler ”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:3 Sayı:1 Yıl 2012 (Ticari Defterler)

Taşdelen, Nihat, “ Anonim Ortaklıkta Rüçhan Hakkı ” *Dicle Üniversitesi HFD*, Sayı:5

Taşdelen, Nihat, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma, Çıkarılma ve Fesih*, Yetkin Yay. Ankara 2012 (Çıkma)

Tekinalp Gülgören ve Ünal Tekinalp, *Reha POROY’ a Armağan*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1995

Tekinalp, Ünal, " Emredici Hükümler Açısından Genel Kurul Kararlarının İptali ve Butlanı Sorunu ", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 2, Temmuz 2013 (İptal ve Butlan Sorunu)

Tekinalp, Ünal, “ Katılma İntifa Senetleri ”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 2, Aralık 1971 (Katılma İntifa Senetleri)

Tekinalp, Ünal, *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları*, Vedat Kitapçılık 2. Bası (Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar)

Teoman, Ömer, “ Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?,” *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 4, Aralık 2011

Teoman, Ömer, “ Sermaye Piyasası Kurulunun Tebliğine Göre Katılma İntifa Senetleri ”, *İktisat ve Maliye Dergisi*, C:31, Sayı:1

Teoman, Ömer, *Tacir Yardımcıları*, Mehmet SOMER’ e Armağan, Beta Yay. Ankara 2006

Teoman, Ömer, *Tüm Makalelerim Cilt I- II (1971 -2001)*, On İki Levha Yay., İstanbul 2012 (Tüm Makalelerim)

Teoman, Ömer, *Yaşayan Ticaret Hukuku*, C.1., Kitap: 1, İstanbul 1992
(Yaşayan Ticaret Hukuku)

Tulumlu, Mehmet Akif, Ayıplı Mal Davasında Taleple Bağlılık Kuralının
(Çoğun İçinde Az da Vardır Kuralı Uyarınca) Aşılması, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 6,
Sayı: 60

Turanlı, Hüsnü, “ Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Ortaklıkta İbra
”, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, Aralık 2014

Türk, Ahmet *Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre
Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi*, Adalet Yay. Ankara 2016

Türkmen, Emre “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Yeni Pay Alma
Hakkına Genel Bir Bakış ”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’ a
Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017

Uzun Kazmacı, Özge, *Factoring Sözleşmesi*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014

Üçışık Güzin ve Aydın Çelik, *Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar, Yedek
Akçeler ve kâr Dağıtımı*, On İki Levha Yay. İstanbul 2018

Üçışık, H. Güzin “ Türk Hukuku’nda Anonim Şirket Yönetim Kurulu
Kararlarının Sakatlığı Konusunda Getirilen Düzenlemelerin Değerlendirilmesi ”
Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Cilt:3, Sayı: 5

Ülgen, Hüseyin, Mehmet Helvacı, Abuzer Kendigelen vd, *Kıymetli Evrak
Hukuku*, İstanbul 2015

Ünal, Ahmet Cemil *Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO’ nun Hukuki
Konumu*, Adalet Yay. Ankara 2014

Ünal, Oğuz Kürşat, “ Katılma İntifa Senetleri ”, *Banka ve Ticaret Hukuku
Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 3, Haziran 1998

Yağcıoğlu, Kaan Muharrem, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeliğinin
Sona Ermesi*, Adalet Yay. Ankara 2018

Yalçın Sırakaya, Elif *Limited Şirketin Sona Erme Nedenleri*, Adalet Yay.
Ankara 2018

Yanlı, Veliye, “ İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku”nda “ İşbölümü İlkesi ”
Ve Yönetim Kurulunun Münhasır Yetkileri ”, *İHFM C:LV- Sayı:3 (1997) (İşbölümü
İlkesi)*

Yanlı, Veliye ve Gül Okutan Nilsson, “ Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı
Yetkili Temsilci Tayini ” *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 30, Sayı: 4, Aralık
2014

Yanlı, Veliye, “ Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu
Tarafından mı Atanabilir?”, *İÜHFİM, C. LXXI, Sayı: 2, Yıl: 2013*

Yavuz, Mustafa, “ Limited Şirketlerde Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri
” *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 86 (Müdürlerin Görevden Alınma Usulleri)

Yavuz, Mustafa, “Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantılarına Vekâleten
Katılma Usulü” *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı: 2015 (Mayıs – Haziran),

Yeşiltepe, Salih Önder, “ İflasın Ertelenmesi Sürecinde Pay Bedelini İfada
Temerrüde Düşen Pay Sahibinin İskatı Mahkemece Önlenebilir mi? ”, *İstanbul Medipol
Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3 (1), Bahar 2016

Yıldırım, Ali Haydar *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklık
Müdürlerinin Hukuki Durumu*, Güncel Yayınevi, İzmir 2008 (Müdür)

Yıldız, Burçak “ Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme
Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukukî
Niteliği ”, *Batider*, Eylül 2011, C.XXVII, Sayı,3

Yıldız, Şükrü, “ 6102 sayılı TTK’ ya Göre Limited Şirkette Müdürlerin Görev
Süresi ”, İstanbul Ticaret Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Y.13 Sayı: 26

Yıldız, Şükrü, *Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi*,
Ankara 2004 (Eşit İşlem)

Yıldız, Şükrü, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku*,
Arıkan Yay. Ankara 2007 (Limited Şirketler)

Yörük, Atılgan Barış ve Pelin Atila Yörük, “Anonim Şirket Genel Kurul
Kararlarında Yokluk ve Butlan”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*,
Cilt: 16, Sayı: 2, Temmuz 2017

Yüce, Aydın Alber *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*,
Seçkin Yay., Ankara 2018

www.sinerjinevzuat.com.tr

www.tdk.gov.tr

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Sefa Berat KARABAĞ

Uyruğu: Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri: 23 Mart 1989, Sivas

Medeni Durumu: Evli

Tel: 0545 266 83 43

Email: sefaberat.karabag@gmail.com

Yazışma Adresi: Büyükdere Cad. No: 105 / 7 Mecidiyeköy / İSTANBUL

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	EÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü	2019
Lisans	Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	2013
Lisans	C.Ü Eğitim Fak. Sınıf. Ögt. (Terk)	2007 – 2009
Lise	Sivas Lisesi	2007

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Kurum	Görev
2015 – Halen	İstanbul Barosu	Serbest Avukat

YABANCI DİL

İngilizce